

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
zpracovaný podle Rámcového vzdělávacího programu
pro základní vzdělávání

Název programu: **S O U Z N Ě N Í**

Spolupráce

Otevřenost

Uspěšnost, upřímnost

Zájem i zábava

Naslouchání

Etika, empatie, ekologie

Nápady

Integrace, inkluze, inovace

Obsah

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	5
1.1. ÚDAJE O ŠKOLE.....	5
1.2. ZŘIZOVATEL	5
1.3. PLATNOST DOKUMENTU OD:	5
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	6
2.1. ÚPLNOST A VELIKOST ŠKOLY	6
2.2. PODMÍNKY ŠKOLY.....	6
2.3. CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ.....	7
2.4. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU	7
2.5. DLOUHODOBÉ PROJEKTY	7
2.6. SPOLUPRÁCE S PARTNERY	8
2.7. VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	9
3. CHARAKTERISTIKA ŠVP.....	11
3.1. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	11
3.2. PROFIL ABSOLVENTA.....	13
3.3. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE.....	14
3.4. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI.....	15
3.5. ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMORÁDNĚ NADANÝCH.....	16
3.6. ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT.....	18
4. UČEBNÍ PLÁN.....	21
5. UČEBNÍ OSNOVY	24
5.1. VZDĚLÁVACÍ OBLAST: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	24
5.1.1. VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	24
5.1.2. VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: ANGLICKÝ JAZYK.....	45
5.1.3. DALŠÍ CIZÍ JAZYK (NĚMECKÝ JAZYK, ŠPANĚLSKÝ JAZYK, RUSKÝ JAZYK, FRANCOUZSKÝ JAZYK)	66
5.1.3.1 NĚMECKÝ JAZYK	69
5.1.3.2 ŠPANĚLSKÝ JAZYK.....	75
5.1.3.3 RUSKÝ JAZYK.....	81
5.1.3.4 FRANCOUZSKÝ JAZYK	89
5.2. VZDĚLÁVACÍ OBLAST: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	97
5.2.1. VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: MATEMATIKA	97
5.3. VZDĚLÁVACÍ OBLAST: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	126
5.3.1. VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ VÝCHOVA	126
5.4. VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A JEHO SVĚT	142

5.4.1. VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: PRVOUKA.....	142
5.4.2. VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: PŘÍRODOVĚDA	153
5.4.3. VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: VLASTIVĚDA	162
5.5 VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SPOLEČNOST.....	172
5.5.1. VYUČOVACÍ PŘEDMĚT : DĚJEPIS	172
5.5.2. VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: OBČANSKÁ VÝCHOVA	180
5.6. VZDĚLÁVACÍ OBLAST : ČLOVĚK A PŘÍRODA	193
5.6.1. VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: ZEMĚPIS.....	193
5.6.2. VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: FYZIKA	206
5.6.3. VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: PŘÍRODOPIS	216
5.6.4. VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: CHEMIE.....	227
5.7. VZDĚLÁVACÍ OBLAST: UMĚNÍ A KULTURA.....	238
5.7.1. VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: HUDEBNÍ VÝCHOVA	238
5.7.2. VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	253
5.8. VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A ZDRAVÍ.....	265
5.8.1. VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: TĚLESNÁ VÝCHOVA	265
5.9. VZDĚLÁVACÍ OBLAST: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE.....	288
5.9.1. VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: SVĚT PRÁCE	288
5. 10. VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	295
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: PRAKTICKÝ PŘÍRODOPIS	298
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: PŘÍRODA POD MIKROSKOPEM	298
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: PŘÍRODOVĚDNĚ ZEMĚPISNÝ SEMINÁŘ.....	299
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: CESTOVÁNÍ PRSTEM PO MAPĚ	300
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: TECHNICKÉ KRESLENÍ	301
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: TECHNICKÁ VÝCHOVA.....	302
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: PSANÍ VŠEMI DESETI	303
VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY: PROGRAMOVÁNÍ, ÚVOD DO PROGRAMOVÁNÍ A HTML, MULTIMÉDIA A HTML, TVORBA WWW A MULTIMÉDIA	303
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: TVORBA FILMU A DIGITÁLNÍ FOTOGRAFIE.....	305
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: MATEMATIKA V ANGLIČTINĚ.....	305
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: SPOLEČENSKOVĚDNÍ SEMINÁŘ	306
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: PRAHA HISTORICKÁ.....	308
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: HISTORIE VE FILMU	310
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: LITERATURA VE FILMU	311
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: DOKUMENT VE FILMU, ČESKÁ KINEMATOGRFIE.....	311
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: NETRADIČNÍ VÝTVARNÉ TECHNIKY	312
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: KULTURA ODÍVÁNÍ.....	314
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: SVĚT LOUTEK	314
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: KULTURA BYDLENÍ	315
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: SPORTOVNÍ VÝCHOVA	316
VYUČOVACÍ PŘEDMĚT: DOVEDNOSTI PRO ŽIVOT.....	317

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ **319**

6.1. OBECNÁ PRAVIDLA HODNOCENÍ ŽÁKŮ	319
6.1.1. ZÁSADY HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ.....	319
6.1.2. ZÍSKÁVÁNÍ PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ.....	319
6.1.3. STUPNĚ HODNOCENÍ A JEJICH KRITÉRIA	319
6.1.4. SLOVNÍ HODNOCENÍ	320
6.1.5. ZÁSADY A PRAVIDLA PRO SEBEHODNOCENÍ ŽÁKŮ	320
6.1.6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	320
6.1.7. HODNOCENÍ CHOVÁNÍ ŽÁKŮ.....	320

6.1.8. HODNOCENÍ ŽÁKŮ NA VYSVĚDČENÍ.....	321
6.2. KRITÉRIA HODNOCENÍ V JEDNOTLIVÝCH OBLASTECH	321
6.2.1. VZDĚLÁVACÍ OBLAST JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	321
6.2.2. VZDĚLÁVACÍ OBLAST MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE.....	329
6.2.3. VZDĚLÁVACÍ OBLAST INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE.....	331
6.2.4. VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A JEHO SVĚT.....	331
6.2.5. VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A SPOLEČNOST	333
6.2.6. VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A PŘÍRODA	335
6.2.7. VZDĚLÁVACÍ OBLAST UMĚNÍ A KULTURA.....	336
6.2.8. VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A ZDRAVÍ	337
6.2.9. VZDĚLÁVACÍ OBLAST ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	338

1. Identifikační údaje

1.1. Údaje o škole

Název školy: **Základní škola a Mateřská škola Červený vrch,
Praha 6, Alžírská 26**

Adresa školy: **Alžírská 26/ 680, 160 00 Praha 6 - Vokovice**

Ředitel: **PaedDr. Marie Cibulková**

Kontakty: Telefon: + 420 235358172, + 420 235007511

Fax + 420 235358172

E-mail: info.skola@zscvrch.cz

Web: www.zscvrch.cz

IZO: 048133809

REDIZO: 600039048

IČ: 48133809

DIČ: CZ - 48133809

Zařazení do školského rejstříku: 17. 2. 2006 (č.j. 2574/2006 – 21)

1.2. Zřizovatel

Městská část Praha 6

Čs. armády 23, 160 00 Praha 6

Tel.: 220189551

1.3. Platnost dokumentu od:

1. září 2016

Č.j. 600/2006/VI

Koordinátor tvorby ŠVP

Mgr. Jiří Čurda
vedoucí učitelé předmětů

Tato verze byla projednána srpen 2016

PaedDr. Marie Cibulková
ředitelka školy

2. Charakteristika školy

Jsme běžnou základní školou, ve které se vzdělává více než 700 žáků. Na druhém stupni máme v každém ročníku třídu s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů. Škola má statut fakultní školy Pedagogické fakulty UK a Matematicko-fyzikální fakulty UK v Praze. Snažíme se být školou moderní vybavením, ale i přístupem ke vzdělávání žáků, školou otevřenou.

2.1. Úplnost a velikost školy

Škola je úplnou základní školou s devíti ročníky. Spádovou oblastí školy je sídliště Červený Vrch, Vokovice a část Velešlavína.

Byla otevřena v roce 1965. Jedná se o panelovou čtyřpodlažní budovu, která po roce 1990 prošla rozsáhlými úpravami, opravami a rekonstrukcemi s cílem, aby školní prostředí odpovídalo standardu přelomu tisíciletí. Postupnými úpravami se stala bezbariérovou, handicapovaní žáci mají k dispozici osobní výtah a plošinu.

Součástí školy je od roku 1997 i malá budova na druhé straně ulice Alžírská, která byla zásadně zrekonstruována v roce 2011 a nyní v prvních dvou podlažích sídlí mateřská škola a ve třetím podlaží jsou dvě učebny školy.

Škola má několik součástí - školní družinu a školní klub, školní jídelnu ZŠ, dvoutřídní Mateřskou školu Pod Novým lesem se 45 dětmi a školní jídelnou této MŠ, dvoutřídní Mateřskou školu Červený vrch s 52 dětmi a výdejnou jídel této MŠ.

Škola má statut fakultní školy Pedagogické fakulty a Matematicko-fyzikální fakulty.

2.2. Podmínky školy

Škola má dvě tělocvičny, venkovní bazén, venkovní víceúčelové hřiště s umělou trávou a běžeckou dráhou s umělým povrchem. Ke sportování slouží i venkovní plato s vybavením pingpongovými stoly, dětské herní hřiště. K dispozici je i keramická dílna, dílna pro výuku pracovního vyučování, cvičná kuchyňka.

Školní jídelna je vybavena moderní technologií a nabízí výběr ze tří jídel, které se objednávají elektronicky, připravuje pro žáky svačiny.

Škola je velmi dobře vybavena - po budově je rozvedena pevná počítačová síť a wifi síť, všechny třídy jsou vybaveny moderní technikou - počítači, dataprojektory a více než v polovině učeben jsou interaktivní tabule, pro jednotlivé předměty jsou průběžně obnovovány a doplňovány různé pomůcky i literatura. Ve škole je plně funkční školní knihovna, která je součástí informačního centra, dvě počítačové učebny, mobilní počítačová pracovna s netbooky. K tomu, aby její vybavení bylo v souladu s rozvojem technologií, škola věnuje velké finanční prostředky vlastní i získávané prostřednictvím různých projektů a grantů. Veškerý SW je legální. K dispozici jsou barevné kopírky, které jsou zapojené do školní sítě. Škola využívá elektronickou třídní knihu i žákovskou knížku. Všechny kabinety a učebny jsou vybaveny počítači s přístupem na internet.

2.3. Charakteristika žáků

Zhruba polovina žáků školy jsou z vlastního spádového obvodu školy, zbývající jsou jednak ze spádových obvodů jiných škol v Praze 6, z jiných městských částí a žáci mimopražští. Početně vzrůstající skupinou jsou i děti cizinců pobývajících dlouhodobě v naší zemi.

Škola je otevřena všem žákům. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou integrováni do běžných tříd. Žáky školy jsou i žáci s tělesným, mentálním i smyslovým handicapem, i s autismem. Tito žáci se mohou ve škole vzdělávat díky splněným podmínkám – škola je bezbariérová, učitelům s těmito dětmi pomáhá asistent pedagoga, učitelé jsou otevření pracovat s odlišnostmi. Každý integrovaný žák má svůj individuální studijní plán vypracovaný podle doporučení PPP nebo SPC. Učitelé pomáhá podpůrný integrační tým, který se v plném složení (učitelé, asistent, SPC, vedení, rodič) schází třikrát ročně. V šestém až devátém ročníku je jedna třída s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů, kam přicházejí žáci z naší i dalších škol se zájmem o tyto předměty.

Ve škole se tak setkávají děti z širokého spektra populace a škola se snaží naplnit ideu inkluzivní školy.

2.4. Charakteristika pedagogického sboru

V pedagogickém sboru jsou zastoupeny všechny věkové kategorie. Tvoří přibližně 50 učitelů, ředitelka a tři, resp. dva zástupci ředitelky, vychovatelky školní družiny a asistenti pedagoga. Dvě učitelky jsou současně pověřeny funkcí výchovné poradkyně (pro 1. a 2. stupeň) a jedna pro profesní orientaci žáků, další plní funkci metodičky prevence. Všechny čtyři jsou součástí týmu (-školní poradenské pracoviště), který spolu s vedením školy a třídním učitelem řeší závažné problémy žáků. Další učitelé jsou pověřeni funkcí koordinátora ŠVP, EVVO, FG, ICT, vedoucími učiteli předmětů a vedoucími učiteli ročníku.

Vedoucí učitelé předmětů vedou a koordinují práci ostatních učitelů daného předmětu, mají zodpovědnost za úroveň práce v předmětu. Vedoucí učitelé ročníků koordinují akce v jednotlivých ročnících jako jsou exkurze, školy v přírodě apod.

Školní psycholog je k dispozici žákům i učitelům dvakrát týdně po dobu 4 hodin. Všichni učitelé mají pedagogickou a odbornou způsobilost nebo si ji doplňují. Velký důraz je kladen na další vzdělávání pedagogů, každoročně pořádáme pro celý pedagogický sbor vlastní semináře, které vedou přední odborníci (Kritické myšlení, doc. Kasíková, doc. Štech, doc. Slavík, dr. Kolář, dr. Svoboda, Mgr. Veselá a další). Samozřejmým standardem práce učitele je i práce s počítačem a využívání ICT ve výuce - vzhledem k rychlému vývoji se v této oblasti učitelé musí neustále vzdělávat.

2.5. Dlouhodobé projekty

a) **Projekt výchovného poradenství** se zabývá úkoly a rozdělením kompetencí mezi výchovné poradce – pro I.st., pro II. st. a metodika prevence.

b) **Minimální preventivní program** – jehož součástí je mimo jiné plán s úkoly pro jednotlivé ročníky, adaptační **zážitkové kurzy** pro 6. roč., a další kurzy zaměřené na osobnostní a sociální výchovu, projekt **Krok do života** pro žáky 9. ročníku (beseda s psychologem, kriminalistou, pracovníkem rodinného práva, sexuální výchova, AIDS) postupně rozšiřovaný o některá témata i do nižších ročníků.

- c) Zapojování do **mezinárodních programů a projektů** – Socrates, Spring Day in Europe, E-mapps.com, eTwinning.
- d) **Ekoškola** - projekt **environmentální výchovy**
- e) Výuka fyziky heuristickou metodou podle projektu **Heuréka**.
- f) Žáci se učí demokraticky jednat v **žakovském parlamentu**.
- g) Realizujeme projekt **Propojení**, který si klade za cíl vzájemnou pomoc a poznání žáků napříč školou, ale i propojení s našimi mateřskými školami. V jeho rámci jsou nejstarší žáci průvodci nejmladším, připravují pro ně akci **Jsme malí, ale šikovní**, projekt **Jak to bylo, pohádka**, v němž žáci II. stupně dětem z MŠ čtou pohádkové příběhy nebo připravují divadlo. Výchovný cíl mají i **celoškolní projekty**, ve kterých pracují žáci ve skupinách věkově rozdílných a starší připravují aktivity pro mladší, **předvádění fyzikálních pokusů** na I. stupni, **Learning by teaching**, organizace volitelných předmětů tak, aby v nich pracovali žáci 7. - 9. ročníku bez ohledu na věk.
- h) Projekt **Otevíráme dveře prvňáčkům** je 16 setkání předškoláků s učiteli I. stupně a vychovatelkami ŠD, kteří pro ně připravují program zaměřený na sblížení se se školou a bezproblémový start do školy.
- i) Věnujeme pozornost dětem přistěhovalců a cizinců, pomáháme jim při zvládnutí českého jazyka, máme na zřeteli kulturu, ze které přicházejí, využíváme této situace a učíme žáky postojům nutným v **multikulturní** společnosti. Byli jsme s několika školami zařazeni do projektu **Varianty**, který byl zaměřen na multikulturní výchovu.
- j) Projekt individuální integrace žáků s tělesným, smyslovým a mentálním postižením **Jedna škola pro tebe a pro mě**.
- k) Pořádáme studijní výjezdy do Velké Británie
- l) Pořádáme matematické a anglické soutěže nejen pro naše žáky, ale i žáky Prahy 6 i HMP.

2.6. Spolupráce s partnery

Motto: Brána školy musí mít klíku z obou stran...

Škola je institucí otevřenou všem partnerům, kteří s ní chtějí spolupracovat.

Spolupráce s rodiči

Dobrá komunikace s rodiči je jedním z hlavních cílů školy a snažíme se o ni od počátku devadesátých let, kdy jsme se účastnili mezinárodního projektu The League of Schools Reaching out – partnerské školy (partnerství školy, rodiny a komunity) vedeného Bostonskou univerzitou. Rodiče se účastní práce školy v nejrůznějších rovinách – pomáhají při projektech, školních akcích, seznamují děti se svým povoláním, jsou zváni na nejrůznější akce pořádané třídami i školou, mohou navštívit výuku nejen ve dnech otevřených dveří a Okénku do výuky, ale kdykoli po předchozí domluvě. Rodiče jsou o průběhu vzdělávání svých dětí průběžně informováni na třídních schůzkách (1x ročně organizovány pro celou školu, další třídními učiteli), konzultacích rodič-žák-učitel, v době konzultačních hodin pedagogů. Mají možnost komunikovat s učiteli prostřednictvím elektronické pošty, což je běžně využíváno. Informace o škole získávají z webových stránek školy, elektronické třídní knihy a elektronické žakovské knížky. Příležitostně je vydáván Zpravodaj.

Při škole pracuje Klub přátel školy, který finančně podporuje různé aktivity žáků školy. Rada školy byla ustavena v roce 2003. V souladu s novou školskou legislativou byla přeměněna ve Školskou radu, která je pravidelně seznamována s výsledky školy, s plány a jejím hospodařením, jsou jí předkládány k odsouhlasení důležité dokumenty.

Spolupráce s ostatními školami, středními a vysokými školami a dalšími partnery

Za důležitou považujeme spolupráci s dalšími základními školami a se školami středními. S některými základními školami jsme spolupracovali na projektu Rozvoje čtenářské gramotnosti, v projektu Rozvoj výuky přírodovědných a technických předmětů s ohledem na specifika velkoměsta jsme spolupracovali s další základní školou, gymnáziem a Matematicko-fyzikální, Pedagogickou a Přírodovědeckou fakultou. V rámci projektu INOSKOP jsme spolupracovali s dalšími pražskými školami.

Úzce spolupracujeme s Gymnáziem Arabská - společně realizujeme projekt matematiky v angličtině. Jsme členy Asociace aktivních škol.

Spolupracujeme se všemi fakultami Univerzity Karlovy vzdělávajícími pedagogy. Zajišťujeme praxe studentů z Přírodovědecké fakulty, Filozofické fakulty a FTVS UK. Zapojujeme se do projektů pořádaných fakultami UK i ČVUT, podílíme se na nejrůznějších výzkumech. Na druhou stranu vysokoškolské učitelé u nás vedou některé semináře v rámci dalšího vzdělávání učitelů.

Mezi další instituce, se kterými spolupracujeme, je o.s. Rytmus – integrace žáků s tělesným i mentálním postižením, CELN (Czech Elearning Network, Cross Czech – projekty s využitím počítačové a komunikační techniky), Člověk v tísni – projekt Jeden svět, Pedagogicko-psychologická poradna pro Prahu 6, SPC Vertikála, Jedličkův ústav, sdružení APLA (autismus), Kalibro, Scio.

V rámci mezinárodní spolupráce máme kontakty se školami v Belgii, Itálii, Slovensku, Německu, Finsku a Velké Británii. Zapojili jsme se do projektů zahraničních univerzit (USA, Velká Británie, Finsko).

Úzce spolupracujeme se svým zřizovatelem, MČ Praha 6.

2.7. Vlastní hodnocení školy

Cílem evaluace je zhodnocení stavu, zjištění, jak funguje škola, jaké je prostředí školy, jaké jsou výsledky školy, jaká je přidaná hodnota školy a jaké kroky musí škola udělat, aby proces výuky byl efektivní. Při evaluaci školy si musíme odpovědět na tři základní otázky: Jak si vedeme? Jak to víme? Co budeme dělat teď?

Sebeevaluace se zabývá těmito oblastmi života školy:

Kurikulum – práce jednotlivých předmětů, nabídka v rámci volitelných a nepovinných předmětů, soulad výuky se školním vzdělávacím programem

Výsledky žáků – výsledky klasifikace, zdrojem jsou i různé testy, vývoj třídy, žáka v průběhu docházky

Učení a vyučování - vyučovací proces (formy a metody, dialog učitel x žák, jasnost výkladu, zapojení žáků, soustavnost), práce s cíli, kvalita učení žáků

- hodnocení žáků – formy, četnost, dodržování pravidel
- komunikace s rodiči

Podpora žákům – vhodné formy – kooperativní vyučování, projekty, samostatné referáty, závěrečné práce, individualizace vyučování, integrace, soutěže, doučování, konzultace, účast v mezinárodních projektech

Étos – chování žáků, řešení situací – jejich četnost, působení metodika prevence, výchovných poradců, výchovné akce zaměřené na reprezentaci školy, multikulturní akce, akce preventivního charakteru, práce TU v rámci třídnických hodin

Zdroje – podpora DVPP, týmová spolupráce učitelů, informační gramotnost učitelů, vzájemné hospitace, práce vedoucích učitelů,

Vedení, řízení – získávání dalších finančních zdrojů (granty), aprobovanost učitelů a využívání jejich specializací, kontroly a hospitace

Spolupráce s partnery – s dalšími základními školami, se středními školami, s fakultami, se zahraničím, se zřizovatelem, se Školskou radou a Klubem přátel školy, spolupráce s rodiči

Školní jídelna – hospodaření, pestrost, kvalita

Mateřská škola – hodnocení školního vzdělávacího programu

Mimoškolní činnost – zájmové kroužky, komunitní akce školy, využití možností školy v oblasti nabídky vzdělávání dospělých, doplňková činnost

Péče o budovu, hospodaření – opravy budovy, modernizace vybavení, čerpání rozpočtu

Zdroje:

1. Zprávy učitelů, vedoucích učitelů a třídních učitelů
2. Portfólia žáků
3. Portfólium školy – projekty, společné akce, granty, DVPP, vybavování školy
4. Výsledky srovnávacích prací, výsledky hodnocení a klasifikace
5. Poznatky z kontrolní činnosti
6. Počet a důvod řešených stížností
7. Počet a způsob řešených kázeňských přestupků
8. Výsledky žáků v testech (Kalibro, Scio)
9. Výsledky přijímacího řízení
10. Úspěšnost žáků v soutěžích a olympiádách
11. Výsledky dotazníkových šetření – Žáci – Rodiče - Učitelé
12. Výsledky hospodaření, statistické výkazy
13. Výsledky vnitřních kontrol a auditů
14. Hodnocení zřizovatelem
15. Výsledek vnějších kontrol, hodnocení ČŠI

ZAMĚŘENÍ	CÍL	KRITÉRIUM	NÁSTROJ
Podmínky ke vzdělávání	Příjemné prostředí, kvalitní vybavení školy, tříd	spokojenost žáků, rodičů, učitelů	dotazníky, analýza vybavení
Průběh vzdělávání	Kvalitní práce učitelů při naplňování cílů RVP	kvalita výsledků	testy sebehodnocení učitelů, dotazník žákům
Podpora žáků	Podpora žáků, aby dosáhli svého maxima, podpora nadaných i handicapovaných žáků	kvalita výsledků	hospitace, sebehodn. učitelů, hodnocení asistentů, hodnocení vých. poradců, účast v soutěžích a umístění v nich, portfolio žáka, ročníkové práce
Výsledky vzdělávání	Udržení a zlepšování kvalitních výsledků	kvalita výsledků	klasifikace, hodnocení úrovně dosažení klíčových kompetencí,

			srovnávací testy, úspěšnost v přijímacím řízení
Řízení školy	chod školy	převaha pozitivních hodn. rodičů, učitelů, finan. prostředky, úroveň DVPP, úspěšnost v získávání grantových prostředků, pozitivní hodnocení zřizovatele, naplňování cílů ŠVP, práce v předmětech	dotazníky, analýza úspěšnosti v grantech, kontrolní činnost, rozpočet,
Výsledky školy	naplňování koncepčních záměrů školy	převaha pozitivních hodnocení, počet žáků	dotazník rodičům, PR, externí hodnocení, ekonomické rozbor, počet zapis. žáků
Étos školy	slušnost ve vztazích	chování žáků k sobě navzájem, k dospělým, pomoc druhým, ekoškola, počet řešených přestupků, důslednost v předcházení a řešení šikany	počet řešených přestupků, akce zaměřené na vztahy, akce zaměřené na prezentaci školy
Spolupráce s rodiči	zapojení rodičů do života školy	vyšší počet rodičů zapojených do akcí školy, třídy,	počet akcí pro rodiče a s rodiči, zapojení rodičů n úrovni třídy, školy

3. Charakteristika ŠVP

3.1. Zaměření školy

Filozofií školy je, že škola musí být pro všechny žáky - nadané i ty s jakýmkoli omezením. Měla by být místem setkávání a spolupráce, bezpečným místem, kde budou žáci získávat nejen vědomosti, ale budou se učit i sociálnímu chování, učit si vážit sebe i respektovat druhé. Zároveň musí být místem, kde žáci získají kvalitní základy vzdělání i chuť vzdělávat se dál. V souladu s evropskými trendy chceme u žáků rozvíjet kompetence, které jsou nezbytné pro život v 21. století.

Snažíme se, aby měl každý žák příležitost ke svému rozvoji (volitelné předměty, individuální plány), aby žáci učivo nejen ovládali, ale dokázali ho i aplikovat v praxi, aby dokázali vyhledávat informace a dále s nimi uměli pracovat (využití knihovny, internetu). Jsme zaměřeni na maximální výkon každého žáka, ale s ohledem na jeho možnosti a omezení. Snažíme se kvalitně připravit naše žáky na další stupeň studia, neučit pouze izolované poznatky, ale učit chápat souvislosti, umět propojovat znalosti a dovednosti mezi předměty. K tomu využíváme metod, které zároveň vedou ke vzájemné

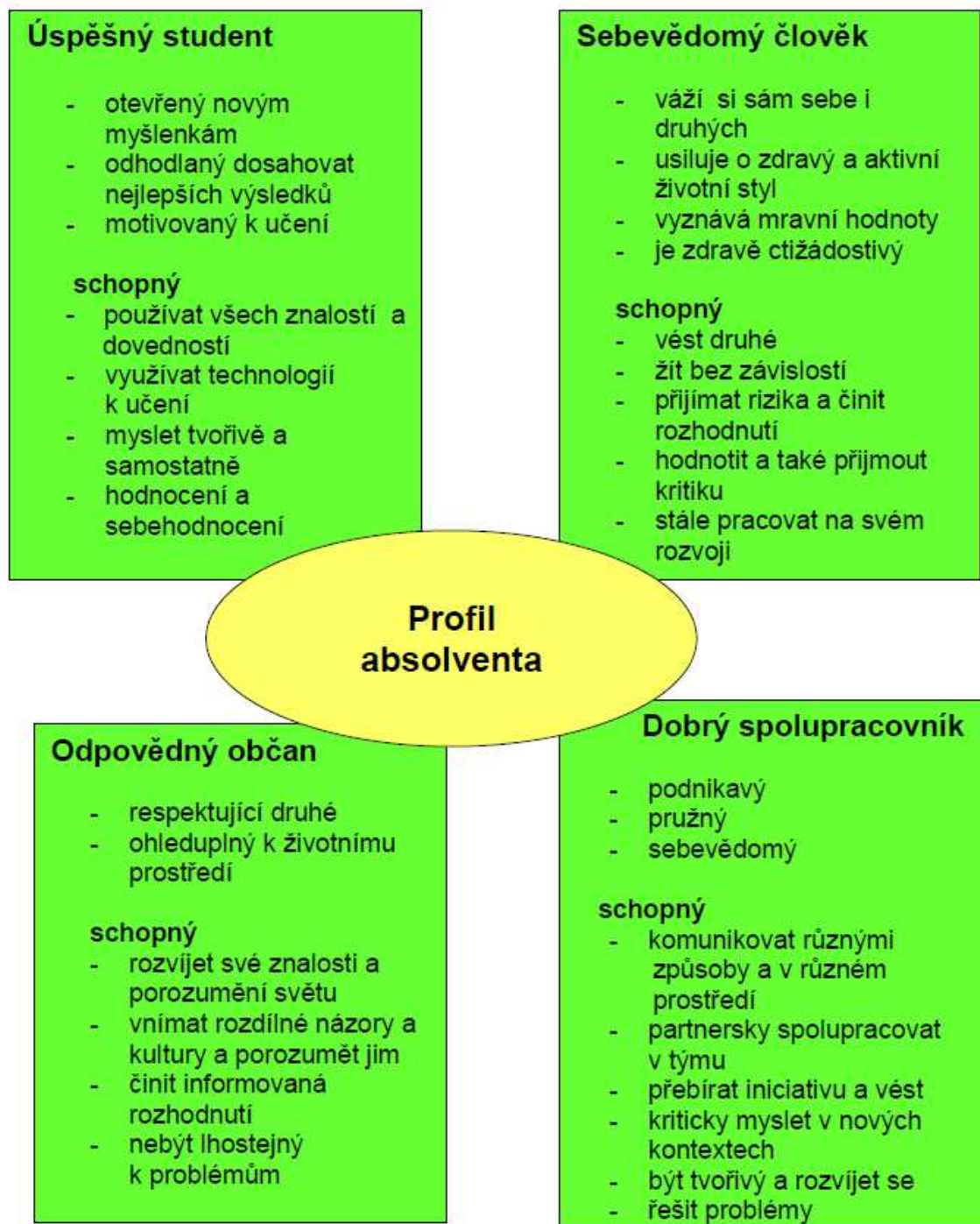
spolupráci žáků (projektové vyučování, kooperativní učení, kritické myšlení). Projektové vyučování v rámci předmětů, ročníků i celé školy se stalo běžnou praxí. Na prvním stupni jsou využívány i metodické prvky programu Začít spolu a alternativních pedagogik.

Podporujeme aktivity zaměřené na talentované žáky – kromě účasti na soutěžích a olympiádách pořádáme také soutěže sami. Každým rokem otevíráme třídu s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů.

Ověřené a osvědčené aktivity z předchozích let se staly základem školního vzdělávacího programu. Náš program jsme nazvali „SOUZNĚNÍ“ a vznikl z prvních hlásek slov, které vyjadřují filozofii školy.

S	Spolupráce	Učíme žáky spolupracovat. Vytváříme řadu situací, v nichž žáci musí spolupracovat, učí se v týmu přijímat různé role. Spolupracujícím týmem je i kolektiv pedagogů.
O	Otevřenost	Jsme otevřeni žákům, jejich rodičům i veřejnosti. Jsme otevřeni novým přístupům i poznatkům. Bezbariérovost chápeme nejen ve stavebních úpravách, ale i ve vztazích mezi lidmi.
U	Úspěšnost Upřímnost	Upřímně se snažíme, aby byl úspěšný každý žák. Nejedná se pouze o úspěšnost v naukových předmětech, ale i v dalších oblastech a oborech.
Z	Zájem Zábava	Snažíme se probudit v žácích zájem o poznání, aby se jim celoživotní vzdělávání stalo potřebou. Volbou metody výuky se učení může stát žákům i zábavou.
N	Naslouchání	Ve škole žijeme spolu, nikoli jen vedle sebe. Nasloucháme starostem druhých, učíme žáky být tolerantními a empatickými.
Ě	Etika Ekologie Empatie	Etiku považujeme za jednu z nejvyšších hodnot. Jsme ekologickou školou – ekologie pro nás není jen třídění odpadu a šetrnost k životnímu prostředí, ale také harmonické vztahy.
N	Nápady	Oceňujeme a vítáme dobré nápady a nápadité metody. Vytváříme podmínky k jejich realizaci.
I	Integrace Inkluze Inovace	Škola je otevřena všem žákům – nadaným i s handicapem, snaží se být školou pro všechny. Odlišnosti chápeme jako zdroj obohacení celku. Učíme se od druhých, sledujeme vývoj a dalším vzděláváním učitelů se snažíme o inovaci ve vyučování. Inovujeme však i vybavení tak, aby odpovídalo požadavkům současného života a žáci se připravovali pro reálný svět.

3.2. Profil absolventa

3.3. Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie nelze od sebe oddělit. Snahou je, aby každý žák dosáhl svého maxima, aby měl prostor k rozvoji svých schopností a zájmů, aby získal solidní základ vědomostí, ale také dovedností, aby se v životě dokázal dobře uplatnit, aby se rozvíjel v tom, v čem je dobrý.

Výchovná oblast zahrnuje budování hodnotových systémů a postojů, které utvářejí osobnost žáka. Velká pozornost je ve škole věnována mezilidským vztahům. Důsledně a systematicky se snažíme vést žáky k osvojování norem mezilidských vztahů, k úctě k životu druhého člověka, k etickému jednání. Od žáků vyžadujeme slušné chování a vystupování nejen vůči dospělým, ale i sobě navzájem, nepřehlížíme projevy agresivity fyzické, ale i slovní a vulgarity. Vedeme žáky k toleranci a empatii. Vychováváme žáky k vlastenectví, ale rovněž evropanství. Významným výchovným prvkem je pěstování pocitu příslušnosti ke škole, zodpovědnosti vůči ní.

Klíčové kompetence rozvíjené ve škole tvoří základ pro další učení a uplatnění v dalším životě:

Kompetence k učení

(umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení) např.:

- rozvíjíme čtenářskou gramotnost, čtení s porozuměním, hledání souvislostí a vztahů mezi jevy, propojení informací se skutečným životem
- pracujeme v prostředí motivujícím k učení
- učíme plánovat svou práci
- vedeme žáky k sebehodnocení
- žáci vypracovávají ročníkové práce

Kompetence k řešení problému

(podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů) např.:

- na základě experimentů učíme hledat řešení, pozorování uvádět do souvislostí, vyvozovat, kriticky posuzovat, v některých předmětech vyučujeme heuristickou metodou
- učíme vyhledávat a zpracovávat informace, kriticky je posuzovat
- realizujeme projekty, zapojujeme se do soutěží

Kompetence komunikativní

(vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci) např.:

- učíme obhajovat svůj názor, argumentovat, prezentovat svou práci
- používáme metody a formy kooperativního učení

Kompetence sociální a personální

(rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých) např.:

- učíme vzájemně si pomáhat a naslouchat si
- realizujeme projekty, volitelné předměty společné pro několik ročníků, starší žáci připravují akce pro mladší

Kompetence občanské

(připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti) např.:

- společně vytváříme pravidla, uvádíme environmentální výchovu do praxe
- zapojujeme se do mezinárodních projektů, spolupracujeme se žákovským školním parlamentem

OSV a EV

(vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i přírodě, učit aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný) např.:

- učíme toleranci, pomoci druhým, handicapovaným žákům, schopnosti vcítit se, snažíme se o ekologizace školy
- v rámci protidrogové prevence se snažíme o formování harmonické osobnosti
- učíme překonávat překážky

Kompetence pracovní

(Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti) např.:

- učíme sebehodnocení, sebeúctě, být si vědom svých možností

3.4. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vycházíme z faktu, že každé dítě je neopakovatelný jedinec s vlastní širokou paletou předpokladů, nadání, schopností, zkušeností, ale i vzdělávacích a výchovných rizik a vyžaduje do určité míry individuální přístup pro optimální rozvoj své osobnosti. Na druhé straně je třeba mít na mysli, že pro plný a spokojený život člověka je nutná jeho dostatečná socializace tak, aby svou jedinečnost uměl uplatnit pro obohacení společnosti a tím si v ní najít své místo. Vyvážit tyto dva úhly pohledu není lehké ani teoreticky, natož pak prakticky. Snažíme se zařadit co nejvíce žáků do hlavního vzdělávacího proudu a umožnit jim tak začlenění do skupiny svých vrstevníků, neboť víme, že většina školních dětí zvláště v době dospívání toto považuje za nejdůležitější aspekt kvality svého života a že to, jak se jim to podaří, značně ovlivňuje jejich další osobnostní vývoj.

Všem žákům a jejich rodičům jsou ve škole k dispozici dva výchovní poradci (zvláště pro 1.- 5. a 6. – 9. ročník), z nichž jeden je speciální pedagog, a preventista sociálně patologických jevů, kteří úzce spolupracují s pedagogicko - psychologickou poradnou. Dva dny v týdnu jsou ve škole přítomni školní psychologové. Nenahraditelná v procesu vzdělávání a výchovy je spolupráce s rodiči, vzájemné konzultace s nimi a společné působení na žáka. Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků je nutné také zkvalitňování připravenosti pedagogických pracovníků.

Aby pomoc žákům se speciálními vzdělávacími potřebami byla účinná, snažíme se:

- **včas rozpoznat riziko problému žáka** a navrhnout jeho vyšetření v pedagogicko-psychologické poradně
- **poskytnout rodičům podporu**, ujistit je o tom, že dítě je i přes svou poruchu, eventuálně jinakost platným členem kolektivu, že náš pozitivní vztah k němu není jeho problémy ovlivněn a že kladně hodnotíme jejich úsilí svému dítěti pomáhat a výchovně ho vést
- **poskytnout rodičům pozitivní zpětnou vazbu** a domluvit se s nimi na **průběžné spolupráci**
- v případě, že se vyskytnou nějaké **problémy**, průběžně je ve spolupráci **s rodiči řešit a hledat alternativní postupy**
- **poskytnout rodičům informace** (o možnostech nápravy např. v pedagogicko-psychologické

poradně nebo jiném zařízení, o možnosti zařazení do programu reedukace na škole, o způsobu, jakým bude přistupováno k žákovi v běžné výuce)

- na základě individuálního vzdělávacího plánu **zařadit žáka do nápravné péče**
- **zohlednit jeho obtíže ve výuce** (hodnocení respektuje metodický pokyn MŠMT)

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními je škola otevřená díky bezbariérovému přístupu do všech částí budovy. Velká část pedagogů má zkušenosti s prací s těmito žáky a jejich asistenty. Žákovi je dle jeho zařazení do stupně podpory vypracován podpůrný plán pedagogické podpory nebo individuální vzdělávací plán.

PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce pro žáky, jejichž problémy ve výuce nejsou tak závažné a vyžadují pouze určitý stupeň zohlednění. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Pokud učitel (většinou prvního stupně) má podezření na specifickou poruchu učení nebo chování, doporučí zákonným zástupcům žáka, aby byl vyšetřen v pedagogicko-psychologické poradně. Je v zájmu dítěte, aby jeho zástupci zajistili toto vyšetření co nejdříve. Rodiče také mohou požádat o vyšetření dítěte sami, pokud jim připadá, že školní úspěšnost neodpovídá vynaloženému úsilí apod. Pokud z psychologického vyšetření vyplývá, že je dítě třeba integrovat uzavře škola se zákonnými zástupci žáka Dohodu o vzájemné úzké spolupráci. Součástí dohody je individuální vzdělávací plán, podle kterého se se žákem bude pracovat a který obsahuje závěry a doporučení z pedagogicko-psychologické poradny, konkrétní způsoby reedukace, pomůcky, které se budou používat, způsob hodnocení, roli rodičů a jméno odpovědného pedagoga. Je vytvořen integrační tým (učitel, asistent, pracovník SPC, rodič, výchovný poradce, ředitelka či další člen vedení), který se několikrát ročně schází. Na schůzkách se připravuje, vyhodnocuje účinnost individuálního plánu a probírají se strategie postupu období následujícího.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV

Integrace žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je chápána jako značný oboustranný přínos pro samotného žáka i jeho spolužáky.

V rámci pomoci při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb žáků je v naší škole zavedena hodina **českého jazyka Dys** (pro žáky 2. až 5. ročníku se specifickými poruchami učení v rozsahu **jedné nebo dvou hodin týdně** v rámci běžného rozvrhu v tzv. TIP třídě (třída intenzivní pomoci). V době, kdy mají tuto speciální hodinu, probíhá v jejich třídě běžná hodina češtiny (učitelé nejčastěji zařazují čtení, aby žáci, kteří docházejí na tuto Dys hodinu, nepřišli o výklad a procvičování mluvnice).

Pro žáky **druhého stupně** je určena **jedna hodina češtiny – DYS** ve formě **nepovinného předmětu**.

3.5. Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaní žáci vykazují: paměť a znalost, rychlost myšlení, zpracování problému, záměrné a dlouhodobé soustředění, pružnost, časovou symbolickou aktivitu, dávají přednost společnosti starších spolužáků či samotě, vnímají souvislosti tam, kde je většina žáků nevidí, ostře vnímají pravidla a rozpory, poukazují na nesrovnalosti.

Pro mimořádně nadané žáky je třeba hledat takové řešení, aby mohli co nejlépe rozvíjet své dispozice a uspokojovat svůj zvýšený zájem o určitou oblast vzdělávání a zároveň byli co nejméně vyčleňováni ze skupiny vrstevníků, která má pro ně v tomto životním období často značný socializační význam.

Mimořádně nadaným žákům nabízíme:

- ✓ obohacení běžných hodin o nadstandardní úkoly
- ✓ individuální vzdělávací plán se zadáváním rozšiřujícího učiva, zajímavých úloh, možností navštěvovat na určité předměty vyšší ročníky
- ✓ účast v soutěžích pořádaných školou i mimo ni
- ✓ širokou nabídku volitelných předmětů a kroužků mimoškolní zájmové činnosti
- ✓ od 6. ročníku možnost studia ve třídě s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů
- ✓ diferenciované skupiny podle jazykové úrovně
- ✓ možnost ověřit si jazykové znalosti na úrovni mezinárodních zkoušek PET a FCE
- ✓ celoškolní projektové vyučování napříč ročníky
- ✓ přeskočení ročníku
- ✓ na 1. st. rozšiřující hodinu matematiky, českého jazyka nebo anglického jazyka v souběhu s výukou ostatních žáků ročníku – v případě dostatečných personálních kapacit

Při práci s nadanými žáky učitel používá tyto postupy:

- ✓ dává žákovi najevo, že ví, co žák umí
- ✓ poskytuje mu dostatečné množství podnětů, nabízí mu další materiály, nenutí ho opakovat základní učivo, které žák již zvládl
- ✓ umožňuje mu účast na činnostech, které stimulují jeho další rozvoj
- ✓ respektuje individuální učební tempo a umožní rychlejší postup v učení
- ✓ umožňuje stanovování vlastních cílů
- ✓ poskytuje žákovi určitou volnost v rozhodování, jak využije ušetřený čas.

Spolupracujeme se středními i vysokými školami, abychom poskytli nadaným žákům další podmínky k jejich rozvoji.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavní IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpurných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

3.6. Začlenění průřezových témat

Průřezové téma	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Osobnostní a sociální výchova (OSV)									
Rozvoj schopností poznávání	M Aj	M Aj	Čj M Prv	Čj M Př	Čj, Př M Aj	Aj D Čj	Aj D Čj	D CH	D
Sebepoznání a sebepojetí	Aj	Aj	Tv	Čj.Tv	Čj, Tv, Př	Tv Čj Ov	Tv	Tv	Aj CH Tv
Seberegulace a sebeorganizace	Tv	Tv	Tv	Tv	Tv	Tv D Čj	M Tv D Ov	Tv D Ov	M CH Tv Ov D
Psychohygiena	TV	TV	TV IKV	TV IKV	TV	Vv Čj, IKV	M IKV	Př Ov	
Kreativita	M Aj	M Aj	M Prv IKV	M IKV	Čj Vv M	Tv Vv IKV D Čj	Tv D IKV	Tv CH D	Tv D Čj
Poznávání lidí	Čj Prv Aj	Aj	Čj	Čj	Čj	Př Čj	Čj Ov		
Mezilidské vztahy	Čj TV Prv Aj	TV Aj	Čj,TV	Čj TV VI	Čj TV, Př	SP Ov Tv Čj D	SP Ov Tv D Čj	SP Př Tv D	Tv D
Komunikace	Čj M Prv Aj	Čj M Prv Aj	Aj Čj M Prv	Čj Aj M	Aj Čj M	Aj SP Čj D Hv	Aj Ov SP D Čj Hv	Aj SP D Hv Ov	Aj D
Kooperace a kompetice	M, TV Aj	M, TV Aj	M, TV, VI	Čj TV M	Čj TV M, Př	SP Ov Tv IKV D Čj	SP Ov Tv IKV D Čj	SP Ov Tv D	Tv D
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M	Čj M	Čj TV M	ČJ, TV M	ČJ TV M, Př	D	D	SP Čj D Ov	D
Hodnoty, postoje, praktická etika	Čj, TV M	Čj M, TV	Čj, TV, M	Čj M, TV	ČJ, TV M, VI	SP Ov D Čj	SP Př D	SP D Čj	D, F Čj

							Ov		
Výchova demokratického občana (VDO)									
Občanská společnost a škola	Čj	Čj	Čj	ČJ	Čj	Ov			
Občan, občanská společnost a stát			IKV	Čj, IKV	VI	D, IKV	Ov, IKV	D	D Hv
Formy participace občanů v politickém životě							Ov	D	D
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					VI	D Čj	Ov Čj	Čj Ov	D Čj
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)									
Evropa a svět nás zajímá			M, Aj	M, Aj	Aj, VI M	SP, Aj D Čj	SP, Aj, IKV Čj, Ov	SP, Aj Čj	
Objevujeme Evropu a svět			M, Aj	Aj M	M, Př Vv	Aj, Nj Fj Šj Rj D Čj	Aj, Nj Fj Šj Rj D	Aj, Nj Fj Šj Rj M D Hv	Aj, Nj Fj Šj Rj M D Čj Hv
Jsme Evropané		Čj	Čj,	Čj	Čj	D Vv, Cj Hv	D, Cj Hv Ov Čj	D, Cj	Cj D
Multikulturní výchova (MKV)									
Kulturní diference	TV Aj	TV Aj	Čj, Aj	Př, Aj	Aj	SP Čj D Aj	SP Čj D Aj Ov	SP Aj D Aj	Aj
Lidské vztahy	Čj Aj	ČJ Aj	Čj	Čj, VI		D	D Čj	D Př Čj	Aj D
Etnický původ	ČJ			Čj		D Čj Vv	M Čj D	D Př Čj	D

Multikulturalita		Čj	Čj	Aj	Aj Čj	Aj D Čj	Aj D Čj Hv	Aj Ov Hv Čj D	Aj Hv Čj D
Princip sociálního smíru a solidarity				Čj				D Čj	D Čj
Environmentální výchova (EV)									
Ekosystémy				Př	Př	Př	Př	Př	Př
Základní podmínky života				Př	Př	Př	Př	D CH	D CH Př
Lidské aktivity a problémy životního prostředí				M, Př	M, Př	SP Př M Čj	SP M	SP CH Př D Čj	Aj CH D, F Př Čj
Vztah člověka k prostředí	TV	Čj, TV	Čj, TV	ČJ, TV, Př	ČJ, TV, Př	SP Př Čj	SP Př Čj	SP CH Př	D, F Př CH
Mediální výchova (MED)									
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			ČJ	Čj	ČJ, Př	Čj	M, F Čj	CH Čj	Čj D CH Ov
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				M	M		M	CH	Aj CH M Ov D Čj
Stavba mediálních sdělení			Čj	Čj	Čj	Čj IKV	IKV	Čj	Čj
Vnímání autora mediálních sdělení						Čj		Čj	D Ov
Fungování a vliv médií ve společnosti									D, F Čj
Tvorba mediálního sdělení			Čj IKV	Čj IKV	Čj	SP Vv IKV	SP IKV	SP M, F	F Čj
Práce v realizačním týmu						Vv			

4. Učební plán

I. stupeň : 1. – 5. ročník

		Ročník					
Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	9	10	8	8	8	43
	Anglický jazyk	1	1	3	3	3	11
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	5	5	5	23
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační výchova			1	1		2
Člověk a jeho svět	Prvouka	1	1	2			4
	Vlastivěda				2	2	4
	Přírodověda				2	2	4
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
	Výtvarná výchova	1	2	1	1	2	7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Člověk a svět práce	Svět práce	1	1	1	1	1	5
Celkem		20	22	24	26	26	118
<i>kontrolní řádek</i>		20	22	24	26	26	118

Poznámky k učebnímu plánu I. stupně:

- disponibilní časová dotace je využita k posílení hodinové dotace jednotlivých předmětů
- dramatická výchova je začleněna do výuky českého jazyka
- informační a komunikační výchova je zařazena od 3. ročníku. V 5. roč. je integrována do ostatních předmětů
- anglický jazyk je zařazen od 1. ročníku, je dělen na skupiny.
- průřezová témata jsou zařazena v jednotlivých předmětech a v projektech
- v rámci předmětů, tříd, ročníků i celého stupně jsou realizovány projekty
- nepovinný předmět – sborový zpěv, náboženství
- pro žáky s dysporuchami je v rámci hodinové dotace pro český jazyk zavedena hodina Čj dys (1- 2 hodiny za týden)
- žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními se vzdělávají podle vlastního IVP s dalšími předměty (orientace v prostoru, dovednosti pro život) podle druhu handicapu a doporučení SPC

II. stupeň: 6. - 9. ročník – běžné třídy

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty	Ročník				Celkem
		6.	7.	8.	9.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	5	4	4,5	5	18,5
	Anglický jazyk	4	3	3	3	13
	Další cizí jazyk		2	2	2	6
Matematika a její aplikace	Matematika	5	4	4,5	5	18,5
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační výchova	1	1			2
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	8
	Občanská výchova	1	1,5	0,5	0,5	3,5
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	1,5	1,5	7
	Chemie			2	2	4
	Přírodopis	2	1,5	3	1,5	8
	Zeměpis	2	1,5	2	1,5	7
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2,5	2	2	8,5
	Výchova ke zdraví					
Člověk a svět práce	Svět práce	1	1	1		3
Volitelné předměty			1	2	2	5
Celkem		30	30	32	30	122
<i>kontrolní řádek</i>		30	30	32	30	122

POZNÁMKY:

- 1. Všem žákům běžných tříd bude nabídnut výběr dalšího cizího jazyka v dotaci 2 hod. týdně od sedmého ročníku (Francouzský jazyk, Ruský jazyk, Německý jazyk, Španělský jazyk).
- 2. Od sedmého ročníku si vybírají žáci ze škály volitelných předmětů - v 7. ročníku jeden, v 8. a 9. ročníku dva volitelné předměty bez rozdílu, do kterého ročníku chodí. Volitelné předměty: Sportovní hry, Svět loutek, Netradiční výtvarné techniky, Kultura bydlení, Kultura odívání, Přírodovědně-zeměpisný seminář, Technické kreslení, Technická výchova, Psaní všemi deseti, Společenskovední seminář, Praha historická, Historie ve filmu, HTML, Programování, Cestování s prstem po mapě, Příroda pod mikroskopem, Literatura ve filmu, Dokument ve filmu, Praktický přírodopis, Tvorba filmu a digitální fotografie.
- Svět práce – 6. ročník: Práce s technickými materiály - dílny
7. ročník: Pěstitelské práce, chovatelství
(Ize rozhodnout podle potřeb školy)

8. roč.: Svět práce – profesní výchova a základy finanční gramotnosti
- Výchova ke zdraví se učí integrovaně v předmětech TV v 7. roč., PŘ – 8.roč., Ov v 8.- 9. ročníku
  - Anglický jazyk se učí ve skupinách, některé z nich jsou diferencované podle jazykové úrovně, v jazykově vyspělejších skupinách – 1 hod. s rodilým mluvčím
  - průřezová témata jsou zařazena v jednotlivých předmětech a v projektech
  - v rámci předmětů, tříd, ročníků i celého stupně jsou realizovány projekty
  - nepovinné předměty – sborový zpěv, náboženství, český jazyk dys
  - žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními se vzdělávají podle svého IVP s dalšími předměty (orientace v prostoru, dovednosti pro život) podle druhu handicapu a doporučení SPC

6. - 9. ROČNÍK - TŘÍDY S RVM

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty	Ročník				Celkem
		6.	7.	8.	9.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	5	4	4	4,5	17,5
	Anglický jazyk	4	3	3	3	13
	Další cizí jazyk		2	2	2	6
Matematika a její aplikace	Matematika	6	6	5,5	6	23,5
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační výchova	1			1	2
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	2	8
	Občanská výchova	1	1,5	0,5	0,5	3,5
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	2	2	8
	Chemie			3	3	6
	Přírodopis	1,5	1,5	2,5	1	6,5
	Zeměpis	1,5	1,5	1,5	1	5,5
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2,5	2	2	8,5
	Výchova ke zdraví					0
Člověk a svět práce	Svět práce	1	1	1		3
Volitelné předměty:						
Matematika v angličtině				1		1
Celkem		30	30	32	30	122
Kontrolní řádek		30	30	32	30	122

Poznámky:

- od 7. ročníku je nabízen další cizí jazyk v dotaci 2 hod. týdně (Francouzský jazyk, Ruský jazyk, Německý jazyk, Španělský jazyk).
- V 8. roč. mají žáci předmět – Matematika v angličtině
- V předmětu Svět práce se bude učit v 6. roč. Využití digitálních technologií nebo práce s technickými materiály, v 7. ročníku pěstitelské práce nebo laboratorní techniky, v 8. ročníku Svět práce – profesní výchova a základy finanční gramotnosti
- Výchova ke zdraví se učí integrovaně v 7. roč. v Tv, v 8.roč. v PŘ a v 8.-9. ročníku v OV
- Nepovinný předmět - sborový zpěv, cvičení z matematiky, český jazyk dys, náboženství

5. Učební osnovy

Pro každý vyučovací předmět učebního plánu pro 1. a pro 2. stupeň jsou zpracovány učební osnovy v tomto členění:

1. název vyučovacího předmětu
2. charakteristika vyučovacího předmětu
  - obsahové, časové a organizační vymezení
  - výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí
3. vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
  - a) učivo
  - b) očekávané výstupy
  - c) průřezová témata
  - d) mezipředmětové vztahy

Učební osnovy všech předmětů jsou součástí školního vzdělávacího programu.

5.1. Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

5.1.1. Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat si prosazovat výsledky svého poznávání.

Dovednosti získané ve vyučovacím předmětu jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Vytvářejí se také předpoklady k mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah a na základě kritického posouzení jeho obsahu jednat, používat vhodné jazykové prostředky a prostředky textové výstavby a kompozice k vlastnímu vyjadřování. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také jazykové prostředky textové výstavby a kompozici textu.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak stává od počátku vzdělávání nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život. V literární výchově se žáci prostřednictvím četby seznamují se základními literárními druhy a žánry. Učí se postihovat umělecké záměry autora i vnímat a prožívat literární dílo jako prostředek rozvoje vlastního emocionálního, estetického i etického vnímání a citění.

Předmět je vyučován na 1. stupni s časovou dotací 43 hodin a na 2. stupni s časovou dotací 17,5 hodiny.

stupeň – hodinová dotace		Ročník				
Vzdělávací oblast	Předmět	1.	2.	3.	4.	5.
Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	9	10	8	8	8

stupeň – hodinová dotace (běžná třída)		Ročník			
Vzdělávací oblast	Předmět	6.	7.	8.	9.
Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	5	4	4,5	5

stupeň – hodinová dotace (třída s RVM)		Ročník			
Vzdělávací oblast	Předmět	6.	7.	8.	9.
Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	5	4	4	4,5

Výuka probíhá v pracovních českého jazyka, v počítačových učebnách, v učebnách vybavených interaktivní tabulí, v knihovně, v odůvodněných případech v terénu a též v informačním centru.

Výuku doplňují návštěvy divadelních představení, literární exkurze a možnost účastnit se olympiády z českého jazyka, školní literární soutěže Svět našima očima, recitační soutěže Pražské poetické setkání a dalších soutěží organizovaných mimo školu.

Ve vyučovacím předmětu se realizují všechna průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

a) strategie učitele

- motivuje žáky k uvědomění si smyslu a potřeby celoživotního vzdělávání spojováním učiva s příklady a s problémy z běžného života (např. psaní objednávky, životopisu, sledování změn v pravidlech českého pravopisu)
- seznamuje žáky s různými styly, strategiemi a metodami učení a pomáhá jim najít ty, které jsou pro ně optimální
- vytváří podmínky k rozšiřování slovní zásoby žáků: nejen zařazováním lexikálních cvičení do výuky, ale zejména tím, že žáky vede k tomu, aby podle kontextu odhadovali význam méně často používaných českých slov i slov cizího původu, jimž nerozumějí, a aby jejich význam vyhledávali ve slovnících, učí je ovládat terminologii oboru
- zařazuje do výuky práci s jazykovými příručkami, slovníky, encyklopediemi, ICT, ukazuje, jak je vhodně využít
- učí žáky vyhledávat, třídit a hodnotit informace
- klade důraz na žákovu práci s chybou (např. oprava pravopisných cvičení s odůvodněním a oprava slohových prací) a na žákovo hodnocení vlastní práce
- podporuje žákovu sebedůvěru
- umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce

b) strategie žáků

- vybírají a využívají pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánují, organizují a řídí vlastní učení, uvědomují si nutnost celoživotního vzdělávání
- osvojují si terminologii, znaky a symboly
- směřují svou pozornost na jednu věc, uvádí věci do souvislostí, aplikují základní zkušenosti
- rozvíjí svou čtenářskou gramotnost čtením různých druhů textů
- získávají pozitivní vztah k učení

Kompetence k řešení problémů

a) strategie učitele

- podporuje žáky ve vyhledávání problémových situací ve škole i mimo ni, v přemýšlení o nesrovnalostech, v pojmenování podstaty problému a plánování způsobu řešení
- navozuje modelové situace reálného života
- používá netradiční úlohy
- motivuje žáky k samostatnému řešení problémových situací, k využívání osobních zkušeností, k objevování různých variant řešení a k ověřování správnosti řešení, zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- v literární výchově žákům nabízí ukázky z krásné literatury, v nichž vystupují literární hrdinové, kteří se nenechávají odradit neúspěchy a nepřízní osudu a vytrvale usilují o dosažení vytčených cílů

- klade důraz na kritické čtení a myšlení, na žákovu nacházení argumentů pro vlastní postoje a názory a argumentů zpochybňujících slyšené či přečtené

b) strategie žáků

- vyhledávají nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, pojmenují problém, promyslí a naplánují způsob řešení na základě vlastních znalostí a zkušeností
- vyhledají informace pomocí různých zdrojů, nacházejí jejich shodné, podobné a odlišné znaky
- samostatně řeší problémy, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

a) strategie učitele

- vede žáky k vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými a sám jde příkladem
- začleňuje metody kooperativního učení
- seznamuje žáky s pravidly vedení diskuse a spolu s žáky hledá vhodná témata, o nichž pak žáci diskutují
- zařazuje do výuky mluvnická cvičení, recitaci a dramatizaci, vede žáky ke sdílení zážitků z četby
- klade důraz na výstižnost, logickou strukturovanost a kultivovanost žákova projevu
- používá různé informační a komunikační technologie
- odhaluje s žáky komunikační záměr autora textu (včetně manipulace) a na praktických příkladech žáky učí, jak volit jazykové prostředky a prostředky textové výstavby vzhledem k jejich komunikačnímu záměru

b) strategie žáků

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchají druhým, reagují a zapojují se do diskuse
- obhajují svůj názor a vhodně argumentují
- využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

a) strategie učitele

- zařazuje do výuky metody kooperativního vyučování
- učí žáky, jak se dělit o práci a jak využívat všech předností týmové práce, jak požádat o pomoc a sám ji nabízet
- vede žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
- oceňuje u žáků projevy ohleduplnosti, úcty, empatie, tolerance

- přispívá k sebepoznávání žáka (vlastní charakteristika)
- b) strategie žáků
- pracují ve skupině a spolupodílí se na vytváření pravidel její práce
  - přispívají k upevnování dobrých mezilidských vztahů
  - v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
  - přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
  - respektují různá hlediska a čerpají poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
  - rozvíjejí svou schopnost sebereflexe a kritického myšlení

Kompetence občanské

a) strategie učitele

- vede žáky k zodpovědnosti za plnění svých školních povinností
- předkládá žákům jednak ukázky ze světové i české literatury, které znázorňují porušování lidských a občanských práv a svobod, a směřuje je k odsouzení takového jednání, jednak ukázky poskytující žákům pozitivní příklady jednání (M. Jana Hus, hrdinové knih J. Foglara apod.)
- seznamuje žáky s našimi tradicemi (např. na ukázkách z české literatury), s naším kulturním a historickým dědictvím, ale i s kulturami jiných národů a národností
- výběrem vhodných ukázek z krásné literatury (příběhy o zvířatech) vychovává žáky k lásce k přírodě, a podporuje tak utváření aktivního přístupu k ochraně přírody
- při rozborech ukázek z krásné literatury rozvíjí u žáků schopnost vcítit se do druhého člověka a vede žáka k odpovědnosti a toleranci

b) strategie žáků

- plní své školní povinnosti
- respektují přesvědčení druhých lidí a jejich hodnoty, odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se fyzickému i psychickému násilí
- respektují, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojují do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

a) strategie učitele

- vyžaduje dodržování stanovených pravidel (např. hygienických a pracovních návyků)
- při komunikační a slohové výchově žáky aktivizuje k přemýšlení o svém dalším profesním zaměření, diskutuje s nimi o tom, co je třeba udělat pro dosažení vytčených cílů
- učí napsat žáka životopis, motivační dopis, žádost, objednávku, popis pracovního postupu a další útvary administrativního a odborného stylu

b) strategie žáků

- dodržují stanovená pravidla (např. hygienické a pracovní návyky)

- přemýšlejí o svém dalším profesním zaměření a rozvíjejí své dovednosti potřebné k jeho úspěšnému naplnění
- pracují s učebnicí, učebním materiálem a učebními pomůckami,
- uvědomují si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu na I. stupni

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
1. ročník			
Komunikační a slohová výchova			
písmena abecedy rozpoznávání malých a velkých tiskacích písmen praktické čtení, technika čtení jednoslabičných a víceslabičných slov, jednoduchých vět a textů, plynulé čtení pozorné čtení znalost orientačních prvků v textu čtení pokynů a instrukcí vyhledávání klíčových slov	žák plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	OSV	M, Prv (čtení pokynů a slovních úloh)
praktické naslouchání – zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem pozorné naslouchání zpětná vazba pomocí otázek	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	OSV, MED	všechny předměty
oslovení zahájení a ukončení dialogu střídání rolí mluvčího a posluchače zdvořilé vystupování	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	VDO	
správná výslovnost hlásek a slov	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost		HV (rytmus, tempo)
správné dýchání, tvoření hlasu, přiměřené tempo řeči jazykolamy	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči		HV (rytmus, tempo)
vedení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování používání gest, mimiky vypravování vlastních zážitků komunikační žánry – pozdrav, oslovení, prosba,	volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích na základě vlastních zážitků tvoří vlastní mluvený projev	OSV, VDO	Prv

poděkování, omluva, blahopřání			
uvědomělé dodržování základních hygienických a pracovních návyků	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním		všechny naukové předměty
opis, přepis, diktát, autodiktát úhledný a čitelný písemný projev vytvoření návyků spojených s opravou vlastní práce	píše správné tvary písmen a číslic správně spojuje písmena i slabiky kontroluje vlastní písemný projev	OSV	všechny naukové předměty
srozumitelné písemné sdělení, formální úprava textu	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení		Prv
práce s obrázkovou osnovou	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh		Prv, VV
Jazyková výchova			
hlásky a písmena	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky		SP
Literární výchova			
říkadlo, rozpočítadlo, báseň pohádka, ostatní žánry přiměřené věku	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších odlišuje pohádku od ostatních vyprávění čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	MKV, MED, EV	VV, SP
říkanky s pohybem dramaturgie pohádek dramaturgie krátkých situací ze života	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností		TV, HV
2. ročník			
Komunikační a slohová výchova			
čtení jednoduchých textů praktické čtení – technika čtení plynulé čtení, pozorné čtení věcné čtení - čtení s porozuměním, vyhledávací čtení (klíčová slova)	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	MED	všechny naukové předměty
věcné čtení – čtení jako zdroj informací	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	OSV	všechny předměty

věcné naslouchání – pozorné, soustředěné, aktivní			
správná výslovnost a artikulace vhodné tempo řeči, rytmizace čtení vyprávění podle obrázkové osnovy o vlastních zážitcích jednoduchý popis	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev		HV, TV
oslovení, pozdrav, prosba, poděkování, omluva	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči	OSV, VDO	Prv, AJ
základní hygienické návyky při psaní správné psaní písmen a číslic kontrola písemného projevu, oprava adresa	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky kontroluje vlastní písemný projev píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení		všechny naukové předměty
dějová posloupnost	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh		VV, SP
Jazyková výchova			
hláska, slabika, slovo, věta samohlásky, souhlásky, dvojhlásky, slabikotvorné souhlásky, párové souhlásky velká písmena na počátku věty	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky		HV, AJ
slovní zásoba význam slov	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená		Prv
podstatná jména a slovesa předložky vlastní jména	rozlišuje podstatná jména a slovesa v základním tvaru pozná předložky		
věty oznamovací, rozkazovací, tázací a přací	rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a		AJ

intonace, přízvuk	k jejich vytvoření volí vhodné výrazové i zvukové prostředky přiměřené věku		
tvrdé a měkké souhlásky slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě pravidla pro psaní u, ú, ů pravidla pro psaní velkých písmen	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách slabiky dě,tě,ně,bě,pě,vě,mě – mimo morfologický šev odůvodňuje a píše správně slova s u, ú, ů velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování		Prv
Čtení a literární výchova			
technika čtení rozpočítadlo, říkanka, hádanka	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty		AJ
čtení a naslouchání volné vyjádření	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	OSV	Prv
volná reprodukce textu dramatizace dokončení a přetváření textu	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele, podle svých schopností	OSV	Prv
báseň, říkanka, rozpočítadlo pohádka, prozaické literární žánry přiměřené věku	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	MKV, MED, EV	Prv, HV
3. ročník			
Komunikační a slohová výchova			
čtení praktické plynulé znalost orientačních prvků tiché a hlasité čtení čtení věcné – vyhledávací čtení jako zdroj informací	plynule čte s porozuměním texty přiměřené náročnosti	OSV	všechny naukové předměty
vypravování, popis, rozhovor jednoduchá osnova	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	OSV	Prv
abeceda popis adresa pozdrav z prázdnin blahopřání krátký dopis	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení kontroluje vlastní písemný projev	OSV	všechny naukové předměty
vedení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	OSV, VDO	Prv, AJ

používání gest, mimiky vypravování vlastních zážitků komunikační žánry – pozdrav, oslovení, prosba, poděkování, omluva, blahopřání	volí vhodné prostředky řeči dle typu situace		
Jazyková výchova a psaní			
význam slov	porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost		Prv, M
slovní druhy	rozlišuje slovní druhy v základním tvaru		
mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných a přídavných jmen a sloves		
věta a souvětí	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy		Prv, M
vyjmenovaná slova a slova příbuzná psaní i - y po obojetných souhláskách	odůvodňuje a píše správně i/y po obojetných souhláskách		
slova souznačná, protikladná slova citově zabarvená (hanlivá, lichotná)	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná		Prv
Literární výchova			
rozpočítadlo, hádanka, říkadlo typické znaky pohádky	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	MKV, MED	VV, SP, HV
přednes vhodných literárních textů	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku		VV, SP, HV
jednoduchý rozbor textu vyjádření vlastního názoru	vyjadřuje pocity z přečteného	OSV	
dramatizace čteného textu ilustrace	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	OSV	Prv
4. ročník			
Komunikační a slohová výchova			
rozbor obsahu čteného textu	Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	MED	všechny naukové předměty

orientace v textu klíčová slova v textu výtah důležitých informací z textu	rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk podstatné informace zaznamenává	MED	M, VL, Př
vnímání podrobností ve sdělení a posuzování jejich významu v celku	posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	MED	M, VL, Př
vystižení jádra sdělení a jeho reprodukce	reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	OSV	všechny naukové předměty
pravidla vedení dialogu telefonní rozhovor	vede správně dialog, telefonický hovor	VDO	
žánry písemného projevu (omluvenka, zpráva, oznámení, pozvánka, dopis, popis, vypravování)	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry		všechny naukové předměty
vyjadřování závislé na komunikační situaci základní komunikační pravidla	volí náležitou intonaci, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru		HV
spisovná a nespisovná výslovnost	rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	OSV, MED	
pravidla sestavování osnovy práce s osnovou	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti		
Jazyková výchova			
význam slov	porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová		VL, Př
stavba slova	rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku		
slovní druhy a jejich třídění tvary slov	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu		
slova spisovná, nespisovná a hovorová	rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	VDO	
základní větné členy, podmět a přísudek	vyhledává základní skladební dvojici a v		

	neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty		
věta jednoduchá a souvětí	odlišuje větu jednoduchou a souvětí vhodně změní větu jednoduchou v souvětí		
spojky a spojovací výrazy	užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje		
vyjmenovaná slova a slova příbuzná skloňování podstatných jmen časování sloves	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách		všechny naukové předměty
shoda podmětu s přísudkem	zvládá základní příklady syntaktického pravopisu		všechny naukové předměty
Literární výchova			
čtenářský deník beseda o přečteném textu návštěva knihovny	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	OSV	VV
reprodukce textu vlastní tvorba dramatizace ilustrace	volně reprodukuje text podle svých schopností tvoří vlastní text na dané téma	OSV	VV, SP, HV
základní literární pojmy žánry (pohádka, povídka, bajka, báseň)	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	MKV	
5. ročník			
Komunikační a slohová výchova			
telefonování, vzkaz	vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	OSV	
orientace v textu klíčová slova v textu výťah důležitých informací z textu	rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	OSV, VDO	všechny naukové předměty
práce s tištěným i poslechovým textem	posuzuje úplnost a neúplnost jednoduchého sdělení	MED	všechny naukové předměty
vystižení jádra sdělení a jeho reprodukce	reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta		všechny naukové předměty
reklama	rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	EGS, MED, VDO	

spisovná a nespisovná výslovnost	volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	OSV	
technika mluveného projevu základní komunikační pravidla	rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	OSV	
adresa blahopřání pozdraz z prázdnin omluvenka zpráva vzkaz oznámení pozvánka inzerát dopis popis vyprávění tiskopisy	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	OSV, VDO, MED	
pravidla sestavování osnovy práce s osnovou	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti		VL
Jazyková výchova			
význam slov	porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová		VL, Př, M
stavba slova	rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku		
slovní druhy a jejich třídění, tvary slov časování sloves druhy a skloňování zájmen a číslovek	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu		
základní větné členy – podmět a přísudek	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty		M
stavba věty věta jednoduchá, souvětí věta hlavní a vedlejší	odlišuje větu jednoduchou a souvětí vhodně změní větu jednoduchou v souvětí		

spojovací výrazy spojky	užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje		
skloňování podstatných jmen – vzory skloňování přídavných jmen tvrdých a měkkých přídavná jména přivlastňovací	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách		
shoda přísudku s podmětem holým a několikanásobným	zvládá základní příklady syntaktického pravopisu		
Literární výchova			
čtenářský deník beseda o přečteném textu	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	OSV	všechny naukové předměty
volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu vlastní tvorba dramatizace	volně reprodukuje text podle svých schopností tvoří vlastní literární text na dané téma	OSV, MED	všechny naukové předměty
žánry dětské literatury	rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	MKV	
základní literární pojmy (rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, povídka, bajka, spisovatel, kniha, časopis, čtenář, básník, divadelní představení, herec, režisér, verš, rým)	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	MED, OSV	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu na II. stupni

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
6. ročník			
Komunikační a slohová výchova			
- praktické, věcné (studijní) a prožitkové čtení - praktické, věcné a zážitkové naslouchání -výpisky - výtah	- ovládá základy studijního čtení – vyhledá v textu klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří výpisky nebo výtah z přečteného textu	MKV - <i>Etnický původ</i> - <i>Multikulturalita</i> OSV - <i>Rozvoj schopností poznávání</i> - <i>Psychohygienu</i> - <i>Seberegulace a sebe- organizace</i>	výpisek a výtah z učebnicového textu (D, Z nebo Př)

- komunikační žánry mluveného i psaného projevu: připravený projev na základě poznámek	- odlišuje spisovný a nespisovný projev a většinou vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	OSV – <i>Komunikace</i>	
- mluvený projev: komunikační normy, technika mluveného projevu, nonverbální a paralingvální prostředky	- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči		
- vyplňování jednoduchých tiskopisů - pozvánka, inzerát - zpráva, oznámení - e-mail		MED - <i>Stavba mediálních sdělení</i>	
- popis - dopis - vypravování	- uspořádá informace v textu, aplikuje zásady mezivětného navazování tak, aby vytvořil krátký, ale celistvý a soudržný text – popíše předmět, osobu, místo, jednoduchý děj či pracovní postup, napíše osobní a úřední dopis, přepraví poutavě kratší jednoduchý příběh	OSV - <i>Rozvoj schopností poznávání</i> - <i>Poznávání lidí</i> MKV – <i>Multikulturalita</i> EGS – <i>Evropa a svět nás zajímá</i>	F, PŘ, Sp – popis pracovního postupu
Jazyková výchova			
- zásady spisovné výslovnosti, intonace, členění souvislé řeči	- spisovně vyslovuje česká slova, běžně užívaná cizí slova	OSV – <i>Komunikace</i> MKV – Kult. diferenciacie - Lidské vztahy - Etnický původ - Multikulturalita EGS - <i>Objevujeme Evropu a svět</i> - <i>Jsme Evropané</i>	
- jazyková norma a kodifikace – jazykové příručky	- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu	OSV – <i>Rozvoj schopností poznávání</i>	

- stavba slova (předpona, přípona, kořen, koncovka), slova příbuzná, slovotvorný základ, lexikální pravopis - význam slova - homonyma, synonyma, antonyma	- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný		
- ohebné slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov	- správně třídí ohebné slovní druhy - v písemném projevu zvládá pravopis morfologický	EGS - Objevujeme Evropu	
		- Jsme Evropané MKV – Kult. difference - Lidské vztahy - Etnický původ - Multikulturalita	
- věta jednoduchá, souvětí - základní a rozvíjející větné členy (kromě doplňku) - přímá a nepřímá řeč		VDO – Občan, obč. společnost a stát EV - Zákl. podmínky života - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
Literární výchova			
- volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - záznam a reprodukce hlavních myšlenek textu - vlastní výtvarný doprovod k literárním textům - dramatizace - přednes textu	- uceleně reprodukuje přečtený text - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	OSV – <i>Hodnoty, postoje, praktická etika</i> - <i>Mezilidské vztahy</i> – <i>Kreativita</i> - <i>Kooperace a kompetice</i> – <i>Komunikace</i>	VV – ilustrace
	- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích		
- vytváření vlastních textů	- tvoří vlastní literární texty podle svých schopností a na základě	OSV – <i>Kreativita</i> - <i>Sebepoznání a sebepojetí</i>	

	osvojených znalostí základů literární teorie		
- literární druhy - literární žánry: pověst, mýtus, báje, epos, pohádka - charakterizuje literární žánry: pověst, mýtus, báje, epos, pohádka	- rozlišuje základní literární druhy a žánry	EV - Vztah člověka k pro- středí OSV – <i>Mezilidské vztahy</i> EGS – Jsme Evropané VDO - Občan, občanská společnost a stát	VV - ilustrace D – mezníky českých a světových dějin Z – orientace na současné politické mapě Evropy
7. ročník			
Komunikační a slohová výchova			
- komunikační žánry mluveného i psaného projevu uvedené dále:*	- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru		
- *připravený a nepřipravený projev na základě poznámek - praktické, věcné, kritické a prožitkové čtení a naslouchání	- v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních a paralingválních prostředků řeči	OSV – <i>Komunikace</i> - <i>Kooperace a</i> <i>kompetice</i> MED – <i>Kritické čtení a</i> <i>vnímání mediálních</i> <i>sdělení</i>	
- *popis - vypravování - charakteristika osoby - životopis - žádost, objednávka - výtah		OSV – <i>Sebepoznání a</i> <i>sebe-pojetí</i> - <i>Poznávání lidí</i> - <i>Mezilidské vztahy</i> - <i>Komunikace</i>	ČJ – literární výchova (reprodukce četby) F, PŘ, Sp – popis pracovního postupu, životopis Informační a komunikační technologie – životopis, objednávka VV, D – popis uměleckého předmětu
Jazyková výchova			

- slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov	- správně třídí slovní druhy - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný a morfologický	EGS – <i>Jsme Evropané</i> - <i>Občan, občanská společnost a stát</i> MKV – <i>Etnický původ</i>	Z – zeměpisné názvy D – jména historických osobností – přídomky, rody apod. Ov
- slovní zásoba a její obohacování - způsoby tvoření nových slov	- rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh		D, Z, OV, PŘ, F, M, ČJ - termíny
- jednotky slovní zásoby - slohové rozvrstvení slovní zásoby			
- věta a výpověď - stavba věty - rozvíjející větné členy - souvětí podřadné		OSV – <i>Komunikace</i>	
Literární výchova			
- volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu - záznam a reprodukce hlavních myšlenek - přednes textu	- uceleně reprodukuje přečtený text - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby a názory na umělecké dílo	OSV – <i>Hodnoty, postoje, praktická etika</i> - <i>Mezilidské vztahy</i> - <i>Kooperace a kompetice</i> – <i>Komunikace</i>	
- literární druhy - literární žánry: kronika, legenda, hrdinský epos, rytířský epos, rytířský román, trubadúrská lyrika, memoáry, cestopis, deník - představitelé daných žánrů	- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je	EGS – <i>Jsme Evropané</i> - <i>Evropa a svět nás zajímá</i> MKV – <i>Lidské vztahy</i> - <i>Etnický původ</i> - <i>Multikulturalita</i> - <i>Kulturní diference</i>	VV – ilustrace D- mezníky českých a světových dějin OV – základy filozofie, etiky
- starší období literárního vývoje: antická a středověká literatura, literatura období humanismu a renesance		MKV - <i>Multikulturalita</i>	D – mezníky českých a světových dějin VV – antické a středověké umění

			HV – středověká hudba
8. ročník			
Komunikační a slohová výchova			
- praktické a kritické čtení a naslouchání	- odlišuje v textu fakta od názorů a hodnotí - ověřuje fakta porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	MED – <i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i> - <i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>	
- věcné čtení a naslouchání - výtah - výklad - referát - připravený a nepřípravený projev na základě poznámek nebo bez nich	- využívá základy studijního čtení - vytvoří otázky a stručné poznámky - samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	EV – <i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i> EV, MKV, EGS, VDO – výtah a výklad z odborného textu dle zájmu	D, Z, PŘ, F, CH, Ov – výtah a výklad z odborného textu dle zájmu žáka
- charakteristika literární postavy - subjektivně zabarvený popis (líčení) - úvaha	- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	OSV – <i>Řešení problémů a rozhodovací schopnosti EV</i> - <i>Vztah člověka k prostředí</i>	
Jazyková výchova			
- obecné poučení o jazyce - čeština jako jeden ze slovanských jazyků; skupiny jazyků; rozvrstvení národního jazyka	- rozpoznává slovanské jazyky mezi jinými jazyky, označí slovenský text - rozpozná a pojmenuje základní světové jazyky - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	MKV – <i>Multikulturalita</i>	
- slova přejatá, jejich výslovnost, pravopis a skloňování	- samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami		
- slovní druhy	- správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov		

- stavba věty a souvětí - souvětí souřadné	- rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí		
Literární výchova			
- struktura a jazyk literárního díla - literatura umělecká a věcná	- jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	MED – <i>Stavba mediálních sdělení</i>	
- literární druhy, žánry: - bajka, alegorie, pohádka, povídka, román, fejeton, epigram, lidová píseň, říkadlo, ohlasová poezie, reflexivní lyrika			
- starší období literárního vývoje (literatura od baroka do začátku 20. století): barokní, klasicistní, preromantická, osvícenská a romantická, české národní obrození, období realismu - představitelé daných žánrů a období		MKV - <i>Lidské vztahy</i> - <i>Etnický původ</i> - <i>Princip sociálního smíru a solidarity</i> VDO - <i>Občan, občanská společnost a stát</i> EGS – <i>Evropa a svět nás zajímá</i> OSV – <i>Hodnoty, postoje, praktická etika</i>	VV- ilustrace D – historický kontext
9. ročník			
Komunikační a slohová výchova			
- praktické, věcné, kritické a prožitkové čtení a naslouchání	- odlišuje ve čteném i slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a	MED – <i>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</i> - <i>Stavba mediálních sdělení</i> - <i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>	

	komunikační záměr partnera v hovoru - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj		
mluvený projev: - referát - diskuse - projev	- dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu - sestaví a přednese projev	OSV - Komunikace	
- slohové postupy v různých funkčních stylech - vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu	- využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	MED - <i>Tvorba mediálního sdělení</i>	
Jazyková výchova			
- kultura jazyka a řeči - věta a výpověď - stavba textu - pořádek slov ve větě - pravopis syntaktický - modulace souvislé řeči	- v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace		
- slovesné vzory - shrnutí tvarosloví	- tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci		
Literární výchova			
- interpretace literárního textu	- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	OSV - <i>Kreativita</i>	

	- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování		
- významní spisovatelé 20. století - odraz světových válek a totalitní komunistické ideologie v literatuře - moderní evropská literatura včetně české	- uvádí základní literární směry, jejich představitele v české a světové literatuře	OSV – <i>Hodnoty, postoje, praktická etika</i> VDO – <i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i> EGS – <i>Objevujeme Evropu a svět</i> MKV – <i>Multikulturalita</i> - <i>Princip sociálního smíru a solidarity</i> - Etnický původ - Lidské vztahy	D- holocaust, dějiny 20. století OV – holocaust VV – významné směry a styly, moderní umění

5.1.2. Vyučovací předmět: Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího oboru RVP ZV Cizí jazyk. Do vzdělávacího obsahu předmětu Anglický jazyk jsou začleněna průřezová témata RVP ZV: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

Náplň předmětu Cizí jazyk vychází vstříc individuálním potřebám žáků, jejich zájmu, nadání i dalšímu profesnímu zaměření. Hlavním výchovně vzdělávacím cílem je u všech žáků dosáhnout komunikačních dovedností v mluvené i psané podobě anglického jazyka minimálně na úrovni A2 dle Evropského referenčního rámce; žáci s výrazným zájmem o předmět jsou více trénováni v jazykových dovednostech důležitých pro složení mezinárodně uznávaných zkoušek PET a FCE až na úroveň B1. K dosažení těchto cílů jsou starší žáci (od 6. ročníku) rozděleni do skupin diferenciovaných podle výkonu (hodnocení pedagogem, výsledky srovnávacího testu) i zájmu.

Předmět Anglický jazyk je vyučován v prvním a druhém ročníku s časovou dotací 1 hod.týdně, v třetím až devátém ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně s výjimkou 6.roč., kde jsou 4 hod., většinou v běžných jazykových učebnách. K dispozici je též multimediální knihovna a počítačová pracovna, volba těchto učeben pro jednotlivé hodiny výuky jazyka závisí na rozhodnutí učitele a jeho dohodě s ostatními. Všechny hodiny jsou koncipovány jako netřídně, závisí tedy na rozhodnutí pedagoga, který podle pedagogické situace ve třídě zvažuje, které hodiny věnuje mluvnici, konverzaci, práci s textem, poslechu apod.

Žáci jsou děleni do menších skupin, které jsou ve vyšších ročnících (viz výše) výkonnostně diferenciované s možností využití rodilého mluvčího.

Základní výuka cizího jazyka je doplněna volitelným předmětem zaměřeným na anglickou konverzaci, reálie, písničky (dle aktuální nabídky volitelných předmětů) a matematiku v angličtině v časové dotaci nejméně 1 hodina týdně.

Výuka je zpestřena návštěvami divadelních představení v angličtině, samostatnými projekty žáků uvnitř skupin i mezi skupinami, vzájemnými návštěvami a vzájemným učením se skupin žáků různého věku, osobním i písemným kontaktem s rodilými mluvčími, zapojením do soutěží a olympiád.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

a) strategie učitele

- jasně strukturuje učební plán školního roku i jednotlivých hodin, seznamuje žáky s tímto plánem, motivuje je k tomu, aby si i oni plánovali proces učení.
- seznamuje žáky s různými učebními styly a vede je k nalezení osobního učebního stylu.
- zadává úkoly způsobem umožňujícím volbu různých postupů.
- nabízí dobrovolné domácí úkoly.
- zařazuje rozmanité metody práce s textem i poslechem, a tak nacvičuje kritické myšlení, čtenářskou gramotnost i schopnost vyhledávat a třídit informace.
- umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce se záměrem posilovat jejich schopnost hodnocení a sebehodnocení a tím i schopnost hodnotit efektivitu a úspěšnost vlastního učebního procesu.
- jde příkladem – sám se vzdělává.
- zadává žákům či nabízí k výběru témata, která žáci zpracovávají formou referátů, projektů samostatně nebo ve skupinách;
- motivuje žáky k celoživotnímu vzdělávání vlastním příkladem i budováním zájmu o předmět.

b) strategie žáků

- seznamují se s plánem učiva, soustavně se podle plánu připravují na výuku.
- vybírají a využívají pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánují, organizují a řídí vlastní učení, zkoušejí různé učební styly se záměrem najít pro sebe ten optimální.
- vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a utřídění je využívají v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- využívají různé informační zdroje, jejich věrohodnost ověřují na základech principů kritického myšlení i konzultace ve skupině.
- používají cizí jazyk nejen ke komunikaci, ale jako též nástroj poznání. Samostatně čtou, pracují s mediálními sděleními v cizím jazyce také v praktickém životě.
- poznávají smysl jazykového vzdělávání, samostatně vyhledávají příležitosti ke zlepšení jazykových dovedností a jsou motivováni v tomto pokračovat i v dospělosti.
- vyhodnocují své učební pokroky nejen z hlediska učebního procesu, ale i z hlediska své schopnosti využít cizí jazyk v praktickém životě.

Kompetence k řešení problémů

a) strategie učitele

- zadává úkoly způsobem, který vyžaduje od žáků tvůrčí řešení či samostatnou volbu postupů.
- zařazuje metody, při kterých žáci na základě svého jazykového cítění a logického uvažování sami docházejí k objevům, řešením a závěrům.
- předkládá žákům problémové situace a úkoly, jejichž splnění vyžaduje zapojení fantazie, povzbuzuje žáky při hledání netradičních řešení.
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu a vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu při řešení problému
- motivuje žáky k vytrvalosti a trpělivosti, buduje v nich pocit zdravé sebedůvěry ve vlastní schopnost řešit problémové úkoly.
- trénuje s žáky obecně známé algoritmy řešení běžných úloh, vede je k samostatnému pochopení zadání práce podle písemných instrukcí, k praktickému používání kritického myšlení;
- prostřednictvím skupinové práce, dramatizací, hraní rolí učí žáky hledat řešení problémů ve spolupráci a komunikaci s ostatními.
- vede žáky ke schopnosti hledat způsoby řešení v literatuře, na internetu a v dalších písemných zdrojích.
- vede žáky ke schopnosti posuzovat a hodnotit různé varianty za účelem optimalizace řešení.
- nacvičuje s žáky efektivní způsob verbální i neverbální komunikace.

b) strategie žáků

- snaží se pochopit podstatu problémového úkolu.
- vyhledají zdroje a pomůcky, které jim mohou pomoci při řešení problému.
- zkoušejí si a vyhodnocují efektivitu různých strategií řešení problému. Zejména zjišťují výhody a nevýhody týmové či skupinové spolupráce na rozdíl od práce samostatné, vhodnost zapojení fantazie či logického myšlení.
- ve skupinách i samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení a vyhodnocují úspěšnost této volby.
- volí vhodnou formu komunikace pro řešení problémového úkolu.
- používají tradičně známé algoritmy řešení u standardních situací.
- pozorně čtou instrukce a návody v cizím jazyce a postupují podle nich.
- nacházejí náměty na možná řešení a potřebné informace v písemných i ústních sděleních, kriticky je zhodnotí a vyberou z daných pramenů to potřebné.
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

a) strategie učitele

- vede žáky ke schopnosti vyjádřit se v cizím jazyce ústní i písemnou formou a zároveň porozumět sdělením v mluvené i písemné formě.
- dbá na to, aby žáci vyjadřovali své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovali se výstižně, souvisle a kultivovaně.

- poslechem rodilých mluvčích, originálních nahrávek a vytvářením interaktivních situací ve třídě učí žáky naslouchat druhým lidem v cizím jazyce, porozumět jim, zapojit se do diskuse a reagovat vhodně nejen z hlediska jazykového ale také sociokulturního.
- Vede žáky k práci s textem tak, aby nejen dobře porozuměli sdělení textu, ale aby byli schopni v něm vyhledat potřebné informace a ty použít v praktickém životě.
- klade otevřené otázky, zadává problémové úlohy či úlohy rozvíjející plynulou komunikaci v cizím jazyce.
- vytváří příležitosti pro nejen pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu, ale též pro ústní i písemnou komunikaci se světem. Zejména vytváří příležitosti pro přirozené využití komunikačních technologií při učení se cizímu jazyku.
- připravuje žákům úkoly, na kterých se učí efektivní a společensky vhodné komunikaci prostřednictvím hraní rolí, dopisu, telefonu, mobilního telefonu a elektronické pošty;
- podněcuje vytváření plnohodnotných vztahů žáků s okolím na základě kvalitních komunikačních dovedností.

b) strategie žáků

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v cizím jazyce v logickém sledu, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchají promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reagují nejen z hlediska jazykového ale i sociokulturního.
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reagují na ně a tvořivě je využívají ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívají získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

a) strategie učitele

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují, cíleně využívá metod kooperativního vyučování.
- při skupinové práci dbá, aby si žáci vystřídalí různé role.
- zajímá se o názory žáků, naslouchá jejich námětům, deleguje na ně pravomoci i zodpovědnost při plnění učebních úkolů.
- chová se k žákům s úctou a ohleduplně, toto chování vyžaduje i vůči své osobě a komukoli z přítomných i nepřítomných osob.
- zajímá se o zpětnou vazbu a reflexi metod výuky
- vytváří prostor pro poskytování si vzájemné pomoci a podpory mezi žáky i během vyučovací jednotky.
- zdravě posiluje žákovo sebevědomí.

- vede žáky k povědomí o základních mravních hodnotách v naší kultuře i v zemích, jejichž jazyk se žáci učí. Vede je k respektování kulturních odlišností cizích zemí zvláště při mluvené i písemné komunikaci s příslušníky jiných národů.
- snaží se, aby žáci rozpoznali nevhodné a rizikové chování, uvědomovali si ho i s jeho možnými důsledky
- oceňuje projevy empatie, rytířskosti, ochotu pomoci.
- připravuje aktivity (skupinová práce, hraní rolí aj.), pomocí kterých účinněji prohlubuje mezilidské vztahy, soudržnost kolektivu, vědomí sounáležitosti
- prostřednictvím společných prezentací, reflexí a hodnocení prací žáků vede žáky k sebehodnocení ústního, písemného projevu a dalších aktivit.
- vnáší klidnou a přátelskou atmosféru do procesu výuky a posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj

b) strategie žáků

- při skupinové práci pracují s nasazením, efektivně a spolupodílí se na vytváření pravidel práce skupiny. Zkoušejí si různé role a pozorují, jak se v které roli cítí.
- ovlivňují úroveň a kvalitu své společenské práce na základě získaných poznatků
- snaží se utvářet přátelskou atmosféru v týmu, jednají ohleduplně a s úctou
- přispívají k upevnování dobrých mezilidských vztahů,
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňují zkušenosti druhých lidí,
- respektují různá hlediska a čerpají poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- seznamují se s různými odlišnostmi ve vnímání slušného a neslušného chování v cizích kulturách a respektují je.
- vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládají a řídí svoje jednání a chování
- rozvíjejí svou schopnost sebereflexe a kritického myšlení
- reflektují a respektují limity osobní i ostatních
- volí komunikační prostředky pomáhající udržovat příjemnou atmosféru.

Kompetence občanské

a) strategie učitele

- vede žáky k základním znalostem práv a povinností občanů, respektování společenských norem a pravidel soužití
- učí žáky, jak zvládat běžnou komunikaci na úřadech
- zajímá se o názory, náměty a zkušenosti žáků.
- vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních.
- Důsledně vyžaduje dodržování pravidel.
- zadáváním referátů a organizováním nejrůznějších typů akcí (vycházek, výstav, exkurzí, projektů) podporuje zájem žáků o dění v místě, kde žije, ale i světě kolem něj (zajímavá místa, tradice);

- připravuje modelové situace (dramatizace, hraní rolí, audio a video nahrávky), pomocí kterých seznamuje žáky s různými situacemi v mezilidském styku (jednání na úřadech, soudní řízení, volby, ucházení o zaměstnání aj.);
- pravidelným komentováním společenského dění a vhodně zvolenými aktivitami (ankety na aktuální témata, diskuse, krátké testy) vede žáky ke sledování aktuální společenské, sociální a politické situace v ČR i ve světě.
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- seznamuje žáky s právy a povinnostmi dítěte, vede žáky k plnění povinností a učí žáky uplatňovat svá práva
- seznamuje žáky s principy demokracie v osobním životě a ve škole
- vede žáky k samostatnému rozhodování a přijímat důsledky svých rozhodnutí
- podporuje u žáků projevy pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic
- napomáhá žákům rozhodovat se tak, aby svým chováním a jednáním neohrožovali sebe, ostatní lidi, životní prostředí a hodnoty vytvořené člověkem

b) strategie žáků

- respektují přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí, odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhodují se zodpovědně podle dané situace, poskytnou dle svých možností účinnou pomoc a chovají se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektují, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojují do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

a) strategie učitele

- vede žáky k vytrvalosti, koncentraci na pracovní výkon a jeho dokončení
- klade otevřené otázky, zadáváme problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost.
- zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami.
- vede žáky k analýze pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních.
- umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce.
- motivuje žáky k vhodné prezentaci vlastních výtvorů (projekty, výzdoba školy, školní časopis);
- nabízí žákům možnosti zapojení do různých soutěží a dalších akcí, kde by mohli prezentovat vlastní schopnosti a dovednosti.
- vede žáky k ochraně estetičnosti, účelnosti, bezpečnosti a pořádku ve třídách, škole
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku
- kontroluje zadané úkoly žáků
- vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

- nabízí žákům projekty, ve kterých se budou také žáci učit zvládat pracovní činnosti (lepení, stříhání, skládání, montování)

b) strategie žáků

- používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptují se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupují k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívají znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientují se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjejí své podnikatelské myšlení
- pracují s učebnicí, učebním materiálem a učebními pomůckami
- uvědomují si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním

Kompetence občanské

a) strategie učitele

- prostřednictvím poznávání kultur a zvyků anglicky mluvících zemí vede žáky k respektování přesvědčení, kulturních a náboženských odlišností druhých lidí
- používá interaktivní metody výuky a dbá při nich, aby žáci se vcítovali do situace spolužáků i dalších lidí, vede je k tomu, aby byli schopni se přiměřeně postavit proti psychickému i fyzickému násilí.
- vede žáky k základním znalostem práv a povinností občanů, respektování společenských norem a pravidel soužití
- učí žáky, jak zvládat běžnou komunikaci s úřady anglicky mluvících zemí
- dbá na to, aby žáci chápali nutnost dodržování pravidel na úrovni menších kolektivů (třídy) i celé společnosti, zároveň vyžaduje dodržování pravidel.
- vlastním příkladem i organizováním modelových situací (rozhovory, scénky, diskuse) učí žáky komunikovat i v cizím jazyce ohleduplně, slušně a zároveň asertivně.
- prostřednictvím četby, referátů, práce s aktuálními zprávami vede žáky ke vnímání propojenosti světa a vzbuzuje v nich zájem o kulturní dědictví, umění, životní prostředí a o ochranu těchto hodnot nejen z národního ale i celosvětového hlediska.

b) strategie žáků

- poznávají kulturu a zvyklosti jiných zemí, porovnávají je se zvyklostmi v ČR
- tím se učí respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí, odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápou základní principy demokracie, na nichž spočívají zákony a společenské normy, jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu

- rozhodují se zodpovědně podle dané situace, poskytnou dle svých možností účinnou pomoc a chovají se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektují, chrání a ocení naše i zahraniční tradice a kulturní i historické dědictví, projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojují do kulturního dění, sportovních aktivit a aktivně se staví k ochraně životního prostředí

Kompetence pracovní

a) strategie učitele

- vede žáky k vytrvalosti, koncentraci na pracovní výkon a jeho dokončení
- termínově zadávanou prací, zadáváním domácích úkolů a seznamováním žáků s krátkodobým i dlouhodobým plánem práce učí žáky k hospodaření časem při pracovních aktivitách, k vytváření si vlastního časového rozvrhu práce a studia.
- při projektovém vyučování vede žáky k tomu, aby využívali a kombinovali znalosti z různých oborů, využívali znalosti a dovednosti z mimoškolních aktivit a zkoušeli si, jak tyto využít také ve svém dalším zaměření a volbě povolání.
- dbá i na formální stránku žákovských prací a výstupů
- kontroluje zadané úkoly žáků
- vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

b) strategie žáků

- dbají na svou bezpečnost při práci i o přestávkách, chrání vybavení učebny, dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptují se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- využívají znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- vytvářejí si vlastní rozvrh pracovního dne tak, aby se zvládli soustavně připravovat na výuku cizího jazyka
- plánují své další jazykové vzdělávání s ohledem na svou budoucí profesi
- spolupracují v týmu i samostatně řeší pracovní úkoly

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
1. ročník			
Obecně	<ul style="list-style-type: none"> - výuka je zaměřena na mluvený projev žáků, poslech, osvojování správné výslovnosti - převládá hravá forma výuky, zpěv, tanec, názornost, kresba - učivo je upevňováno častým opakováním 		

Pozdrav, poděkování představení se	- zná základní pozdravy při setkání i loučení, umí se představit, zeptá se „kdo to je?“, pojmenuje členy rodiny	OSV – sebepoznání, komunikace, kooperace	prvouka
Prostředí žáku blízké	- rozliší prostředí rodiny a školy, pojmenuje jejich typické předměty, umí se zeptat „co je to?“, používá odpověď ano x ne - vyjmenuje čísla od 1 do 10, rozumí otázce na počet, sčítá do 10 - umí základní barvy, geometrické tvary kruh, trojúhelník, čtverec - pojmenuje některé hračky	OSV	Mezipředmětové vztahy – matematika, rozvoj paměti a soustředění
Já a lidé	- popíše své oblečení, označí svou oblíbenou věc, používá vazbu číslovky a přídavného jména před podstatným jménem, používá člen neurčitý před podstatným jménem - zeptá se na věk, odpoví kolik mu je let, pojmenuje typické předměty z narozeninových oslav	OSV- rozvoj poznávacích schopností Multikulturní výchova – kladné přijetí kulturních rozdílů	Matematika HV, TV
Mé zájmy	- co umím a neumím, krátké odpovědi na tutéž otázku - určí své oblíbené zvíře či mazlíčka, používá vazbu „mám x nemám rád“ - používá předložky on, in	Člověk a svět práce, OSV – sebepoznání, komunikace	
Tradice	- pojmenuje některé věci a předměty související s tradicí oslav svátků Vánoc a Velikonoc, umí porovnat zvyklosti své země s jinými	Multikulturní výchova	TV, HV Člověk a svět práce
2.ročník			
Obecně	-žáci se začínají seznamovat s psanou podobou jazyka, učí se číst slova, jednoduché věty - zařazeny jsou jednoduché opisy, pozornost je věnována hláskování		

	<ul style="list-style-type: none"> - stále převládá hravá forma výuky, zpěv, tanec, názornost, kresba - učivo je upevňováno častým opakováním 		
Pozdrav, poděkování představení se	<ul style="list-style-type: none"> - upevňuje učivo předchozího ročníku, učí se rozpoznat psanou formu pozdravů od mluvené, seznamuje se se psanou podobou jmen hlavních postav - umí abecedu a zvládne vyhláskovat jednoduchá slova, jména 	OSV – sebepoznání, komunikace	Mezipředmětové vztahy – český jazyk, abeceda, srovnání rozdílů
Svět kolem mne	<ul style="list-style-type: none"> - používá vazbu I can x I can't, v jednoduché větě umí vyjádřit schopnosti zvířat v podobě základních sloves i příslovcí - umí použít přivlastňovací zájmeno můj, tvůj - umí vyjmenovat předměty z domova a školy, umí je přečíst i napsat - dokáže se zeptat na počet otázkou „kolik?“ 	OSV – rozvoj poznávacích schopností	Svět práce Matematika
Já	<ul style="list-style-type: none"> - umí vyjádřit co má x nemá rád - pojmenuje základní potraviny, rozumí pojmu tradiční pokrm - popíše části obličeje a těla, rozumí jejich vztahu k smyslům 	OSV – rozvoj paměti, soustředění Multikulturní výchova – Vánoce, Velikonoce	
Můj dům	<ul style="list-style-type: none"> - popíše části domu, bytu - rozumí pojům a používá pojmy přízemí a patro - při popisu používá slova nahoře x dole, vlevo x vpravo 	OSV	HV TV
Zábava, volný čas	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s formou průběhového času prostého a umí jej ve větě použít v souvislosti s činnostmi a oblečením - umí jednoduše popsat aktuální počasí 	OSV	Svět práce, HV, TV
3. ročník			

Obecně	<ul style="list-style-type: none"> - vyslovuje foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby - rozumí a reaguje na jednoduché situace ve třídě - rozlišuje grafickou a mluvenou podobu jazyka - zreprodukuje s porozuměním několik krátkých jednoduchých říkanek či písniček - rozumí pomalu a zřetelně vyslovované promluvě či konverzaci v rozsahu dané slovní zásoby 	<ul style="list-style-type: none"> - OSV – komunikace – využívá nejen verbální ale i mimoverbální komunikaci, uvědomuje si důležitost obou složek 	<ul style="list-style-type: none"> - žáci se sami podílejí na vytváření prvků TPR (Total Physical Response – metoda zapojující do jazykové výuky celé tělo) - návaznost na znalosti o grafické a mluvené podobě jazyka a slovosledu z českého jazyka
pozdrav, poděkování představení se	<ul style="list-style-type: none"> - vhodně reaguje v jednoduché společenské situaci (zvolí vhodný pozdrav pro danou situaci, představí se, poděkuje) 		
jednoduché pokyny (dívej se, čti apod.)	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí a reaguje na jednoduché pokyny ve třídě (otevře si učebnici, stoupne si, vezme si pero, jde k tabuli apod.) - zadá jednoduchý pokyn spolužákovi 	OSV	
tematické okruhy z žákova nejbližšího okolí (rodina, dům, domov zvířátka, barvy)	<ul style="list-style-type: none"> - na dotaz sdělí nejzákladnější údaje o sobě (jména svých blízkých, věk) - podle obrázků či názornin pojmenuje běžná zvířata, barvy, místnosti, základní nábytek - velmi jednoduše řekne několik vět o své rodině, domě, kde bydlí, oblíbeném zvířeti 	EV, EGS	návaznost na znalosti těchto témat z prvouky
jednoduché otázky (Co? Kdo? Kde? Čí?) základní orientace v prostoru (v, na, pod, vedle)	<ul style="list-style-type: none"> - používá jednoduché otázky (Kdo to je? Co to je? Kde to je? Čí to je?), zeptá se i jednoduše na tyto dotazy odpoví 	OSV	
osobní zájmena	<ul style="list-style-type: none"> v podmětu jednoduchých vět používá osobní zájmena (správně s ohledem na 		návaznost na znalost druhů slov z českého jazyka, uvědomění si

	rozdílnost rodů v češtině a angličtině)		rozdílnosti obou jazyků v ohýbání slov
číslovky 0-20	- vyjádří počet objektů do 20 číslovkou - otevře si učebnici na správné stránce - sčítá a odčítá do 20		návaznost na matematiku, početní operace do dvaceti
použití sloves: být, umět, mít - v přítomném čase, otázce a v záporu	- jednoduchou větou sdělí, že někde něco je, či není, někdo něco umí či neumí, někdo něco vlastní či nevlastní - zeptá se na výše uvedené údaje		
4. ročník			
tematické okruhy: oblékání, jídlo, nákupy, lidské tělo, povolání, oblékání, svátky a tradice, zájmy, volný čas, příroda, kalendářní rok a čas, počasí	- čte nahlas a foneticky správně krátké jednoduché věty - odpovídá na jednoduché dotazy v okruhu probraných témat - přeloží jednoduché věty (v rozsahu učiva) do své mateřštiny - podle obrázků nebo názornin pojmenuje základní části lidského i zvířecího těla, části oblečení, oblíbená jídla, atributy spojené s vánoční a velikonoční tradicí, základní typy počasí - vyhledá v jednoduchém textu či poslechu potřebnou informaci a použije ji v odpovědi - písemně i ústně se souvisle vyjádří k danému tématu pomocí několika jednoduchých, logicky na sebe navazujících vět	- EGS – objevujeme Evropu a svět - obohacení znalostí o tradičních svátcích u nás o srovnání s oslavami těchto svátků v anglicky mluvících zemích	- znalost částí lidského těla z prvouky
Časové údaje	- vyjmenuje roční období, měsíce, dny v týdnu - uvede, který den, měsíc právě je, co kdy dělá apod. - zeptá se i odpoví, kolik je hodin		návaznost na znalost časových údajů z dřívějších ročníků z prvouky

	- jednoduše mluví o svých činnostech z hlediska časového rozvrhu		
přítomný prostý a přítomný průběhový čas	používá významová slovesa v obou formách přítomného času podle zadaného vzoru		
množné číslo podstatných jmen	- tvoří pravidelné i základní nepravidelné tvary množného čísla podstatných jmen - používá množného čísla podstatných jmen ve větách, přizpůsobí mu tvar slovesa		návaznost na znalost množného čísla podstatných jmen z českého jazyka
přivlastňovací zájmena	v jednoduché větě vyjádří, že někomu něco patří		
základní pravidla pro užití určitého a neurčitého členu	používá neurčitý člen u podstatných jmen obecných v jednotném čísle ve tvarech a, an; člen určitý the v určitém vyjádření		
práce s dvojjazyčným slovníkem	používá dvojjazyčný slovník k překladu jednoduchých pojmů		
psaní pohlednic	napíše krátké blahopřání či pozdrav z výletu		návaznost na znalost psaní pohlednic z prvouky
5. ročník			
- opakování a prohloubení slovní zásoby a výrazů tematických okruhů z předchozích let - nová témata: škola, denní rozvrh, naše město, nákupy, dopravní prostředky - fonetické znaky (pasivně) - formulář a osobní údaje	- rozumí obsahu a smyslu jednoduchých textů či promluv (učební texty, pohádky úroveň A, dětské časopisy, poslech audio nahrávek) a používá je ke své práci - čte nahlas plynule a foneticky správně texty obsahující probranou slovní zásobu - výše zmíněné texty čte s porozuměním, vyhledá v nich požadované informace - napíše gramaticky, stylisticky a formálně správně krátký dopis či jiné písemné sdělení - vyplní své základní údaje do formulářů	- MKV – kulturní diference, multikulturalita - uvědomuje si, že existují určité komunikační rozdíly mezi kulturami, trochu jiné věci mohou být považovány za slušné (např. oslovení apod.) - přirozeným způsobem přijímá odlišnosti jiných kultur jako zdroj svého obohacení (slavení svátků, kultura bydlení, stravovací zvyklosti apod.)	

	- zapojí se do jednoduché konverzace v rozsahu probraného učiva		
Práce se zdroji	- používá dvojjazyčný slovník - z kontextu odhaduje význam neznámého slova - hledá a vytváří si pracovní postupy, které mu vyhovují a pomáhají při osvojování slovní zásoby, gramatických jevů a dalších jazykových struktur - své nejlepší jazykové výtvořiny si zakládá do svého portfolia	OSV – rozvoj schopností poznávání	
Sloveso muset	používá významově i gramaticky správně slovesa muset a moci v kladném vyjádření, otázce i záporu		sloveso moci zná ze 4. ročníku
vazby there is, there are	- vyjádří jazykově správně, že někde něco je - uvědomuje si rozdílnost stavby anglické a české věty, překládá věty tohoto typu do češtiny se správným slovosledem		
přítomný prostý a přítomný průběhový čas	rolišuje význam použití prosté a průběhové formy jak ve vlastním vyjádření, tak v překladu		
Hláskování	- odříká z paměti abecedu - hláskuje své jméno i jiná slova - podle hláskovaného diktátu zapíše správně psanou podobu i neznámých slov		srovnání s českou abecedou v českém jazyce

číslovky do 100	<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří počet objektů do 100 číslovkou - otevře si učebnici na správné stránce, vyhledá podle čísla správné cvičení - provádí základní matematické operace do sta na základě komunikace v angličtině 		projekt ve spolupráci s učitelem matematiky – hodina matematiky v angličtině
Shrnutí I. stupeň	<p>Řečové dovednosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým pokynům, otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně - zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy <p>Poslech s porozuměním rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 		

	<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu Mluvení - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá Čtení s porozuměním - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu Psaní - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení z oblasti probraných témat - vyplní osobní údaje do formuláře 		
6. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> - témata: události během roku, zdraví, návštěva lékaře, nakupování, návštěva restaurace, anglicky mluvící země, domov, rodina, bydlení, škola, sport, volný čas - tvorba otázek (Kdy? Kde? Kdo? Co? atd.) - minulý prostý čas, otázka, zápor 	<ul style="list-style-type: none"> - splňuje všechny očekávané výstupy předchozích let na úrovni slovní zásoby a gramatických vazeb probraných v 6. ročníku - vyžádá si jednoduchou informaci, či sdělí stručný pokyn - tvoří otázky na různé informace v textu - z paměti předvádí většinou přejeté scénky a situační 	téma Anglicky mluvící země - EGS a MKV	Z,D

- vyjádření záměru v budoucnosti vazbou going to	<p>rozhovory spojené s danými tématy (u lékaře, v restauraci, nakupování apod.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - při porozumění i vlastním vyjádření rozlišuje minulost, přítomnost a budoucnost a vyjadřuje ji vhodným časem - napíše krátkou esej či jednoduše souvisle a uceleně promluví o probraném tématu - napíše krátký neformální dopis 		
Práce se zdroji	<ul style="list-style-type: none"> - používá všechny dovednosti k osvojování jazyka z prvního stupně ZŠ - vytváří myšlenkové mapy k vybraným tématům - ve školním dvojjazyčném slovníku vyhledá a správně přečte i výslovnost a probrané gramatické aspekty (tvary nepravidelných sloves, plurál podstatných jmen atd.) - systematicky používá pomůcky a postupy, které mu pomáhají při osvojování jazyka (forma slovníčku, vlastní gramatické přehledy, portfolio) - účelně spolupracuje se spolužáky během hodin, projektů i v domácí přípravě - pochopí zadání běžného testového cvičení z příslušné instrukce v angličtině, či z uvedeného příkladu 	OSV – rozvoj schopností poznávání	
stupňování přídavných jmen	<ul style="list-style-type: none"> - gramaticky správně stupňuje různé typy přídavných jmen - pomocí stupňování přídavných jmen porovnává různé jevy a objekty 		
7. ročník			
témata: sociokulturní prostředí anglicky mluvících zemí a	- splňuje všechny očekávané výstupy předchozích let na úrovni slovní zásoby a	zeměpis – anglicky mluvící země a jejich kultura	Z – anglicky mluvící země ve světě - zeměpis ČR

<p>České republiky, osobní údaje, zábava, kultura. Londýn, New York, udávání směru cesty, nákupy a móda, volný čas</p>	<p>gramatických vazeb probraných v 7. ročníku</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostatně připraví a sehraje se spolužáky scénku z prostředí probraných tematických okruhů - na probíraná témata připraví kratší samostatnou promluvu pro spolužáky - samostatně zpracuje k probraným tématům písemný materiál (referát, kratší esej) i s využitím zdrojů mimo učebnici (časopisy, internet) - na fotografiích a obrázcích pozná a pojmenuje několik nejznámějších dominant Londýna - zeptá se na směr cesty a popíše cestu na jakékoli jemu známé místo - vyplní základní osobní údaje do dotazníku 	<p>EGS + MKV – anglicky mluvící země – kulturní diference, multikulturalita, objevujeme Evropu a svět</p>	
<p>Práce se zdroji</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v neznámém textu či promluvě rozeznává známé výrazy a na jejich základě usuzuje na obsah sdělení - seznamuje se s výkladovým slovníkem - používá dvojjazyčný slovník na internet 	<p>kompetence k učení jazyku OSV – rozvoj schopností poznávání</p>	
<p>minulý průběhový čas</p>	<p>v ústním i písemném projevu používá významově i gramaticky správně obě formy minulého času</p>		
<p>budoucnost s will a shall</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v ústním i písemném vyjádření používá tři možnosti tvorby budoucího času (will+shall, vazbu going to, přítomný průběhový čas ve smyslu plánované blízké budoucnosti) - v překladu i ve vlastním projevu rozliší významový rozdíl mezi výše zmíněnými 		

	způsoby vyjádření budoucího času		
předpřítomný čas	<ul style="list-style-type: none"> - používá předpřítomný čas ve správném gramatickém tvaru i kontextu - ve vlastní výpovědi i v testu rozliší použití předpřítomného času od minulého či přítomného 		
8. ročník			
- témata: Zdraví a bezpečnost, péče o zdraví a stravovací návyky, pocity a nálady, životní prostředí, vztahy, oblečení, legendy a hrdinové.	<ul style="list-style-type: none"> - splňuje všechny očekávané výstupy předchozích let na úrovni slovní zásoby a gramatických vazeb probraných v 8. ročníku - písemně i ústně se souvisle vyjádří k probraným tématům - samostatně připravuje a v cizím jazyce prezentuje referáty z četby či reálií 	EGS – objevujeme Evropu a svět – Londýn, důležité evropské velkoměsto EV – u tématu Životní prostředí důraz na vztah lidských aktivit a problémů životního prostředí VZ	Př – lidské tělo a zdravý životní styl - otázky životního prostředí a ochrany přírody OV – uvědomování si a vyjadřování pocitů ČJ - legenda
trpný rod	<ul style="list-style-type: none"> - převede věty z aktiva do pasiva a naopak - používá prostou formu trpného rodu při četbě, poslechu i ve vlastním ústním i písemném projevu 		
podmínkové věty 1. a 2. typu	zná pravidla souslednosti časů v nepřímé řeči a umí je aplikovat nejen při převodu řeči přímé na nepřímou a naopak, ale též při vlastním vyprávění		
9. ročník			
- témata: prohloubení již dříve probraných témat, nově: volba povolání, šikana, vztahy mezi lidmi, svět peněz, volby povolání, společnost a její problémy, moderní technologie a média, reálie anglicky mluvících zemí, cestování.	<ul style="list-style-type: none"> - jednoduchým způsobem se ústně i písemně dorozumí v běžných každodenních situacích - sdělí základní údaje o sobě - vyžádá si jednoduchou informaci - vyplní jednodušší osobní dotazník - napíše krátký formální či neformální dopis 	OSV – komunikace (verbální i mimoverbální komunikace trénována především pomocí dramatizace různých situací tzv. role-play, monologů a dialogů) Finanční gramotnost – koupě a prodej.	Př – environmentální výchova, problémy společnosti OV – vztahy mezi lidmi ČJ – srovnání stavby češtiny a angličtiny z gramatického hlediska

<p>- opakování a upevnování gramatiky probrané v předchozích letech.</p> <p>-upevnění zvukové a grafické podoby jazyka, důraz na dostatečně srozumitelnou výslovnost, větný přízvuk, intonaci</p> <p>- rozvoj slovní zásoby k dříve probíraným tématům</p> <p>- praktické použití gramatiky s ohledem na přesnost vyjádření</p>	<p>- sestaví jednoduché ústní či písemné sdělení týkající se běžných témat všedního života</p> <p>- písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty a krátké texty</p> <p>- čte s porozuměním, plynule a foneticky správně texty přiměřené úrovni a rozsahu</p> <p>- rozumí obsahu textů přiměřené úrovni, najde v nich hlavní myšlenky i odpovědi na otázky, hlavní myšlenky a údaje je schopen použít pro svou práci, či zreprodukovat ústně nebo písemně další osobě</p> <p>- rozumí zřetelně vyslovované promluvě odpovídající probrané úrovni jazyka, zachytí a zreprodukuje z ní požadované informace, v případě potřeby se do konverzace zapojí</p> <p>- vědomě koriguje a používá svou mimoverbální komunikaci k lepšímu porozumění mezi partnery v komunikaci</p>		
<p>Práce se zdroji</p>	<p>- používá dvojjazyčný slovník v knižní i elektronické podobě</p> <p>- zná možnosti použití výkladového slovníku</p> <p>- z kontextu odvodí pravděpodobný význam neznámých výrazů</p> <p>- vytváří si a používá pomůcky a postupy, které mu vyhovují při osvojování jazyka (forma slovníčku, vlastní gramatické přehledy, portfolio, vlastní četba)</p> <p>- používá angličtinu k vyhledávání různých informací z cizojazyčných</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání</p> <p>MED – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (při vyhledávání informací)</p>	

	<p>zdrojů (pomocí internetu, z časopisů apod.)</p> <ul style="list-style-type: none"> - své vědomosti předává ostatním – např. spolužákům 		
Shrnutí II. stupeň	<p>Poslech s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně <p>Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat</p> <p>Mluvení</p> <ul style="list-style-type: none"> - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích. - mluví o tématech týkajících se jeho osoby a dalších osvojovaných tématech - vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života <p>Čtení s porozuměním</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá požadované info v jednoduchých každodenních autentických materiálech - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - napíše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - reaguje na jednoduché písemné sdělení 		

5.1.3. Další cizí jazyk (Německý jazyk, Španělský jazyk, Ruský jazyk, Francouzský jazyk)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

výuku respektující a rozvíjející individuální možnosti žáků
výuku založenou na moderních interaktivních metodách
spojení výuky s praktickým životem – projekty, komunikace s cizinci, práce s videem
využití ICT ve výuce

Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vyučovacího předmětu vychází ze vzdělávacího oboru RVP ZV Další cizí jazyk. Do vzdělávacího obsahu předmětu Občanská výchova jsou začleněna průřezová témata RVP ZV: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech. Jeho náplň vychází vstřícně individuálním potřebám žáků, jejich zájmu, nadání i dalšímu profesnímu zaměření. V praxi to znamená, že u všech žáků upřednostňujeme nácvik komunikačních dovedností v mluvené i psané podobě pro běžnou potřebu.

Předmět je vyučován v sedmém až devátém ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Všechny hodiny jsou koncipovány jako netříděné, závisí tedy na rozhodnutí pedagoga, který podle pedagogické situace ve třídě zvažuje, které hodiny věnuje mluvnici, konverzaci, práci s textem, poslechu apod.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

a) strategie učitele

- důsledně vede žáky k tomu, aby se jim druhý cizí jazyk stal prostředkem k dorozumívání, k dovednosti jasně a stručně formulovat své myšlenky
- systematicky používá interaktivní metody, které navozují ve třídě situace z běžného života, během nichž žáci potřebují komunikovat (situační rozhovory, dramatizace scének, interview, skupinová práce, diskuse apod.).
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu.
- simuluje s žáky diskusi z rodinného, společenského a politického prostředí, vytváří žákům prostor k vyjádření a interpretaci vlastních myšlenek a vede je k vzájemnému naslouchání, vede je k osvojení pravidel efektivního, etického a věcně správného dialogu
- nabízí žákům možnost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními
- používá audio nahrávky rodilých mluvčích, různé typy poslechových cvičení bez textové předlohy
- pracuje s intonací a rytmem jazyka

b) strategie žáků

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchají promluvám druhých, reagují pohotově a přiměřeně
- obhajují svůj názor při současném respektování názoru druhého, vyjadřují se srozumitelně s ohledem na posluchače

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reagují na ně a tvořivě je využívají ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívají získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence k učení –

a) strategie učitele

- vede žáka k pochopení, že jazykové vzdělávání je celoživotní proces a k žákově vlastní zodpovědnosti za něj
- pojmenovává a trénuje různé strategie a dovednosti, jak se učit. Pomáhá žákovi najít postupy, které právě jemu vyhovují (paměťové či logické učení, zrakové či sluchové vjemy, přednostní využívání pravé či levé mozkové hemisféry apod.
- zadává úkoly, kdy veřejně nebo anonymně hodnotí výsledky a pokrok ve své i cizí práci, hledají příčiny úspěchu této práce i její nedostatky. Tím se u žáků vytváří schopnost sebeevaluace, která jim pomáhá při řízení vlastního vzdělávacího procesu.
- jde příkladem – sám se vzdělává
- umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce

b) strategie žáků

- vybírají a využívají pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánují, organizují a řídí vlastní učení, projevují ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívají v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- samostatně prakticky používají dvojjazyčné slovníky
- samostatně pozorují a experimentují, získané výsledky porovnávají, kriticky posuzují a vyvozují z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánují si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich

Kompetence k řešení problémů

a) strategie učitele

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu a vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu při řešení problému
- motivuje žáky k vytrvalosti a trpělivosti
- osobní příklad – snaží se problémové situace ve škole řešit s rozumem a nadhledem
- vede žáky k odhadování významu sdělení z kontextu, situací a obrázků, k vyhledávání jádra sdělení a klíčových slov, k využití neverbální komunikace
- zadává úkoly vedoucí žáky k zodpovědnosti a umožňující snadné ověření správnosti postupu.

b) strategie žáků

- rozpoznávají a chápou problémy
- promyslí a naplánují způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledají informace vhodné k řešení problémů, nacházejí jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívají získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů, nenechají se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence sociální a personální

a) strategie učitele

- používáním interaktivních metod a postupů kooperativního vyučování vede žáky k účinné spolupráci ve skupině, k spoluvytváření a přijetí pravidel práce v týmu, k respektování různých hledisek a schopnosti obohatit o ně svá stanoviska a poznatky.
- svým příkladem žákům ukazuje, jak pozitivní atmosféra umožňuje se při komunikaci s ostatními opravdu domluvit.
- zajímá se o názory, náměty a zkušenosti žáků
- zdravě posiluje žákovu sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby
- vede žáky k povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti
- vnáší klidnou a přátelskou atmosféru do procesu výuky a posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj

b) strategie žáků

- účinně pracují ve skupině a spolupodílí se na vytváření pravidel její práce
- snaží se utvářet přátelskou atmosféru v týmu, jedná ohleduplně a s úctou
- přispívají k upevnování dobrých mezilidských vztahů,
- respektují různá hlediska a jsou schopni obohatit o ně svá stanoviska a poznatky
- vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládají a řídí svoje jednání a chování
- reflektují a respektují limity osobní i ostatních
- sociálními interakcemi a komunikací čelí agresi a konfliktům v třídním kolektivu i ve škole

Kompetence občanské

a) strategie učitele

- vede žáky k základním znalostem práv a povinností občanů, respektování společenských norem a pravidel soužití
- připravuje modelové situace (dramatizace, hraní rolí, audio a video nahrávky), pomocí kterých seznamuje žáky s různými situacemi v mezilidském styku
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- seznamuje žáky s právy a povinnostmi dítěte, vede žáky k plnění povinností a učí žáky uplatňovat svá práva

- vede žáky k samostatnému rozhodování a přijímat důsledky svých rozhodnutí

b) strategie žáků

- poznáváním reálií zemí a jejich kultury se učí toleranci a úctě k odlišnostem cizích kultur, uvědomují si jasněji svou identitu a její souvztažnost s tradicemi společnosti, ve které vyrůstají.
- respektují přesvědčení druhých, váží si jejich vnitřních hodnot, jsou schopni vcítit se do situací jiných lidí, odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- respektují, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojují do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

strategie učitele

- vede žáky k uvědomění si důležitosti znalosti cizích jazyků pro budoucí pracovní uplatnění
- vede žáky k vytrvalosti, koncentraci na pracovní výkon a jeho dokončení
- zadáváním termínovaných problémových úkolů a projekty učí žáky práci rozvrhnout a časově naplánovat.
- nabízí žákům možnosti zapojení do různých soutěží a dalších akcí, kde by mohli prezentovat vlastní schopnosti a dovednosti
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku
- kontroluje zadané úkoly

strategie žáků

- učí se rozvrhnout si práci a časově naplánovat
- prostřednictvím portfolia získávají zkušenosti v sebehodnocení
- pracují s učebnicí, učebním materiálem a učebními pomůckami
- uvědomují si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu německý jazyk

5.1.3.1 Německý jazyk

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
7. ročník			
Zvuková a fonetická podoba jazyka, výslovnost, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, das ABC, GrüÙe, Zungenbrecher,	Poslech s porozuměním rozpozná němčinu mezi ostatními jazyky, rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou	EGS: cizí jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy MED: formování základů správného	ČJ srovnání přízvuku a výslovnosti, rozdíly v abecedě, jazykolamy, druhy otázek, pořádek slov ve větě – srovnání s ČJ

<p>Wochentage, Zahlen, Farben, Namen, Internacionalismy, Ich heiße, Meine Familie, Meine Freunde, Schule, Schule...</p> <p>Reálie: pozdravy v německy mluvících zemích, německá města, osobnosti, německá jména, Deutschland, Österreich, Schweiz, Tschechien Gramatika: slovosled oznamovací věty, slovosled W-otázek, sloveso sein, mögen, zápor nicht, mein-meine, dein- deine, přídavné jméno v přísudku, vazba „von“, předložka „um“ v časových údajích, gern - am liebsten, nepřímý pořádek slov v oznamovací větě, určitý a neurčitý člen, zápor kein, rozkazovací způsob</p>	<p>pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně, rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat</p> <p>Mluvení vyslovuje foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby, zapojí se do jednoduchých rozhovorů, představí sebe a jiné osoby, zeptá se na jméno, bydliště a telefonní číslo, odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy a podobné otázky pokládá, představí členy své rodiny, popíše rodinnou fotografii, získá základní informace o rodinných příslušnících, vypráví krátký příběh podle obrázků, zeptá se, kdy někdo přijde a jak dlouho zůstane, jednoduše popíše kamarády a další osoby, vyjádří se, co rád (nejraději) dělá, co má nebo nemá rád, pojmenuje předměty, školní</p>	<p>verbálního projevu – fonetika jako jeden z důležitých předpokladů komunikace, první formulace základních údajů o sobě v cizím jazyce, vyprávění jako základ mediálního sdělení, zpracování problému různým stylem – video, audio, prezentace v POWER POINTU... komunikace v menších skupinách, ve dvojcích, formulace otázek a odpovědí</p> <p>OSV: já a moje rodina, pozice mladého člověka v rodině – jeho seberealizace, mezilidské vztahy, tolerance, porozumění v rodině, v kolektivu vrstevníků, v širší společnosti</p> <p>MKV: tolerance odlišných etnických a kulturních skupin, odlišných názorů, zájmů</p>	<p>OV pozdravy, společenské chování, rodina, přátelé</p> <p>Z reálie německy mluvících zemí – Německo, Rakousko, Švýcarsko, poloha Německa, Rakouska a Švýcarska</p> <p>VV barvy</p> <p>HV písničky</p>
--	--	--	---

	<p>potřeby, zeptá se, jak se předměty nazývají německy, jednoduše popíše věci, zvířata, posoudí správnost, přikáže někomu něco.</p> <p>Čtení s porozuměním rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům, rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům, rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci</p> <p>Psaní vyplní základní údaje o sobě ve formuláři, napíše několik informací o sobě, o rodině, o škole, o volném čase, stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>		
8. ročník			
Mein Hobby, Ich habe einen Computer, die Tiere, die E-Mail, Wo und	Poslech s porozuměním rozumí známým výrazům z každodenního	EGS: komunikace mezi lidmi z různých zemí, účast v projektech, spolupráce,	OV zájmy žáků, volný čas

<p>wann?, die Uhrzeit, Jahreszeiten, In den Ferien, der Brief</p> <p>R: Vídeň – zajímavosti, Mnichov – zajímavosti, země EU</p> <p>G: časování pravidelných sloves v přítomném čase, sloveso sein, předložka „am“ v časových údajích, časování slovesa haben,</p> <p>4. p. podstatných jmen s neurčitým členem, zápor kein ve 4. p. mn. č. některých podstatných jmen, předložka „im“ v časových údajích, počítání do 100, vazba ich möchte, předložka nach, časování slovesa fahren</p>	<p>života a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, k dispozici má vizuální oporu</p> <p>Mluvení hovoří o svých koníčcích, umí popsat koníčky svých kamarádů, své činnosti během týdne, domluví si telefonicky odpolední program, odmítne navržený program, popíše, co kdo dělá na počítači, sdělí, že někdo něco má nebo kupuje, co kdo fotografuje, hovoří o domácích mazlíčcích, popíše, kde se nacházejí přátelé, zeptá se na přesný čas a odpovídá na takovou otázku, sdělí věk, telefonní číslo, počítá do 100 a umí základní matematické úkony, určí roční období a měsíce; vyjádří cíl cesty, koupí si jízdenku, zajistit si ubytování</p> <p>Čtení s porozuměním rozumí slovům a větám, které se vztahují k běžným tématům,</p>	<p>cestování, vzájemná propojenost států v EU</p> <p>OSV: využití volného času, koníček – správný krok ke zdravému formování osobnosti, blahopřání, vztahy v rodině, vstřícnost, pochopení potřeb jiných, vzájemná pomoc</p> <p>MED: počítač / internet/ jako nezbytná součást současného moderního člověka, správné využití médií za účelem výběru důležité relevantní informace</p> <p>EV: zvířata, součást přírody, vztah k okolí</p>	<p>PŘ roční období, zvířata součástí přírody</p> <p>Z cestování</p> <p>M číslovky, rozdíly v tvoření</p>
--	--	--	--

	<p>rozumí krátkému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm potřebné informace</p> <p>Psaní napíše jednoduchý e-mail a dopis o sobě, napíše jednoduchou pozvánku, pozdrav z dovolené, sdělí písemně údaje o sobě</p>		
9. ročník			
<p>Bei uns, die Wohnung, das Haus; Wie komme ich... ? Unser Programm; Mein Tag; das Essen, die Lebensmittel, im Supermarkt; Meine Woche</p> <p>R: bydlení ve světě, Salzburg – Mozart, Aktivita dětí u nás a v jiných zemích (Rak, SRN) G: opakování časování sloves, časování nepravidelných sloves (přítomný čas), slovesa s odlučitelnou předponou, předložka „in“ ve 3. a 4. pádě., vazba „es gibt“, předložky se 3. p., osobní zájmena,</p>	<p>Poslech s porozuměním rozumí textům, které se vztahují k běžným tématům a které jsou pronášeny pomalu a zřetelně, k dispozici má vizuální oporu</p> <p>Mluvení popíše jednoduše svůj pokoj a dům, kde bydlí, vyjádří svá přání, popíše svůj vysněný pokoj, hovoří o činnostech během roku, v jednotlivých ročních obdobích, měsících, zeptá se na směr cesty, jednoduše popíše cestu, přijme a odmítne pozvání, vypráví o průběhu svého dne, mluví o svém jídelníčku, charakterizuje své</p>	<p>OSV: sebepoznání a sebepojetí, mezilidské vztahy, organizace vlastního času, zdravý životní styl v konfrontaci s konzumním způsobem života</p> <p>MED: rozvoj komunikačních schopností při stylizaci mluveného i psaného textu</p> <p>MKV: respektovat odlišnosti i práva jiných lidí, tolerovat odlišné zájmy, názory a schopnosti jiných</p>	<p>OV domov, denní a týdenní režim, zdravý životní styl, správné stravovací návyky</p> <p>M nakupování, ceny</p> <p>ČJ množné číslo podstatných jmen – rozdíl v NJ</p>

<p>způsobová slovesa, číslovky do 100 000 časové údaje, zájmena, zájmeno „man“</p>	<p>povinnosti, používá číslovky větší než 100, pracuje s časovými údaji v průběhu dne, popíše svůj týdenní program, podá informace o své škole, popíše, co se ve škole smí a nesmí, domluví si schůzku, hovoří o rozvrhu hodin</p> <p>Čtení s porozuměním rozumí slovům a větám, které se vztahují k běžným tématům, rozumí krátkému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm potřebné informace</p> <p>Psaní napíše o svém denním a týdenním programu, popíše svůj pokoj, napíše, co rád a nerad jí, kde se stravuje, vypráví, co rád dělá, jaké má koníčky, stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>		
--	---	--	--

5.1.3.2 Španělský jazyk

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
7. ročník			
<p>K: hláskování jmen, pozdrav, rozloučení, telefonování, představení se, představení přátel, tykání, vykání, poděkování, otázky, odpovědi, otázka na slova neznámého významu, vyjádření původu, otázka na zjištění telefonního čísla, sdělení svého telefonního čísla, popis bytu/domu, umístění předmětů, základní prostorová orientace, otázka na cestu/směr, poskytnutí informací o cestě/směru, vyjádření času, otázka na zjištění času, vyprávění o zájmech a preferencích, prosby a příkazy, objednání jídla a pití v restauraci</p> <p>R: základní seznámení se státy Jižní Ameriky a se Španělskem, bydlení ve Španělsku, seznámení s Madridem, stravování a stravovací návyky ve Španělsku a v Latinské Americe</p>	<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná španělštinu mezi ostatními jazyky - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně - rozumí známým výrazům z každodenního života a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat. <p>K dispozici má vizuální oporu</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat <p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyslovuje foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby - zapojuje se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, 	<p>EGS: cizí jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy</p> <p>MED: formování základů správného verbálního projevu – fonetika jako jeden z důležitých předpokladů komunikace, první formulace základních údajů o sobě v cizím jazyce, vyprávění jako základ mediálního sdělení, zpracování problému různým stylem – video, audio, prezentace v POWER POINTU...</p> <p>komunikace v menších skupinách, ve dvojicích, formulace otázek a odpovědí</p> <p>OSV: já a moje rodina, pozice mladého člověka v rodině – jeho seberealizace, mezilidské vztahy, tolerance, porozumění v rodině, v kolektivu</p>	<p>Ostatní jazyky – porovnání pozdravů a základních frází</p>

<p>G: mužský a ženský rod podstatných a přídavných jmen, přítomný čas sloves ser, llamarse, trabajar, vivir, tázací výrazy (dónde, qué, de dónde, cómo), ukazovací zájmeno este, přivlastňovací přídavná jména, množné číslo podstatných a přídavných jmen, přítomný čas pravidelných sloves, člen určitý a neurčitý, přítomný čas nepravidelných sloves estar, tener, poner, místní předložkové vazby, sloveso HAY a jeho použití, rozdíly v použití sloves hay/estar, číslovky základní a řadové, přítomný čas nepravidelných sloves ir, dar, venir, rozkazovací způsob kladný pravidelných a nepravidelných sloves pro 2. os. j.č. a 3. os. j.č., sloveso gustar, přítomný čas nepravidelných sloves querer, poder, hacer Presentaciones. ¿Estudias o trabajas? Te presento a unos amigos. ¿Cómo está Vd.? Buscamos un piso. La casa. ¿Hay una gasolinera por aquí cerca? ¿Qué</p>	<p>volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k jednoduchým tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci PSANÍ - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení vhodně reaguje v jednoduché společenské situaci (zvolí vhodný pozdrav pro danou</p>	<p>vrstevníků, v širší společnosti MKV: tolerance odlišných etnických a kulturních skupin, odlišných názorů, zájmů</p>	
---	--	---	--

<p>hora es? Unas tapas de aperitivo. Y a ti, ¿qué te gusta? Situaciones.</p>	<p>situaci, umí se představit nebo představit někoho jiného) - rozumí jednoduchým pokynům ve třídě a při práci s textem a reaguje na ně. Dokáže zadat jednoduchý pokyn spolužákovi - umí formulovat nabídku a dokáže nabídku přijmout nebo odmítnout - osvojí si slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, používá slovník - představí sebe, svou rodinu a své přátele - vypráví jednoduchými větami, jak tráví volný čas, jaký je jeho den, týden - dokáže pojmenovat školní věci, určit barvy - dokáže vyjádřit, jaké jídlo má nebo nemá rád (základní potraviny) - atributy spojené s Vánoce a Velikonocemi</p>		
<p>8. ročník</p>			
<p>K: popis přátel a rodinných příslušníků, vyjádření věku,</p>	<p>Poslech s porozuměním upevňování poslechových</p>	<p>EGS: komunikace mezi lidmi z různých zemí, účast v projektech,</p>	<p>Ze – svátky a slavnosti v různých zemích</p>

<p>vyjádření obvyklých denních činností, rodinné vztahy, vyjádření materiálů, požádání o svolení a udělení svolení, zjištění ceny, domluvení schůzky, pozvání k nějaké činnosti, vyjádření nutnosti a povinnosti, vyjádření právě probíhajících dějů, vyjádření záměrů v blízké budoucnosti, navrhování plánů a možných alternativ, vyjádření lhostejnosti, pochybnosti, nejistoty a pravděpodobnosti, telefonní komunikace, hovor o činnostech v blízké minulosti, omluvy a jejich přijetí, pojmenování měsíců R: nakupování ve Španělsku, oslavy a svátky ve španělsky mluvícím světě, Andalusie: esence Španělska, španělské a latinskoamerické malířství G: přivlastňovací přídavná jména, přítomný čas nepravidelných sloves salir, volver, empezar, jugar, přídavná jména vyjadřující barvy, přítomný čas sloves saber a preferir,</p>	<p>dovedností; rozumí známým výrazům z každodenního života a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, k dispozici má vizuální oporu Mluvení <i>upevňování výslovnosti – fonetická cvičení, všestranné rozvíjení řečových dovedností; umí říci, jak se má a také se zeptat, popřát k narozeninám, poděkovat za dárek, omluvit se, popřát dobrou chuť, šťastnou cestu, rozloučit se, popsat, co se mu líbí a nelíbí, domluví si schůzku, řekne, kdy se narodil a kolik mu je let, zeptá se kolik je komu let, umí říci, co rád a co nerad dělá, jaké hry rád hraje, na čem rád jezdí, do které školy a třídy chodí, jaký má rozvrh hodin, kdy začíná a končí hodina, kolikátého je popíše osobu – jak vypadá (vlasy, oči atd.),</i> Čtení s porozuměním techniky čtení – porozumění textu a</p>	<p>spolupráce, cestování, vzájemná propojenost států v EU OSV: využití volného času, koníček – správný krok ke zdravému formování osobnosti, blahopřání, vztahy v rodině, vstřícnost, pochopení potřeb jiných, vzájemná pomoc MED: počítač / internet/ jako nezbytná součást komunikace současného moderního člověka, správné využití médií za účelem výběru důležité relevantní informace EV: zvířata, součást přírody, vztah k okolí</p>	
--	--	---	--

<p>osobní zájmena přímého předmětu (lo, la, los, las), slovesa se zájmenem ve 3. pádu gustar, parecer, quedar (bien o mal), vazba tener que + infinitivo, vazba estar + gerundio, přítomný čas nepravidelných sloves jugar a oír, vazba ir + a + inf., pozice zájmen přímého a nepřímého předmětu, složený minulý čas, pomocné sloveso haber, přičestí minulé ¿Cómo es? ¿Qué haces? La familia. Ir de compras. ¿Cómo me queda? ¿Quieres...? ¿Qué estás haciendo? ¿Qué vas a hacer? ¿Qué prefieres? ¿Qué has hecho? ¿Dónde has estado este verano?</p>	<p>jeho všestranné zpracování; rozumí slovům a větám, které se vztahují k běžným tématům, rozumí krátkému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm potřebné informace Psaní napíše jednoduchý e-mail a dopis o sobě, napíše blahopřání k narozeninám, a poděkování za přání, pozdrav z dovolené, sdělí písemně údaje o sobě, o svých zájmech, o škole, umí vyplnit anketu, formulář a dotazník</p>		
<p>9. ročník</p>			
<p>K: hovor o minulosti, vyjádření přibližného množství, otázky na duševní a fyzický stav, popisování duševního stavu, poskytování informací o dopravních prostředcích a otázky na dopravu, orientace na letišti, vyjádření počasí,</p>	<p>Poslech s porozuměním rozumí textům, které se vztahují k běžným tématům a které jsou pronášeny pomalu a zřetelně, k dispozici má vizuální oporu, dokáže odhadnout význam neznámých slov a porozumět obsahu slyšeného</p>	<p>OSV: sebepoznání a sebepojetí, mezilidské vztahy, organizace vlastního času, zdravý životní styl v konfrontaci s konzumním způsobem života MED: rozvoj komunikačních schopností při</p>	<p>Čj, Dě – významné osobnosti Ze – kde se mluví španělsky</p>

<p>mluvení o jevech obvyklých v minulosti, vyjádření frekvence činností, konverzace o zdraví a nemocech, vyjádření osobní a neosobní povinnosti, vyjádření možnosti a zákazu, vyjádření minulých dějů, přerušovaných jinými ději minulými, životopisy významných osob R: latinskoamerická muzika, atmosférická pásma v Latinské Americe, Ciudad de México, španělština ve světě, historie Španělska od r. 1975 G: jednoduchý minulý čas sloves pravidelných, jednoduchý čas minulý sloves estar, ir, ver, tener, hacer, neurčitá zájmena, ukazovací zájmena, přivlastňovací zájmena samostatná, stupňování – komparativ, souminulý čas, slovesa neosobní doler, llover, nevar, vazba hay que + inf., tener que + inf., zájmena 3. a 4. pádu, podmínkové věty, revize minulých časů, stupňování – superlativ.</p>	<p>Mluvení vyslovuje foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby, zapojí se do rozhovorů, sdělí informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času, odpovídá na otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času, zájmové činnosti, nakupování, oblékání, časových údajů a počasí, vyjádří omluvu, požádá o pomoc, vyjádří potřebu něco mít, nutnost něco udělat Čtení s porozuměním rozumí slovům a větám, které se vztahují k běžným tématům, rozumí krátkému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm potřebné informace Psaní napíše o svém denním a týdenním programu, o svých zájmech, napíše jednoduché blahopřání, stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení, napíše</p>	<p>stylizaci mluveného i psaného textu MKV: respektovat odlišnosti i práva jiných lidí, tolerovat odlišné zájmy, názory a schopnosti jiných</p>	
--	--	--	--

¿Qué hiciste? ¡Vaya fiesta de cumpleaños! Qué te pasa? Retrasos por la niebla. Recogiendo el equipaje. ¿Qué tiempo hace? Cuando yo era pequeña... En la consulta del médico. El cuerpo humano. Quiero matricularme. Si quiero aprender un idioma... ¿Qué pasó? Un año en la vida de...	krátký osobní dopis – adresa, oslovení, zakončení dopisu zná základní španělské realie		
--	---	--	--

V případě, že se španělský jazyk učí až od vyššího ročníku, učivo se posouvá.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ruský jazyk

5.1.3.3 Ruský jazyk

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
7. ročník			
<u>Předazbukové období</u> : má motivační úlohu, seznamuje žáky se základními zeměpisnými, historickými a kulturními údaji o Rusku, se zvukovou stránkou jazyka. Důležitou součástí tohoto období je rychlokurs ruské výslovnosti, které se věnuje velká pozornost. <u>Azbukové období</u> : seznámení s grafickou podobou jazyka – s tvary písmen a pořadím azbuky; rozvíjení	Poslech s porozuměním rozpozná ruštinu mezi ostatními jazyky, rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně, rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat Mluvení vyslovuje foneticky správně	EGS: cizí jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy MED: formování základů správného verbálního projevu – fonetika jako jeden z důležitých předpokladů komunikace, první formulace základních údajů o sobě v cizím jazyce, komunikace v menších skupinách, ve dvojicích,	ČJ srovnání přízvuku a výslovnosti, rozdíly v abecedě, jazykolamy OV pozdravy, společenské chování, rodina D přehled důležitých historických událostí Ruska Z základní zeměpisné údaje o Rusku

<p>dovednosti poslechu s porozuměním, výcviku čtení (technika čtení, čtení s porozuměním), rozvoji ústního projevu v jeho monologické a dialogické podobě Кто это? Кто тут. Кто там? В Интернетe. На скайпе. Познакомьтесь, это моя семья. В гостях. Перемены я люблю. Людоeд и принцесса, или всё наоборот. K: nácvik ruské výslovnosti, říkanky a jazykolamy; konverzační témata: Кто это? Как тебя зовут?, Приветы., Моя семья., Сколько тебя лет?, У кого брат, сестра?, Что я люблю в школе. Что у тебя было на завтрак, на обед и на ужин? R: základní zeměpisné údaje o Rusku, přehled důležitých historických událostí; ruská jména a jejich domácí tvary, vznik azbuky z hlaholice a cyrilice, oslovování v ruštině, ruský folklor – písně. G: základní číslovky do 20; překlad českého mám, máš,</p>	<p>v přiměřeném rozsahu slovní zásoby, zapojí se do jednoduchých rozhovorů, pozdraví, řekne, jak se jmenuje a zeptá se na jméno, představí svou kamarádku, svého kamaráda, řekne odkud je a na totéž se zeptá, řekne základní informace o sobě a své rodině, popíše, co dělají žáci o přestávkách, pojmenuje předměty ve třídě, řekne, co má ve škole rád, koho má rád, jaká domácí zvířata má a jaká chce, popíše, kdo kde bydlí, cestu autem na návštěvu, co bylo ke snídani, k obědu a k večeři</p> <p>Čtení s porozuměním rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům, rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům, rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci</p> <p>Psaní</p>	<p>formulace otázek a odpovědí</p> <p>OSV: já a moje rodina, pozice mladého člověka v rodině – jeho seberealizace, mezilidské vztahy, tolerance, porozumění v rodině, v kolektivu vrstevníků, v širší společnosti</p> <p>MKV: tolerance odlišných etnických a kulturních skupin, odlišných názorů, zájmů</p>	
---	---	--	--

<p>má; časování sloves typu читать a говорить; časování slovesa жить v jednotném čísle; minulý čas sloves ехать, быть, есть, съест</p>	<p>umí psát všechna písmena azbuky, slova a jednoduché věty, napíše jednoduchý dopis</p>		
8. ročník			
<p>Poazbukové období: rozvoj všech jazykových prostředků В гостях у Миши, Приятного аппетита, Злое утро, Календарь XX века, Волк и заяц, Что я люблю и чего не люблю, У вас дома тоже так бывает? К нам пролетели инопланетяне, Город, где я живу и места, которые я люблю.</p> <p>K: na návštěvě; co mám a nemám rád; město, kde žiji a místa, která mám rád; názvy dnů a měsíců; vyprávění o sobě, co rád dělám; blahopřání, co se mi líbí a nelíbí, pozdravy, čas, kolik je ti let, co rád dělám – mé zájmy; škola – vyučovací hodina, rozvrh</p> <p>R: zařazovány průběžně, většinou v mateřtině žáků;</p>	<p>Poslech s porozuměním upevňování poslechových dovedností; rozumí známým výrazům z každodenního života a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, k dispozici má vizuální oporu</p> <p>Mluvení upevňování výslovnosti – fonetická cvičení, všestranné rozvíjení řečových dovedností; umí říci, jak se má a také se zeptat, popřát k narozeninám, poděkovat za dárek, omluvit se, popřát dobrou chuť, šťastnou cestu, rozloučit se, popsat, co se mu líbí a nelíbí, domluví si schůzku, řekne, kdy se narodil a kolik mu je let, zeptá se kolik</p>	<p>OSV: využití volného času, koníček – správný krok ke zdravému formování osobnosti, blahopřání, vztahy v rodině, vstřícnost, pochopení potřeb jiných, vzájemná pomoc</p> <p>MED: počítač / internet/ jako nezbytná součást komunikace současného moderního člověka, správné využití médií za účelem výběru důležité relevantní informace</p> <p>EGS: cizí jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy komunikace v menších skupinách, ve dvojicích, formulace otázek a odpovědí</p>	<p>OV pozdravy, společenské chování, rodina, zájmy žáků, volný čas</p> <p>ČJ srovnání přízvuku a výslovnosti, rozdíly v abecedě, příbuznost RJ a ČJ</p> <p>Z město, ve kterém žiji, časová pásma v Rusku</p> <p>M číslovky</p>

<p>zvyklosti odlišné od našich, časová pásma v Rusku, možné reakce Rusů na otázku: Как дела?, oslava narozenin, přání, hry ruských a českých dětí, oslovování učitele v ruské škole, ruská žakovská knížka, oslovení neznámé osoby na ulici.</p> <p>G: slovesné vazby odlišné od češtiny: поздравлять, желать, благодарить, играть во что, подобат se komu; základní číslovky do 100, řadové číslovky do 30; počítaný předmět po číslovkách 2,3,4 a číslovkách složených; skloňování podstatných jmen v jednotném čísle – tvrdé vzory, základní tvary přídavných jmen, 2. a 3. pád osobních zájmen, časování sloves v přítomném čase: любить, играть, смотреть, учить, рисовать, фотографировать, танцевать, жить, идти, пойти, прийти, ходить, časování zvratných sloves кататься, учиться, minulý čas</p>	<p><i>je komu let, umí říci, co rád a co nerad dělá, jaké hry rád hraje, na čem rád jezdí, do které školy a třídy chodí, jaký má rozvrh hodin, kdy začíná a končí hodina, kolikátého je, co se dělá a dělalo na hodinách a po vyučování; popíše osobu – jak vypadá (vlasy, oči atd.), komu se podobá, odpoví na otázku, kdo tu byl a jak vypadal, popíše osobu a popis zařadí do textu v různých situacích</i></p> <p>Čtení s porozuměním techniky čtení – porozumění textu a jeho všestranné zpracování; rozumí slovům a větám, které se vztahují k běžným tématům, rozumí krátkému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm potřebné informace</p> <p>Psaní napíše jednoduchý e-mail a dopis o sobě, napíše jednoduchou pozvánku, blahopřání k narozeninám, a poděkování za</p>	<p>MKV: tolerance odlišných zájmů, názorů a schopností jiných</p>	
---	---	---	--

sloves, skloňování tázacích zájmen кто, что; vykání v ruštině	přání, pozdrav z dovolené, sdělí písemně údaje o sobě, o svých zájmech, o škole, umí vyplnit anketu, formulář a dotazník		
9. ročník			
Obrázkový slovníček na téma Evropa, Мы все живём в Европе, Obrázkový slovníček na slova с Б, Про бабушку и бегемота, Obrázkový slovníček s vazbami slovesa идти, Кто идёт?, Моё любимое место, Obrázkový slovníček na téma Obchody a nákupe, Как Деды Морозы подарки распределяли, Obrázkový slovníček na téma Zájmy dětí, звёрок, Внучок! Переписка Переписка, Кто ты по гороскопу? Obrázkový slovníček na téma Život v rodině, Другой бы на моём месте, Od hororu přes kouzla a zajímavosti по головамы. K: rodinné a příbuzenské vztahy, národnosti, zaměstnání rodičů, znalosti cizích jazyků, cestování do ciziny;	Poslech s porozuměním rozumí textům, které se vztahují k běžným tématům a které jsou pronášeny pomalu a zřetelně, k dispozici má vizuální oporu, dokáže odhadnout význam neznámých slov na základě příbuznosti s ČJ a porozumět obsahu slyšeného Mluvení vyslovuje foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby, zapojí se do rozhovorů, sdělí informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času, odpovídá na otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času, zájmové činnosti, nakupování, oblékání, časových údajů a počasí, vyjádří omluvu, zjistí příčinu, přijme a odmítne pozvání ke společné činnosti,	EGS: komunikace mezi lidmi z různých zemí, účast v projektech, spolupráce, cestování, vzájemná propojenost států v EU OSV: vztahy v rodině, využití volného času, zájmová činnost – správný krok ke zdravému formování osobnosti, blahopřání, vztahy v rodině, mezi spolužáky, pochopení potřeb jiných, vzájemná pomoc MED: počítač / internet/ jako nezbytná součást komunikace současného moderního člověka, správné využití médií za účelem výběru důležité relevantní informace	OV komunikace v rodině, plánování denních činností, příbuzenské vztahy, žádost o pomoc ČJ příbuznost RJ a ČJ, dopisování – psaní adresy, zakočení dopisu Z doprava ve městě, oblíbená místa ve městě, Evropa D památky v Rusku – Kreml, Treťjakovská galerie, Petr I. vznik 1. muzea v Rusku

<p>oblečení-kdo jak vypadá, zjišťování či jsou věci, vyjádření omluvy, zjišťování příčiny; pozvání ke společné činnosti, přijetí pozvání, odmítnutí pozvání s omluvou, městská doprava, žádost o pomoc, oblíbená místa ve městě, programy televize, časové údaje, počasí, oblékání; názvy obchodů – co se kde prodává, komunikace v různých situacích při nakupování, sleva v obchodech, vyjádření potřeby něco mít, nutnosti něco udělat, blahopřání k vánocům a novému roku; zájmová činnost, dopisování, psaní adresy, zakončení dopisu, kdo a kdy se narodil podle horoskopu a jaké má vlastnosti, vyjadřování názorů na vlastnosti spolužáků; komunikace mezi členy rodiny – dotazy, prosby, rozkazy, přání; vyjádření časových údajů, plánování denních činností, žádost, prosba o pomoc, vyjádření souhlasu</p>	<p>požádá o pomoc, vyjádří potřebu něco mít, nutnost něco udělat, vyjadřuje názory na vlastnosti spolužáků</p> <p>Čtení s porozuměním rozumí slovům a větám, které se vztahují k běžným tématům, rozumí krátkému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm potřebné informace</p> <p>Psaní napíše o svém denním a týdenním programu, o svých zájmech, napíše jednoduché blahopřání, stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení, napíše krátký osobní dopis – adresa, oslovení, zakončení dopisu</p>	<p>MKV: tolerance odlišných zájmů, názorů a zvyků</p>	
--	---	---	--

<p>(nesouhlasu), zákazu, vyjádření nutnosti, možnosti, povinnosti</p> <p>R: Kreml, vznik a význam slova Ivan, mapa Evropy – státy Evropy; ruská kuchyně, označení zastávek MHD v Rusku, Tret'jakovská galerie, Velké divadlo; oslavy vánoc a nového roku v Rusku, Děda Mráz a Sněhurka, nakupování v ruských obchodech, názvy obchodů, ruské peníze a suvenýry, oslovení v obchodech, oblíbené a neoblíbené dárky Rusů; psaní ruské adresy, ruské obálky, oslovení v dopise, ukončení dopisu, sběratelství Petra I. - vznik 1. muzea v Rusku; vztahy v ruské rodině</p> <p>G: slovesné vazby: работать кем, стать кем, понимать кого, Папа – водитель, Папа работает водителем; časování sloves: хотеть, ехать, знать, писать, быть ,мочь, номочь, платить, мыть,</p>			
--	--	--	--

<p>открыть, закрыть, budoucí čas sloves; slovesné vazby odlišné od češtiny, заниматься чем, увлекаться чем, ждать кого чего (что), časování sloves se změnou kmenové souhlásky; vyjadřování českých modálních sloves – mám potřebuji, musím něco udělat - мне надо, мне нужно, musím – a должен...; smím (mohu) – можно, nesmím (nemohu) - нельзя; opakování 2. 4. 6. 7. p. j. č, skloňování podstatných jmen rodu mužského a ženského v j. č. магазин, нортфель, школа, неделя, фотография, středního rodu v j. č.: место, здание, nesklonná podstatná jména, skloňování podstatných jmen v množném čísle, podstatná jména životná a neživotná v 1., 2., 4. pádě; skloňování osobních zájmen; tázací zájmena: чей, чья, чье, чьи, skloňování tázacího zájmena какой, skloňování tvrdých přídavných jmen, počítaný předmět po číslovkách 2, 3, 4, číslovky 100 – 1000,</p>			
--	--	--	--

určování času, zápor нет s 2. p. podstatných jmen			
---	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu francouzský jazyk

5.1.3.4 Francouzský jazyk

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
7. ročník			
Obecně	<p>POSLECH S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná francouzštinu mezi ostatními jazyky - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně - rozumí známým výrazům z každodenního života a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat. K dispozici má vizuální oporu - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat 	<p>OSV - komunikace - využívá nejen verbální ale i mimo verbální komunikace, uvědomuje si důležitost obou složek</p> <p>EGS - cizí jazyk jako prostředek komunikace a porozumění mezi národy</p> <p>MKV - mezinárodní slova</p>	Hv – krátké říkanky a písničky

	<p>MLUVENÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyslovuje foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky <p>ČTENÍ</p> <p>S POROZUMĚNÍM</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k jednoduchým tématům - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledá v něm požadovanou informaci <p>PSANÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 		
--	---	--	--

	- stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		
Komunikace: pozdravy, poděkování, představení, jednoduché pokyny, formulace nabídky, její přijetí, odmítnutí	- vhodně reaguje v jednoduché společenské situaci (zvolí vhodný pozdrav pro danou situaci, umí se představit nebo představit někoho jiného) - rozumí jednoduchým pokynům ve třídě a při práci s textem a reaguje na ně. Dokáže zadat jednoduchý pokyn spolužákovi - umí formulovat nabídku a dokáže nabídku přijmout nebo odmítnout	OSV - používá zdvořilostní fráze. I v psaném projevu (dopis do Francie)	OV – pozdravy, společenský chování
Fonetika: - zvuková a grafická podoba jazyka, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - intonace (accent) - nevyslovované hlásky (consonnes finales, [ə] muet - [o], [ɔ], [wa], [e], [ɛ], [œ], [ø], [u], [b], [p], [v], [f]	- rozlišuje grafickou a mluvenou podobu jazyka, zreprodukuje několik krátkých říkanek či písniček - fonetické znaky (pasivně), získává základní výslovnostní návyky - klade přízvuk na poslední slabiku - na základě pravidel výslovnosti rozeznává "sons" ve slovech snaží se číst i slova neznámá		ČJ, Aj – srovnání přízvuku a výslovnosti
tématické okruhy: les couleurs, le matériel scolaire, Noël, Pâques, la famille, les amis, les loisirs, ma journée/ma semaine, Qu' est-ce qu'on mange?	- osvojí si slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, používá slovník - představí sebe , svou rodinu a své přátele - vypráví jednoduchými větami, jak tráví volný	OSV - moje rodina, postavení mladého člověka v rodině, mezilidské vztahy (Projekt: Moje rodina) EGS - obohacení znalostí o tradičních svátcích u nás a srovnání se svátky	VV – práce s barvami, míchání barev OV – volný čas, denní režim, rodina Z – poloha Francie a frankofonních zemí

Qu'est ce que tu mets?	čas, jaký je jeho den, týden - dokáže pojmenovat školní věci, určit barvy - dokáže vyjádřit, jaké jídlo má nebo nemá rád (základní potraviny) - atributy spojené s Vánocemi a Velikonocemi	ve francouzsky mluvících zemích Projekt - Slavná osobnost - Menu MKV - seznamuje se se symboly jiných zemí a jejich kultury -tolerance odlišných etnických a kulturních skupin, jejich tradice a zvyky	
Časové údaje	Vyjmenuje měsíce, dny v týdnu, uvede, který den co dělá. Zeptá se, kolik je hodin a umí odpovědět.	OSV - plánování času, jeho rozvržení	
Gramatika: francouzská abeceda číslovky 0 - 100 základní předložky	- základní struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - hláskování jmen a slov - rozdíly mezi českou a francouzskou abecedou - vyjádří počet objektů, otevře učebnici na správné straně - sčítá a odčítá základní prostorová orientace, dokáže položit předmět na dané místo a také určit, kde je		Aj, Čj, rozdíly v abecedě Ma – číselná řada – rozdíl v tvoření, početní operace do 100
slovesa 1. třídy, nepravidelná slovesa (avoir, être, aller, faire...), zvrtná slovesa	- používá správné slovesné tvary v jednotlivých osobách, jednoduchými větami sdělí, že někde něco je, někdo něco umí, dělá. Seznamuje se se způsobem časování, používá slovesné tvary v oznamovacím a		Čj - návaznost na český jazyk - druhy vět, srovnání časování

zájmena osobní, přivlastňovací, zájmeno "on" tvoření otázky	rozkazovacím způsobu, v záporu uvědomuje si rozdíl mezi vyjádřením přímé přítomnosti ve francouzštině a v češtině, popisuje činnost na obrázcích - v podmětu jednoduchých vět používá osobní zájmena, jednoduše vyjádří, že někomu něco patří, umí používat zájmeno "on" jako neurčitý podmět - umí vytvořit jednoduché otázky, dokáže rozpoznat otázku		
členy	- umí použít členy určité a neurčité, seznamuje se s členem dělivým (dokáže ho určit)	návaznost na učivo anglického jazyka (určitý-neurčitý)	
8. ročník			
Komunikace: tykání, vykání pokyny, povinnost, telefonický rozhovor, práce s intonací	- vhodně používá 2. osobu jednot. a množ. čísla v daných společenských situacích - orientace v prostoru, umí popsat místo a cestu, dokáže dát pokyn a vyjádřit nutnost, reaguje v telefonu, požádá o informaci a umí ji poskytnout	OSV - zdvořilostní vyjadřování při požadání	Z – popis cesty, orientace v prostoru
Fonetika [i], [y], [ɜ], [s] voyelles nasales	- čte nahlas, plynule a foneticky správně texty obsahující slovní zásobu - seznamuje se s nosovými samohláskami, sluchově je rozeznává a		

	zpětně je podle diktátu zapisuje		
opakování a prohloubení slovní zásoby a výrazů z předcházejícího ročníku - nová témata: les animaux, ma ville, mon quartier, les achats, les pays, le météo les fêtes et traditions	- písemně i ústně se souvisle vyjádří k danému tématu pomocí několika jednoduchých logicky na sebe navazujících vět - popis města, čtvrti, ve které bydlí, obchodů (situace v obchodech a v restauraci) - zná názvy některých zemí a jejich obyvatel - jednoduše hovoří o počasí, víkendu, prázdninách	OSV - využití volného času, plány do budoucna, koníček - správný krok k formování osobnosti, zdravý životní styl. - vzájemná pomoc v rodině, spolupráce a vzájemná pomoc mezi žáky, s učitelem a neznámými EGS - cestování, komunikace mezi lidmi různých zemí, vzájemná propojenost států v EU MKV - volný čas a víkendy ve Francii - Francouzská města - poznávání jiných zemí a kultur - významná data a události ve Francii EV - zvířata součást přírody, vztah k okolí	Z – počasí státy světa OV – zdravý životní styl D – významná data a události ve Francii Př – zvířata součást přírody
Časové údaje	vyjádří datum, dobu trvání, vyjmenuje roční období		návaznost na učivo přírodovědy
přivlastňovací zájmena	v jednoduché větě vyjádří, že někomu něco patří, prohloubení z předešlého ročníku		
člen dělivý	prohloubení znalostí, vhodné používání členu ve větách		

práce s dvojjazyčným slovníkem	používá dvojjazyčný slovník k překladu jednoduchých pojmů, orientuje se ve fonetickém přepisu		
psaní pohlednic	napíše krátké blahopřání či pozdrav z výletu		Čj - návaznost na znalost psaní pohlednic
Slovesa Impérative nepravidelná slovesa (př. pouvoir, vouloir, prendre...) minulý čas passé composé (PC) vazba il y a blízký budoucí čas aller + infinitif	- používání rozkazovacího způsobu při zadávání pokynu (př. indikace cesty) - tvoření minulého času u -seznámení se zdvořilostním tvarem a jeho používání při žádání informace, při přání, vyjádření nutnosti Il faut pravidelných sloves 1. třídy a u některých nepravidelných v kladném i záporném tvaru (vyprávění zážitků) - vyjádření blízké budoucnosti, hovořit o plánech do budoucna		Čj - pochopení rozdílu mezi Čj a Fj při určování, kde se který předmět nachází OV – plány do budoucnosti, volba povolání
předložky místní (prohloubení), předložky vážící se k názvům zemí	- jednoduše popíše plánek města, dokáže poradit druhému, kudy se dostane na určité místo, používá spojení cestovat/jet do..., být/trávit čas v...		
9. ročník			
Fonetika les couples de voyelles muž./žen. rod přídavných jmen intonace ve větách [k], [g], [t], [ə], [e]	- čte foneticky správně krátké jednoduché věty - pracuje s transkripcí ve slovnících - dbá na správnou výslovnost		Čj – druhy vět rody podstatných jmen – jejich rozdílnost

<p>Studijní jazykové dovednosti</p>	<p>- používá dvojjazyčný slovník - z kontextu odhaduje význam neznámého slova - hledá a vytváří si pracovní postupy, které mu vyhovují a pomáhají při osvojování slovní zásoby, gramatických jevů a dalších jazykových struktur - své nejlepší jazykové výtvary si zakládá</p>	<p>OSV – rozvoj schopností poznávání</p>	
<p>Probíraná témata + prohloubení: les professions, les objets et meubles de la classe, l'école, les repas, les parties du corps, les nationalités, les personnages célèbres</p>	<p>- umí se orientovat ve škole a popsat ji, umí si objednat jídlo v restauraci, nakupovat v obchodech, pojmenuje části těla, jejich pohyb, umí pojmenovat národnosti, dát rady týkající se zdraví</p>	<p>OSV - zdraví, zdravá strava, životní styl a návyky, konfrontace s konzumním způsobem života - výchova k míru (zájem o jiné kultury), spolupráce, vzájemná pomoc - chování ve škole (vzájemná spolupráce a pomoc - chování v restauraci</p> <p>MKV - stravovací zvyky ve Francii, životní styl, oblékání - frankofonní osobnosti</p> <p>Průřez - Zeměpis - mapa Francie, města, regiony, pohoří, řeky, Evropa - země, města, turistické zajímavosti</p>	<p>Př – lidské tělo (části, péče o něj) Ma – nakupování, ceny D – významné osobnosti Ov – národy kolem nás</p>
<p>Časové údaje</p>	<p>l'heure - umí se zeptat, kolik je hodin, a také sám čas zná</p>		

tvoření otázek	- zná různé způsoby tvoření otázek, umí udělat nabídku, učinit pozvání		Čj – druhy otázek
muž./žen. tvar přídavných jmen	- dokáže popsat věci a osoby pomocí správných tvarů přídavných jmen		
les pronoms COD	- obohatí svůj projev nahrazením předmětu zájmenem		
členy určité, neurčité, dělivé	- prohloubení učiva, umí vyjádřit, co mu chutná, co nejlí, nabídne jídlo, umí odmítnout nabízení, sestaví jednoduché menu, jednoduchý recept	OSV - naučí se vést dialog ve společenských normách P - Ma spécialité (recept)	Ov – výchova ke zdraví, správné stravovací návyky
výrazy avoir mal à	- vyjádří bolest, popíše problém, dokáže dát radu		

5.2. Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

5.2.1. Vyučovací předmět: Matematika

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu Matematika vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV Matematika a její aplikace, která provází celý proces základního vzdělávání na 1. i 2. stupni a vytváří předpoklady nejen pro další studium, ale i pro úspěšné zvládnutí každodenních reálných situací. Matematika se v základním vzdělávání orientuje zejména na užití matematických poznatků v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití. V základních tematických okruzích si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmičké porozumění a významové porozumění. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují, případně je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software. Určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás. Prostřednictvím náčrtků a schémat zdokonalují svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou nestandardní aplikační úlohy a problémy, při jejichž řešení je nutné uplatnit logické myšlení. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní. Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky a používat některé další pomůcky. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Předmět matematika je vyučován s hodinovou dotací 1. roč. 4 hodiny, 2. ročník 4 hodiny, 3. ročník 5 hodin, 4. ročník 5 hodin, 5. ročník 5 hodin, 6. ročník 5 hodin, 7. ročník 4 hodiny, 8. ročník 4,5 hodiny, 9. ročník 5 hodin. Žáci ve třídě s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů mají v šestém až devátém ročníku 6 hodin matematiky kromě osmého ročníku, kde je jedna hodina věnována předmětu matematika v angličtině. Je-li ve třídě žáků více než 25 na jednu hodinu se dělí do dvou skupin. Tito žáci mají rovněž navíc nepovinný předmět cvičení z matematiky.

Matematika se učí na prvním stupni v kmenových třídách, na druhém stupni v pracovních matematikách. Při výuce na obou stupních mohou být využívány též pracovní IT (např. při práci s dynamickým geometrickým náčrtníkem Cabri nebo při používání matematických výukových programů) a učebny matematiky s interaktivními tabulemi.

Vzdělávání matematicky nadaných žáků je realizováno prostřednictvím tříd s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů. V každém ročníku je jedna třída s RVMPP.

V předmětu matematika jsou realizována následující průřezová témata: environmentální výchova (6. a 7. roč.), mediální výchova (7., 8. a 9. roč.), osobnostní a sociální výchova (7. a 9. roč.), multikulturní výchova (7. a 9. roč.), výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (8. a 9. roč.).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Vzhledem k tomu, že matematika prolíná celým základním vzděláváním, je v tomto předmětu dostatek času i příležitostí k rozvíjení všech klíčových kompetencí.

Kompetence k učení:

a) strategie učitele

- vede žáka k dávání věcí do souvislostí a organizování poznatků různého druhu
- směřuje žáka k vyhledávání a třídění informací na základě jejich pochopení
- klade důraz na operování s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- učí žáka vytvářet komplexnější pohled na matematické jevy
- jde příkladem – sám se vzdělává
- vytváří u žáka zásobu matematických nástrojů, které žák efektivně využívá při řešení úkolů z reálného života a praxe
- umožňuje žákům vybírat a využívat vhodné způsoby, metody a strategie řešení problémů
- směřuje žáka k samostatnému pozorování a experimentování, k porovnávání získaných výsledků, k posuzování a vyvozování závěrů (zejména na 1. stupni...)

b) strategie žáků

- řeší úlohy individuálně, snaží se jim porozumět, analyzovat je

- jsou vyzýváni k sebehodnocení, mají prostor pro zažití vlastního úspěchu
- operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádějí věci do souvislostí, propojují do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematiku, přírodní a společenské jevy
- vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívají v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- samostatně pozorují a experimentují, získané výsledky porovnávají, kriticky posuzují a vyvozují z nich závěry
- vyhledávají a využívají informace v praktickém životě
- řeší dlouhodobé domácí úlohy, jejichž součástí je samostatné hledání dat i metod řešení
- účastní se soutěží a olympiád

Využití zkušeností z praktického života žáků.

Příklady:

měření veličin (délka, hmotnost, čas, teplota)

sledování závislostí (vývoj cen a kurzů, přímá a nepřímá úměrnost)

Využívání znaků, symbolů.

Příklady:

geometrické značky a symboly, jednotky a obecně zavedené značky veličin

Kompetence k řešení problémů:

a) strategie učitele

- vede žáka k využívání vlastní zkušenosti a úsudku, k přemýšlení o vhodném způsobu řešení problému
- vede žáka k poznatku, že matematická úloha a nejen ona, má různé varianty řešení
- směřuje žáka k řešení problémových situací a úloh z běžného života, k chápání a analyzování problému a využívání získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- vede žáka k tomu, aby uměl známé a osvědčené postupy řešení aplikovat při řešení obdobných nebo nových úkolů a problémů
- učí žáka užívat při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- učí žáka být flexibilní při změnách
- klade důraz na praktické ověřování správnosti řešení problému a aplikování osvědčených postupů
- ukazuje žákovi, jak má formulovat hypotézy a jak má ověřit nebo vyvrátit jejich pravdivost pokusem či pozorováním, pomocí příkladů a protipříkladů
- podporuje u žáka rozvoj schopnosti abstraktního a logického myšlení zařazováním vhodných problémových úkolů
- podporuje netradiční (originální) způsoby řešení úloh

b) strategie žáků

- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů, nacházejí jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívají získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů, nenechají se odradit případným nezdarem a vytrvale hledají konečné řešení problému

- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů
- ověřují prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných nebo nových problémových situací
- mají prostor pro vyzkoušení různých postupů řešení
- zkoumají řešitelnost různých úloh

Řešení nestandardních aplikačních úloh a problémů.

Příklady:

úlohy nad rámec daného tématu (matematické hádanky, kvízy, hlavolamy, rébusy, logické problémy, úlohy ze soutěží - MO, Pythagoriáda, Matematický klokan atd., problémové úlohy obsažené v testech Kalibro, Scio, Cermat apod.)

Kompetence komunikativní:

a) strategie učitele

- vede žáka k porozumění různým typům záznamů (diagramy, grafy, tabulky, matematická symbolika, algoritmy), k přemýšlení o nich, k reagování na ně a k jejich tvořivému využívání
- směřuje žáka k formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu, k stručnému a výstižnému vyjadřování (definice, věty, symbolika)
- umožňuje žákovi využívat informační a komunikační techniku
- učí žáka obhajovat vlastní názor a logicky argumentovat

b) strategie žáků

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se výstižně
- věcně argumentují
- formulují otázky a problémy
- rozumí různým typům textů a záznamů včetně grafických (diagramy, grafy, tabulky) a dokáží srozumitelně interpretovat údaje z nich získané
- dokážou formulovat a prezentovat vlastní myšlenku, interpretovat myšlenku spolužáka a efektivně pracovat ve skupině
- využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Formulování a vyjadřování myšlenek a názorů, naslouchání druhým, argumentace – to vše mohou žáci dělat v každé hodině, mají-li k tomu příležitost vytvořenou vhodným způsobem výuky (skupinová práce, kooperativní učení, projekty)

Porozumění různým typům textů a záznamů – v matematice se žáci učí pracovat se vzorci, se schémata, porozumět grafickému znázornění různých závislostí a samostatně ho vytvářet.

Příklady:

Vzorce pro geometrické výpočty.

Dodržování jednotek.

Vytvoření grafu ze získaných hodnot.

Kompetence sociální a personální:

a) strategie učitele

- klade důraz na spolupráci a práci v týmu
- směřuje žáka k oceňování zkušeností druhých lidí, k respektování různých hledisek a různých způsobů řešení úlohy, k čerpání poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- učí žáka obhajovat vlastní názor a logicky argumentovat

b) strategie žáků

- pracují ve skupině a spolupodílí se na vytváření pravidel její práce
- snaží se utvářet přátelskou atmosféru v týmu, jednají ohleduplně a s úctou
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňují zkušenosti druhých lidí
- rozvíjejí svou schopnost sebereflexe a kritického myšlení
- hodnotí podíl vlastní práce na řešení úkolu (problému) a přínos druhých
- respektují názory a myšlenky druhých

Rozvoj dovednosti vnímat a respektovat názory druhých, diskutovat se spolužáky při řešení problémů.

V případě, kdy je to účelné, tak žáci pracují ve skupinách, učí se nést spoluzodpovědnost za úspěch práce skupiny, ve skupině si navzájem pomáhají.

Kompetence občanské:

a) strategie učitele

- směřuje žáka k chápání základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- učí žáka ovládat základy finanční matematiky, uvědomovat si hodnotu peněz
- vede žáka k chápání základních ekologických souvislostí a enviromentálních problémů
- klade důraz na respektování a oceňování kulturního i historického dědictví (historie matematiky v praxi)
- směřuje žáka k aplikování poznatků z matematiky při sportovních aktivitách

b) strategie žáků

- umí poskytnout účinnou pomoc spolužákovi a spolupracovat ve skupině
- dodržují jasná pravidla
- přirozeně respektují práva a povinnosti (svá i ostatních)
- ověřují svá řešení, zodpovídají za ně
- přejímají zodpovědnost za svou práci, za práci skupiny

Porozumění historickému vývoji lidského poznání v oblasti matematiky.

Příklady:

Zasazování jednotlivých poznatků do historických souvislostí.

Kritické hodnocení různých názorů na jevy ve společnosti včetně globálních problémů souvisejících se životním prostředím, zaujímání vlastních postojů.

Příklady:

Orientuje se v pojmech zisk, úrok, ztráta apod.

Orientuje se ve velkých číslech, procentech a různých typech grafů ze sdělovacích prostředků.

Orientuje se v různých sportovních výsledkových listinách a interpretuje údaje v nich uváděné.

Kompetence pracovní:

a) strategie učitele

- umožňuje žákovi využívat znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- klade důraz na účinné využívání kapesního kalkulátoru i prostředků IT
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel
- směřuje žáka k rozvíjení jeho podnikatelského myšlení, profesního zaměření, k chápání podstaty, cíle a rizika podnikání, k orientování se v základních aktivitách
- učí žáka zhodnotit výhodnost nabídky či investice
- nabízí žákovi projekty a další činnosti (např. modelování a výroba různých těles), při kterých se žák mimo jiné naučí zvládat základní pracovní činnosti

b) strategie žáků

- pracují s učebnicí, učebním materiálem a učebními pomůckami
- uvědomují si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním
- učí se trpělivosti a prohlubují své volní vlastnosti, protože při řešení některých matematických úloh je nutné intenzivní pracovní nasazení

Rozvoj manuální zručnosti a představivosti při vytváření modelů geometrických útvarů

Příklady:

Sítě a modely těles.

Příprava na povolání – uvědomit si, že matematika je důležitá součást všech oborů lidské činnosti.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – I. stupeň

1. ročník:

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
nácvik tvarů číslic, numerace, zápis čísel v desítkové soustavě 0-20, porovnávání čísel na číselné ose a pomocí matematických symbolů, sčítání a odčítání do 20 bez přechodu i s přechodem přes desítku, řešení a tvoření slovních úloh, početní operace s nulou	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků, čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose,	OSV – komunikace, spolupráce ve skupině	Tv – pokyny, povely Čj čtení úloh SP, Vv – kreslení, modelování číslic

	provádí jednoduché početní operace s přirozenými čísly, řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace, počítá s nulou		
měření délky, hmotnosti, orientace v čase	dovede změřit délku s využitím různých pomůcek (měřítetek provázku apod.), porovnává hmotnost různých předmětů, orientuje se v čase		Prv-roční období, režim dne, hodiny
geometrické útvary v rovině-čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází je ve skutečném prostředí		Vv - vyhledávání tvaru v realitě, náčrt domu podle skutečnosti, práce se stavebnicí
zajímavé slovní úlohy, rozšiřující a doplňující cvičení	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	OSV-kreativita, řešení problémů, zájmová činnost	

2. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmět.vztahy
numerace 0-100 a zápis čísel v desítkové soustavě, porovnávání čísel na číselné ose a pomocí matematických symbolů, sčítání a odčítání do 100, násobení a dělení do 50. Řešení a tvoření slovních úloh s využitím známých početních operací, početní operace s 0, vlastnosti početních operací s přirozenými čísly a jejich užití.	žák používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků, čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, zobrazí je na číselné ose, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti. Provádí z paměti jednoduché početní operace, řeší a tvoří úlohy, počítá s nulou, používá komutativnost a asociativnost.	OSV- komunikace, práce ve skupině	Čj – čtení úloh Tv – pokyn, povely

měření objemu, hmotnosti, délky a času	žák řeší praktické úlohy s využitím jednotek objemu, hmotnosti, délky, orientuje se v čase, převádí jednotky času, doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel		Prv-hodiny, roční období, měření času, měření délky, hmotnosti, objemu s využitím různých pomůcek, ČJ-čtení článků s danou tematikou (např. vynálezy a vynálezci)
geometrické útvary v rovině, jednoduchá tělesa, měření a odhad délky v cm, rýsování přímky, úsečky, bodu v rovině, osa souměrnosti	žák rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary- přímka, úsečka, čtverec, obdélník,... a jednoduchá tělesa- krychle, kvádr, koule, porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky, umí narýsovat přímku, polopřímku, úsečku, umí vyznačit bod v rovině, rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině		PČ, VV- práce s drobným materiálem, osově souměrné obrázky , řazení tvarů
zajímavé slovní úlohy, rozšiřující a doplňující cvičení	žák řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech	OSV- kreativita, řešení problémů, zájmová činnost	

3. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmět.vztahy
numerace 1-1000 , počítání v oboru přirozených čísel, zápis čísel v desítkové soustavě, porovnávání čísel na číselné ose a pomocí matematických symbolů, sčítání a odčítání do 1000, násobení a dělení do 100, řešení a tvoření slovních úloh, početní operace s 0, vlastnosti	žák používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků, čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, zobrazí číslo na číselné ose, provádí z paměti jednoduché početní	OSV – práce ve skupině	Ve všech předmětech vyhledávání stránek v encyklopediích a učebních materiálech

početních operací s přirozenými čísly	operace s přirozenými čísly, řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace, počítá s nulou, používá komutativnost a asociativnost		
jednotky času, objemu, hmotnosti a délky závislosti a jejich vlastnosti	žák se orientuje v čase, převádí jednotky času, řeší praktické úkoly s využitím jednotek hmotnosti, objemu a délky, popisuje jednoduché závislosti z praktického života (orientace v tabulce, v jízdním řádu), doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel		Prv-měření času, délky, hmotnosti a objemu s využitím různých pomůcek, práce s encyklopediemi, ČJ-čtení článků s danou tematikou
geometrie v rovině a prostoru, základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, osová souměrnost obvod obrazce	žák rozezná, pojmenuje, popíše přímku, polopřímku, úsečku, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh, kružnici, mnohoúhelník, krychli, kvádr, kouli a jehlan, porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky, měří úsečky s přesností na mm, rýsuje přímku, úsečku, polopřímku, bod v rovině, rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině		PČ, VV- modelování, práce s drobným materiálem, osově souměrné obrázky a obrazce
zajímavé slovní úlohy, rozšiřující a doplňující cvičení	žák řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy s využitím znalosti učiva	OSV-kreativita, řešení problémů, zájmová činnost	

4. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmět.vztahy
<p>numerace 1-10 000, 1 000 000, počítání v oboru přirozených čísel, zápis čísel v desítkové soustavě, písemné sčítání a odčítání, písemné násobení jednociferným a dvouciferným činitelem, pís. dělení jednocif. dělitelem, kontrola správnosti záměnou sčítanců a činitelů, odhady výsledků, zaokrouhlování, pojmy celek, polovina, čtvrtina zlomky - zápis se zlomkovou čarou</p>	<p>žák používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků, čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 10 000 a 1 000 000, využívá při pamětném počítání asociativnost a komutativnost, provádí písemné početní operace, zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací, orientuje se v situacích z každodenního života, v nichž se využívá nejjednodušších případů kvantitativního vyjádření části celku zlomkem, desetinným číslem, procenty</p>	<p>OSV-komunikace, práce ve skupině</p>	
<p>jednotky času, objemu, hmotnosti a délky, sledování výšky, měření teploty závislosti a jejich vlastnosti</p>	<p>žák se orientuje v čase, převádí jednotky času, řeší praktické úkoly s využitím jednotek hmotnosti, objemu a délky, popisuje jednoduché závislosti z praktického života(orientace v tabulce, v jízdním řádu), doplňuje tabulky, schémata, diagramy, posloupnosti čísel, vyhledává, sbírá a třídí data</p>		<p>Prv-měření času, délky, hmotnosti, objemu a teploty s využitím různých pomůcek, práce s encyklopedií, ČJ-čtení článků s danou tematikou</p>
<p>geometrie v rovině a prostoru, základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, osová souměrnost,</p>	<p>žák rýsuje a znázorňuje základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce, sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku</p>		<p>PČ, VV- modelování, práce s drobným materiálem, osově souměrné obrázky a obrazce, dokreslování</p>

rovnoběžnost a kolmost, obsah, jednotky obsahu	lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délky jeho stran, sestrojí rovnoběžky, různoběžky a kolmice, určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a podle vzorce, užívá základní jednotky obsahu a zvládne jednoduché převody, rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí jejich osu souměrnosti		podle osy souměrnosti a podle čtvercové sítě
zajímavé slovní úlohy, rozšiřující a doplňující cvičení číselné a obrázkové řady magické čtverce	žák řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy s využitím znalosti učiva, řeší hlavolany, rébusy, logické úkoly, zašifrované příklady...	OSV-kreativita, řešení problémů, zájmová činnost	

5. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmět.vztahy
Numerace do 1000 000 a přes 1000 000 číselná osa- porovnávání čísel zápis přir.čísla v desítkové soustavě řešení jednoduchých nerovnic, zaokrouhlování, početní výkony s přir.čísly a jejich vlastnosti, pamětné +, -, .:, užití písemných algoritmů, řešení slovních úloh	žák používá přirozená čísla a zobrazuje na číselné ose, zapisuje daná čísla v desítkové soustavě, porovnává čísla do 1 000 000 i přes při pamětném počítání využívá asociativnost a komutativnost, písemně sčítá 3-4 přir. čísla, písemně odčítá dvě přir.číslo, písemně násobí až čtyřciferným činitelem, dělí jedno a dvojciferným dělitelem, řeší jednoduché a složené slovní úlohy	OSV-komunikace, práce ve skupině	Ve všech předmětech – číselné údaje
desetinná čísla řádu desetin a setin, zlomky se jmenovatelem 10,100 a	žák zapisuje a čte desetinné číslo řádu desetin a setin, porovnává desetinná čísla,		

<p>jejich zápis desetinným číslem, desetinná čárka, psaní a čtení desetinných čísel, zobrazování na číselné ose, porovnávání desetinných čísel, písemné sčítání a odčítání desetinných čísel, násobení a dělení des.čísel 10, 100 a menším než 10, řešení slovních úloh přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)</p>	<p>zaokrouhluje na celky, užívá desetinné číslo v praktických situacích (nákupy) sčítá a odčítá desetinná čísla řádu setin a desetin, násobí a dělí desetinná čísla 10 a 100, řeší a vytváří slovní úlohy vedoucí k užití desetinných čísel přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty žák porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose, modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku, porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel</p>		
<p>rovinné obrazce, tělesa- rýsování rovnoběžek, kolmic daným bodem konstrukce obdélníku, čtverce, pravoúhlého, rovnostranného, rovnoramenného trojúhelníku, další jednotky (ar, ha a další plošné jednotky, odhady a výpočty obvodu a obsahu obdélníka a čtverce, povrch kvádru a krychle a jejich výpočty</p>	<p>žák dokáže narýsovat obdélník čtverec, dané typy trojúhelníků, vypočítá obvod a obsah obdélníka a čtverce, zná a umí převádět jednotky obsahu (plošné jednotky) řeší slovní úlohy na výpočty obvodu a obsahu obdélníka a čtverce umí vypočítat povrch krychle a kvádru sečtením obsahů jejich podstav a stěn</p>	<p>OSV - kreativita</p>	<p>SP, Vv – modelování, práce s drobným materiálem, ososvě souměrné obrázky, čtvercová síť, zajímavé stavby z krychlí a kvádrů</p>
<p>tabulky, grafy, diagramy- proměnná, soustava souřadnic</p>	<p>žák doplňuje řady čísel, doplňuje tabulky, čte a sestavuje tabulky různých závislostí, čte a sestavuje sloupkové diagramy, sestavuje a umí číst</p>	<p>OSV – komunikace a spolupráce ve skupinách, kreativita</p>	

	jednoduché grafy v soustavě souřadnic		
--	---------------------------------------	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu – II. stupeň

Učivo	Očekávané výstupy (rozšiřující učivo pro třídy s RvMPP je tučně)	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
6. ročník			
DESETINNÁ ČÍSLA	<ul style="list-style-type: none"> - zaokrouhluje DČ na daný řád - násobí a dělí DČ 10, 100, 1000 - převádí jednotky délky a hmotnosti - písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí DČ - účelně využívá kalkulátor - řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtům s DČ včetně úloh na výpočet obvodů a obsahů čtverce a obdélníka a povrchů kvádrů a krychle - provádí odhad a kontrolu výsledků řešení úloh - zná a účelně využívá vlastnosti početních výkonů s DČ - řeší složitější slovní úlohy včetně úloh s více početními operacemi 		<ul style="list-style-type: none"> - historie matematiky: vývoj používání a zápisu desetinné čárky - různé délkové jednotky (z hlediska historického vývoje i z hlediska tradic různých zemí) - slovní úlohy o nejruznějších měnách, kurzovní lístek
ÚHEL A JEHO VELIKOST	<ul style="list-style-type: none"> - narýsuje úhel dané velikosti určené ve stupních - změří velikost úhlu pomocí úhloměru - užívá jednotky stupeň, minuta - odhaduje velikost úhlu - graficky sčítá a odčítá úhly - sčítá a odčítá velikosti úhlů dané ve stupních a minutách - násobí a dělí úhel a jeho velikost dvěma 		<p>ZEMĚPIS, DĚJEPIS –</p> <ul style="list-style-type: none"> úhly různých staveb (pyramidy, šikmá věž v Pise, sedlová střecha,...) - jednotky používané pro měření úhlů v různých zemích

	<ul style="list-style-type: none"> - vyznačí vrcholové a vedlejší úhly a umí určit jejich velikost - rozlišuje druhy úhlů (přímý, ostrý, pravý, tupý) - rozliší konvexní a nekonvexní úhel - vyznačí souhlasné a střídavé úhly a určí jejich velikost - užívá k výpočtům jednotku úhlu vteřina - násobí a dělí úhel přirozeným číslem graficky - provádí konstrukce některých úhlů pomocí pravítka a kružítka (např. 60°, 45°, 30°, 15° apod.) 		
DĚLITELNOST PŘIROZENÝCH ČÍSEL	<ul style="list-style-type: none"> - násobek, dělitel daného čísla - rozezná prvočíslo a číslo složené - provede rozklad přirozeného čísla na prvočinitele - určí čísla soudělná a nesoudělná - určí největší společný dělitel a nejmenší společný násobek dvou až tří přirozených čísel - řeší jednoduché slovní úlohy z praxe vedoucí k využití dělitelnosti přirozených čísel - zná a umí používat kritéria dělitelnosti 2, 3, 5 a 10 - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel - zná a umí používat kritéria dělitelnosti 4, 6, 8 a 9 - řeší náročnější slovní úlohy vedoucí k využití 		historie matematiky: Erathostenovo síto pro hledání prvočísel

	vlastností dělitelnosti přirozených čísel -		
CELÁ ČÍSLA	<ul style="list-style-type: none"> - zapíše a znázorní na číselné ose kladné a záporné číslo - určí opačné číslo k danému číslu - určí absolutní hodnotu celého čísla pomocí číselné osy - sčítá, odčítá, násobí a dělí celá čísla - užívá početní výkony s celými čísly v praxi - řeší slovní úlohy na užití celých čísel - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel - zná a účelně využívá vlastnosti početních výkonů s celými čísly - užívá také algebraické pojetí absolutní hodnoty kladných a záporných celých i desetinných čísel 	EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) – klimatické změny, změny různých hodnot (pokles a vzestup hladiny řeky, teploty vzduchu, hodnoty peněz, počtu obyvatel jednotlivých zemí,...)	ZEMĚPIS – reprodukce a porovnání zeměpisných údajů (nadmořská výška, vzdálenosti, hloubka vodních ploch,...) FYZIKA – různé jednotky pro měření teploty
TROJÚHELNÍK	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje trojúhelník a jeho vlastnosti - načrtne a sestrojí trojúhelník - zná a využívá trojúhelníkovou nerovnost - třídí a popíše jednotlivé typy trojúhelníků - sestrojí výšku, těžnici, osu strany, osu vnitřního úhlu, kružnici vepsanou a opsanou trojúhelníku - zná pravidlo o součtu vnitřních úhlů trojúhelníka 		ZEMĚPIS – Bermudský trojúhelník

	<p>a umí ho použít pro určení velikosti vnitřního úhlu, jsou-li dány velikosti dalších dvou vnitřních úhlů trojúhelníka</p> <ul style="list-style-type: none"> - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti trojúhelníka při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu - zná a umí použít vlastnosti těžiště trojúhelníku - sestrojí střední příčky trojúhelníka a zná jejich vlastnosti - umí dokázat pravidlo o součtu vnitřních úhlů trojúhelníka 		
ZLOMKY	<ul style="list-style-type: none"> - uvede daný zlomek na základní tvar - porovnává zlomky - zobrazí daný zlomek na číselné ose - určí společného jmenovatele zlomků - sčítá, odčítá, násobí a dělí zlomky - upraví smíšené číslo na zlomek a naopak - určí převrácené číslo k danému zlomku - převede zlomek na desetinné číslo a naopak - upraví složený zlomek - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, 		historie matematiky, DĚJEPIS - kmenné zlomky (Egypt)

	<p>zlomkem, desetinným číslem)</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá zlomky při řešení praktických situací - řeší slovní úlohy vedoucí k základním operacím se zlomky - sčítá a odčítá smíšená čísla - upravuje složené zlomky pomocí vnějších a vnitřních členů - umí převést zlomek na periodické číslo a naopak - zná a účelně využívá vlastnosti početních výkonů se zlomky 		
TĚLESA	<ul style="list-style-type: none"> - pozná mezi ostatními tělesy krychle a kvádr a analyzuje jejich vlastnosti - načrtne i sestrojí obraz krychle a kvádru ve volném rovnoběžném promítání - odhadne a vypočítá objem a povrch kvádru a krychle - zná a umí převádět jednotky objemu - načrtne a sestrojí síť kvádru a krychle - řeší úlohy z praxe na výpočty objemů a povrchů kvádru a krychle - řeší složitější slovní úlohy na výpočty objemů kvádru a krychle - načrtne i sestrojí obraz kvádru a krychle v pravouhlém promítání na dvě k sobě kolmé průmětny 		<p>FYZIKA – používání soustavy SI</p> <ul style="list-style-type: none"> - jiné jednotky obsahu, povrchu a objemu v různých zemích
ZÁKLADY KOMBINATORIKY	<ul style="list-style-type: none"> - určí dvouprvkové kombinace 		

	<ul style="list-style-type: none"> - určí k-prvkové kombinace - pracuje s kombinačními čísly - zná Pascalovo schéma - zná a používá součtový vzorec pro kombinační čísla - řeší slovní a geometrické úlohy kombinatorického charakteru 		
7. ročník			
POMĚR. PŘÍMÁ A NEPŘÍMÁ ÚMĚRNOST	<ul style="list-style-type: none"> - porovná dvě veličiny poměrem - zvětší (zmenší) danou hodnotu v daném poměru - rozdělí celek na dvě (tři) části v daném poměru - daný poměr zjednoduší krácením - řeší modelováním a výpočtem situace z praxe vyjádřené poměrem - využívá dané měřítko při zhotovování jednoduchých plánů a čtení map - určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti - zapíše tabulku přímé a nepřímé úměrnosti - zapíše rovnici přímé a nepřímé úměrnosti - určí, zda daná závislost je nebo není přímá (nepřímá) úměrnost a své tvrzení dokáže zdůvodnit - zakreslí bod s danými souřadnicemi v pravouhlé soustavě souřadnic - přečte souřadnice bodu vyznačeného v pravouhlé soustavě souřadnic - narýsuje graf přímé (nepřímé) úměrnosti - sestaví úměru 	<p>EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí) -</p> <p>závislost množství produkovaného odpadu na počtu obyvatel země</p>	ZEMĚPIS – práce s mapou kurzovní lístek, převody měn

	<ul style="list-style-type: none"> - řeší slovní úlohy s využitím vztahů přímé a nepřímé úměrnosti - řeší slovní úlohy pomocí trojčlenky - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (také poměrem) - pracuje také s postupným poměrem - řeší složitější slovní úlohy s využitím trojčlenky 		
<p>SHODNOST. OSOVÁ A STŘEDOVÁ SOUMĚRNOST POSUNUTÍ, OTOČENÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí shodné útvary - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků - sestrojí trojúhelník podle vět sss, sus a usu - načrtne a sestrojí obraz rovinného obrazce v osové i středové souměrnosti - určí osově a středově souměrný útvar, najde jejich osu a střed souměrnosti - užívá shodná zobrazení (osovou a středovou souměrnost) v praxi - určí počet os souměrnosti daného rovinného obrazce - pracuje s pojmem orientovaná úsečka - sestrojí obraz rovinného obrazce v posunutí - určí úhel otočení i jeho smysl - sestrojí obraz daného útvaru v otočení v kladném i záporném smyslu 		<p>ZEMĚPIS, OBČANSKÁ VÝCHOVA – souměrné vlajky, symboly různých zemí, tradiční symboly (např. mandaly) VÝTVARNÁ VÝCHOVA – využití souměrností ve výtvarném umění</p> <ul style="list-style-type: none"> - historické úlohy o sestrojení trojúhelníka <p>ZEMĚPIS, DĚJEPIS – souměrné stavby a obydlí, souměrnost v životě lidí dříve a dnes (tvary osad atd.)</p>

<p>RACIONÁLNÍ ČÍSLA</p>	<ul style="list-style-type: none"> - pracuje se zápornými desetinnými čísly - pracuje se zápornými zlomky - provádí početní operace v oboru racionálních čísel - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel 		
<p>PROCENTA. ÚROKY</p>	<ul style="list-style-type: none"> - určí kolik procent je daná část z celku - určí, jak velkou část celku tvoří daný počet procent - určí celek z dané části, z daného počtu procent - zná a užívá pojem procento - analyzuje a řeší jednoduché problémy (slovní úlohy), modeluje konkrétní situace na výpočet počtu procent, procentové části a celku (i pro případ, že procentová část je větší než celek) - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (také procenty) - řeší jednoduché příklady na výpočet úroků pomocí jednoduchého úrokování - zná a užívá pojem promile - sestavuje a čte různé diagramy a grafy, v nichž jsou jednotlivé položky vyjádřeny v procentech 	<p>MED (Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality) - čtení a vytváření diagramů, grafů a tabulek</p> <p>OSV (Psychohygiena) - péče o své zdraví – promile alkoholu v krvi ☺</p> <p>MKV (Etnický původ) – národnostní menšiny</p> <p>OSV (Seberegulace a sebeorganizace) - rodinný rozpočet</p>	<ul style="list-style-type: none"> - netradiční úlohy z oblasti finanční matematiky (kurzovní lístky, úrokové sazby, hypotéky,...) - historie matematiky: vývoj pojmu procento - INFORMATIKA – využití tabulkových kalkulátorů k vytváření grafů a diagramů ZEMĚPIS – procento souše a vody na zemském povrchu, procento srážek na poušti vzhledem k průměru celkových srážek
<p>ČTYŘÚHELNÍKY A HRANOLY</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje, charakterizuje a třídí jednotlivé druhy čtyřúhelníků, 		<p>ZEMĚPIS, DĚJEPIS – stavby a jejich půdorysy</p>

	<p>rovnoběžníků a lichoběžníků a zná jejich vlastnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - načrtne a sestrojí rovnoběžník a lichoběžník - odhaduje a vypočítá obvod a obsah rovnoběžníka a lichoběžníka - zná pojem pravidelný mnohoúhelník a umí popsat jeho vlastnosti - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti čtyřúhelníků při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - určuje a charakterizuje hranoly, analyzuje jejich vlastnosti (včetně pravidelných hranolů) - načrtne obraz hranolu v rovině - odhaduje a vypočítá objem a povrch hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou podstavou - načrtne a sestrojí síť hranolu - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu - užívá vzorec pro výpočet obsahu kosočtverce pomocí délek jeho úhlopříček - zná pojem deltoid a umí popsat jeho vlastnosti - načrtne a sestrojí obraz hranolu 		
--	---	--	--

	v pravouhlém promítání na dvě k sobě kolmé průmětny v jednoduchých případech		
8. ročník			
DRUHÁ MOCNINA A ODMOCNINA. PYTHAGOROVA VĚTA (probíráno v 7.ročníku)	<ul style="list-style-type: none"> - určuje druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek a kapesního kalkulátoru - užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - zná Pythagorovu větu - užívá Pythagorovu větu při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy vedoucí k využití Pythagorovy věty - zná obrácenou větu k Pythagorově větě - pozná iracionální číslo - intuitivně pracuje s pojmy množina reálných čísel a osa reálných čísel 		<ul style="list-style-type: none"> - historie matematiky, DĚJEPIS – kde, kdo, kdy používal, formuloval a dokázal Pythagorovu větu (dříve využívána v praxi než matematicky formulována – vytyčování pravých úhlů v Egyptě) - různé způsoby určování druhé mocniny a odmocniny: výpočet, matematické tabulky (různé druhy), logaritmické pravítko, kapesní kalkulátor, osobní počítač
MOCNINY S PŘIROZENÝM MOCNITELEM	<ul style="list-style-type: none"> - určuje mocniny s přirozeným mocnitelem - provádí základní početní operace s mocninami - napíše rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě (také pomocí mocnin deseti) - zapíše dané číslo v desítkové soustavě ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a < 10$ - určuje mocniny s celým mocnitelem (záporný celý mocnitel a mocnitel nula) 		

	<ul style="list-style-type: none"> - určuje třetí a vyšší mocniny pomocí kalkulátoru - geometricky sestrojí odmocninu 		
VÝRAZY	<ul style="list-style-type: none"> - určí hodnotu číselného výrazu i výrazu s proměnnou - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - sčítá a odčítá celistvé výrazy - násobí a dělí výraz jednočlenem - násobí mnohočleny - upraví výraz vytýkáním před závorku - užívá vzorce $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$ ke zjednodušení výrazů - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním - užívá vzorce $(a \pm b)^3$, $a^3 - b^3$, $a^3 + b^3$ ke zjednodušení výrazů - geometricky znázorní úpravy výrazů 		využití vzorců $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$ k určování mocnin velkých čísel z paměti
LINEÁRNÍ ROVNICE	<ul style="list-style-type: none"> - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav - provádí zkoušku správnosti svého řešení odhadem i početně - vypočítá hodnotu neznámé ze vzorce po dosazení číselných hodnot všech daných veličin - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí lineárních rovnic - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá 		FYZIKA, CHEMIE – úprava vzorců FYZIKA, CHEMIE, ZEMĚPIS, DĚJEPIS, PŘÍRODOPIS – slovní úlohy řešené rovnicí s problematikou daného oboru (včetně úloh o směsích a teplotách)

	<p>matematický aparát řešení lineárních rovnic</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjádří obecně neznámou ze vzorce - pomocí lineárních rovnic řeší náročnější slovní úlohy - řeší lineární nerovnice s jednou neznámou 		
<p>ZÁKLADY STATISTIKY (probíráno v 7.ročníku)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data umí pracovat s pojmy statistický soubor a šetření, jednotka, znak četnost - porovnává soubory dat - provádí jednoduchá statistická šetření a zapisuje jejich výsledky formou tabulky nebo je vyjadřuje sloupkovým (případně kruhovým) diagramem - čte tabulky a grafy a umí je interpretovat v praxi - určí četnosti znaků a zapíše je do tabulky - vypočítá aritmetický průměr - určí z dané tabulky modus a medián - čte a sestrojuje různé diagramy a grafy s údaji uvedenými v procentech (ručně i s využitím výpočetní techniky) 	<p>EGS (Objevujeme Evropu a svět) - demografické údaje u nás i ve světě</p> <p>MED (Tvorba mediálního sdělení) - využití tabulkového kalkulátoru k sestrojování tabulek, diagramů a grafů</p>	<p>OBČANSKÁ VÝCHOVA, RODINNÁ VÝCHOVA, ZEMĚPIS – demografické údaje u nás i ve světě</p> <p>INFORMATIKA – využití tabulkového kalkulátoru k sestrojování tabulek, diagramů a grafů</p>
<p>KRUH, KRUŽNICE, VÁLEC (probíráno v 7. ročníku)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje základní vlastnosti kruhu a kružnice - načrtne a sestrojí kruh a kružnici - odhaduje a vypočítá obsah a obvod kruhu a délku kružnice - sestrojí tečnu ke kružnici v daném bodu kružnice 		<p>PRAKTICKÉ ČINNOSTI – sestrojení kruhu bez pomoci kružítka (např. vyměření kruhového záhonu)</p> <p>historie matematiky: úlohy o kruhu</p> <p>ZEMĚPIS, DĚJEPIS – stavby kruhového</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - zná pojem Thaletova kružnice a její vlastnosti - využívá v praxi Thaletovu větu - sestrojí tečnu ke kružnici z daného bodu ležícího vně kružnice - určí vzájemnou polohu přímky a kružnice - určí vzájemnou polohu dvou kružnic - určí a charakterizuje rotační válec; analyzuje jeho vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch válce - načrtne a sestrojí síť válce - načrtne a sestrojí obraz válce v rovině - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti kruhu a kružnice při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy vedoucí k výpočtům obsahu a obvodu kruhu, délky kružnice, objemu a povrchu válce - zná pojem oblouk kružnice a jeho délka - zná pojem kruhová výseč a vypočítá její velikost - zná pojem kruhová úseč - načrtne obraz válce v pravouhlém promítání na dvě k sobě kolmé průmětny v jednoduchých případech 		<p>půdorysu tvaru válce (rotundy) v jednotlivých stavebních slozích, v různých kulturách a částech světa</p>
--	---	--	--

KONSTRUKČNÍ ÚLOHY	<ul style="list-style-type: none"> - používá základní pravidla přesného rýsování - sestrojí osu úsečky, osu úhlu - sestrojí rovnoběžky s danou přímkou v dané vzdálenosti - sestrojí soustředné kružnice - sestrojí trojúhelník podle vět <i>sss, sus, usu</i> - sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané různými prvky v jednodušších případech - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh - sestrojí trojúhelník podle věty Ssu - řeší složitější konstrukční úlohy (s užitím poloměrů opsaných a vepsaných kružnic, těžnic, úhlopříček apod.) - provádí diskusi počtu řešení 		PRACOVNÍ ČINNOSTI – vytvoření plánku zhotovovaného výrobku
ZÁKLADY TEORIE PRAVDĚPODOBNOSTI	<ul style="list-style-type: none"> - zná a používá pojmy jev, průnik a sjednocení jevů - počítá pravděpodobnost jevu - pracuje s podmíněnou pravděpodobností - užívá pravděpodobnost při řešení úloh z praxe 		
9. ročník			
PODOBNOST (probíráno v 8. ročníku)	<ul style="list-style-type: none"> - určí podobné útvary v rovině 		ZEMĚPIS – práce s mapou

	<ul style="list-style-type: none"> - určí a použije poměr podobnosti - sestrojí rovinný obraz podobný danému - rozdělí úsečku dané délky v daném poměru - užívá poměr podobnosti při práci s plány a mapami - zná a užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků 		DĚJEPIS – určování výšky předmětů a staveb na základě jejich stínu (pyramidy)
LOMENÉ VÝRAZY	<ul style="list-style-type: none"> - určí podmínky, za kterých má daný lomený výraz smysl - krátí a rozšiřuje lomené výrazy - sčítá, odčítá, násobí a dělí lomené výrazy - převede složený lomený výraz na násobení dvou lomených výrazů - provede podrobný rozklad podmínek, za kterých má daný lomený výraz smysl - provádí početní operace s více lomenými výrazy - užívá další vzorce pro úpravy celistvých a lomených výrazů 		
GONIOMETRICKÉ FUNKCE OSTRÉHO ÚHLU (probíráno v 8. ročníku)	<ul style="list-style-type: none"> - odvodí goniometrické funkce ostrého úhlu jako poměr stran podobných pravouhlých trojúhelníků - užívá tabulky (kalkulátor) pro určování hodnot goniometrických funkcí a určuje úhel pro známou hodnotu funkce - sestrojí grafy goniometrických funkcí 		DĚJEPIS – výpočty různých údajů o pyramidách

	<p>pro hodnoty úhlů v intervalu $\langle 0^\circ, 90^\circ \rangle$</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá goniometrické funkce při výpočtech objemů a povrchů těles - užívá goniometrické funkce při řešení úloh z praxe 		
ŘEŠENÍ LINEÁRNÍCH ROVNIC S NEZNÁMOU VE JMENOVATELI	<ul style="list-style-type: none"> - řeší jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli - řeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým lineárním rovnicím s neznámou ve jmenovateli - řeší slovní úlohy vedoucí k řešení obtížnějších lineárních rovnic s neznámou ve jmenovateli 		
SOUSTAVY DVOU LINEÁRNÍCH ROVNIC SE DVĚMA NEZNÁMÝMI	<ul style="list-style-type: none"> - řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými sčítací a dosazovací metodou - provádí zkoušku řešení - pomocí soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými řeší slovní úlohy „na pohyb“, „na společnou práci“, „na směsi“ - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí soustav rovnic - řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou srovnávací a graficky 		
TĚLESA	<ul style="list-style-type: none"> - určuje a charakterizuje jehlan, rotační kužel, kouli a analyzuje jejich vlastnosti 		ZEMĚPIS – stavby v různých zemích

	<ul style="list-style-type: none"> - odhaduje a vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele a koule - načrtne síť jehlanu a kužele - sestrojí síť jehlanu - načrtne obraz jehlanu a kužele - sestrojí obraz jehlanu - určuje a charakterizuje komolý jehlan a kužel a jejich vlastnosti - načrtne síť komolého jehlanu a kužele - odhaduje a vypočítá objem a povrch komolého jehlanu a kužele - načrtne a sestrojí pravoúhlé průměty jehlanu a kužele na dvě k sobě kolmé průmětny 		
FUNKCE	<ul style="list-style-type: none"> - rozezná funkční vztah od jiných vztahů - určí definiční obor funkce a množinu hodnot funkce - sestrojí graf lineární funkce, kvadratické funkce $y=ax^2$, nepřímé úměrnosti $y=k/x$ - řeší graficky soustavu dvou lineárních rovnic - užívá funkce při řešení úloh z praxe, matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů - sestrojí graf kvadratické funkce $y = ax^2 + bx + c$ - sestrojí graf racionální lomené funkce $y = \frac{k}{x+a}$ - sestrojí graf funkce $y = k x$ 	EGS (Objevujeme Evropu a svět) - demografické údaje, grafy	OBČANSKÁ VÝCHOVA, ZEMĚPIS – demografické údaje, grafy

	- provádí numerické a grafické řešení kvadratických rovnic a nerovnic		
ZÁKLADY FINANČNÍ MATEMATIKY	- vypočítá úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokové míře - určí hledanou jistinu - provádí jednoduché a složené úrokování - vypočítá úrok z úroku - provádí kombinované úrokování	OSV (Seberegulace a sebeorganizace) – rodinný rozpočet a hospodaření MED (Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality) – úroky, zisk, výhodnost reklamy EGS (Evropa a svět nás zajímá) - finanční situace v různých částech Evropy a světa, přírodní katastrofy	ZEMĚPIS – měny v různých zemích, finanční situace v různých částech světa DĚJEPIS – platidla v různých dobách
KOMBINATORIKA	- zná a užívá pojmy permutace, kombinace a variace - užívá k výpočtu kombinací a variací vzorce s použitím faktoriálu		

5.3. Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

5.3.1. Vyučovací předmět: Informační a komunikační výchova

Charakteristika vyučovacích předmětů z oblasti IKT

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah informatických předmětů uvedených v tomto dokumentu vychází ze vzdělávacího oboru RVP ZV Informační a komunikační technologie. Vzdělávací obsah předmětu Svět práce vychází ze vzdělávacího oboru RVP ZV Člověk a svět práce. Rozpracování oborových výstupů předmětů bylo inspirováno aktuálním stavem podoby standardu pro ZV a materiály MŠMT a ČŠI k tématu informační gramotnosti.

Do vzdělávacího obsahu předmětu Informační a komunikační výchova jsou začleněna průřezová témata RVP ZV: Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Svět počítačů a jiných digitálních zařízení je na škole jednou z oblastí, kde existují jasně daná pravidla a kde se výrazně projevuje schopnost žáků respektovat tato daná pravidla a omezení. Začíná to prací se školní technikou a vede to až ke správnému chování žáků na školní síti

a Internetu. Rádi bychom použili příměr, že řád (jakékoliv) učebny je jasným systémem „zákonů“ a žáci si musí být vědomi své odpovědnosti. Tato fakta jasné propojují práci s IKV s průřezovým tématem **výchova demokratického občana**. Kritéria hodnocení chování v předmětech s IKV obsahem musejí proto být jasně stanovena a musí být dohlíženo na jejich dodržování. Proto jsou stanovena i interní pravidla počítačové sítě a seznam kritérií hodnocení jejich dodržování.

Výpočetní techniku učíme vždy s ohledem na 2 hlediska. Řešíme, **CO budeme žáky učit** („udělat tabulku“, „vytvořit www stránku“, „nakopírovat na disketu“...), ale vždy máme **svobodu zvolit OBSAH** toho, co se na „médiu“ objeví. Proto můžeme učit žáky dělat tabulku se zastoupením ras v České republice, popis ekosystémů, graf složení jejich stravy a podobně. V **ideálním případě** chceme na naší škole směřovat k tomu, aby předměty s obsahem IKV směřovaly k objednávkám učitelů jiných předmětů. Učitelé IKV mohou žákům dělat jen asistenty v tom „jak udělat domácí slohovou práci na počítači“, „jak vyrobit seminární práci na zeměpis“ a podobně. Na to potřebujeme jasný systém „objednávky“ od jiných učitelů a jasný postup, jak se dané věci v jakém ročníku budou realizovat. Za zpracování objednávky je odpovědný příslušný ICT metodik.

Cíl předmětu

Cíle předmětů vycházejí z RVP ZV. Žáci jsou vedeni k poznávání úlohy informací a informačních činností, k využívání moderních informačních a komunikačních technologií. Žáci se učí o toku informací (od jejich vzniku přes uložení na různá média, zpracování a vyhledávání až pro žáky důležité praktické využití nalezených či poskytnutých informací). Nové informace a poznatky z většího množství alternativních zdrojů by žáci měli být schopni porovnat z hlediska věrohodnosti zdrojů a jejich informačního potenciálu. Žáci by měli umět zaujímat odpovědný, etický přístup k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu či jiných médiích. Důležité je i respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání software. Žáci by měli být schopni pracovat šetrně s výpočetní technikou a tvořivě využívat softwarových i hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce. Dále pak využívat výpočetní techniku ve spojení s aplikačním a výukovým software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce.

U žáků by mělo docházet k rozvoji algoritmického myšlení, žák by měl být schopen formulovat svůj požadavek.

V rámci mezipředmětových vztahů je pro žáky důležité pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů.

Časové dotace pro jednotlivé ročníky a dělení tříd do skupin

Informační a komunikační výchova je povinný předmět, vyučovaný na 1. a 2. stupni. Na prvním stupni je IKV vyučována ve třetí a čtvrté třídě, na druhém stupni je IKV v nematematických třídách vyučována v šestém a sedmém ročníku, ve třídách s rozšířenou výukou matematiky pak v šestém a devátém ročníku. Všechny zde uvedené předměty mají v daném ročníku dotaci jednu hodinu týdně. Výuky na prvním stupni se účastní celá třída, na druhém stupni jsou pak žáci děleni v každé třídě na polovinu, pokud tomu odpovídají počty žáků ve třídě. Podrobné rozdělení do ročníků je uvedeno u osnov jednotlivých předmětů a v celkové tabulce přiřazení předmětů do ročníků v tomto ŠVP.

Speciální učebny

Pro výuku IKV škola disponuje dvěma učebnami s dataprojektorem. Dále škola disponuje digitální kamerou, interaktivními tabulemi, digitálním fotoaparátem a nespočtem výukových programů.

Projekty, kurzy, exkurze

Prioritou k ověřování výstupů z oboru ICT je účast žáků v počítačových soutěžích. V rámci těchto soutěží je žákům dána možnost individuálně se na tyto soutěže připravovat i ve volném čase ve školní knihovně, která je vybavena několika počítačovými stanicemi.

V rámci školních projektů je kladen důraz na to, aby žáci aktivně používali všechny výstupy z předmětu IKV, zejména při práci s Internetem, digitální technikou a v používání kancelářských aplikací.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

a) strategie učitele

- zadává žákům takové úkoly, které vedou k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě.
- jde příkladem – sám se vzdělává a efektivně využívá ICT ve školním prostředí.
- nabádá žáky ke kolaboraci a podporuje učení žáků dalším žákem.
- podporuje žáky v učení se efektivnímu používání různých hardwarových i softwarových prostředků.
- aktivizuje žáky využitím rozmanitých výukových metod.
- nabádá žáky ke komplexnějším kognitivním aktivitám, např. analýze, hodnocení a tvoření.

b) strategie žáka

- využívá svých poznámek při praktických úkolech, učí se pořizovat si takové poznámky, které mu pak pomohou při praktické práci s technikou.
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě.
- pro nové poznávání využívá zkušenosti s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z ICT a dalších vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy.

Kompetence k řešení problémů

a) strategie učitele

- vede žáky zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, v rámci předmětů IKV probíhá výuka základů algoritmizace, modelování a jednoduchého programování na bázi motivačních úloh.
- učí žáky využívat relevantní poznatky z ICT k řešení problémových úloh a hledat různá řešení.
- zastává roli facilitátora, podporuje žáky ve vlastním bádání a poskytuje jim zpětnou vazbu.

b) strategie žáka

- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky.
- využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení.
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy.

- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Kompetence komunikativní

a) strategie učitele

- podporuje žáky ve vytváření vlastního názoru a dává jim prostor k jeho vyjádření.
- podporuje žáky při samostatných výstupech před třídou a podává zpětnou vazbu.
- aktivizuje a motivuje žáky, klade otázky a diskutuje se žáky nad možnými odpověďmi.
- nabádá žáky ke kritickému myšlení a optimálnímu vyjadřování svých myšlenek.
- vede žáky ke vzájemné komunikaci mezi sebou (učení žáka žákem).

b) strategie žáka

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu s ohledem na vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.).
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje.
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci mezi sebou, ale i s okolním světem.
- Kompetence sociální a personální
- strategie učitele
- umožňuje žákům volně vyjadřovat svůj názor a pomáhá jim v jejich rozvoji
- jedná se žáky s ohledem na jejich osobitost (charakter, vlastnosti)
- využívá individuální přístup tam, kde je potřeba
- vede žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učít je žít společně s ostatními lidmi

b) strategie žáka

- objektivně hodnotí svoji práci i práci ostatních.
- se spolužáky komunikuje s ohleduplností a taktem
- učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný
- pomáhá spolužákům, pokud mají s čímkoli problém
- pracuje v kolektivu, spolupracuje se spolužáky v týmech, přijímá svou roli v nich a vykonává ji
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy,
- chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

a) strategie učitele

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla...)
- sám učitel dodržuje učené zásady a řídí se jimi
- poskytuje žákům metodickou pomoc a nabízí jim vícero možností, jak počítačovou problematiku řešit, a to i bez porušení pravidel a zákonů
- vhodnými metodami žákům ukazuje, na co všechno by si v počítačovém světě měli dávat pozor

b) strategie žáka

- vnímá rizika porušování pravidel a zákonů (pravidla chování v počítačové učebně apod.) a řídí se dle toho
- osvojí si často využívané zásady (např. citace použitého pramene, ve škole žádný nelegální SW, chrání si své heslo...)

Kompetence pracovní

a) strategie učitele

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení týkající se výpočetní techniky a oblastí s ni spojenými
- dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky

b) strategie žáka

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení týkající se výpočetní techniky a oblastí s ni spojenými
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Celá oblast předmětů s ICT je flexibilním prostorem, kde mají místo povinné i nepovinné předměty. Každý učitel IKV si musí pečlivě ohlídat, na jaké úrovni vstupují žáci do výuky, a citlivě přizpůsobovat tempo i obsah výuky těmto předpokladům.

Dle konkrétního rozvoje výuky IKV jsou očekávané výstupy z RVP ZV i probírané učivo rozděleny do tří kategorií. Jako tematické celky pro výuku IKV oboru byly zvoleny tyto termíny – odpovídají příslušným tematickým celkům v RVP ZV:

Základy práce s počítačem (v RVP ZV taktéž)

Zpracování a využití informací (v RVP ZV taktéž)

Vyhledávání informací a komunikace (v RVP ZV taktéž)

3. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<i>základní pojmy informační činnosti –</i>	- žák je seznámen s faktem, že informační	MED	

<i>informace, informační zdroje, informační instituce</i>	média mohou obsahovat i eticky závadné informace		
<i>struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení</i>	- využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie		
<i>operační systémy a jejich základní funkce</i>	- zná pojem operační systém a základy práce s ním		
<i>zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky</i>	- respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případech jejich závady	OSV	
<i>právní ochrana informací, pirátství</i>	- respektuje pravidla počítačové učebny a sítě	VDO	
<i>Psaní všemi desetihmatovou metodou</i>	- ovládá program na výuku hmatovou metodou, je seznámen s postupem jeho instalace na domácím počítači		

Zpracování a využití informací

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<i>základní funkce grafického editoru</i>	- žák pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru		
<i>standardní funkce textového editoru</i>	- pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru		Výtvarná výchova, zpracování dat z jiných předmětů
<i>tvorba a zpracování obrázku</i>	- vytvoří obrázek v jednoduchém grafickém editoru		
<i>Práce s aplikačními programy</i>	- dovede využívat aplikační, výukové a multimediální programy		

Vyhledávání informací a komunikace

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<i>základy práce ve školní počítačové síti</i>	- žák ukládá soubory na sdílenou složku		
<i>vznik a přenos informací</i>	- žák rozlišuje základní způsoby přenosu informací		

	v tištěné nebo digitální podobě		
<i>základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)</i>	- <i>komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení</i>		Český jazyk, psaní dopisu
<i>metody a nástroje vyhledávání informací</i>	- <i>při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty</i>		
<i>formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy</i>	- <i>vyhledává informace zejména na portálech, případně i v knihovnách a databázích</i>		

4. ročník

Základy práce s počítačem

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<i>základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce</i>	- prohloubení oborových výstupů 3. roč.	MED	
<i>struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení</i>	- žák dovede charakterizovat funkci základních součástí počítače a jeho přídatných zařízení		
<i>operační systémy a jejich základní funkce</i>	- prohloubení oborových výstupů 3. roč.		
<i>seznámení s formáty souborů (např. doc, gif)</i>	- žák rozliší typy souborů, např. při práci s přílohami emailu		
<i>multimediální využití počítače</i>	- získá informace z různých druhů souborů (zvuk, video, text)		
<i>jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software</i>	- ví na koho se obrátit, v případě závady počítače - ví, jak postupovat v případě závady počítače		
<i>zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky</i>	- <i>chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím</i> - umí odhadnout způsob, jak efektivně techniku zdravě využívat (počítače a zdraví)	OSV	

informační etika	- ovládá základní pravidla nakládání se soubory ve vztahu k jiným uživatelům		
právní ochrana informací, pirátství	- respektuje základní zásady autorského práva	VDO	
Psaní všemi desetihmatovou metodou	prohloubení oborových výstupů 3. roč.		

Zpracování a využití informací

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<i>základní funkce grafického editoru</i>	- prohloubení oborových výstupů 3. roč.		Výtvarná výchova
<i>standardní funkce textového editoru</i>	- prohloubení oborových výstupů 3. roč.		Zpracování dat z jiných předmětů
tvorba a zpracování obrázku	- dovede v grafickém editoru vytvořit a upravit obrázek		
práce s aplikačními programy	- prohloubení oborových výstupů 3. roč.		

Vyhledávání informací a komunikace

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
základy práce ve školní počítačové síti	- prohloubení oborových výstupů 3. roč.		
<i>vznik a přenos informací</i>	- žák při práci s internetem posuzuje zdroj informací ve vztahu ke konkrétní činnosti autorů, vlastníků dat		
<i>základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)</i>	- prohloubení oborových výstupů 3. roč.		český jazyk
<i>metody a nástroje vyhledávání informací</i>	- prohloubení oborových výstupů 3. roč.		
<i>formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy</i>	- prohloubení oborových výstupů 3. roč.		

6. ročník

Základy práce s počítačem

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce	- žák vyjmenuje různé zdroje pro práci s informací a pravidla jejich používání	MED	
struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení	- dovede charakterizovat funkci základních součástí počítače a jeho přídatných zařízení, popíše základní parametry těchto součástí - dovede objasnit základní funkce hardware a software		
operační systémy a jejich základní funkce	- aktivně pracuje v operačním systému - funkce schránky OS		
seznámení s formáty souborů (např. doc, gif)	- prohloubení oborových výstupů prvního stupně		
multimediální využití počítače	- žák vytvoří jednoduchý multimediální soubor z vlastních dat		
jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software	- ví na koho se obrátit, v případě závady počítače - ví, jak postupovat v případě závady počítače		
zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	- <i>respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady</i> - <i>chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím</i> - umí odhadnout způsob, jak efektivně techniku zdravě využívat (počítače a zdraví)	OSV	
informační etika	- žák ovládá základní pravidla nakládání se		Občanská výchova

	soubory ve vztahu k jiným uživatelům		
právní ochrana informací, pirátství	- respektuje pravidla počítačové učebny a sítě - respektuje zásady autorského práva	VDO	Občanská výchova
Psaní všemi desetihmatovou metodou	- prohloubení oborových výstupů prvního stupně		
viry a antivirové programy	- žák identifikuje potřebu počítače aktualizovat antivirový program		
závady a poruchy počítače	- dovede využívat systém nápovědy v aplikacích		

Zpracování a využití informací

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
funkce textového editoru	- <i>žák ovládá práci s textovými editory a využívá vhodných aplikací</i> - <i>uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem</i> - <i>pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví</i> - zápis a úprava a tisk jednoduchého dokumentu		Zeměpis
<i>tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce, tvorba grafu</i>	- <i>žák ovládá práci s tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací</i> - dovede vytvořit tabulku i graf v tabulkovém kalkulátoru a provádět v něm jednoduché matematicko – statistické výpočty		Matematika
<i>počítačová grafika, rastrové a vektorové programy</i>	- <i>žák ovládá práci s grafickými editory a využívá vhodných aplikací</i> - import a export dat (nejen) v grafických editorech		Výtvarná výchova
Práce s aplikačními programy	- dovede využívat různé aplikační, výukové a multimediální programy	MED, OSV	Český jazyk

	- princip schránky, propojování aplikací - používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji		
prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia)	- zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě - dovede prezentovat výsledky své práce s pomocí prezentačního programu a dostupných technických prostředků		Český jazyk
ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	- žák rozlišuje základní druhy licencí u duševního vlastnictví		Občanská výchova

Vyhledávání informací a komunikace

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
základy práce ve školní počítačové síti	- dovede vysvětlit úlohu a funkci počítačové sítě		
vznik a přenos informací	- žák aktivně pracuje s různými druhy informací a umí popsat postupy digitalizace informací		
vývojové trendy informačních technologií	- žák se orientuje v aktuálních pojmech a trendech ICT		
hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování	- ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost		
hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování	- využívá ICT k samostudiu		
Internet	- umí vyhledat informační zdroj na Internetu a zvolit k tomu vhodný vyhledávací stroj	EGS	

	- umí vysvětlit, jakým způsobem se přenáší informace v celosvětové síti - žák <i>formuluje požadavky při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy</i> - žák umí vysvětlit principy přenosu informací v počítačové síti		
elektronická pošta	- využívá elektronickou poštu		

7. ročník (nematematické třídy)

Základy práce s počítačem

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni	MED	
struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		
operační systémy a jejich základní funkce	- ví, kde jsou uloženy zdroje informací v klasické i digitální podobě a zná způsob, jak se dají obstarat		
seznámení s formáty souborů (např. doc, gif)	- žák rozlišuje formáty souborů v proprietárním i volně šiřitelném software - umí komprimovat a dekomprimovat soubory		Výtvarná výchova
multimediální využití počítače	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		
jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		
zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni	OSV	Občanská výchova

spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky			
informační etika	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		Občanská výchova
právní ochrana informací, pirátství	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni	VDO	Občanská výchova
Psaní všemi desetihmatovou metodou	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		
viry a antivirové programy	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		
závady a poruchy počítače	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		

Zpracování a využití informací

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<i>funkce textového editoru</i>	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		Zeměpis
<i>tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce, tvorba grafu</i>	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		Matematika
<i>počítačová grafika, rastrové a vektorové programy</i>	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni - zpracování fotografií, sdílení		Výtvarná výchova
Práce s aplikačními programy	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni - tvorba prezentace online, sdílení	MED, OSV	Český jazyk
<i>prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia)</i>	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		Český jazyk

<i>ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika</i>	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		Občanská výchova
--	--	--	------------------

Vyhledávání informací a komunikace

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
základy práce ve školní počítačové síti	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		
<i>vznik a přenos informací</i>	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		
<i>vývojové trendy informačních technologií</i>	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		
<i>hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování</i>	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		
<i>Internet</i>	- dokáže, s pomocí učitele, spolupracovat mezi tuzemskými i zahraničními školami formou projektů - získává z Internetu freeware a shareware	EGS	
elektronická pošta	- používá aktivně email (příjem, odeslání zprávy, práce s přílohou)		

9. ročník (třídy s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů)

Základy práce s počítačem

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni	MED	
struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		

operační systémy a jejich základní funkce	- ví, kde jsou uloženy zdroje informací v klasické i digitální podobě a zná způsob, jak se dají obstarat		
seznámení s formáty souborů (např. doc, gif)	- žák rozlišuje formáty souborů v proprietárním i volně šiřitelném software - umí komprimovat a dekomprimovat soubory		Výtvarná výchova
multimediální využití počítače	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		
jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardware a software	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		
zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni	OSV	Občanská výchova
informační etika	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		Občanská výchova
právní ochrana informací, pirátství	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni	VDO	Občanská výchova
psaní všemi desetihamatovou metodou	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		
viry a antivirové programy	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		
závady a poruchy počítače	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		

Zpracování a využití informací

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<i>funkce textového editoru</i>	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		Zeměpis

<i>tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce, tvorba grafu</i>	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		Matematika
<i>počítačová grafika, rastrové a vektorové programy</i>	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni - zpracování fotografií, sdílení		Výtvarná výchova
práce s aplikačními programy	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni - tvorba prezentace online, sdílení	MED, OSV	Český jazyk
<i>prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia)</i>	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		Český jazyk
<i>ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika</i>	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		Občanská výchova

Vyhledávání informací a komunikace

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
základy práce ve školní počítačové síti	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		
<i>vznik a přenos informací</i>	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		
<i>vývojové trendy informačních technologií</i>	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		
<i>hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování</i>	- prohloubení oborových výstupů z prvního roku studia na 2. stupni		
<i>Internet</i>	- dokáže, s pomocí učitele, spolupracovat mezi tuzemskými i zahraničními školami formou projektů	EGS	

	- získává z Internetu freeware a shareware		
elektronická pošta	- používá aktivně email (příjem, odeslání zprávy, práce s přílohou)		

5.4. Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

5.4.1. Vyučovací předmět: Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Prvouka uvádí žáky do prostředí školy, řádu školního života a pomáhá dětem překonat náročné období, kterým je pro ně zahájení pravidelné školní docházky. Vytváří předpoklady pro formování základních pracovních a režimových návyků a dává podněty k rozvoji schopností účelně organizovat čas práce, zábavy a odpočinku podle vlastních potřeb a oprávněných nároků jiných.

Předmět Prvouka předkládá žákům nové poznatky a dovednosti z různých oblastí života. Vytváří základní představy o skutečnostech a zákonitostech v přírodě a společnosti, o lidských činnostech, výtvořech a vztazích i o nejdůležitějších podmínkách života. Vytváří a posiluje u žáků vnímavý vztah k jejich okolí. Pomáhá jim formovat základní vztah k životu, vlastní osobě, jiným lidem a živočichům, k lidským činnostem, k předmětům, které lidé vytvořili, k životnímu prostředí domova a přírody nejbližšího okolí. Učí se jednat a rozhodovat se v běžných i méně obvyklých životních situacích (včetně situací krizových), spoléhat se na sebe, ale i na možnou pomoc druhých. Formuje základní vědomí odpovědnosti žáků za vlastní zdraví, získávají základní znalosti o poskytování první pomoc a bezpečnost, za své chování, jednání a rozhodování, za plnění daných úkolů. Otevírá cestu k utváření základních potřebných postojů a hodnotových orientací žáka, seznamuje žáky se světem financí, nabízí možnosti k rozvoji všech klíčových kompetencí.

Prvouka se vyučuje v prvním a druhém ročníku po jedné hodině týdně, ve třetím ročníku dvě hodiny týdně. Výuka se opírá o poznatky z pozorování změn v přírodě, návštěvy výstav, přednášek.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

a) strategie učitele

- zadává úkoly způsobem umožňujícím volbu různých postupů.
- zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami.
- vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních.
- umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce.
- jde příkladem – sám se vzdělává.

- zadává žákům úkoly (osobní či skupinové projekty, pracovní listy), které je směřují k nalezení vlastního postupu osvojování si nových informací

b) strategie žáků

- využívají pro efektivní učení vhodné způsoby a metody, vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení a propojení je využívají v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- uvádějí věci do souvislostí, propojují do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- samostatně pozorují a experimentují, získané výsledky porovnávají, kriticky posuzují a vyvozují z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- vyhledávají a využívají informace v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

a) strategie učitele

- vybírá metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům.
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu a vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu při řešení problému
- motivuje žáky k vytrvalosti a trpělivosti
- osobní příklad – snaží se problémové situace ve škole řešit s rozumem a nadhledem.
- konzultuje s žáky problémy v průběhu zpracování zadaných či vybraných společenskovedních témat a pomáhá jim nacházet různá řešení problémů;
- předkládá žákům problémové situace (využívá náměty z literatury, dokumentů, novinových článků, audio nahrávek, filmů i reálného života), které žáci analyzují, vyhodnocují jejich řešení literárními i reálnými aktéry a navrhují další možné způsoby jejich řešení;
- prostřednictvím dramatizací, hraní rolí, skupinové práce či diskusí vytváří příležitosti k tomu, aby žáci promýšleli různé životní scénáře k určité modelové situaci, a vede je k individuálnímu i skupinovému hodnocení daného problému a schopnosti zareagovat i v kritických životních situacích.
- vede žáky ke schopnosti navrhnout různé varianty řešení zadaného úkolu a pro jedno řešení se rozhodnout
- upozorňuje žáky na možné chyby a důsledky, kterých by se mohli dopustit při řešení problémů
- předkládá žákům úkoly tak, aby rozpoznali problém a hledali řešení, aby se nenechali odradit nezdarem

b) strategie žáků

- vnímají nejruznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznají a pochopí problém, přemýšlejí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánují způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- učí se samostatně řešit problémy, volí vhodné způsoby řešení, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů, přezkoumají řešení a osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných nebo nových problémových situací
- ověřují prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů

- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

a) strategie učitele

- vede žáky k diskusi, srozumitelnému vyjadřování a dialogu
- zajímá se o postoje, názory, náměty a zkušenosti žáků a učí je tyto názory vhodně vyjadřovat a hájit
- klade otevřené otázky, zadává problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost žáků.
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu.
- simuluje s žáky diskusi z rodinného, společenského a politického prostředí, vytváří žákům prostor k vyjádření a interpretaci vlastních myšlenek a vede je k vzájemnému naslouchání, vede je k osvojení pravidel efektivního, etického a věcně správného dialogu;
- připravuje žákům úkoly, na kterých se učí efektivní a společensky vhodné komunikaci prostřednictvím dopisu, telefonu, mobilního telefonu a elektronické pošty;
- vytváří modelové situace, ve kterých učí žáky klást jasné a srozumitelné dotazy, uvádět argumenty a nalézat protiargumenty, obhajovat vlastní stanovisko, vyjednávat, dosahovat konsenzu a nalézat kompromisní řešení.
- zařazuje aktivity, kterými žák vyjádří svůj názor k získaným informacím z tisku nebo médií
- pomáhá žákům se správnou komunikací v mezilidských vztazích (spolužáci, učitelé, rodina....)
- nabízí žákům možnost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními

b) strategie žáků

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchají promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojují do diskuse, obhajují svůj názor a vhodně argumentují
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reagují na ně a tvořivě je využívají ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívají získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

a) strategie učitele

- zajímá se o názory, náměty a zkušenosti žáků.
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují.
- zajímá se o zpětnou vazbu a reflexi metod výuky
- zdravě posiluje žákovo sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby

- vede žáky k povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti
- snaží se, aby žáci rozpoznali nevhodné a rizikové chování, uvědomovali si ho i s jeho možnými důsledky
- posiluje u žáků sociální chování a sebeovládání, vnímavost k druhým lidem
- prostřednictvím vhodných forem (modelové situace aj.) vede žáky k tomu, aby promýšleli své jednání v různých situacích modelujících skutečný život dětí a mladých lidí;
- prostřednictvím filmů, literatury, experimentu vede žáky k systematickému pozorování jednání a chování lidí v různých životních situacích a směřuje žáky k domýšlení jejich možných příčin a následků;
- připravuje aktivity (skupinová práce, hraní rolí aj.), pomocí kterých účinněji prohlubuje mezilidské vztahy, soudržnost kolektivu, vědomí sounáležitosti
- rozbořem jevů s negativními zdravotními a společenskými důsledky motivuje žáky k jejich odmítání (alkohol, kouření, drogy, násilí mezi žáky, rasismus);
- prostřednictvím společných prezentací, reflexí a hodnocení prací žáků vede žáky k sebehodnocení ústního, písemného projevu a dalších aktivit.
- vnáší klidnou a přátelskou atmosféru do procesu výuky a posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- zařazuje práci ve skupině, dohlíží na vytváření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost) a jejich respektování samotnými žáky
- oceňuje práci žáků ve skupině i mimo ni

b) strategie žáků

- pracují ve skupině a spolupodílí se na vytváření pravidel její práce
- ovlivňují úroveň a kvalitu své společenské práce na základě získaných poznatků
- snaží se utvářet přátelskou atmosféru v týmu, jedná ohleduplně a s úctou
- přispívají k upevnování dobrých mezilidských vztahů,
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňují zkušenosti druhých lidí,
- respektují různá hlediska a čerpají poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládají a řídí svoje jednání a chování
- rozvíjejí svou schopnost sebereflexe a kritického myšlení
- reflektují a respektují limity osobní i ostatních
- sociálními interakcemi a komunikací čelí agresi a konfliktům v třídním kolektivu i ve škole

Kompetence občanské

a) strategie učitele

- vede žáky k základním znalostem práv a povinností občanů, respektování společenských norem a pravidel soužití
- zajímá se o názory, náměty a zkušenosti žáků
- vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních
- důsledně vyžaduje dodržování pravidel

- zadáváním referátů a organizováním nejrůznějších typů akcí (vycházek, výstav, exkurzí, projektů) podporuje zájem žáků o dění v místě, kde žije, ale i světě kolem něj (zajímavá místa, tradice);
- připravuje modelové situace (dramatizace, hraní rolí, audio a video nahrávky), pomocí kterých seznamuje žáky s různými situacemi v mezilidském styku
- snaží se pravidelně komentovat společenské dění
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- seznamuje žáky s právy a povinnostmi dítěte, vede žáky k plnění povinností a učí žáky uplatňovat svá práva
- seznamuje žáky s principy demokracie v osobním životě a ve škole
- vede žáky k samostatnému rozhodování a přijímat důsledky svých rozhodnutí
- podporuje u žáků projevy pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic
- napomáhá žákům rozhodovat se tak, aby svým chováním a jednáním neohrožovali sebe, ostatní lidi, životní prostředí a hodnoty vytvořené člověkem

b) strategie žáků

- respektují přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí, odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhodují se zodpovědně podle dané situace, poskytnou dle svých možností účinnou pomoc a chovají se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektují, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojují do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápou základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí

Kompetence pracovní

a) strategie učitele

- vede žáky k vytrvalosti, koncentraci na pracovní výkon a jeho dokončení
- klade otevřené otázky, zadáváme problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost.
- zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami.
- vede žáky k analýze pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních.
- umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce.
- motivuje žáky k vhodné prezentaci vlastních výtvorů (projekty, výzdoba školy, školní časopis);
- nabízí žákům možnosti zapojení do různých soutěží a dalších akcí, kde by mohli prezentovat vlastní schopnosti a dovednosti.
- vede žáky k ochraně estetičnosti, účelnosti, bezpečnosti a pořádků ve třídách, škole
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku
- kontroluje zadané úkoly žáků
- vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

- nabízí žákům projekty, ve kterých se budou také žáci učit zvládat pracovní činnosti (lepení, stříhání, skládání, montování)

b) strategie žáků

- používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptují se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupují k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívají znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- pracují s učebnicí, učebním materiálem a učebními pomůckami
- uvědomují si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Učivo 1. ročník	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme Domov – prostředí domova Škola – prostředí školy, školní činnosti	<i>vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí, učí se rozlišovat riziková místa a situace pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, v obci (městě)</i>	OSV – porozumění sobě i druhým, schopnost komunikace	ČJ - vypravování o rodině pozorování dopravní situace
Lidé a čas Režim dne Roční období Průběh lidského života	<i>využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost využívá všechny dostupné zdroje pro pochopení minulosti rozeznává současné a minulé reálie</i>	OSV – mezilidské vztahy	M
Rozmanitost přírody Kalendář přírody	<i>pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků provádí jednoduché pokusy</i>	OSV – rozvoj schopností poznávání EV - ekosystémy	SP – praktická cvičení

<p>Člověk a jeho zdraví Zdravý životní styl Pitný režim Prevence úrazů Krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru Dopravní značky Čísla tísňového volání</p>	<p><i>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i></p>	<p>MED – kritické vnímání mediálních sdělení OSV – seberegulace a sebeorganizace</p>	<p>ČJ – dramatizace různých situací Projekt Chování v ohrožení VV</p>
<p>2.ročník</p>			
<p>Místo, kde žijeme Orientace v okolí školy a místě bydliště</p>	<p><i>začlení svou obec (město) do příslušného kraje, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)</i></p>	<p>VDO –občan, občanská společnost a stát</p>	<p>TV</p>
<p>Lidé kolem nás Život a funkce rodiny, pravidla slušného chování</p>	<p><i>rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností</i></p>	<p>OSV - komunikace MKV – lidské vztahy</p>	<p>ČJ SP</p>

Lidé a čas Průběh lidského života Život předků Regionální památky	<i>rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije na příkladech porovnává minulost a současnost</i>	OSV – poznávání lidí MKV – etnický původ	ČJ - pověsti
Rozmanitost přírody Porovnávání látek Rostliny, houby, živočichové Životní podmínky - počasí	<i>provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě</i>	EV - ekosystémy	M – délka, hmotnost, objem, čas
Člověk a jeho zdraví Stavba těla, základní funkce, vývoj jedince, péče o zdraví	Prohlubuje elementárních znalostí o lidském těle, poznává stavbu lidského těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, vhodná životospráva, první pomoc	OSV - psychohygiena	VV
3. ročník			
Místo, kde žijeme Domov, vlast Krajina Povrch ČR	<i>určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě seznamuje se se symboly našeho státu a jejich významem</i>	EGS – jsme Evropané	HV hymna VV plány a mapy M rýsování
Lidé kolem nás Zdraví Prevence úrazů a nemocí Chování při mimořádných událostech	<i>odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností objevuje a poznává, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by mohl v budoucnu uspět</i>	MED – komunikace – mediální sdělení OSV - komunikace	Praktická cvičení se složkami integrovaného záchranného systému

Lidé a čas Orientace v čase, časový řád, denní režim, letopočty, generace, roční období	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti		M – časová osa VV – kalendář přírody
Mýty, pověsti a báje,	pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	MKV – etnický původ	ČJ - čtení
Průběh lidského života Regionální památky	uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	MKV – multikulturalita OSV – mezilidské vztahy	
Rozmanitost přírody Život a změny v přírodě Rizika spojená s ročním obdobím Mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi Orientace v ročním období, časový řád	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	EV – základní podmínky života	TV – evakuační plán VV
Živá a neživá příroda Životní podmínky	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě		

<p>Smyslová ústrojí</p> <p>Látky a jejich vlastnosti</p>	<p>provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</p>		
<p>Základní přírodní společenstva</p>	<p>objevuje a zjišťuje, propojenost prvků živé a neživé přírody, zkoumá základní společenství ve vybraných lokalitách, porovnává na základě pozorování základní projevy života</p>	<p>EV - ekosystémy</p>	<p>TV - vycházka</p>
<p>Člověk a jeho zdraví</p> <p>Stavba těla, základní funkce a projevy člověka</p> <p>Vývoj jedince, zdravý životní styl</p> <p>Správná výživa, výběr a způsoby uchování potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim</p>	<p>uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p>		
<p>Mimoškolní činnost</p> <p>Harmonogram dne</p>	<p>umí si správně naplánovat svůj volný čas</p>	<p>OSV – seberegulace a sebeorganizace</p>	
<p>Odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače, závislost</p> <p>Vlastní bezpečnost</p> <p>Dopravní výchova, bezpečné chování v silničním provozu</p>	<p>rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví</p>	<p>OSV řešení problémů a rozhodovací dovednosti</p>	<p>VV- dopravní značky</p>

První pomoc Telefonní čísla tísňových linek, integrovaný záchranný systém	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek		
Situace hromadného ohrožení, přivolání pomoci v případě ohrožení Důležitá spojení, varovný signál, evakuace, zkouška sirén, požáry	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	MED vliv médií na společnost	

5.4.2. Vyučovací předmět: Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací oblast předmětu Přírodověda vychází ze vzdělávací oblasti RVP Člověk a příroda. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Přírodověda jako syntetický předmět opírající se o vybrané poznatky z různých přírodovědných oborů je svým pojetím zaměřena na to, aby žáci v procesu výuky získávali takové vědomosti a dovednosti a rozvíjely se takové schopnosti, které jim umožní aktivně poznávat a chránit přírodu, člověka a jím vytvořený svět i prostředí, ve kterém člověk žije a pracuje. Spojování vlastních zkušeností žáků se získanými poznatky umožňuje vytvářet dostatek příležitostí, aby si ujasnili základní vědomosti o Zemi, životních podmínkách na Zemi, přírodě, technice, o člověku a jeho bezpečí. Žáci pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace apod. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Předmět je vyučován ve 4. a 5. ročníku s časovou dotací dvě hodiny týdně v běžných vyučovacích učebnách, které jsou vybaveny interaktivní tabulí. Učitel může využít i počítačové pracovníky nebo knihovnu. Rozhodnutí vždy záleží na konkrétním vyučujícím a na výukových cílech hodiny.

Tento předmět nabízí příležitost k rozvíjení všech pěti klíčových kompetencí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

a) strategie učitele

- zadává úkoly způsobem umožňujícím volbu různých postupů, osobní či skupinové projekty, pracovní listy, které je směřují k nalezení vlastního postupu osvojování si nových informací
- zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami.
- vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních.
- umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce.
- strategie žáků
- využívají vhodné způsoby a metody, vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení je využívají v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- samostatně pozorují a experimentují, získané výsledky porovnávají a vyvozují z nich závěry pro využití v budoucnosti
- vyhledávají a využívají informace v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

a) strategie učitele

- vybírá metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům, předkládá úkoly tak, aby žáci sami rozpoznali problém a hledali řešení.
- učí žáky přemýšlet o příčinách a důsledcích jednotlivých objevů a řešení navrhuje další možné způsoby.
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu.
- motivuje žáky k vytrvalosti a trpělivosti.
- prostřednictvím dramatizací, hraní rolí, skupinové práce či diskusí vytváří příležitosti k tomu, aby žáci promýšleli různé životní scénáře k určité modelové situaci, a vede je k individuálnímu i skupinovému hodnocení daného problému a schopnosti zareagovat i v kritických životních situacích.

b) strategie žáků

- vnímají nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznají a pochopí problém, přemýšlejí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánují způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- učí se samostatně řešit problémy, volí vhodné způsoby řešení, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů.
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

a) strategie učitele

- vede žáka k formulování a vyjadřování svých myšlenek v logickém sledu, jak v písemném tak i v ústním projevu, vede žáky k diskusi, srozumitelnému vyjadřování a dialogu.
- vede žáky k využívání moderních komunikačních technologií při zpracování referátů a projektů.

- zařazuje aktivity, kterými žák vyjádří svůj názor k získaným informacím z tisku nebo médií
- pomáhá žákům se správnou komunikací v mezilidských vztazích (spolužáci, učitelé, rodina...)

b) strategie žáků

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- učí se respektovat různé názory a stanoviska při řešení problému tím, že se snaží naslouchat a interpretovat pohledy svých spolužáků.
- využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

a) strategie učitele

- spolu se žáky vytváří pravidla práce v týmu, pomáhá žákům vytvořit si pozitivní představu o sobě samých, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj, zajímá se o názory, náměty a zkušenosti žáků.
- zdravě posiluje žákovo sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby
- vede žáky k povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti
- snaží se, aby žáci rozpoznali nevhodné a rizikové chování, uvědomovali si ho i s jeho možnými důsledky
- posiluje u žáků sociální chování a sebeovládání, vnímavost k druhým lidem
- prostřednictvím vhodných forem (modelové situace, hraní rolí aj.)
- rozbořením jevů s negativními zdravotními a společenskými důsledky motivuje žáky k jejich odmítání (alkohol, kouření, drogy).

b) strategie žáků

- pracují ve skupině a spolupodílí se na vytváření pravidel její práce
- ovlivňují úroveň a kvalitu své společenské práce na základě získaných poznatků
- chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňují zkušenosti druhých lidí, respektují různá hlediska a čerpají poučení z toho, co si druzí myslí, říkají a dělají
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají

Kompetence občanské

a) strategie učitele

- vede žáky k základním znalostem práv a povinností občanů, respektování společenských norem a pravidel soužití
- pomáhá žákům utvářet si morální hodnotový žebříček, osvojovat si vzorce chování a smysl pro zodpovědnost
- snaží se, aby žáci pochopili základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy
- vede žáky k samostatnému rozhodování a přijímání důsledků svých rozhodnutí
- podporuje u žáků projevy pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic
- napomáhá žákům rozhodovat se tak, aby svým chováním a jednáním neohrožovali sebe, ostatní lidi, životní prostředí a hodnoty vytvořené člověkem

b) strategie žáků

- jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- respektují, chrání a oceňují naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost

Kompetence pracovní

a) strategie učitele

- vede žáky k vytrvalosti, koncentraci na pracovní výkon na dodržování stanovených lhůt zadaných úkolů.
- motivuje žáky k vhodné prezentaci vlastních výtvorů (projekty, výzdoba školy).
- nabízí žákům možnosti zapojení do různých soutěží a dalších akcí, kde by mohli prezentovat vlastní schopnosti a dovednosti.
- vede žáky k ochraně estetičnosti, účelnosti, bezpečnosti a pořádku ve třídách, škole
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku
- kontroluje zadané úkoly žáků

b) strategie žáků

- udržují v pořádku své pracovní místo, učebnice a ostatní učební pomůcky
- učí se pracovat systematicky, respektovat dohodnutá pravidla a dodržovat vhodný pracovní postup
- uvědomují si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním

Průřezová témata ve 4. a 5. ročníku:

Environmentální výchova ve 4. ročníku si klade za cíl, aby žák pochopil komplexnost a složitost vztahů mezi člověkem a životním prostředím, naučil se je pozorovat z aktuálních hledisek ekologických ekonomických, vědecko-technických, aby viděl souvislosti v čase a v prostoru a uměl najít různé varianty řešení environmentálních problémů -ekosystémy, základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí

Osobnostní a sociální výchova je průřezové téma, které má vazbu na vzdělávací oblast Člověk a příroda v otázkách týkajících se evoluce lidského a zvířecího chování, lidské komunikace a jednání spojeného se vztahem k přírodnímu prostředí. Naukový obsah tematických okruhů souvisí s biologickými disciplínami jako jsou etologie, evoluce, ekologie, ochrana životního prostředí a dotýká se problematiky citové výchovy či zdravotní výchovy (duševní hygiena, předcházení stresům, dovednosti zvládání stresových situací). - rozvoj schopnosti poznávání, komunikace, kooperace

Multikulturní výchova uplatní se v rámci tematického okruhu Lidské vztahy poznatky z etologie a v rámci okruhu Etnický původ – kulturní diference.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech je průřezové téma, jež podporuje globální myšlení. Součástí vzdělávací složky tematických okruhů bude problematika ochrany životního prostředí, typy a funkce ekosystémů v místních regionech, vliv člověka na krajinu, vztah k životnímu prostředí na místní i globální úrovni. Přírodovědná nauková část tohoto

průřezového tématu pomůže přispět ke kultivaci postojů žáků k Evropě jako jejich širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života, globálního oteplování.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

4. – 5. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
4. ročník			
Rozmanitost přírody, živé a neživé přírodniny rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů	-rozlišuje živé a neživé přírodniny - dovede třídít živé přírodniny podle jednoduchých vybraných kritérií - zná základní rostlinné orgány objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody	OSV – rozvoj schopností poznávání EV – ekosystémy	VL – rostlinstvo a živočišstvo v závislosti na typu krajiny
Nerosty a horniny nerosty a horniny– některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam	- pozná vybrané nerosty a horniny, typy půd - dovede uvést příklady výskytu a využití vybraných nerostů a hornin, využívá jednoduché klíče ke třídění	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí	VL – oblasti v ČR a ve světě, kde je typický výskyt zmiňovaných nerostů a hornin
Fyzikální veličiny látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek	- změří hmotnost, objem, teplotu, čas založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	MKV – kulturní difference (rozdílné zvykové užívání jednotek)	M- převody jednotek uvedených veličin
Přírodní společenstva rovnováha v přírodě význam,	- vysvětlí vztahy organismů a neživé přírody	EV- vztah člověka k prostředí, základní podmínky života	VL – chráněná území ČR

<p>vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva</p>	<p>- rozumí základním vztahům mezi živými organismy (potravní řetězec) - rozlišuje základní ekosystémy porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy</p>		
<p>Člověk a jeho zdraví zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim,</p>	<p>rozumí pojmu zdravý životní styl zná zásady správné výživy dokáže identifikovat šikanu, týrání, sexuální a jiné zneužívání a zaujímá k těmto jevům negativní postoj – dovede si říci o pomoc uvědomuje si rizika vzniku úrazu a dovede předvídat nebezpečné situace a vyhýbat se jim dokáže rozlišit vhodná a riziková místa pro hru a trávení volného času, rozpozná život ohrožující zranění dokáže předcházet rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích zná základní dopravní značky a dovede se podle nich řídit jako účastník silničního</p>	<p>OSV – mezilidské vztahy (první pomoc při ohrožení zdraví a života), sebepoznání a sebepečení</p>	<p>TV- tělesná aktivita jako nedílná součást zdravého životního stylu VL – znalost regionu, v němž děti žijí, sídla orgánu, na něž se lze obrátit v případě potřeby pomoci</p>

	<p>provozu (vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista)</p> <p>dokáže vysvětlit pojem integrovaný záchranný systém, zná postupy v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén)</p> <p>zná a umí použít čísla tísňového volání pro přivolání pomoci</p>		
--	--	--	--

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
5. ročník			
Země ve vesmíru Slunce a sluneční soustava Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí princip střídání dne a noci a ročních období - vyjmenuje planety sluneční soustavy a dovede je stručně charakterizovat vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období 	OSV – rozvoj schopností poznávání	M – jednotky objemu a hmotnosti, hustota
Vznik života na Zemi Prahory- Čtvrtohory	<ul style="list-style-type: none"> - dovede stručně charakterizovat jednotlivá vývojová období - dovede popsat, jak se organismy vyvíjely od nejjednodušších po nejsložitější a jak se měnilo klima a povrch Země 	OSV – kooperace a kompetice (skupinové práce – shrnutí jednotlivých vývojových období)	VL – výskyt paleontologických nalezišť v ČR a ve světě
Podmínky života na Zemi rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události	<ul style="list-style-type: none"> - dovede vysvětlit význam slunečního záření, atmosféry a půdy pro život - stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit 	EV – základní podmínky života EGS – význam globálního oteplování MED – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	TV – Projekt chování v ohrožení, fyz. zdatnost

způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi			
Rozmanitost životních podmínek na Zemi životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí	<ul style="list-style-type: none"> - dovede stručně charakterizovat pouště, polární oblasti, deštné pralesy, oblast mírného pásma - ukáže je na mapě - uvede typické rostliny a živočichy - dovede uvést rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; má povědomí o mimořádných událostech způsobených přírodními vlivy a o ochraně před nimi 	EGS – objevujeme Evropu a svět	VL – zeměpis Evropy
Rostlinná říše stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	<ul style="list-style-type: none"> - popíše rozdělení rostlin na vyšší a nižší, vysvětlí princip tohoto dělení - uvede zástupce jednotlivých rostlinných tříd a stručně je charakterizuje využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy 	EV – ekosystémy, vztah člověka k prostředí	VL – místa typického výskytu jednotlivých druhů rostlin v ČR i ve světě
Živočišná říše rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí rozdělení živočichů na bezobratlé a obratlovce - stručně charakterizuje nejznámější třídy živočichů a uvede jejich zástupce 	EV – ekosystémy, vztah člověka k prostředí	VL – místa typického výskytu jednotlivých druhů živočichů u nás i ve světě
Člověk a jeho postavení v živočišné říši lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby	<ul style="list-style-type: none"> - popíše nejdůležitější orgány a soustavy lidského těla, zná jejich funkci - popíše stavbu těla - vyjmenuje základní životní potřeby člověka - zná a rozumí pohlavním rozdílem mezi mužem a ženou - orientuje se ve způsobech bezpečného a ohleduplného sexuálního chování (chápe význam sexuality ve vztahu k manželství a rodičovství), uvědomuje si etický rozměr sexuality 	OSV – mezilidské vztahy (první pomoc při ohrožení zdraví a života), sebepoznání a sebepojetí	M – jednotky obsahu, objemu a délky VL – instituce chránící rodinu, zákony

	<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si hodnotu rodiny a vztahů v ní, zná a dodržuje základní etická pravidla vztahů mezi lidmi - popíše základy lidské reprodukce a zná základní stádia vývoje lidského jedince 		
<p>Zdravý životní styl nemoci přenosné a nepřenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zná zásady zdravé výživy - uvědomuje si nezbytnost pohybu na čerstvém vzduchu pro zdravý vývoj fyzický i duševní - zná nebezpečí a zdravotní rizika užívání návykových látek - uvědomuje si nebezpečí a zdravotní rizika užívání návykových látek, závislosti na hracích automatech a počítačích - zná zásady bezpečné komunikace prostřednictvím elektronických médií - uznává zdraví jako důležitou hodnotu v životě člověka, zná příčiny jeho ohrožení (nemoci, úrazy) - zná zásady prevence nemocí a ví, jak předcházet úrazům - poznává a upevňuje si preventivní chování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech - ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek 	<p>MED – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti (projekt Nenič své chytré tělo)</p>	<p>TV – tělesná aktivita jako nedílná součást životního stylu</p>

5.4.3. Vyučovací předmět: Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět vlastivěda je vyučován ve čtvrtém a pátém ročníku základní školy po dvou hodinách týdně. Je koncipován jako upevnění a rozšíření elementárních vědomostí a dovedností ze společenskovední oblasti, které žáci získali v prvouce a nabyli osobní zkušeností. Je to tedy předstupeň a příprava na pozdější systematickou výuku dějepisu, zeměpisu, občanské a rodinné výchovy na druhém stupni základní školy.

Obsah předmětu je členěn do tří koncentrovaných tematických celků:

1. Místo, kde žijeme
2. Lidé kolem nás
3. Lidé a čas

K tomu využívá těchto činností:

pozorování a orientace v terénu místní krajiny

kresba jednoduchých plánků, schémat, náčrtků apod.

činnosti s rozmanitými druhy map, plánů a plánků, čtení map

orientace na plánech obcí, měst, na mapách regionů, České republiky, Evropy a světa

činnosti s rozmanitými obrazovými materiály, audiovizuálními pořady, písemnými památkami, CD-romy, DVD, GPS a jinými moderními technologiemi

četba vhodné umělecké a odborné literatury

návštěva chráněné krajinné oblasti Šárka

návštěva pražských muzeí a výstav

exkurze do nejrůznějších historických a kulturních objektů, jakož i do výrobních podniků

systematického kurzu dopravní výchovy pro 4. ročník ZŠ na Dětském dopravním hřišti Prahy 6 Na Vypichu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

a) strategie učitele

- zadává úkoly způsobem umožňujícím volbu různých postupů.
- zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami.
- vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních.
- umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce.
- jde příkladem – sám se vzdělává.
- zadává žákům úkoly (osobní či skupinové projekty, pracovní listy), které je směřují k nalezení vlastního postupu osvojování si nových informací

b) strategie žáků

- využívají pro efektivní učení vhodné způsoby a metody, vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení a propojení je využívají v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- uvádějí věci do souvislostí, propojují do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- samostatně pozorují a experimentují, získané výsledky porovnávají, kriticky posuzují a vyvozují z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- vyhledávají a využívají informace v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

a) strategie učitele

- vybírá metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům.
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu a vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu při řešení problému
- motivuje žáky k vytrvalosti a trpělivosti
- osobní příklad – snaží se problémové situace ve škole řešit s rozumem a nadhledem.
- konzultuje s žáky problémy v průběhu zpracování zadaných či vybraných společenskovedních témat a pomáhá jim nacházet různá řešení problémů;
- předkládá žákům problémové situace (využívá náměty z literatury, dokumentů, novinových článků, audio nahrávek, filmů i reálného života), které žáci analyzují, vyhodnocují jejich řešení literárními i reálnými aktéry a navrhují další možné způsoby jejich řešení;
- prostřednictvím dramatizací, hraní rolí, skupinové práce či diskusí vytváří příležitosti k tomu, aby žáci promýšleli různé životní scénáře k určité modelové situaci, a vede je k individuálnímu i skupinovému hodnocení daného problému a schopnosti zareagovat i v kritických životních situacích.
- vede žáky ke schopnosti navrhnout různé varianty řešení zadaného úkolu a pro jedno řešení se rozhodnout
- upozorňuje žáky na možné chyby a důsledky, kterých by se mohli dopustit při řešení problémů
- předkládá žákům úkoly tak, aby rozpoznali problém a hledali řešení, aby se nenechali odradit nezdarem

b) strategie žáků

- vnímají nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznají a pochopí problém, přemýšlejí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánují způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností

- učí se samostatně řešit problémy, volí vhodné způsoby řešení, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů, přezkoumají řešení a osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných nebo nových problémových situací
- ověřují prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

a) strategie učitele

- vede žáky k diskusi, srozumitelnému vyjadřování a dialogu
- zajímá se o postoje, názory, náměty a zkušenosti žáků a učí je tyto názory vhodně vyjadřovat a hájit
- klade otevřené otázky, zadává problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost žáků.
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu.
- simuluje s žáky diskusi z rodinného, společenského a politického prostředí, vytváří žákům prostor k vyjádření a interpretaci vlastních myšlenek a vede je k vzájemnému naslouchání, vede je k osvojení pravidel efektivního, etického a věcně správného dialogu;
- připravuje žákům úkoly, na kterých se učí efektivní a společensky vhodné komunikaci prostřednictvím dopisu, telefonu, mobilního telefonu a elektronické pošty;
- vytváří modelové situace, ve kterých učí žáky klást jasné a srozumitelné dotazy, uvádět argumenty a nalézat protiargumenty, obhajovat vlastní stanovisko, vyjednávat, dosahovat konsenzu a nalézat kompromisní řešení.
- zařazuje aktivity, kterými žák vyjádří svůj názor k získaným informacím z tisku nebo médií
- pomáhá žákům se správnou komunikací v mezilidských vztazích (spolužáci, učitelé, rodina....)
- nabízí žákům možnost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními

b) strategie žáků

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchají promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojují do diskuse, obhajují svůj názor a vhodně argumentují
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reagují na ně a tvořivě je využívají ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

- využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívají získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

a) strategie učitele

- zajímá se o názory, náměty a zkušenosti žáků.
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují.
- zajímá se o zpětnou vazbu a reflexi metod výuky
- zdravě posiluje žákovo sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby
- vede žáky k povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti
- snaží se, aby žáci rozpoznali nevhodné a rizikové chování, uvědomovali si ho i s jeho možnými důsledky
- posiluje u žáků sociální chování a sebeovládání, vnímavost k druhým lidem
- prostřednictvím vhodných forem (modelové situace aj.) vede žáky k tomu, aby promýšleli své jednání v různých situacích modelujících skutečný život dětí a mladých lidí;
- prostřednictvím filmů, literatury, experimentu vede žáky k systematickému pozorování jednání a chování lidí v různých životních situacích a směřuje žáky k domýšlení jejich možných příčin a následků;
- připravuje aktivity (skupinová práce, hraní rolí aj.), pomocí kterých účinněji prohlubuje mezilidské vztahy, soudržnost kolektivu, vědomí sounáležitosti
- rozbořením jevů s negativními zdravotními a společenskými důsledky motivuje žáky k jejich odmítání (alkohol, kouření, drogy, násilí mezi žáky, rasismus);
- prostřednictvím společných prezentací, reflexí a hodnocení prací žáků vede žáky k sebehodnocení ústního, písemného projevu a dalších aktivit.
- vnáší klidnou a přátelskou atmosféru do procesu výuky a posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- zařazuje práci ve skupině, dohlíží na vytváření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost) a jejich respektování samotnými žáky
- oceňuje práci žáků ve skupině i mimo ni

b) strategie žáků

- pracují ve skupině a spolupodílí se na vytváření pravidel její práce
- ovlivňují úroveň a kvalitu své společenské práce na základě získaných poznatků
- snaží se utvářet přátelskou atmosféru v týmu, jedná ohleduplně a s úctou
- přispívají k upevňování dobrých mezilidských vztahů,
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňují zkušenosti druhých lidí,

- respektují různá hlediska a čerpají poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládají a řídí svoje jednání a chování
- rozvíjejí svou schopnost sebereflexe a kritického myšlení
- reflektují a respektují limity osobní i ostatních
- sociálními interakcemi a komunikací čelí agresi a konfliktům v třídním kolektivu i ve škole

Kompetence občanské

a) strategie učitele

- vede žáky k základním znalostem práv a povinností občanů, respektování společenských norem a pravidel soužití
- zajímá se o názory, náměty a zkušenosti žáků
- vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních
- důsledně vyžaduje dodržování pravidel
- zadáváním referátů a organizováním nejrůznějších typů akcí (vycházek, výstav, exkurzí, projektů) podporuje zájem žáků o dění v místě, kde žije, ale i světě kolem něj (zajímavá místa, tradice);
- připravuje modelové situace (dramatizace, hraní rolí, audio a video nahrávky), pomocí kterých seznamuje žáky s různými situacemi v mezilidském styku
- snaží se pravidelně komentovat společenské dění
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- seznamuje žáky s právy a povinnostmi dítěte, vede žáky k plnění povinností a učí žáky uplatňovat svá práva
- seznamuje žáky s principy demokracie v osobním životě a ve škole
- vede žáky k samostatnému rozhodování a přijímat důsledky svých rozhodnutí
- podporuje u žáků projevy pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic
- napomáhá žákům rozhodovat se tak, aby svým chováním a jednáním neohrožovali sebe, ostatní lidi, životní prostředí a hodnoty vytvořené člověkem

b) strategie žáků

- respektují přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí, odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhodují se zodpovědně podle dané situace, poskytnou dle svých možností účinnou pomoc a chovají se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

- respektují, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojují do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápou základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí

Kompetence pracovní

a) strategie učitele

- vede žáky k vytrvalosti, koncentraci na pracovní výkon a jeho dokončení
- klade otevřené otázky, zadáváme problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost.
- zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami.
- vede žáky k analýze pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních.
- umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce.
- motivuje žáky k vhodné prezentaci vlastních výtvorů (projekty, výzdoba školy, školní časopis);
- nabízí žákům možnosti zapojení do různých soutěží a dalších akcí, kde by mohli prezentovat vlastní schopnosti a dovednosti.
- vede žáky k ochraně estetičnosti, účelnosti, bezpečnosti a pořádku ve třídách, škole
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku
- kontroluje zadané úkoly žáků
- vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům
- nabízí žákům projekty, ve kterých se budou také žáci učit zvládat pracovní činnosti (lepení, stříhání, skládání, montování)

b) strategie žáků

- používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptují se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupují k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívají znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- pracují s učebnicí, učebním materiálem a učebními pomůckami
- uvědomují si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

4. ročník			
Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
Místo, kde žijeme			

Město, jeho části Poloha v krajině, poloha města v ČR	vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	EV - žádoucí jednání občana vůči prostředí	TV - turistika VV - „Město, kde žiji“
Orientační body v krajině Světové strany podle kompasu, buzoly Světové strany na mapě, mapy obecně zeměpisné – obsah, grafika	určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	EGS – ČR, Evropa, svět kolem nás	TV- turistika, orientační závod VV - kreslení směrové růžice
Základy státního zřízení a politického systému ČR Prezident, vláda parlament, zákony, státní symboly, armáda ČR	rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	VDO – občan, občanská společnost a stát	ČJ – dramatizace IKV – základy zřízení HV - hymna
Lidé kolem nás			
Mezilidské vztahy, komunikace, pravidla slušného chování Principy demokracie	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	OSV - sociální rozvoj, poznávání lidí	ČJ - sloh
Pravidla dialogu, komunikace Lidská práva a práva dítěte	rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	OSV– morální rozvoj hodnoty, postoje, praktická etika	ČJ – čtení
Pravidla slušného chování, Lidská práva a práva a povinnosti žáků Korupce, právní ochrana	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou, a která porušují základní	VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsob rozhodování	ČJ – dramatizace

občanů Rizikové situace, rizikové chování a předcházení konfliktům	lidská práva a demokratické principy	OSV – komunikace, řešení problému	
Nárok na reklamaci Základní formy vlastnictví Rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, Způsoby placení, banka, úspory, půjčky	orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze		M – manipulace s penězi ČJ – rozvaha
Lidé a čas			
Současnost a minulost v našem životě Proměny způsobu života, bydlení Předměty denní potřeby	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy		ČJ - encyklopedie M -měřítko mapy, směrová růžice (kolmice, přímky, polopřímky)
Regionální památky	využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek		knihovna, galerie, besedy, výstavy
Báje, mýty, pověsti	rozeznává současné a minulé		ČJ – čtení
Významné události našich dějin, státní svátky a významné dny	objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	VDO – občanská společnost	
5. ročník			
Místo, kde žijeme			

Náčrt, plán, mapa, druhy map -obecně zeměpisné a tematické Význam map Zemský povrch a jeho tvary Regiony ČR, Praha a vybrané oblasti ČR Surovinové zdroje, výroba, služby, obchod	rozlišuje mezi náčrtly, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	EGS - Evropa a svět nás zajímá EV - přírodní prostředí v daném regionu žádoucí jednání občana vůči prostředí	VV –význam barev výstava map, atlasů ČJ -vyhledávání informací v encyklopediích IKV- internet
Práce s mapou - významná místa, města Životní prostředí a vliv lidí na životní prostředí Tradice a zvyky	vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	MKV – kulturní diference	ČJ - sloh
Evropa a svět, kontinenty Evropské státy, EU, cestování	zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	EGS - naši sousedé v Evropě	VV - vlajky států
Základy státního zřízení a politického systému ČR Prezident, vláda, parlament, zákony, státní symboly, Armáda ČR	rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	VDO - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EGS - státní symboly MED - vztah mediálního sdělení a reality	TV - vysílání přenosy z vlády, projev prezidenta republiky HV - státní hymna
Lidé kolem nás			

Ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, Rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům	rolišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	OSV - morální rozvoj, hodnoty, postoje, praktická etika	
Vlastnictví, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti Hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky	orientuje se v základních formách vlastnictví, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy		M - peníze
Kultura, podoby a projevy kultury, kulturní instituce Základní globální problémy, přírodní prostředí – návrhy řešení	poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	EV – vztah člověka k prostředí	IKV – vyhledávání informací
Lidé a čas Měření času, kalendář, časová osa (letopočet, století) Lidské generace, dějiny jako sled časových událostí	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	OSV – poznávání lidí	M -čas.přímka M - jednotky času Čj (sloh) -rodina Aj -rodina Vv - roční období SP - kalendář
Současnost a minulost v našem životě Proměny způsobu života, bydlení Předměty denní potřeby	využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	OSV - kreativita	VV - kresba
Historie jako časový sled událostí	rozeznává současné a minulé a orientuje se v	VDO – občan a společnost	ČJ - čtení

Významné události našich dějin, významné osobnosti Současnost a minulost v našem životě Regionální památky, péče o památky	hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik		ČJ - (sloh) výtah, popis, vypravování, tvoření osnovy M - časová přímka
Život předků Specifika regionu Obory zkoumající minulost	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti	OSV – hodnoty, postoje, praktická etika	ČJ – čtení, práce s kalendářem ČJ - (sloh) výtah, popis, vypravování, tvoření osnovy IVK - práce s internetem
Významné události našich dějin Státní svátky a významné dny	objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů		

5.5 Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

5.5.1. Vyučovací předmět : Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah předmětu dějepis vychází ze vzdělávacího oblasti RVP ZV Člověk a společnost a navazuje na výuku vlastivědy na 1. stupni tím, že rozvíjí a doplňuje poznatky získané v předcházejících letech.

Předmět je vyučován v 6. až 9. ročníku s časovou dotací dvě hodiny týdně v běžných vyučovacích učebnách, které jsou vybaveny interaktivní tabulí. Učitel může využít i počítačové pracovníky nebo knihovnu. Rozhodnutí vždy záleží na konkrétním vyučujícím a na výukových cílech hodiny.

Výuka dějepisu v naší škole přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti, seznamuje s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do naší současnosti. Odhaluje žákovi příčiny a důsledky událostí, jevů, procesů a tradic, jak se projevují ve světě, v němž žije.

V předmětu se významně uplatňuje zřetel k vývoji evropské civilizace a kultury. Důraz je položen na dějiny 19. a 20. století, protože zde je možné najít kořeny většiny současných společenských jevů.

Výuka dějepisu je doplněna povinně volitelnými předměty zaměřenými na historii našeho hlavního města a filmové zpracování významných historických událostí (a to jak v dokumentech, tak i v hraných filmech) v časové dotaci 1 hodina týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

a) strategie učitele

- rozvíjí žákův zájem o současnost a minulost vlastního národa jejím uváděním do kontextu s evropským a celosvětovým vývojem
- učí žáka orientovat se na časové ose tím, že je učivo cíleně probíráno v diachronních a synchronních souvislostech, žáci vypracovávají projekty, které zdůrazňují zařazení historických událostí do kontextu doby

b) strategie žáků

- uvědomují si proměnlivost geografického prostoru pod vlivem historických událostí tím, že srovnávají a vypracovávají historické mapy
- učí se používat vhodnou terminologii při ústní i písemné interpretaci historických událostí
- porozuměním politickým jevům a událostem a hledáním paralel mezi minulostí a současností se učí chápat jevy v souvislostech, analyzovat je a vyvozovat závěry

Kompetence k řešení problémů

a) strategie učitele

- na základě historických událostí učí žáky přemýšlet o příčinách a důsledcích jednotlivých historických událostí
- při práci s různými historickými prameny (verbální, neverbální) učí žáky tyto prameny interpretovat a kriticky hodnotit z hlediska jejich historické výpovědi

b) strategie žáků

- v improvizovaných diskusích hledají další možná řešení daných problémových situací, při těchto diskusích se učí respektovat odlišné úhly pohledu, argumentovat, prezentovat svá stanoviska
- využívají a integrují znalosti a dovednosti z jiných vzdělávacích oborů při zpracovávání referátů, ročníkových prací, krátkodobých i mezipředmětových projektů

Kompetence komunikativní

a) strategie učitele

- vede žáka k tomu, aby formuloval a vyjadřoval své myšlenky v logickém sledu, vyjadřoval se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu

- rozvíjí komunikační schopnosti žáků prací s různými typy textů (narativní, obrazové, verbální), které prohlubují jeho porozumění dané problematice
- vede žáky k využívání moderních komunikačních technologií při zpracování referátů a projektů

b) strategie žáků

- při hledání odpovědí na položené otázky se učí vyjádřit své myšlenky, názory a podpořit je argumenty (jak v samostatné, tak i ve skupinové práci)
- učí se respektovat různé názory a stanoviska při řešení problému tím, že se snaží naslouchat a interpretovat pohledy svých spolužáků
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reagují na ně a tvořivě je využívají ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a personální

a) strategie učitele

- spolu se žáky vytváří pravidla práce v týmu
- pomáhá žákům vytvořit si pozitivní představu o sobě samých, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj

b) strategie žáků

- podílejí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s ostatními přispívají k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňují zkušenosti druhých lidí, respektují různá hlediska a čerpají poučení z toho, co si druzí myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

a) strategie učitele

- pomáhá žákům utvářet si morální hodnotový žebříček, osvojovat si vzorce chování a smysl pro zodpovědnost
- snaží se, aby žáci pochopili základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy

b) strategie žáků

- jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- respektují, chrání a oceňují naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost

Kompetence pracovní

a) strategie učitele

- učí žáky organizovat svůj čas, dbá na dodržování stanovených lhůt zadaných úkolů
- vede žáky ke správné grafické úpravě veškerých vypracovávaných prací

b) strategie žáků

- udržují v pořádku své pracovní místo, učebnice a ostatní učební pomůcky
- učí se pracovat systematicky, respektovat dohodnutá pravidla a dodržovat vhodný pracovní postup

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
6. ročník			
Člověk v dějinách - význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny - historický čas a prostor	- žák uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků - uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	OSV* – rozvoj schopností poznávání - seberegulace a sebeorganizace - kreativita - mezilid. vztahy - komunikace	
Počátky lidské společnosti - člověk a lidská společnost v pravěku	- <i>charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu</i> - <i>objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost</i> - uvede příklady archeologických kultur na našem území	- kooperace a kompetence k řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje - praktická etika (* tato témata budou součástí každého ročníku)	- výtvarná výchova – kresba pravěkých lovců, jejich zbraní a nástrojů, výzdoba jeskyní - zeměpis – orientace na mapě
Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury	- žák rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	EGS – Evropa a svět nás Zajímá - objevujeme Evropu a svět - jsme Evropané	zeměpis – orientace na mapě

<p>- nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz</p> <p>- antické Řecko a Řím</p> <p>- střední Evropa</p>	<p>- uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví</p> <p>- demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem</p> <p>- porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie</p> <p>- charakterizuje přínos a vliv řecké a římské kultury pro rozvoj evropské civilizace, uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci</p>	<p>MKV –</p> <p>multikulturalita</p> <ul style="list-style-type: none"> - kult. diference - etnický původ - lidské vztahy 	
	<p>- popíše, rozezná, porovná nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví</p>		
			<p>český jazyk – báje a mýty</p>
		<p>VDO –</p> <p>občan, obč. společnost a stát</p> <ul style="list-style-type: none"> - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování 	<p>občanská výchova – demokracie, základní atributy státu</p> <p>občanská výchova – křesťanské náboženství</p>
<p>7. ročník</p>			
<p>Křesťanství a středověká Evropa</p> <p>- nový etnický obraz Evropy</p>	<p>- popíše podstatnou změnu evropské civilizace, která nastala v důsledku stěhování národů, christianizace a vzniku států, orientuje se na mapě</p>	<p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - kult. diference - lidské vztahy - etnický původ - multikulturalita 	

<p>- vytváření států ve východní a západní Evropě a jejich specifický vývoj</p> <p>- islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)</p> <p>- Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě</p> <p>- křesťanství, římské císařství, křížové výpravy</p> <p>- středověká společnost, funkce jednotlivých vrstev</p> <p>- románské a gotické vzdělanost, vzdělanost</p>	<p>- charakterizuje první státní útvary na našem území</p> <p>- charakterizuje významná období českého státu, jeho postavení v Evropě v kontextu s celoevropským vývojem</p> <p>- uvede základní rysy politického, hospodářského a kulturního vývoje v evropské, byzantské a islámské oblasti a uvede do souvislostí s vývojem na území naší republiky</p> <p>- v atlase vyhledá územní rozsah jednotlivých státních útvarů</p> <p>- dokáže vysvětlit roli křesťanství a význam víry v životě středověkého člověka, vysvětlí vztah mezi křesťanstvím a islámem</p> <p>- ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti</p> <p>- popíše, rozezná, srovná a uvede nejvýznamnější typy památek románské a gotické kultury</p> <p>- zná významné osobnosti středověku, dokáže na příkladech vysvětlit jejich přínos pro rozvoj evropské kulturní civilizace</p>	<p>EGS</p> <p>– objevujeme Evropu a svět</p> <p>- jsme Evropané</p>	<p>český jazyk – středověká literatura (kronikářství)</p> <p>hudební výchova – středověká hudba</p> <p>výtvarná výchova – středověké výtvarné umění</p>
<p>Objevy a dobývání, počátky nové doby</p> <p>- renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou</p> <p>- zámořské objevy a počátky dobývání světa</p> <p>- český stát a významné evropské země v 15. a 17. století</p>	<p>- vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve a její reakce na tyto požadavky</p> <p>- vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život</p> <p>- popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky</p> <p>- objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie</p>		<p>český jazyk – husitská literatura</p> <p>zeměpis – světadíly a základní geopolitické členění dnešního světa</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje příčiny a důsledky třicetileté války, posoudí následky pro další vývoj evropských dějin - ilustruje postavení jednotlivých společenských vrstev tohoto období - popíše, rozpozná a uvede základní znaky kultury 15.-17. st. a nejvýznamnější památky tohoto období 		
8. ročník			
<p>Objevy a dobývání, počátky nové doby</p> <ul style="list-style-type: none"> - český stát a významné evropské země v 17. a 18. století - barokní kultura a osvícenství 	<ul style="list-style-type: none"> - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a uvnitř habsburské monarchie - dokáže vysvětlit a na příkladech evropských dějin konkretizovat absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus - popíše, rozpozná a uvede základní znaky kultury 17.- 18. st. a nejvýznamnější památky tohoto období 	<p>EGS – objevujeme svět</p> <p style="text-align: center;">a Evropu</p> <p style="text-align: center;">- jsme Evropané</p> <p>MKV – kult. difference</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy - etnický původ - multikulturalita - princip sociálního smíru a solidarity 	<p><i>zeměpis – orientace na mapě, státní zřízení</i></p>
<p>Modernizace společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA - industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka - národní hnutí evropských národů; utváření novodobého českého národa 	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické, kulturní a národnostní změny ve vybraných evropských zemích, které charakterizují utvářející se novodobou společnost - objasní vliv francouzské revoluce a napoleonských válek na další evropský vývoj - popíše jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa a srovná s národními hnutími vybraných evropských států - charakterizuje strukturu a proces formování moderní občanské společnosti, emancipační úsilí významných sociálních skupin, 	<p>VDO – občan, obč. společnost a stát</p> <ul style="list-style-type: none"> - formy participace občanů v politickém životě <p>EV – zákl. podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity <p>a</p> <p style="text-align: center;">problémy</p> <p>životní- ho prostředí</p>	<p><i>fyzika, chemie, přírodopis – vynálezci a názvy jednotek</i></p> <p><i>český jazyk – literatura 18.-19. století</i></p> <p><i>občanská výchova – práva a povinnosti občana, ústava</i></p>

<p>- revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů</p> <p>- politické strany, občanská práva</p> <p>- kultura 19. století</p> <p>- konflikty mezi velmocemi, kolonialismus</p> <p>- 1. světová válka, příčiny a následky, vznik samostatného Československa</p>	<p>uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích</p> <p>- demonstruje na vybraných příkladech základní politické proudy</p> <p>- vysvětlí a srovná politický, hospodářský a kulturní vývoj v Evropě a ve světě v 19. st., objasní mezinárodní vztahy a soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií</p> <p>- objasní příčiny, průběh a důsledky světové války, zneužití techniky ve válce</p>		
<p>9. ročník</p>			
<p>Moderní doba</p> <p>- nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; hospodářsko-politický vývoj Československa a jeho sociální i národnostní problémy</p> <p>- mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět</p> <p>- 2. světová válka, holocaust, situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války</p>	<p>- charakterizuje politický vývoj ve vybraných evropských státech a příčiny a důsledky nastolení totalitních systémů a propojí s vývojem v Československu</p> <p>- rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů, charakterizuje jednotlivé totalitní systémy</p> <p>- charakterizuje a zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní a národnostní prostředí; vymezí na mapě územní rozsah Československa</p> <p>- objasní příčiny, průběh a důsledky 2. světové války, zneužití techniky ve válce</p> <p>- na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv</p>	<p>VDO – občan, obč. společnost a stát</p> <p>- formy participace občanů v polit. životě</p> <p>- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p> <p>EGS – objevujeme Evropu a svět</p> <p>- jsme Evropané</p> <p>MKV – lidské vztahy</p> <p>- etnický původ</p> <p>- multikulturalita</p> <p>- princip sociálního smíru</p>	<p><i>občanská výchova – holocaust, diktatura, xenofobie, rasismus, nacionalismus</i></p> <p><i>český jazyk – současná literatura</i></p> <p><i>hudební výchova - současná hudba</i></p>

<p>Rozdělený a integrující se svět</p> <ul style="list-style-type: none"> - studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků; - politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření - země východního bloku - Československo od únorového převratu do roku 1989, vznik České republiky - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - vývoj v České republice i ve světě od roku 1989 do současnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků - charakterizuje a zhodnotí poválečný vývoj Československa v letech 1945 - 1989 a jeho postavení v evropských souvislostech - vysvětlí vznik České republiky - vysvětlí integrační procesy evropských zemí po 2. světové válce - získává orientaci v aktuálním dění v České republice, Evropské unii a NATO - posoudí postavení rozvojových zemí - prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<ul style="list-style-type: none"> a solidarity EV – zákl. podm. života- lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí MED – krit. čtení a vnímání mediál. sdělení - interpretace vztahu med. sdělení a reality - vnímání autora med. sdělení - fungování a vliv médií ve společnosti 	<p><i>zeměpis, přírodopis, občanská výchova – globální problémy lidstva, integrační procesy, mezinárodní organizace a spolupráce mezi státy a národy</i></p>
---	--	--	--

5.5.2. Vyučovací předmět: Občanská výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Občanská výchova je vytvořen z obsahu vzdělávacích oborů Výchova k občanství a Výchova ke zdraví, vymezených v RVP ZV.

Do vzdělávacího obsahu předmětu Občanská výchova jsou začleněna průřezová témata RVP ZV: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

Občanská výchova směřuje k osvojení norem společenského chování a občanského soužití, chápání hodnoty pozitivních mezilidských vztahů. Významně se podílí na formování ucelené soustavy vztahů žáků ke skutečnosti i k sobě navzájem a jejich postojů k důležitým oblastem lidského života. Žáci si v ní osvojují různé poznatky ze společenskovedních i ostatních oborů a vzdělávacích oblastí. Občanská výchova by měla upevňovat mravní a právní vědomí žáků, kultivovat jejich osobnostní a občanský profil – žáci se učí posuzovat různé přístupy k řešení problémů běžného života a kriticky je reflektovat, zvažovat různé alternativní metody a odpovědně mezi nimi volit. Společenskovední oblast by měla žáky připravit nejen k dalšímu vzdělávání a studiu, ale také k odpovědnému převzetí sociálních rolí, k sebereflexi a

seberegulaci. Výuka tohoto předmětu by měla být přizpůsobena aktuálním podmínkám, provázána s ostatními předměty a velký důraz by měl být kladen především na praktické otázky. Klasické výkladové hodiny by měly být kombinovány s prací samostatnou a skupinovou a dalšími metodami, do výuky by byly zahrnuty různé exkurze, výlety, besedy, návštěvy různých institucí apod. Kromě toho je předmět provázán systémem hodnocení.

Cílem předmětu občanská výchova je především prohloubit klíčové komunikační, občanské, sociální a personální kompetence žáků – tyto kompetence zakotvit na vyšší úrovni znalostí a pochopení obecnějších souvislostí oblastí společenského života.

Výuka by neměla být zaměřena pouze na vysvětlování pojmů a jejich vztahů v kontextu jednotlivých disciplín, ale také na dovednost získané znalosti aplikovat v praxi – využít je nejen při řešení problémů, ale i při vytváření vlastních postojů a hodnot.

Žák by měl znát společenské, hospodářské, politické a kulturní aspekty současného života, psychologické, etické a právní kontexty mezilidských vztahů a především jim porozumět – což prokáže využitím v každodenní praxi a odpovědností za své jednání a chování.

Občanská výchova se vyučuje od šestého do devátého ročníku. V šestém ročníku se vyučuje 1 hodinu týdně, v sedmém ročníku 1,5 hod týdně, v osmém a v devátém 0,5 hod týdně. Součástí výuky jsou návštěvy výstav, státních institucí, významných míst české kultury a historie, dále přednášky a exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

a) strategie učitele

- zadává úkoly způsobem umožňujícím volbu různých postupů.
- zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami.
- vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních.
- umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce.
- jde příkladem – sám se vzdělává.
- zadává žákům či nabízí k výběru společenskovední témata, která žáci zpracovávají formou referátů, projektů samostatně nebo ve skupinách;
- zadává žákům úkoly (referáty, krátkodobé osobní či skupinové projekty, pracovní listy), které je směřují k nalezení vlastního postupu osvojování si nových informací

b) strategie žáků

- vybírají a využívají pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizují a řídí vlastní učení, projevují ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívají v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

- operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádějí věci do souvislostí, propojují do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní, společenské a sociokulturní jevy
- samostatně pozorují a experimentují, získané výsledky porovnávají, kriticky posuzují a vyvozují z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánují si, jakým způsobem by mohli své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- vyhledávají a využívají informace v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

a) strategie učitele

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům.
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu a vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu při řešení problému
- motivuje žáky k vytrvalosti a trpělivosti
- osobní příklad – snaží se problémové situace ve škole řešit s rozumem a nadhledem.
- konzultuje s žáky problémy v průběhu zpracování zadaných či vybraných společenskovedních témat a pomáhá jim nacházet různá řešení problémů;
- předkládá žákům problémové situace (využívá náměty z literatury, dokumentů, novinových článků, audio nahrávek, filmů i reálného života), které žáci analyzují, vyhodnocují jejich řešení literárními i reálnými aktéry a navrhují další možné způsoby jejich řešení;
- prostřednictvím dramatizací, hraní rolí, skupinové práce či diskusí vytváří příležitosti k tomu, aby žáci promýšleli různé životní scénáře k určité modelové situaci, a vede je k individuálnímu i skupinovému hodnocení daného problému a schopnosti zareagovat i v kritických životních situacích.
- vede žáky ke schopnosti navrhnout různé varianty řešení zadaného úkolu a pro jedno řešení se rozhodnout
- upozorňuje žáky na možné chyby a důsledky, kterých by se mohli dopustit při řešení problémů
- předkládá žákům úkoly tak, aby rozpoznali problém a hledali řešení, aby se nenechali odradit nezdarem

b) strategie žáků

- vnímají nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznají a pochopí problém, přemýšlejí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánují způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledají informace vhodné k řešení problémů, nacházejí jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívají získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant

řešení problémů, nenechají se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů, přezkoumají řešení a osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných nebo nových problémových situací
- ověřují prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

a) strategie učitele

- vede žáky k diskusi, srozumitelnému vyjadřování a dialogu
- zajímá se o postoje, názory, náměty a zkušenosti žáků a učí je tyto názory vhodně vyjadřovat a hájit
- klade otevřené otázky, zadává problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost žáků.
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu.
- simuluje s žáky diskusi z rodinného, společenského a politického prostředí, vytváří žákům prostor k vyjádření a interpretaci vlastních myšlenek a vede je k vzájemnému naslouchání, vede je k osvojení pravidel efektivního, etického a věcně správného dialogu;
- připravuje žákům úkoly, na kterých se učí efektivní a společensky vhodné komunikaci prostřednictvím dopisu, telefonu, mobilního telefonu a elektronické pošty;
- vytváří modelové situace, ve kterých učí žáky klást jasné a srozumitelné dotazy, uvádět argumenty a nalézat protiargumenty, obhajovat vlastní stanovisko, vyjednávat, dosahovat konsenzu a nalézat kompromisní řešení.
- zařazuje aktivity, kterými žák vyjádří svůj názor k získaným informacím z tisku nebo médií
- pomáhá žákům se správnou komunikací v mezilidských vztazích (spolužáci, učitelé, rodina....)
- nabízí žákům možnost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními

b) strategie žáků

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchají promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojují do diskuse, obhajují svůj názor a vhodně argumentují

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reagují na ně a tvořivě je využívají ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívají získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

a) strategie učitele

- zajímá se o názory, náměty a zkušenosti žáků.
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují.
- zajímá se o zpětnou vazbu a reflexi metod výuky
- zdravě posiluje žákovo sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby
- vede žáky k povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti
- snaží se, aby žáci rozpoznali nevhodné a rizikové chování, uvědomovali si ho i s jeho možnými důsledky
- posiluje u žáků sociální chování a sebeovládání, vnímavost k druhým lidem
- prostřednictvím vhodných forem (modelové situace aj.) vede žáky k tomu, aby promýšleli své jednání v různých situacích modelujících skutečný život dětí a mladých lidí;
- prostřednictvím filmů, literatury, experimentu vede žáky k systematickému pozorování jednání a chování lidí v různých životních situacích a směřuje žáky k domýšlení jejich možných příčin a následků;
- připravuje aktivity (skupinová práce, hraní rolí aj.), pomocí kterých účinněji prohlubuje mezilidské vztahy, soudržnost kolektivu, vědomí sounáležitosti
- rozbořením jevů s negativními zdravotními a společenskými důsledky motivuje žáky k jejich odmítání (alkohol, kouření, drogy, násilí mezi žáky, rasismus);
- prostřednictvím společných prezentací, reflexí a hodnocení prací žáků vede žáky k sebehodnocení ústního, písemného projevu a dalších aktivit.
- vnáší klidnou a přátelskou atmosféru do procesu výuky a posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- zařazuje práci ve skupině, dohlíží na vytváření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost) a jejich respektování samotnými žáky
- oceňuje práci žáků ve skupině i mimo ni

b) strategie žáků

- pracují ve skupině a spolupodílí se na vytváření pravidel její práce
- ovlivňují úroveň a kvalitu své společenské práce na základě získaných poznatků
- snaží se utvářet přátelskou atmosféru v týmu, jedná ohleduplně a s úctou
- přispívají k upevnování dobrých mezilidských vztahů,

- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňují zkušenosti druhých lidí,
- respektují různá hlediska a čerpají poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládají a řídí svoje jednání a chování
- rozvíjejí svou schopnost sebereflexe a kritického myšlení
- reflektují a respektují limity osobní i ostatních
- sociálními interakcemi a komunikací čelí agresi a konfliktům v třídním kolektivu i ve škole
- participují na organizační a rozhodovací činnosti třídy, prostřednictvím svého zástupce ve školním parlamentu i na činnosti školy

Kompetence občanské

a) strategie učitele

- vede žáky k základním znalostem práv a povinností občanů, respektování společenských norem a pravidel soužití
- učí žáky, jak zvládat běžnou komunikaci na úřadech
- zajímá se o názory, náměty a zkušenosti žáků.
- vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních.
- důsledně vyžaduje dodržování pravidel.
- zadáváním referátů a organizováním nejrůznějších typů akcí (vycházek, výstav, exkurzí, projektů) podporuje zájem žáků o dění v místě, kde žije, ale i světě kolem něj (zajímavá místa, tradice);
- připravuje modelové situace (dramatizace, hraní rolí, audio a video nahrávky), pomocí kterých seznamuje žáky s různými situacemi v mezilidském styku (jednání na úřadech, soudní řízení, volby, ucházení o zaměstnání aj.);
- pravidelným komentováním společenského dění a vhodně zvolenými aktivitami (ankety na aktuální témata, diskuse, krátké testy) vede žáky ke sledování aktuální společenské, sociální a politické situace v ČR i ve světě.
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- seznamuje žáky s právy a povinnostmi dítěte, vede žáky k plnění povinností a učí žáky uplatňovat svá práva
- seznamuje žáky s principy demokracie v osobním životě a ve škole
- vede žáky k samostatnému rozhodování a přijímat důsledky svých rozhodnutí
- podporuje u žáků projevy pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic
- napomáhá žákům rozhodovat se tak, aby svým chováním a jednáním neohrožovali sebe, ostatní lidi, životní prostředí a hodnoty vytvořené člověkem

b) strategie žáků

- respektují přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí, odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhodují se zodpovědně podle dané situace, poskytnou dle svých možností účinnou pomoc a chovají se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektují, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojují do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

a) strategie učitele

- vede žáky k vytrvalosti, koncentraci na pracovní výkon a jeho dokončení
- klade otevřené otázky, zadáváme problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost.
- zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami.
- vede žáky k analýze pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních.
- umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce.
- motivuje žáky k vhodné prezentaci vlastních výtvorů (projekty, výzdoba školy, školní časopis);
- nabízí žákům možnosti zapojení do různých soutěží a dalších akcí, kde by mohli prezentovat vlastní schopnosti a dovednosti.
- vede žáky k ochraně estetičnosti, účelnosti, bezpečnosti a pořádků ve třídách, škole
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku
- kontroluje zadané úkoly žáků
- vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům
- nabízí žákům projekty, ve kterých se budou také žáci učit zvládat pracovní činnosti (lepení, stříhání, skládání, montování)

b) strategie žáků

- používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptují se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupují k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívají znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

- orientují se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjejí své podnikatelské myšlení
- pracují s učebnicí, učebním materiálem a učebními pomůckami
- uvědomují si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
6. ročník			
<u>Člověk ve společnosti</u> Naše obec, náš region Pojem vlast a vlastenectví Pojem nacionalismus, projevy nacionalismu <i>Státní symboly a státní svátky</i> Mateřský jazyk Slavní předkové Kultura, kulturní život, kulturní dědictví	- objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání - vysvětlí pojem vlastenectví, rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - zhodnotí nabídku kulturních institucí, cíleně umí vybírat akce, které ho zajímají - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	Dějepis - historie našeho státu VDO: Občanská společnost a škola	Zážitekový kurz + úvodní hodiny OV Test znalostí (státní svátky, státní symboly)
<u>Výchova ke zdraví</u> Život ve škole, práva a povinnosti žáků Pravidla chování Vztahy v kamarádství a pravidla soužití v komunitě	- respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů - vysvětlí role členů komunity, uvede příklady		

	pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu		
<u>Člověk, stát a právo</u> Státní správa a samospráva	- uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu. - vysvětlí, jak se může občan podílet na správě své obce	VDO: Občan, občanská společnost a stát	
7. ročník			
<u>Člověk ve společnosti</u> Lidská setkání, lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi Zásady lidského soužití Důstojnost lidské osoby Člověk a morálka Dělní práce Výhody spolupráce lidí	- zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi - uvede příklady možné pomoci v situacích ohrožení - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole a obci	OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika MKV: Kulturní diference, Lidské vztahy OSV: Komunikace Seberegulace a sebeorganizace, OSV: Kooperace	
<u>Člověk jako jedinec</u> Vlastní životní styl Člověk v dospívání Vzory (pozitivní vs. pochybné) Podobnost a odlišnost lidí Charakter, osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti	- objasní, jak může poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života - <i>rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</i> - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje a	OSV: Poznávání lidí OSV: Mezilidské vztahy, Kooperace a kompetice, Hodnoty, postoje a praktická etika	

Projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání	kultivovaně se chová k opačnému pohlaví (výchova ke zdraví)		
<u>Člověk, stát a právo</u> Právní základy našeho státu, obrana státu Politické strany Státní moc a její rozdělení Volby	- rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky - rozlišuje a porovná úkoly jednotlivých složek státní moci našeho státu, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na st. správě - poznává nejvýznamnější politické strany, rozlišuje typy pol.stran - vyloží smysl voleb do zastupiteltev v demokrat.zřízení a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivnit život občana -rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	MED: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace mediálních sdělení a reality VDO: Formy participace občanů v politickém životě VDO: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	
<u>Mezinárodní vztahy</u> Evropská integrace – podstata, význam, výhody a nevýhody, EU NATO, OSN	- popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, posoudí význam spolupráce a její výhody, včetně spolupráce při zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích,	EGS: Evropa a svět nás zajímá EGS: Jsme Evropané	
<u>Výchova ke zdraví</u> Ochrana člověka za mimořádných událostí	- <i>projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím</i>		

	<p><i>ohrožení zdraví, a osobního bezpečí</i></p> <p>- uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událo</p>		
8. ročník			
<p><u>Člověk ve společnosti</u> <i>Mezilidské vztahy a komunikace</i> <i>Komunikace a její formy</i> Asertivita, Empatie <i>Tolerance a úcta</i> <i>Rasismus a xenofobie, předsudky</i></p>	<p>- objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i jiné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám</p> <p>- <i>uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem</i></p> <p>- zná základní chyby v komunikaci a ví, jak jim předcházet</p> <p>- rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p>	<p>OSV: Komunikace ve společnosti, Kooperace OSV: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV: Etnický původ MKV: Multikulturalita MKV: Lidské vztahy</p>	
<p><u>Člověk jako jedinec</u> Osobní rozvoj</p> <p>Adaptace na životní změny Individuální a společné cíle Vůle, volní jednání</p>	<p>- popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p> <p>- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování</p>		

	individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek		
<u>Člověk, stát a právo</u> Člověk a lidská práva, základní lidská práva a práva dítěte, jejich ochrana, základní dokumenty Principy demokracie Totalitní režim	- rozlišuje základní lidská práva i práva dítěte, posoudí význam ochrany lid.práv a svobod - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro život občanů - objasní základní znaky totalitních režimů	VDO: Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Dějepis – na příkladech evropských dějin ilustrovat různé typy států	
<u>Výchova ke zdraví</u> Sociálně – patologické jevy Autodestruktivní závislosti (alkohol, aktivní a pasivní kouření, nebezpečné látky) Manipulativní vliv vrstevníků Šikana a kyberšikana Kriminalita Individuálního násilí a zneužívání Sexuální kriminalita Kriminalita mládeže	- uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek - <i>vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi</i>	OSV: Seberegulace, sebeorganizace OSV: Psychohygiena	
9. ročník			
<u>Člověk ve společnosti</u> Masová kultura, prostředky masové kultury, masmédia Manipulativní reklama a informace	- <i>kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</i>	Literatura, dějepis - historie jednotlivých náboženství, literární památky MED: Fungování a vliv médií MED: Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	

		MED: Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	
<p><u>Člověk, stát a právo</u> Právní řád ČR Protiprávní jednání Korupce</p> <p>Právo v každodenním životě, ochrana spotřebitele</p>	<ul style="list-style-type: none"> - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva druhých lidí podstatných vztahů (vlastnictví, prac.poměr, manželství)- provádí jednoduché právní úkony, chápe jejich důsledky - dodržuje právní ustanovení na něj se vztahující - rozlišuje orgány právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin - objasní význam právní úpravy - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání 		
<p><u>Globální svět</u> Globalizace a její projevy, významné problémy globalizace Války a terorismus</p>	<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady některých projevů globalizace, uvede některé příklady globálních problémů současnosti, popíše jejich příčiny a důsledky, vyjádří na ně svůj názor - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil 		

	ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru		
<u>Výchova ke zdraví</u> Nebezpečí sociálně-patologických jevů Nebezpečné látky a předměty Bezpečné chování v rizikovém prostředí, včetně elektronických médií Zdravý životní styl Stres Přenosné choroby	- uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně-patologickými jevy - v případě potřeby vyhledá odb.pomoc sobě nebo jiným - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, podílí se na programech zdraví ve svém okolí - osvojí si preventivní způsoby chování v souvislosti s chorobami, svěří se se zdravotním problémem a případně vyhledá pomoc	OSV:Seberegulace, sebeorganizace	

Poznámky ke vzdělávacímu obsahu:

Tematický celek Člověk, stát a hospodářství je zpracován formou projektů Koruna versus jiná platidla (6. ročník), Vlastnictví + výhodné nakupování (7. ročník) a Krok do života (9. ročník) a je rovněž zařazen do vyučovacího předmětu Svět práce (8. ročník)

5.6. Vzdělávací oblast : Člověk a příroda

5.6.1. Vyučovací předmět: Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Zeměpis je vytvořen z obsahu vzdělávacích oborů Člověk a příroda vymezených v RVP ZV.

Do vzdělávacího obsahu předmětu Zeměpis jsou začleněna průřezová témata RVP ZV: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

Zeměpis navazuje na prvouku a vlastivědu a rozšiřuje rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek, faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, místní oblasti, na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech. Umožňuje žákům se orientovat v současném světě a problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k jejich přírodnímu a společenskému prostředí.

Výuka zeměpisu se zaměřuje především na to,

- aby si žáci osvojili základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese, o krajinné sféře a jejich hlavních složkách a aby si uvědomovali význam přírodních podmínek pro život lidí
- aby si vytvořili představy o geografických objektech, jevech a procesech v krajinné sféře
- aby se naučili orientovat v zeměpise světadílů, ve zvláštnostech života jejich obyvatel, aby získali informace o významných státech, jejich politickém zřízení, hospodářství a kulturním významu. Na základě těchto informací se naučili tolerovat a chápat různé skupiny obyvatelstva a jejich zvláštnosti.
- aby získali ucelený obraz přírodních, hospodářských a sociálních poměrů v naší vlasti a v jednotlivých jejích oblastech a v souvislosti s tím, aby si uvědomili postavení naší země v Evropě a ve světě, možnosti prosperity a uplatnění v rozvojových a integračních procesech v přítomnosti a v blízké budoucnosti.

Zeměpis jako vyučovací předmět plní v rámci základního všeobecného vzdělávání mnoho funkcí. Za jednu z nejdůležitějších lze považovat integrační funkci zeměpisu. Zeměpis ze své podstaty spojuje základní poznatky z řady přírodních a společenských věd, z techniky a rovněž i z oblasti kultury. V této rozmanitosti lze pak celkem snadno využívat mnoha vazeb k různým vědním oborům či vyučovacím předmětům, které z nich vycházejí. V oblasti matematického zeměpisu jsou to například vazby na astronomii, u fyzického zeměpisu vazby na geologii, hydrologii, klimatologii, fyziku, chemii, biologii a jiné disciplíny. V oblasti socioekonomické geografie například na demografii, ekonomii, historii, v politickém zeměpise na politologii. Komplexní zeměpisné poznávání reality napomáhá u žáka postupně vytvářet celkový postoj ke světu, názory na jeho vznik, vývoj apod., dále napomáhá při vytváření obecných kategorií (obecné, zvláštní, jedinečné, část, celek, příčina, důsledek,...), takže můžeme nacházet řadu styčných oblastí s filosofií. V řadě geografických disciplín využíváme matematických a statistických metod. Samozřejmostí je úzká vazba na kartografii. Mezipředmětové vztahy nalezneme i k českému jazyku, ať už jde například o rozšiřování slovní zásoby, či prohlubování stylistických dovedností (vyprávění, výtah, popis, referát). Silné vazby má zeměpis i k dalším školním předmětům a významnou integrační funkcí – občanské výchově, rodinné výchově a pracovním činností.

Zeměpis se vyučuje od šestého do devátého ročníku. V šestém ročníku se vyučuje 2 hodiny týdně, v sedmém ročníku 1,5 hod týdně, v osmém 2 a v devátém 1,5 hod týdně v běžných třídách. Ve třídách s rozšířenou výukou matematiky je dotace v šestém až osmém ročníku 1,5 hod týdně, v devátém 1 hodina týdně. Součástí výuky jsou návštěvy výstav, muzeí, dále přednášky a exkurze.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

a) strategie učitele

- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- vede žáky k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- zadává úkoly způsobem umožňujícím volbu různých postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních
- umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce
- jde příkladem – sám se vzdělává
- zadává žákům či nabízí k výběru společenskovední témata, která žáci zpracovávají formou referátů, projektů samostatně nebo ve skupinách, ročníkových prací;
- vede žáky k nalezení vlastního postupu osvojování si nových informací

b) strategie žáků

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívají v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení, snaží se neustále vzdělávat
- vybírají a využívají pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizují a řídí vlastní učení, projevují ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádějí věci do souvislostí, propojují do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní, společenské a sociokulturní jevy

Kompetence komunikativní

a) strategie učitele

- vede žáky ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem
- záznamů v písemné i mluvené podobě
- zajímá se o postoje, názory, náměty a zkušenosti žáků a učí je tyto názory vhodně vyjadřovat a obhájit
- klade otevřené otázky, zadává problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost žáků
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- simuluje s žáky diskusi z rodinného, společenského a politického prostředí, vytváří žákům prostor k vyjádření a interpretaci vlastních myšlenek a vede je k vzájemnému naslouchání, vede je k osvojení pravidel efektivního, etického a věcně správného dialogu
- vytváří modelové situace, ve kterých učí žáky klást jasné a srozumitelné dotazy, uvádět argumenty a nalézat protiargumenty, obhajovat vlastní stanovisko, vyjednávat, dosahovat konsenzu a nalézat kompromisní řešení
- zařazuje aktivity, kterými žák vyjádří svůj názor k získaným informacím z tisku nebo médií

- pomáhá žákům se správnou komunikací v mezilidských vztazích (spolužáci, učitelé, rodina....)
- nabízí žákům možnost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními

b) strategie žáků

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchají promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojují do diskuse, obhajují svůj názor a vhodně argumentují
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reagují na ně a tvořivě je využívají ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívají získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence k řešení problémů

a) strategie učitele

- vede žáky k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- vede žáky k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům.
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu a vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu při řešení problému
- motivuje žáky k vytrvalosti a trpělivosti
- osobní příklad – snaží se problémové situace ve škole řešit s rozumem a nadhledem
- konzultuje s žáky problémy v průběhu zpracování zadaných či vybraných společenskovedních témat a pomáhá jim nacházet různá řešení problémů;
- předkládá žákům problémové situace (využívá náměty z literatury, dokumentů, novinových článků, audio nahrávek, filmů i reálného života), které žáci analyzují, vyhodnocují jejich řešení literárními i reálnými aktéry a navrhuje další možné způsoby jejich řešení
- vede žáky ke schopnosti navrhnout různé varianty řešení zadaného úkolu a pro jedno řešení se rozhodnout
- upozorňuje žáky na možné chyby a důsledky, kterých by se mohl dopustit při řešení problémů
- předkládá žákům úkoly tak, aby rozpoznali problém a hledali řešení, aby se nenechali odradit nezdarem

b) strategie žáků

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

- vnímají nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznají a pochopí problém, přemýšlejí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánují způsob řešení problémů a využívají k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledají informace vhodné k řešení problémů, nacházejí jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívají získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů, nenechají se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů, přezkoumají řešení a osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných nebo nových problémových situací
- ověřují prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence sociální a personální

a) strategie učitele

- vede žáky k využívání skupinového a inkluzivního vyučování
- vede žáky k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- zajímá se o názory, náměty a zkušenosti žáků
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- zajímá se o zpětnou vazbu a reflexi metod výuky
- zdravě posiluje žákovu sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby
- vede žáky k povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti
- snaží se, aby žáci rozpoznali nevhodné a rizikové chování, uvědomovali si ho i s jeho možnými důsledky
- vede žáky k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- posiluje u žáků sociální chování a sebeovládání, vnímavost k druhým lidem
- prostřednictvím vhodných forem (modelové situace aj.) vede žáky k tomu, aby promýšleli své jednání v různých situacích modelujících skutečný život dětí a mladých lidí;
- prostřednictvím filmů, literatury, experimentu vede žáky k systematickému pozorování jednání a chování lidí v různých životních situacích a směřuje žáky k domýšlení jejich možných příčin a následků
- připravuje aktivity (skupinová práce, hraní rolí aj.), pomocí kterých účinněji prohlubuje mezilidské vztahy, soudržnost kolektivu, vědomí sounáležitosti
- rozborem jevů s negativními zdravotními a společenskými důsledky motivuje žáky k jejich odmítání (alkohol, kouření, drogy, násilí mezi žáky, rasismus)
- prostřednictvím společných prezentací, reflexí a hodnocení prací žáků vede žáky k sebehodnocení ústního, písemného projevu a dalších aktivit
- vnáší klidnou a přátelskou atmosféru do procesu výuky a posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- zařazuje práci ve skupině, dohlíží na vytváření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost) a jejich respektování samotnými žáky
- vede žáky k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

- oceňuje práci žáků ve skupině i mimo n

b) strategie žáků

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání
- ovlivňují úroveň a kvalitu své společenské práce na základě získaných poznatků
- snaží se utvářet přátelskou atmosféru v týmu, jedná ohleduplně a s úctou
- přispívají k upevňování dobrých mezilidských vztahů,
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňují zkušenosti druhých lidí,
- respektují různá hlediska a čerpají poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládají a řídí svoje jednání a chování
- rozvíjejí svou schopnost sebereflexe a kritického myšlení
- reflektují a respektují limity osobní i ostatních
- sociálními interakcemi a komunikací čelí agresí a konfliktům v třídním kolektivu i ve škole
- participují na organizační a rozhodovací činnosti třídy, prostřednictvím svého zástupce ve školním parlamentu i na činnosti školy

Kompetence občanské

a) strategie učitele

- vede žáky k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí
- vede žáky k základním znalostem práv a povinností občanů, respektování společenských norem a pravidel soužití
- zajímá se o názory, náměty a zkušenosti žáků
- vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních
- důsledně vyžaduje dodržování pravidel
- zadáváním referátů a organizováním nejrůznějších typů akcí (vycházek, výstav, exkurzí, projektů) podporuje zájem žáků o dění v místě, kde žije, ale i světě kolem něj (zajímavá místa, tradice);
- pravidelným komentováním společenského dění a vhodně zvolenými aktivitami (aktualitami) vede žáky ke sledování aktuální společenské, sociální a politické situace v ČR i ve světě.
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- seznamuje žáky s právy a povinnostmi dítěte, vede žáky k plnění povinností a učí žáky uplatňovat svá práva
- seznamuje žáky s principy demokracie v osobním životě a ve škole
- vede žáky k samostatnému rozhodování a přijímat důsledky svých rozhodnutí
- podporuje u žáků projevy pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic

b) strategie žáků

- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- respektují přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí, odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- respektují, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojují do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

a) strategie učitele

- vede žáky k vytrvalosti, koncentraci na pracovní výkon a jeho dokončení
- klade otevřené otázky, zadáváme problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost
- vede žáky k analýze pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních
- umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce
- motivuje žáky k vhodné prezentaci vlastních výtvorů (projekty, ročníkové práce, referáty, výzdoba školy, školní časopis)
- nabízí žákům možnosti zapojení do různých soutěží a dalších akcí, kde by mohli prezentovat vlastní schopnosti a dovednosti
- vede žáky k ochraně estetičnosti, účelnosti, bezpečnosti a pořádků ve třídách, škole
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku
- kontroluje zadané úkoly žáků
- vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům
- nabízí žákům projekty, ve kterých se budou také žáci učit zvládat pracovní činnosti či používání IT technologií

b) strategie žáků

- používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptují se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupují k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívají znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- pracují s učebnicí, učebním materiálem a učebními pomůckami
- uvědomují si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
6. ročník			
Glóbus a mapa	<ul style="list-style-type: none"> - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině - vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu 	<p>MED – kritické čtení, a vnímání mediálních sdělení, interpretace OSV - práce v realizačním týmu, prezentace projektu</p>	<p>Matematika – výpočty -měřítko mapy, úhly, vzdálenosti</p>
Přírodní obraz Země	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy - prokáže na konkrétních příkladech tvar planety 	<p>MKV - EV- ekosystémy, základní podmínky života, problémy ŽP, vztah člověka k prostředí</p>	<p>Fyzika - Vesmír Fyzika – fyzikální síly působící na povrch Země</p>

	<p>Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu <p>porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost</p>	<p>MED – Projekty EV - základní podmínky života – voda, vzduch EV – ekosystémy - biosféra</p>	
<p>Zeměpis světadílů Afrika</p>	<p>rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</p> <p>lokalizuje na mapách světadílů, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</p> <p>porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p>	<p>MK – etnický původ – projevy rasové nesnášenlivosti MK - Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí ve vztahu k zemědělství a průmyslu</p>	<p>Dějepis - vývoj států Občanská výchova Rodinná výchova Přírodopis D - zámořské objevy a kolonialismus</p>
7. ročník			
<p>Zeměpis světadílů a oceánů Austrálie a Oceánie Amerika Asie</p>	<p>rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</p>	<p>VO - rasová tolerance MK - Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj EV – jak já se můžu</p>	<p>Dějepis - vývoj států D - zámořské objevy a kolonialismus Občanská výchova Rodinná výchova</p>

	<p>lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</p> <p>porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p>	<p>podílet na ekologickém řešení problémů</p> <p>OSV</p> <p>EGS- přírodní katastrofy, jak si lidé pomáhají, solidarita</p> <p>MKV</p> <p>MV</p> <p>VO - rasová tolerance</p>	<p>Přírodopis</p> <p>D - zámořské objevy britské impérium</p> <p>Př - rozmanitost fauny a flory, korálový útes</p>
8. ročník			
Evropa	<p>rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa</p> <p>lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</p> <p>porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p>	<p>EV- Lidské aktivity a problémy životního prostředí – ochrana přírody a kulturních památek v EU</p> <p>MK - Multikulturalita – vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako</p> <p>nástroje</p> <p>dorozumění</p> <p>MK - etnický původ</p> <p>–</p> <p>různé způsoby života</p> <p>MK – kulturní difference – základní problémy sociokulturních rozdílů v Evropě</p> <p>EGS- Evropa a svět nás zajímá – naši sousedé</p>	

		v Evropě, naši susedé, zvyky a tradice	
Česká republika	<p>vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy</p> <p>hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům</p> <p>hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu</p> <p>lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit</p> <p>uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států</p>	<p>VO - přírodní a kulturní bohatství</p> <p>vztah člověka k domovu</p> <p>VDO - Občan, občanská společnost a stát – práva a povinnosti, úloha občana v demokratické společnosti; principy soužití s minoritami</p> <p>MK - Etnický původ – postavení národnostních menšin; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku</p> <p>MK – kulturní difference –</p> <p>základní problémy sociokulturních rozdílů v ČR</p> <p>MV - fungování a vliv médií ve společnosti – vliv médií na každodenní život, společnost, politický život, role médií v politických změnách</p> <p>VDO – formy participace občanů v politickém životě – obec, jako základní jednotka samosprávy státu</p> <p>OSV</p>	<p>Dějepis – historie ČR</p> <p>Přírodopis</p> <p>Občanská výchova</p> <p>Rodinná výchova</p> <p>Př - chráněná území ČR</p> <p>Ch - chemický průmysl</p> <p>OV - vztah člověka k domovu</p> <p>Př - chráněná území ČR</p> <p>Ch - chemický průmysl</p>

		VDO EGS MKV EV MV – ročníková práce	
9. ročník			
Politické rozdělení světa	<p>posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa</p> <p>posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel</p> <p>zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje</p> <p>porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit</p> <p>porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků</p> <p>lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech</p>	OSV VDO- občan, společnost, stát EGS – globální pojetí MV EV MV	Dějepis – 20. století Občanská výchova Rodinná výchova
Země – Planeta lidí	- aktivně pracuje s tematickými mapami obsahujícími informace o rozmístění a pohybu obyvatelstva, o sídelních poměrech a hospodářských aktivitách;		Dějepis – historický vývoj lidstva Přírodopis – rasy, nemoci, životní prostředí

	<ul style="list-style-type: none"> - přibližně určí aktuální počet obyvatel světa a zhodnotí historický a současný početní růst (vývoj počtu) lidí na Zemi; - posuzuje předpoklady v rozmístění obyvatelstva na Zemi, pracuje prakticky s ukazatelem rozdílné lidnatosti - s hustotou zalidnění; - orientuje se v ukazatelích o přirozeném a územním pohybu obyvatelstva; - orientuje se v ukazatelích o struktuře obyvatelstva podle věku a zaměstnanosti; - rozlišuje a porovnává existenci a rozmístění lidských ras, etnik, národů, jazyků a náboženství na Zemi; - rozlišuje a porovnává faktory umístění, charakter, funkci, rozmístění a geografickou polohu lidských sídel (venkovská sídla, městská sídla); - uvede konkrétní příklady procesu urbanizace zejména ve vztahu k životnímu prostředí; - rozlišuje a porovnává vektorovou, odvětvovou a územní strukturu světového hospodářství s použitím konkrétních regionálních příkladů; - rozlišuje a porovnává produkci světového hospodářství v jednotlivých regionech a předpoklady a faktory umístění hospodářských aktivit na konkrétních regionálních příkladech; - určuje a lokalizuje na tematických hospodářských mapách hlavní (jádrové) a periferní 		<p>Občanská výchova Rodinná výchova</p>
--	---	--	---

	oblasti světového hospodářství.		
Krajina a životní prostředí	<p>porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin</p> <p>uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)</p> <p>uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</p>	EV OSV MV	Přírodopis Ekologie Fyzika
Praktický zeměpis	<p>ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu</p> <p>aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny</p> <p>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</p>	OSV – orientace v textu, práce s informacemi, Znalost základních pravidel a zákonů EGS VDO MKV MED EV	

5.6.2. Vyučovací předmět: Fyzika

Vzdělávací obor: Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obor Fyzika je jednou ze součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Do vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu Fyzika jsou začleněna průřezová témata RVP ZV: Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova, Mediální výchova.

Fyzika má ve vzdělávání žáků nezastupitelnou roli. Svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě

pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje.

Základními metodami práce, se kterými se žáci ve výuce fyziky setkávají, jsou dialogická metoda, případně metoda objevování a řízeného objevování. Výuka je založena na experimentu (žákovském či demonstračním), na formulování a ověřování hypotéz, na řešení problémů. Některé třídy jsou vedeny podle projektu heuristické výuky fyziky Heuréka.

Fyzika se vyučuje v šestém až devátém ročníku. V běžných třídách v šestém a sedmém ročníku 2 hodiny týdně, v osmém a devátém ročníku 1,5 hodiny týdně. Ve třídách s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů 2 hodiny týdně ve všech ročnících. Žáci z těchto tříd mají v 8. a 9. ročníku v učebním plánu zařazeny laboratorní práce z fyziky (1x za 14 dní, střídavě s chemií).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení:

a) strategie učitele

- cíleně zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami, převážně na základě experimentů a problémových otázek
- vede žáky k rozvoji dovednosti samostatně pozorovat a přesně popisovat fyzikální jevy, experimenty, atd. a vybrat z pozorovaného to podstatné pro daný jev
- vede žáky k využívání různých reprezentací daného jevu (slovní popis, graf, schéma, tabulka, atd.)
- vede žáky ke kritickému hodnocení výsledku experimentu či úlohy
- cíleně propojuje fyzikální poznatky s reálným životem, a tak žákům umožňuje lépe rozumět světu, který je obklopuje
- jde příkladem – sám se vzdělává

b) strategie žáků

- vybírají a využívají pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánují, organizují a řídí vlastní učení, projevují ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledávají a třídí informace z různých zdrojů a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívají v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádějí věci do souvislosti

- samostatně pozorují a experimentují, získané výsledky porovnávají, kriticky posuzují a vyvozují z nich závěry pro využití v praxi
- poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánují si, jakým způsobem by mohli své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich

Kompetence k řešení problémů

a) strategie učitele

- vytváří žákům učební příležitosti k rozvoji dovednosti vytvářet hypotézy, navrhnout a ověřovat řešení problémů, obhajovat své nápady před kolektivem třídy, ale i bez zábran ustoupit od nesprávných názorů
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu a vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu při řešení problému
- osobní příklad – snaží se problémové situace ve škole řešit s rozumem a nadhledem

b) strategie žáků

- vnímají nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznají a pochopí problém, přemýšlejí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánují způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledají informace vhodné k řešení problémů, nacházejí jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívají získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů, nenechají se odradit případným nezdarem a vytrvale hledají konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů, přezkoumají řešení a osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných nebo nových problémových situací
- ověřují prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

a) strategie učitele

- vede žáky k formulování a vyjadřování myšlenek a názorů, naslouchání druhým, argumentaci
- vytváří příležitosti k samostatnému a kritickému myšlení žáků, učí je nepodléhat manipulaci okolím
- vede žáky k porozumění různým typům textů a záznamů

b) strategie žáků

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchají promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reagují, účinně se zapojují do diskuse, obhajují svůj názor a vhodně argumentují

- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reagují na ně a tvořivě je využívají ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění

Kompetence sociální a interpersonální

a) strategie učitele

- rozvíjí u žáků dovednost vnímat a respektovat názory druhých
- vytváří příležitosti pro práci ve skupinách, vede žáky, aby nesli spoluzodpovědnost za úspěch práce skupiny

b) strategie žáků

- pracují ve skupině a spolupodílí se na vytváření pravidel její práce
- snaží se utvářet přátelskou atmosféru v týmu
- respektují názory a myšlenky druhých
- přispívají k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládají a řídí svoje jednání a chování
- rozvíjejí svou schopnost sebereflexe a kritického myšlení
- reflektují a respektují limity osobní i ostatních

Kompetence občanské

a) strategie učitele

- vede žáky k porozumění historickému vývoji lidského poznání v oblasti fyziky, k pochopení, že fyzika je stále se rozvíjející, živou vědou
- důsledně požaduje dodržování domluvených pravidel jak při práci ve třídě, tak doma (některé experimenty žáci mohou provádět pouze pod dozorem zákonných zástupců)
- seznamuje žáky s nebezpečím ohrožení zdraví při práci s elektrickým proudem, při sportu, pobytu na horách atd. Vede je k uvědomělému dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví.
- vede žáky k postupnému rozvoji porozumění fyzikálním principům živelných pohrom i dalších katastrof
- rozvíjí u žáků kritické hodnocení různých názorů na jevy ve společnosti, zaujímání vlastních postojů
- seznamuje žáky s fyzikálními zdroji znečištění životního prostředí – hluk, elektromagnetické i radioaktivní záření, atd. a vede je k hledání způsobů, jak minimalizovat jejich škodlivé působení

b) strategie žáků

- respektují přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí
- chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhodují se zodpovědně podle dané situace, poskytnou dle svých možností účinnou pomoc a chovají se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

a) strategie učitele

- rozvíjí u žáků zručnost při provádění experimentů, vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti práce a ochrany zdraví
- připravuje žáky na povolání, k uvědomění si, že fyzika je důležitá nejen v technických oborech, že se podílí na vytváření základních představ o světě kolem nás

b) strategie žáků

- používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptují se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- využívají znalosti a zkušenosti získané ve fyzice v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
6. ročník			
Základní vlastnosti látek a těles Skupenství látek Měření délky, objemu, hmotnosti a teploty tělesa Měření času Teplotní a objemová roztažnost	<ul style="list-style-type: none"> - změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látku a tělesa - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty 		Ch – vážení, měření objemu, skupenství látek
Magnetické vlastnosti látek, magnetické pole	<ul style="list-style-type: none"> - popíše a pomocí experimentu předvede základní vlastnosti magnetů - ověří existenci magnetického pole v daném místě pomocí kompasu 		Z – Země jako magnet, orientace v přírodě
Základní elektrické vlastnosti látek	<ul style="list-style-type: none"> - pomocí experimentu ukáže základní vlastnosti elektrického náboje a jeho účinky 		

Gravitační síla	<ul style="list-style-type: none"> - používá siloměr k měření gravitační síly - zná jednotku síly, je schopen určit (měřením i úvahou), jakou silou působí Země na těleso dané hmotnosti 		
Základní elektrické obvody	<ul style="list-style-type: none"> - správně sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod podle schématu 		
7. ročník			
Pohyb těles Měření a výpočet rychlosti rovnoměrného pohybu Graf závislosti dráhy na čase pro rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb Průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu	<ul style="list-style-type: none"> - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles - sestrojí graf závislosti dráhy na čase při rovnoměrném pohybu tělesa a odečte z něho hodnoty dráhy, času nebo rychlosti - sestrojí graf závislosti dráhy na čase při nerovnoměrném pohybu tělesa; vypočítá průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu 	MED – vnímání mediálních sdělení	Tv – měření pohybů (běh, chůze) M – práce s grafy, funkce
Síly Skládání sil stejného a opačného směru Newtonovy zákony Páka, kladka pevná Tlaková síla, tlak	<ul style="list-style-type: none"> - změří velikost působící síly - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici - využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné 		Člověk a zdraví – bezpečnost v dopravě (brzdná dráha) Člověk a svět práce (práce s technickými materiály) – využití jednoduchých strojů v technice

	<p>síly v jednoduchých situacích</p> <ul style="list-style-type: none"> - aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů - popíše, jak se v konkrétních situacích v praxi využívá zvyšování či snižování tlaku tělesa na podložku - vyjádří rovnováhu na páce a pevné kladce 		
<p>Mechanické vlastnosti kapalin a plynů</p> <p>Hustota</p> <p>Hydrostatický tlak, atmosférický tlak</p> <p>Pascalův zákon</p> <p>Vztlaková síla, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách</p>	<ul style="list-style-type: none"> - používá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů - používá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách při řešení problémů a úloh - předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní - kvalitativně objasní vznik vztlakové síly a určí její velikost a směr v konkrétních situacích - najde v MFCh tabulkách hodnoty hustoty, případně dalších fyzikálních veličin potřebných k řešení úlohy 		<p>Ch – hustota, hustoměr, částicové složení látek</p> <p>Člověk a svět práce – princip hydraulických zařízení</p> <p>Z – tlak vzduchu v různých nadmořských výškách</p>
8. ročník			
<p>Světlo, zdroje světla, stín</p> <p>Zrcadla</p> <p>Lom světla</p> <p>Čočky</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo jen odráží - využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh 		<p>Člověk a zdraví – bezpečnost při práci s laserem</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami - pomocí experimentu rozliší spojku od rozptylky; pokusně najde ohnisko tenké spojky a určí její ohniskovou vzdálenost 		
Práce a výkon Mechanická energie Přeměny mechanické energie Vnitřní energie Teplo Změny skupenství	<ul style="list-style-type: none"> - určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh - určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí - rozpozná základní skupenské přeměny látek (tání, tuhnutí, kapalnění, vypařování), uvede příklady z praxe 	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí	Ch – částicové složení látek, změny skupenství Př – vliv teploty na stavbu těla zvířat
Složitější elektrické obvody	<ul style="list-style-type: none"> - sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu 		

Měření napětí a proudu Ohmův zákon	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů 		
9. ročník			
Magnetické pole v okolí vodiče s proudem Vzájemné působení magnetu a vodiče s proudem Elektromagnetická indukce Polovodičová dioda	<ul style="list-style-type: none"> - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní - zapojí správně polovodičovou diodu - popíše a vysvětlí hlavní složky soustavy výroby a přenosu elektrické energie - dodržuje pravidla bezpečné práce s elektrickými zařízeními, je schopen zdůvodnit a vysvětlit důvody, které k zavedení těchto pravidel vedou 	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí	Člověk a zdraví – dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
Zdroje zvuku Šíření zvuku v různých prostředích Ochrana před nadměrným hlukem	<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí 	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí	Př – ucho, slyšení, hlasivky Hv – hudební nástroje, stupnice, ladění
Sluneční soustava	- zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné		Z – Země ve vesmíru

<p>Pohyby Země a Měsíce a jejich důsledky na Zemi</p> <p>Vesmírné objekty</p>	<p>vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy</p> <ul style="list-style-type: none"> - prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů - objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností 		
<p>Základní poznatky částicové fyziky</p> <p>Radioaktivita</p> <p>Energetika</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prokáže znalost složení atomu, znalost složení jádra a znalost druhu náboje protonu, elektronu a neutronu, - popíše základní typy radioaktivního záření a jejich vlastnosti - popíše a vysvětlí využití radioaktivního záření v různých oblastech lidské činnosti - vysvětlí nebezpečnost radioaktivního záření pro živé organizmy a možnou ochranu před ním - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí 	<p>EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí</p> <p>MED – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, tvorba mediálního sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti</p>	<p>Člověk a zdraví – ochrana člověka za mimořádných událostí</p> <p>D – historie fyziky</p> <p>Ch – složení atomu, radioaktivita, izotopy</p> <p>Informační a komunikační technologie – zpracování a využití informací</p>

5.6.3. Vyučovací předmět: Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu Přírodopis vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV Člověk a příroda. Tato oblast navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na 1. stupni základního vzdělání žákům zprostředkovává poznání přírody na nejjednodušší úrovni.

Do vzdělávacího obsahu předmětu Přírodopis jsou začleněna průřezová témata RVP ZV: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Multikulturní výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Mediální výchova.

Přírodopis se v základním vzdělání orientuje na poznávání přírody jako celku, který je vzájemně propojený a ovlivňuje se. Žáci se učí poznávat změny, které probíhají v přírodě, zjišťují příčiny a následky ovlivňování ekosystémů a své poznatky využívají ve prospěch ochrany životního prostředí.

Během studia na základní škole se žáci seznámí s různými metodami poznávání – pozorování, pokus, experiment. Učí se klást si otázky o příčinách přírodních procesů a zároveň na ně aktivně vyhledávat odpovědi. Rozvíjí se u nich takový způsob myšlení, který vyžaduje ověřování vyslovených domněnek. Nezbytnou nutností je vyhledávat potřebné informace, posuzovat důležitost a správnost získaných přírodovědných údajů. Zapojují se do aktivit, jejichž cílem je ohleduplné chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí. Základním předpokladem je, aby žáci porozuměli souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem životního prostředí, včetně možnosti využívání obnovitelných zdrojů. Proto se obor přírodopis vzájemně doplňuje s ostatními obory této vzdělávací oblasti- fyzikou, zeměpisem a chemií, ale také úzce spolupracuje s dalšími vzdělávacími oblastmi např. Člověk a zdraví, Člověk a společnost.

Do předmětu přírodopis jsou v osmém ročníku začleněny tyto výstupy předmětu Výchova ke zdraví:

- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování

Přírodopis se vyučuje od šestého do devátého ročníku. V šestém ročníku se vyučují 2 hod týdně, u tříd s RVM (rozšířená výuka matematiky) 1,5 hod týdně, v sedmém ročníku 2 hod týdně, u tříd s RVM 1,5 hod týdně, v osmém ročníku 3 hod týdně, u tříd s RVM 2,5 hod týdně, v devátém ročníku 1,5 hod, u tříd s RVM 1 hod týdně.

Při výuce je využívána učebna přírodopisu, která je vybavena mikroskopy, sadami pro mikroskopování, binokulárními lupami a interaktivní tabulí. Při výuce mohou být využívány také počítačové pracovní a výukovými programy. Součástí výuky jsou exkurze v zoo, návštěvy přírodovědných výstav i stálých expozic muzeí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

a) strategie učitele

- zadává úkoly způsobem umožňujícím volbu různých postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních.
- umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce.
- jde příkladem – sám se vzdělává
- zadává žákům či nabízí k výběru témata, která žáci zpracovávají formou projektů samostatně nebo ve skupinách
- zadává žákům úkoly (krátkodobé osobní či skupinové projekty, pracovní listy), které je směřují k nalezení vlastního postupu osvojování si nových informací

b) strategie žáků

- vybírají a využívají pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizují a řídí vlastní učení, projevují ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívají v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádějí věci do souvislostí, propojují do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- samostatně pozorují a experimentují, získané výsledky porovnávají, kriticky posuzují a vyvozují z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánují si, jakým způsobem by mohli své učení zdokonalit, kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutují o nich
- vyhledávají a využívají informace v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

a) strategie učitele

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům.
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu a vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu při řešení problému
- motivuje žáky k vytrvalosti a trpělivosti
- osobní příklad – snaží se problémové situace ve škole řešit s rozumem a nadhledem
- vede žáky ke schopnosti navrhnout různé varianty řešení zadaného úkolu a pro jedno řešení se rozhodnout
- upozorňuje žáky na možné chyby a důsledky, kterých by se mohl dopustit při řešení problémů
- předkládá žákům úkoly tak, aby rozpoznali problém a hledali řešení, aby se nenechali odradit nezdarem

b) strategie žáků

- způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů, nacházejí jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívají získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení

problémů, nenechají se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů, přezkoumají řešení a osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných nebo nových problémových situací
- ověřují prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

a) strategie učitele

- vede žáky k diskusi, srozumitelnému vyjadřování a dialogu
- zajímá se o postoje, názory, náměty a zkušenosti žáků a učí je tyto názory vhodně vyjadřovat a hájit
- klade otevřené otázky, zadává problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost žáků.
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu.
- vytváří žákům prostor k vyjádření a interpretaci vlastních myšlenek a vede je k vzájemnému naslouchání
- vytváří modelové situace, ve kterých učí žáky klást jasné a srozumitelné dotazy, uvádět argumenty a nalézat protiargumenty, obhajovat vlastní stanovisko, vyjednávat, dosahovat konsenzu a nalézat kompromisní řešení.
- pomáhá žákům se správnou komunikací v mezilidských vztazích (spolužáci, učitelé, rodina. ...)
- nabízí žákům možnost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními

b) strategie žáků

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchají promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojují do diskuse, obhajují svůj názor a vhodně argumentují
- využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívají získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

a) strategie učitele

- zajímá se o názory, náměty a zkušenosti žáků.
- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují.
- zajímá se o zpětnou vazbu a reflexi metod výuky
- zdravě posiluje žákovo sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby
- vede žáky k povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti
- snaží se, aby žáci rozpoznali nevhodné a rizikové chování, uvědomovali si ho i s jeho možnými důsledky
- posiluje u žáků sociální chování a sebeovládání, vnímavost k druhým lidem

- prostřednictvím vhodných forem (modelové situace aj.) vede žáky k tomu, aby promýšleli své jednání v různých situacích modelujících skutečný život dětí a mladých lidí
- rozbořením jevů s negativními zdravotními a společenskými důsledky motivuje žáky k jejich odmítání (alkohol, kouření, drogy, násilí mezi žáky, rasismus);
- prostřednictvím společných prezentací, reflexí a hodnocení prací žáků vede žáky k sebehodnocení ústního, písemného projevu a dalších aktivit.
- vnáší klidnou a přátelskou atmosféru do procesu výuky a posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- zařazuje práci ve skupině, dohlíží na vytváření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost) a jejich respektování samotnými žáky
- oceňuje práci žáků ve skupině i mimo ni

b) strategie žáků

- pracují ve skupině a spolupodílí se na vytváření pravidel její práce
- ovlivňují úroveň a kvalitu své společenské práce na základě získaných poznatků
- snaží se utvářet přátelskou atmosféru v týmu, jedná ohleduplně a s úctou
- přispívají k upevnování dobrých mezilidských vztahů,
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňují zkušenosti druhých lidí,
- respektují různá hlediska a čerpají poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládají a řídí svoje jednání a chování
- rozvíjejí svou schopnost sebereflexe a kritického myšlení
- reflektují a respektují limity osobní i ostatních

Kompetence občanské

a) strategie učitele

- vede žáky k základním znalostem práv a povinností občanů, respektování společenských norem a pravidel soužití
- zajímá se o názory, náměty a zkušenosti žáků
- vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních.
- důsledně vyžaduje dodržování pravidel
- zadáváním referátů a organizováním nejrůznějších typů akcí (vycházek, výstav, exkurzí, projektů) podporuje zájem žáků o dění v místě, kde žije, ale i světě kolem něj
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- seznamuje žáky s právy a povinnostmi dítěte, vede žáky k plnění povinností a učí žáky uplatňovat svá práva
- seznamuje žáky s principy demokracie v osobním životě a ve škole
- vede žáky k samostatnému rozhodování a přijímat důsledky svých rozhodnutí
- podporuje u žáků projevy pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic
- napomáhá žákům rozhodovat se tak, aby svým chováním a jednáním neohrožovali sebe, ostatní lidi, životní prostředí a hodnoty vytvořené člověkem

b) strategie žáků

- respektují přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí, odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhodují se zodpovědně podle dané situace, poskytnou dle svých možností účinnou pomoc a chovají se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

a) strategie učitele

- vede žáky k vytrvalosti, koncentraci na pracovní výkon a jeho dokončení
- klade otevřené otázky, zadáváme problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost.
- zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami.
- vede žáky k analýze pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních.
- umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce.
- nabízí žákům možnosti zapojení do různých soutěží a dalších akcí, kde by mohli prezentovat vlastní schopnosti a dovednosti.
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku
- kontroluje zadané úkoly žáků
- vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

b) strategie žáků

- přistupují k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívají znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- pracují s učebnicí, učebním materiálem a učebními pomůckami
- uvědomují si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
6. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> • vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, 	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, 	EV- vztah člověka a prostředí, podmínky života	Z- planeta Země F- optika - čočky

<p>reakce na podněty; názory na vznik života</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní struktura života – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy • jednobuněčné a mnohobuněčné • význam a zásady třídění organismů • viry a bakterie – výskyt, význam a praktické využití • houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy • houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami • lišejníky – stavba, symbióza, výskyt a význam • fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování • stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy • jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování • vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, 	<p>živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů - třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek - uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků - vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích - objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, 	<p>EGS – jednotný systém pojmenování organismů</p> <p>OSV – pozitivní postoj k sobě i druhým</p> <p>EV- životní prostředí</p> <p>VDO – ochrana přírody</p> <p>EV- globální problémy, vlastní zodpovědnost za životní prostředí</p> <p>EV – zdravý životní styl, estetické hodnoty prostředí (cestování, choroby a prevence)</p>	<p>Z – vodní plochy – kvalita vody -sinice</p> <p>Ov - hygienické návyky, životospráva, epidemie</p> <p>Z – tropické oblasti, onemocnění a cestování</p> <p>Z – korálové ostrovy</p> <p>ČJ – význam slova</p> <p>Ov - hygienické návyky</p> <p>F – bruslačky a pohyb na hladině</p> <p>Z- sarančata, úroda</p>
---	--	---	--

hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci)	zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	EV – vztah člověka a prostředí, citlivý přístup k přírodě (korálové útesy), lidská populace a vztah k prostředí v různých částech světa EV – ochrana životního prostředí (půda – humus)	D- blechy – mor; hedvábí Z – mořské perly
--	--	--	--

7. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kapradorostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců význam rostlin a jejich ochrana vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci) 	<ul style="list-style-type: none"> odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin uvede příklady výskytu organismů v určitém 	<p>EV- životní prostředí – obnovitelné zdroje energie</p> <p>EV – utváření zdravého životního stylu</p> <p>EV – lidská aktivita a životní prostředí, péče o životní prostředí VDO – ochota pomáhat druhým (pomoc živočichům při rop. katastrofách,</p>	<p>Z- ložiska uhlí F- zdroje energie</p> <p>Z – pásmo lesů Ov- správná výživa Z – pěstování obilí ve světě</p> <p>M – osová souměrnost F – napětí</p> <p>Z – části vodního toku Z – práce s mapou Z – státy živící se rybolovem Z – tropické pralesy</p>

<ul style="list-style-type: none"> organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému praktické metody poznávání přírody – založení herbáře 	<p>prostředí a vztahy mezi nimi</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<p>obojživelníci – pomoc v době rozmnožování OSV – dovednost spolupracovat a pomoci druhým</p> <p>EV – vztah člověka a prostředí</p> <p>EV – porozumění souvislostem v biosféře EV – ekosystém les, přístup k přírodnímu a kulturnímu bohatství OSV – spolupráce, pomoc druhým</p>	<p>ČJ – přísloví, pověsti D- symbol ptáků - erby F – pohyb vzduchu</p>
--	--	--	--

8. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – savci rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva projevy chování živočichů 	<ul style="list-style-type: none"> porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy 	<p>EV – souvislosti mezi vývojem populace a vztahem k prostředí v různých částech světa EGS – funkce nevládních organizací (např. ochrana velryb) OSV – domestikace a mravní rozměry lidského chování</p>	<p>Z – savci a prostředí (biomy)</p> <p>D- vývoj člověka</p> <p>F – pevnost dutého válce (kost), čočky tlak -ucho</p>

<ul style="list-style-type: none"> • fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka • anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti • nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie • životní styl – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka • VZ - dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny • VZ - sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství 	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka - určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života - aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla - VZ- vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví - VZ- respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování 	<p>MV- lidské vztahy, etnický původ, odlišnosti mezi národy VDO – dodržování lidských práv a svobod</p> <p>OSV- uvědomování si hodnoty lidské bytosti, vědomosti týkající se duševní hygieny, mravní způsoby lidského chování, prevence patologických jevů EGS – sociopolitické problémy a globální souvislosti EGS- humanitární pomoc</p> <p>VDO – psychohygiena, mezilidské vztahy, komunikace- řeč těla</p> <p>OSV – mravní chování</p> <p>MKV - přijetí druhého jako jedince se stejnými právy</p> <p>OSV - zvládnutí vlastního chování</p>	<p>CH – fluor- zuby vápník - kosti</p> <p>OV – drogy, rodičovství, povinnosti poskytnutí první pomoci (tel. čísla)</p> <p>Tv – energie svalů a rozcvička M- % výpočet kostí v těle</p> <p>OV – formování osobnosti</p> <p>OV – utváření vlastní identity</p> <p>OV – tělesná a duševní hygiena</p> <p>OV – ochrana zdraví</p>
--	---	---	---

<p>mladistvých; poruchy pohlavní identity</p> <ul style="list-style-type: none"> • VZ - výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy • VZ - ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty • VZ - ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci 	<ul style="list-style-type: none"> - VZ- dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - VZ- vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí 	<p>MKV – rovnocennost etnických skupin</p> <p>OSV – pomoc druhým VDO – dodržování lidských práv a svobod, schopnost empatie VDO – mezilidské vztahy, poskytnutí první pomoci</p> <p>OSV - mravní rozměry různých způsobů lidského chování VDO – otevřený a aktivní postoj k životu</p> <p>EGS – utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti</p>	
--	---	--	--

9. ročník			
<ul style="list-style-type: none"> • dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení • Země – vznik a stavba Země • nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie • vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky • půdy – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace • vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí • geologický vývoj a stavba území ČR – Český masiv, Karpaty • podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití 	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody - porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě - rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a 	<p>VDO – respekt kulturních, etnických i jiných odlišností OSV – mravní rozměry lidského chování (např. klonování)</p> <p>OSV – úcta k věd. objevům v minulosti i současnosti</p> <p>EV – vztah k životnímu prostředí</p> <p>EV – odpovědný vztah k biosféře, vypěstování si návyků k ŽP, obnovitelné a neobnovitelné zdroje</p> <p>VDO – úcta k zákonům</p> <p>Ev – vztah k životnímu prostředí – ochrana půd</p> <p>EV – uvědomění si podmínek života a možností jejich ohrožování</p>	<p>Ov – morálka a etika</p> <p>Z – stavba Země Ch – prvky</p> <p>Z- vnitřní a vnější geologické děje</p> <p>Z - zemědělství</p> <p>Z – Český masiv a Karpaty</p>

<p>přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území 	<p>charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi</p> <p>- uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</p>	<p>EGS- globální problémy EV – řešení problémů spojených s ochranou přírody</p> <p>EV – vztahy k prostředí v různých oblastech světa</p> <p>EV – pěstování návyků pro jednání vůči prostředí</p> <p>EV – utváření zdravého životního stylu k vnímání estetických hodnot prostředí</p>	
---	--	---	--

5.6.4. Vyučovací předmět: Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Významné je také to, že si žáci osvojují i určité dovednosti. Především jde o rozvíjení dovednosti soustavně a objektivně pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky a vyvozovat závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi.

Žáci postupně poznávají souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí.

Výuka tohoto předmětu je přizpůsobena aktuálním podmínkám, provázána s ostatními předměty – fyzikou, matematikou, přírodopisem a zeměpisem a velký důraz je kladen především na praktické otázky. Klasické výkladové hodiny jsou kombinovány s prací samostatnou a skupinovou a dalšími metodami, do výuky jsou zahrnuty různé exkurze a návštěvy různých institucí apod. Kromě toho je předmět provázán systémem hodnocení.

Cílem předmětu chemie je především utváření a rozvíjení klíčových kompetencí k řešení problémů, komunikační, občanské, pracovní, sociální a personální kompetence žáků. Výuka není zaměřena pouze na vysvětlování pojmů a jejich vztahů v kontextu jednotlivých disciplín, ale také na dovednost získané znalosti aplikovat v praxi – využít je nejen při řešení problémů, ale i při vytváření vlastních postojů a hodnot.

Chemie se vyučuje od osmého do devátého ročníku. V osmém ročníku se vyučují 2 hodiny týdně, v devátém ročníku také 2 hodiny týdně v běžných třídách. Ve třídách s rozšířenou výukou matematiky je dotace v osmém i devátém ročníku 3 hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

a) strategie učitele

- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací,
- k používání odborné terminologie
- vede žáky k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- zadává úkoly způsobem umožňujícím volbu různých postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami
- vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních
- umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce
- jde příkladem – sám se vzdělává
- zadává žákům či nabízí k výběru přírodovědná témata, která žáci zpracovávají formou referátů, projektů samostatně nebo ve skupinách, ročníkových prací
- vede žáky k nalezení vlastního postupu osvojování si nových informací

b) strategie žáků

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívají v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení, snaží se neustále vzdělávat
- vybírají a využívají pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánují, organizují a řídí vlastní učení, projevují ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádějí věci do souvislostí, propojují do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy

Kompetence komunikativní

a) strategie učitele

- vede žáky ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem
- záznamů v písemné i mluvené podobě
- zajímá se o postoje, názory, náměty a zkušenosti žáků a učí je tyto názory vhodně vyjadřovat a obhájit

- klade otevřené otázky, zadává problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost žáků
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu
- simuluje s žáky diskusi, vytváří žákům prostor k vyjádření a interpretaci vlastních myšlenek a vede je k vzájemnému naslouchání, vede je k osvojení pravidel efektivního, etického a odborně správného dialogu
- vytváří modelové situace, ve kterých učí žáky klást jasné a srozumitelné dotazy, uvádět argumenty a nalézat protiargumenty, obhajovat vlastní stanovisko, vyjednávat, dosahovat konsenzu a nalézat kompromisní řešení
- zařazuje aktivity, kterými žák vyjádří svůj názor k získaným informacím z tisku nebo médií
- pomáhá žákům se správnou komunikací v mezilidských vztazích (spolužáci, učitelé, rodina....)
- nabízí žákům možnost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními

b) strategie žáků

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchají promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reagují, účinně se zapojují do diskuse, obhajují svůj názor a vhodně argumentují
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reagují na ně a tvořivě je využívají ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívají získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence k řešení problémů

a) strategie učitele

- vede žáky k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- vede žáky k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu a vůči každému žákovi projevuje očekávání úspěchu při řešení problému
- motivuje žáky k vytrvalosti a trpělivosti
- osobní příklad – snaží se problémové situace ve škole řešit s rozumem a nadhledem
- konzultuje s žáky problémy v průběhu zpracování zadaných či vybraných přírodovědných témat a pomáhá jim nacházet různá řešení problémů
- předkládá žákům problémové situace, které žáci analyzují, vyhodnocují jejich řešení a navrhnou další možné způsoby jejich řešení
- vede žáky ke schopnosti navrhnout různé varianty řešení zadaného úkolu a pro jedno řešení se rozhodnout
- upozorňuje žáky na možné chyby a důsledky, kterých by se mohl dopustit při řešení problémů

- předkládá žákům úkoly tak, aby rozpoznali problém a hledali řešení, aby se nenechali odradit nezdarem
- b) strategie žáků
- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
  - žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí
  - vnímají nejrozličnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznají a pochopí problém, přemýšlejí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánují způsob řešení problémů a využívají k tomu vlastního úsudku a zkušeností
  - vyhledají informace vhodné k řešení problémů, nacházejí jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívají získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů, nenechají se odradit případným nezdarem a vytrvale hledají konečné řešení problému
  - samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů, přezkoumají řešení a osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných nebo nových problémových situací
  - ověřují prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů
  - kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit, uvědomují si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence sociální a personální

- a) strategie učitele
- vede žáky k využívání skupinového a inkluzivního vyučování
  - vede žáky ke spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
  - zajímá se o názory, náměty a zkušenosti žáků
  - zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
  - zajímá se o zpětnou vazbu a reflexi metod výuky
  - zdravě posiluje žákovu sebevědomí na základě poznání a pochopení vlastní osoby
  - vede žáky k povědomí o základních mravních hodnotách v rodině i ve společnosti
  - snaží se, aby žáci rozpoznali nevhodné a rizikové chování, uvědomovali si ho i s jeho možnými důsledky
  - vede žáky k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
  - posiluje u žáků sociální chování a sebeovládání, vnímavost k druhým lidem
  - prostřednictvím vhodných forem (modelové situace aj.) vede žáky k tomu, aby promýšleli své jednání v různých situacích modelujících skutečný život dětí a mladých lidí;
  - prostřednictvím filmů, literatury, experimentu vede žáky k systematickému pozorování jednání a chování lidí v různých životních situacích a směřuje žáky k domýšlení jejich možných příčin a následků
  - připravuje aktivity (skupinová práce aj.), pomocí kterých účinněji prohlubuje mezilidské vztahy, soudržnost kolektivu, vědomí sounáležitosti
  - rozbořením jevů s negativními zdravotními a společenskými důsledky motivuje žáky k jejich odmítání (alkohol, kouření, drogy, násilí mezi žáky, rasismus)

- prostřednictvím společných prezentací, reflexí a hodnocení prací žáků vede žáky k sebehodnocení ústního, písemného projevu a dalších aktivit
  - vnáší klidnou a přátelskou atmosféru do procesu výuky a posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
  - zařazuje práci ve skupině, dohlíží na vytváření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost) a jejich respektování samotnými žáky
  - vede žáky k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
  - oceňuje práci žáků ve skupině i mimo ni
- b) strategie žáků
- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání
  - ovlivňují úroveň a kvalitu své společenské práce na základě získaných poznatků
  - snaží se utvářet přátelskou atmosféru v týmu, jednají ohleduplně a s úctou
  - přispívají k upevňování dobrých mezilidských vztahů,
  - v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
  - přispívají k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápou potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňují zkušenosti druhých lidí,
  - respektují různá hlediska a čerpají poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
  - vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládají a řídí svoje jednání a chování
  - rozvíjejí svou schopnost sebereflexe a kritického myšlení
  - reflektují a respektují limity osobní i ostatních
  - sociálními interakcemi a komunikací čelí agresí a konfliktům v třídním kolektivu i ve škole
  - participují na organizační a rozhodovací činnosti třídy, prostřednictvím svého zástupce ve školním parlamentu i na činnosti školy

Kompetence občanské

- a) strategie učitele
- vede žáky k dodržování pravidel slušného chování
  - k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
  - k tomu, aby brali ohled na druhé
  - k vytváření osobních představ o životním prostředí
  - vede žáky k základním znalostem práv a povinností občanů, respektování společenských norem a pravidel soužití
  - zajímá se o názory, náměty a zkušenosti žáků
  - vede žáky k prozkoumávání pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních
  - důsledně vyžaduje dodržování pravidel
  - zadáváním referátů a organizováním nejrůznějších typů akcí (vycházek, výstav, exkurzí, projektů) podporuje zájem žáků o dění v místě, kde žije, ale i světě kolem něj
  - respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
  - seznamuje žáky s právy a povinnostmi dítěte, vede žáky k plnění povinností a učí žáky uplatňovat svá práva
  - seznamuje žáky s principy demokracie v osobním životě a ve škole
  - vede žáky k samostatnému rozhodování a přijímání důsledků svých rozhodnutí
  - podporuje u žáků projevy pozitivních postojů k objevům českých přírodovědců, k ochraně životního prostředí a vlastního zdraví

- b) strategie žáků
- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
  - žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace
  - respektují přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, jsou schopni vcítit se do situací ostatních lidí, odmítají útlak a hrubé zacházení, uvědomují si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
  - chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu
  - respektují, chrání a ocení naše tradice na poli vědy, projevují pozitivní postoj k vynálezům a objevům, aktivně se zapojují do vědeckého dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- a) strategie učitele
- vede žáky k vytrvalosti, koncentraci na pracovní výkon a jeho dokončení
  - klade otevřené otázky, zadává problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost
  - vede žáky k analýze pohledů a názorů, lišících se od jejich vlastních
  - umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce
  - motivuje žáky k vhodné prezentaci vlastních výtvorů (projekty, ročníkové práce, referáty, výzdoba školy, školní časopis)
  - nabízí žákům možnosti zapojení do různých soutěží a dalších akcí, kde by mohli prezentovat vlastní schopnosti a dovednosti
  - vede žáky k ochraně estetičnosti, účelnosti, bezpečnosti a pořádků ve třídách, škole
  - rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku
  - kontroluje zadané úkoly žáků
  - vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům
  - nabízí žákům projekty, ve kterých se budou také žáci učit zvládat pracovní činnosti či používání IT technologií
- b) strategie žáků
- používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptují se na změněné nebo nové pracovní podmínky
  - přistupují k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
  - využívají znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
  - pracují s učebnicí, učebním materiálem a učebními pomůckami
  - uvědomují si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Učivo – 8. ročník	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
CHEMIE - pokus a pozorování	- určí společné a rozdílné vlastnosti látek - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými	OSV - rozvoj schopností poznávání, kreativita (ve všech labor. prac.)	F: - měření veličin, využívá vztah mezi veličinami (hustota, m, V)

<ul style="list-style-type: none"> - zásady bezpečné práce v laboratoři i v běžném životě - nebezpečné látky a přípravky, R-věty a S-věty - mimořádné události - látky a tělesa vlastnosti látek 	<p>a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek 		<p>Př: - nemoci, úrazy, prevence Vých. ke zdraví: - ochrana před onemocněním a úrazy</p>
<p>SMĚSI</p> <ul style="list-style-type: none"> - různorodé a stejnorodé roztoky - hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku - ovlivnění rychlosti rozpouštění látek v roztoku - nasycený, nenasycený roztok - způsoby oddělování složek ze směsí 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje směsi a chemické látky - vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení - vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití 	<p>OSV - rozvoj schopností poznávání, kreativita</p> <p>EV - Základní podmínky života</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské aktivity a probl. život. prostř. - vztah čl. k prostředí <p>MED - Interpretace vztahu med. sděl. a reality</p>	<p>F: - skupenství - pohyb částic</p> <p>Př: - ochrana přírody a živ.prostředí</p> <p>Z: - příroda a společnost</p>
<p>VODA</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělení podle obsahu rozp. látek a znečištění - výroba pitné vody 	<ul style="list-style-type: none"> - používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech - rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech 	<p>OSV – rozvoj schopnosti poznání a kreativita</p>	<p>F. – skupenství a pohyb částic</p>
<p>VZDUCH</p> <ul style="list-style-type: none"> - složení - čistota, ozónová vrstva 	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy 		

<p>ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK, CHEM.PRVKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - molekuly, atomy, stavba a složení atomu - chem. prvky, periodická soustava prvků - chem. sloučeniny, chem. vazba <p>CHEMICKÉ REAKCE</p> <ul style="list-style-type: none"> - zákon zachování hmotnosti, chem. rovnice, - látkové množství a molární hmotnost - klasifikace chem. reakcí - faktory ovlivňující rychlost chem. reakcí <p>ANORGANICKÉ SLOUČENINY</p>	<p>a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání - přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu - porovná vlastnosti a použít vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí - vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede 	<p>OSV – rozvoj schopnosti poznání a kreativita</p> <p>EV - lidské aktivity a probl. život. prostředí. - vztah čl. k prostředí</p>	<p>F: - měření veličin</p> <p>Př: - nerosty, horniny Z: - vztah příroda a společnost</p>
---	--	--	--

<p>- oxidy, jejich názvosloví, vlastnosti, použití vybraných prakticky významných oxidů</p> <p>- kyseliny a hydroxidy, kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů</p> <p>- soli bezkyslíkatých kyselin, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů a sulfidů</p>	<p>příklady uplatňování neutralizace v praxi</p>		
---	--	--	--

Učivo – 9.ročník	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<p>ANORGANICKÉ SLOUČENINY</p> <p>- soli kyslíkatých kyselin, vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví</p>	<p>- porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</p>	<p>EV - lidské aktivity a probl. život. prostř. - vztah čl. k prostředí</p> <p>MED – kritické čtení a vnímání med.sdělení</p>	<p>Př: - nerosty, horniny Z: - vztah příroda a společnost</p>

<p>REDOXNÍ REAKCE</p> <ul style="list-style-type: none"> - oxidace a redukce - řada napětí kovů - elektrolyza - galvanický článek - výroba železa a oceli - koroze 	<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet - orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 	<p>OSV – rozvoj schopnosti poznávání, kreativita</p> <p>EV – lidské aktivity a probl. život.prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka a prostředí <p>OSV - sebeznaní a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopnosti poznávání, kreativita 	<p>F: - elektrický obvod rozlišení ss a stříd. proudu</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišení vodič-izolant <p>Př: - nerosty, horniny</p> <p>Př: - ochrana přírody a život.prostředí</p> <p>Z: - příroda a společnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - světové hospodářství
--	---	--	--

<p>ORGANICKÉ SLOUČENINY</p> <ul style="list-style-type: none"> - uhlovodíky, příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobným i vazbami a aromatických uhlovodíků - paliva, ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva - deriváty uhlovodíků, příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin - přírodní látky, zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů, hormonů a vitamínů v lidském těle 	<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití - orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů. - určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu - uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<p>EV - lidské aktivity a probl. život. prostředí - vztah člověka a prostředí</p> <p>OSV - sebeznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace - rozvoj schopnosti poznávání, kreativita</p> <p>EV - lidské aktivity a probl. život. prostředí - vztah člověka a prostředí MED - Interpretace vztahu med. sděl. a reality - kritické čtení a vnímání med. sděl. a reality</p>	<p>- Česká republika</p> <p>Výchova ke zdraví: - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví Př: - fyziologie rostlin - nemoci - životní styl-dopad na zdraví člověka</p> <p>Př: - ochrana přírody a živ. prostředí</p>
<p>CHEMIE A SPOLEČNOST</p> <ul style="list-style-type: none"> - chemický průmysl v ČR 			

<ul style="list-style-type: none"> - průmyslová hnojiva - tepelně zpracovávané materiály - plasty a syntetická vlákna, vlastnosti, použití, likvidace - detergenty, pesticidy, insekticidy - hořlaviny, význam tříd nebezpečnosti - léčiva a návykové látky 			
---	--	--	--

5.7. Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor: Hudební výchova

5.7.1. Vyučovací předmět: Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávání v oboru hudební výchova směřuje k:

- vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit
- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace
- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností
- rozvoji žákovy celkové hudebnosti

Časové vymezení předmětu:

- 1. - 5. ročník - 1 hodina týdně
- 6. - 9. ročník – 1 hodina týdně

Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce

kolektivní práce
krátkodobé projekty

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

a) strategie učitele

- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

b) strategie žáků

- podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledávají a třídí informace
- používají obecně užívané hudební termíny
- získané znalosti propojují do souvislostí

Kompetence k řešení problémů

a) strategie učitele

- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

b) strategie žáků

- na základě individuální hudební vyspělosti postihují z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnávají je, slovně charakterizují,
- hledá spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem
- samostatně a kriticky přemýšlí
- je mu předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
- při zadání úkolu žák rozpozná problém a hledá nejvhodnější způsob řešení

Kompetence komunikativní

a) strategie učitele

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- zajímá se o náměty a názory žáků

b) strategie žáka

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Kompetence sociální a personální

a) strategie učitele

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

b) strategie žáka

- efektivně spolupracují, respektují názory jiných
- učí se objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, chápat odlišné kvality svých spolužáků
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Kompetence občanské

a) strategie učitele

- vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

b) strategie žáka

- respektují názor druhých
- chrání a oceňují naše kulturní tradice
- aktivně se zapojují do kulturního dění

Kompetence pracovní

a) strategie učitele

- vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

b) strategie žáka

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- vytváří si pozitivní vztah k hudebním činnostem

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. ročník:

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
Vokální činnosti intonační cvičení vzestupná a sestupná řada tónů diatonické postupy v durových a mollových tóninách intonace stupnice C dur zpěv lidových písní říkadlo, píseň	reaguje pohybem na znějící hudbu vyjadřuje směr melodie využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře rytmizuje jednoduché texty	OSV umění, jako prostředek komunikace rozvoj smyslového vnímání obecná kreativita EGS vnímání evropské hudební kultury emotivnost prožitek	Tv hudebně pohybové činnosti krok pochodový, poskoky Vv ilustrace písní výtvarný záznam melodie, rytmu

<p>rytmické vyjádření textu písně realizace písní ve dvoučtvrtovém, tříčtvrtovém a čtyřčtvrtovém taktu nota jako grafický znak pro tón</p> <p>Instrumentální činnosti hra na hudební nástroje s využitím lehko ovladatelných hudebních nástrojů hudební improvizace hudební hry jednodílná písňová forma</p> <p>Hudebně pohybové činnosti pochod, dětské taneční variace dramatizace písní taneční hry se zpěvem jednoduché lidové tance pohybové vyjádření hudby – výrazový tanec</p> <p>Poslechové činnosti poznávání základních hudebních nástrojů hudební pohádky vlastnosti tón</p>	<p>improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem odliší skladbu vokální a instrumentální zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase</p>	<p>EV citová stránka osobnosti láska k přírodě vnímání krásky</p> <p>VDO rozvíjet kritické myšlení aktivita kooperace</p>	<p>ČjL práce s rytmickými říkadly a písňovými texty, vysvětlování slovní zásoby, dramatizace písní</p> <p>M pravidla rytmického zápisu</p>
--	---	---	--

2. ročník:

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<p>Vokální činnosti intonační cvičení diatonické postupy v durových a mollových tóninách vzestupná a sestupná řada tónů zpěv lidových písní práce s notovým zápisem říkadlo, píseň rytmické vyjádření textu písně vyhledávání rytmu v zápisu písně, rytmické hádanky</p> <p>Instrumentální činnosti reprodukce známých písní s důrazem na první dobu taktu reprodukce motivů, jednoduchých skladbiček pomocí lehko ovladatelných hudebních nástrojů hudební hry rytmické hádanky rytmické ozvěny rytmická hra na tělo</p> <p>Hudebně pohybové činnosti pochod, dětské taneční variace dramatizace písní orientace v prostoru</p>	<p>pohybem vyjadřuje pochodový rytmus dokáže pohybem vyjádřit obsah písně vytváří pohybové improvizace správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na lehko ovladatelné nástroje má rytmické citění a rytmickou paměť dokáže vytvořit jednoduché rytmické a melodické motivy sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých výrazových prostředků upozorní na tempové a dynamické změny rozliší skladbu vokální a instrumentální umí rozlišit lidovou a umělou píseň dokáže podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně zpívat v jednohlase orientuje se v jednoduchém notovém zápisu umí vyhledat určené takty a rytmy</p>	<p>OSV umění jako prostředek komunikace rozvoj smyslového vnímání</p> <p>EGS vnímání evropské hudební kultury emotivnost prožitek</p> <p>EV citová stránka osobnosti láska k přírodě vnímání krásy</p> <p>VDO rozdílet kritické myšlení aktivita kooperace</p>	<p>Tv hudebně pohybové činnosti krok pochodový poskoky průprava pro lidové tance</p> <p>Vv ilustrace písní výtvarný záznam melodie rytmu</p> <p>ČjL práce s rytmickými říkadly a písňovými texty, vysvětlování slovní zásoby, dramatizace písní</p>

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách taktování pohybový doprovod znějící hudby jednoduché lidové tance Poslechové činnosti poznávání základních hudebních nástrojů hudební pohádky kvalita tónů – délka, síla, barva, výška hudba k různým příležitostem (svatba, taneční hudba, ukolébavky, atd.)			

3. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<p>Vokální činnosti intonační cvičení vzestupná a sestupná řada tónů zpěv lidových písní práce s notovým zápisem říkadlo, píseň – rytmické vyjádření textu písně cílené rozšiřování hlasového rozsahu hlasová hygiena jednohlasý a vícehlasý zpěv techniky vokálního projevu a jejich využití při společných vokálně instrumentálních aktivitách využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu vyhledávání rytmu v zápisu písně rytmické hádanky</p> <p>Instrumentální činnosti analytická práce s písní jednoduchá písňová forma hra na lehko ovladatelné nástroje podle jednoduchých partitur výroba jednoduchých hudebních nástrojů tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně návrh rytmického doprovodu a jeho jednoduchý zápis</p>	<p>pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku a pohyb melodie dokáže pohybem vyjádřit obsah písně vytváří pohybové improvizace správně rytmicky doprovází jednoduchou píseň na lehko ovladatelné nástroje má rytmické cítění a rytmickou paměť dokáže vytvořit jednoduché rytmické a melodické motivy sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat a zařadit do skupin rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých výrazových prostředků, upozorní na tempové a dynamické změny rozliší skladbu vokální a instrumentální umí rozlišit lidovou a umělou píseň dokáže podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně zpívat v jednohlase a dvojhase orientuje se v notovém zápisu a jednoduché partituře</p>	<p>OSV umění jako prostředek komunikace</p> <p>EGS vnímání evropské hudební kultury emotivnost prožitků</p> <p>EV citová stránka osobnosti láska k přírodě vnímání krásy</p> <p>VDO rozdívjet kritické myšlení aktivita kooperace</p>	<p>Tv hudebně pohybové činnosti</p> <p>Vv ilustrace písní výtvarný záznam melodie, rytmu</p> <p>ČJL práce s rytmickými říkadly a písňovými texty, vysvětlování slovní zásoby, dramatizace písní, hudba k pohádkám a filmům, hudební vyjádření obsahu textu</p>

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<p>Hudebně pohybové činnosti lidové taneční hry se zpěvem základy lidových tanců párových i ve skupině pohybová improvizace s využitím tanečních prvků výrazového tance reprodukce pohybů prováděných při tanci orientace v prostoru při společné choreografii</p> <p>Poslechové činnosti rozdělení hudebních nástrojů na strunné, dechové a bicí a jejich rozpoznání ve sluchové analýze poslech hudby různých žánrů seznámení se s programní hudbou</p>	<p>umí vyhledat určené takty a rytmy</p>		

4. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<p>Vokální činnosti intonační cvičení zpěv lidových a umělých písní práce s notovým zápisem rozšiřování hlasového rozsahu správné nasazení a tvorba tónů rozšiřování pěveckých dovedností v oblasti dýchání, výslovnosti a dynamiky dvojhlas a vícehlas – prodleva, kánon, lidový dvojhlas volné nástupy I., III. a V. stupně notový zápis jako opora při realizaci písně</p> <p>Instrumentální činnosti čtení a zápis rytmického schématu skladby záznam instrumentální melodie hra na lehko ovladatelné hudební nástroje hudební improvizace rytmická i melodická hudební formy rondo, variace</p> <p>Hudebně pohybové činnosti lidové tance polka, pomalý valčík, mazurka</p>	<p>pohybem vyjadřuje pochodový a polkový rytmus umí taktovat dvoučtvrtový, tříčtvrtový a čtyřčtvrtový takt dokáže pohybem vyjádřit obsah písně správně rytmicky doprovází píseň na lehko ovladatelné nástroje má rytmické cítění a rytmickou paměť dokáže vytvořit vlastní rytmické motivy, přede hry, mezihry a dohry a v rámci svých možností je realizuje sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické a zřetelně harmonické změny rozliší skladbu vokální a instrumentální a vokálně instrumentální umí rozlišit lidovou a umělou píseň, muzikál, operu umí charakterizovat balet a jeho vyjadřovací prostředky seznámí se s obdobím baroka, klasicismu a romantismu</p>	<p>OSV umění jako prostředek komunikace rozvoj smyslového vnímání obecná kreativita</p> <p>EGS vnímání evropské hudební kultury emotivnost prožitek</p> <p>EV citová stránka osobnosti láska k přírodě vnímání krásy</p> <p>VDO rozvíjet kritické myšlení aktivita kooperace</p>	<p>Tv hudebně pohybové činnosti krok pochodový, vlačíkový, polkový, základy společenských tanců</p> <p>Vv ilustrace písní výtvarný záznam melodie, rytmus</p> <p>ČJL práce s rytmickými říkadly, písňovými a básnickými texty, vysvětlování slovní zásoby, dramatizace písní, hudba k pohádkám a filmům, hudební vyjádření obsahu textu, hudební popis v programní</p>

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<p> krokové variace na hudbu hudebních kultur pohybová improvizace, taneční variace pohybové vyjádření hudby pantomimou </p> <p> Poslechové činnosti Hudebně výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast, gradace a pohyb melodie Vztahy mezi tóny, interval, akord Rozlišení různých hudebních stylů a žánrů Slovní popis zážitku z hudebního poslechu, reflexe koncertu </p>	<p> seznámí se s vybranými skladbami dokáže podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně zpívat v jednohlase, popř. v dvojhase umí slovně charakterizovat rozdíl mezi stupnicí a tóninou orientuje se v jednoduchém notovém zápisu a dokáže ho interpretovat </p>		

5.ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<p> Vokální činnosti intonační cvičení zpěv lidových a umělých písní práce s notovým zápisem volné nástupy I., III., V., spodního V. a VIII. stupně </p> <p> Instrumentální činnosti hra na hudební nástroje z jednoduchých partitur odrážka </p>	<p> má rozvinuté rytmické cítění a rytmickou paměť dokáže vytvořit vlastní rytmické motivy, přede hry, mezihry a dohry a v rámci svých možností je realizuje sluchem rozliší zvuk vybraných hudebních nástrojů a dovede je pojmenovat a zařadit do nástrojových skupin </p>	<p> OSV umění jako prostředek komunikace estetika mezilidských vztahů rozvoj smyslového vnímání obecná kreativita </p> <p> EGS </p>	<p> Tv hudebně pohybové činnosti </p> <p> Vv baroko, klasicismus romantismus ilustrace písní výtvarný záznam melodie, rytmu </p>

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<p>rytmizace, melodizace a stylizace hudební improvizace v jednoduché hudební formě čtení jednoduchých instrumentálních, vokálních a vokálně instrumentálních partitur a jejich provedení záznam instrumentální melodie podle sluchu (možnost využití notačních programů)</p> <p>Hudebně pohybové činnosti pochod, polka, mazurka dětské lidové taneční hry hra na dirigenta a orchestr dramatizace písní pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků orientace v prostoru – utváření pohybové paměti základy společenských tanců</p> <p>Poslechové činnosti poznávání hudebních nástrojů – rozdělení do skupin rozeznává hudební tělesa píseň lidová, umělá</p>	<p>rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické a zřetelné harmonické změny rozliší skladbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální rozeznává a charakterizuje velké hudební jevištní formy orientuje se v různých hudebních obdobích, zejména baroka, klasicismu a romantismu seznájí se s vybranými skladbami a jejich užitím při různých příležitostech dokáže podle svých individuálních dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně zpívat v jednohlase, vícehlase a kánonu orientuje se v jednoduchém notovém zápisu rozliší složitější rytmické figury</p>	<p>vnímání evropské hudební kultury emotivnost prožitek</p> <p>EV citová stránka osobnosti láska k přírodě vnímání krásy</p> <p>VDO rozdílet kritické myšlení aktivita kooperace</p>	<p>Čj</p>

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
vokální, instrumentální a vokálně instrumentální skladba velké hudební jevištní formy poslech hudby různých slohových období reflexe hudebního koncertu a její obhajoba			

6.ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
Vokální činnosti: pěvecký a mluvní projev – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv Instrumentální činnosti: vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální Hudebně pohybové činnosti: pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	MKV – lid. písně jiných národů, poznávání kulturních tradic EV – citlivý přístup k okolní krajině, vnímání přírody OSV – hudba jako prostředek komunikace EGS – vnímání evropské hudeb. kultury	Vv ilustrace písní Čj Dotváření textů písní Tv Taneční kroky, Pohybové improvizace, pantomima

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<p>pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace</p> <p>Poslechové činnosti: orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba, dušermalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy)</p>			

7. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<p>Vokální činnosti: intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem</p> <p>hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu</p>	<p>uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché</p>	<p>MKV – lid. písně jiných národů, poznávání kulturních tradic</p> <p>EV – citlivý přístup k okolní krajině, vnímání přírody</p> <p>OSV – hudba jako prostředek komunikace</p>	<p>Vv ilustrace písní</p> <p>Čj Dotváření textů písní</p> <p>Tv Taneční kroky, Pohybové improvizace, pantomima</p>

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<p>Instrumentální činnosti: vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy</p> <p>Hudebně pohybové činnosti: pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla – pantomima, improvizace pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické</p> <p>Poslechové činnosti: hudební dílo a její autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)</p>	<p>doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p>	<p>EGS – vnímání evropské hudeb. kultury</p>	

8. a 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<p>Vokální činnosti: intonace a vokální improvizace – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem hudební rytmus – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu</p> <p>Instrumentální činnosti: vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy</p> <p>Hudebně pohybové činnosti: pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické orientace v prostoru – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách</p> <p>Poslechové činnosti: hudební dílo a její autor – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora,</p>	<p>realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vospělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu</p>	<p>MKV – lid. písně jiných národů, poznávání kulturních tradic</p> <p>EV – citlivý přístup k okolní krajině, vnímání přírody</p> <p>OSV – hudba jako prostředek komunikace</p> <p>EGS – vnímání evropské hudeb. kultury</p>	<p>Vv ilustrace písní</p> <p>Čj Dotváření textů písní</p> <p>Tv Taneční kroky, Pohybové improvizace, pantomima</p> <p>Aj oblast jazzu-texty písní</p>

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost) hudební styly a žánry – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům			

5.7.2. Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsah vyučovacího předmětu výtvarná výchova vychází ze vzdělávacího oboru

RVP Umění a kultura, náplň předmětu z lidské představivosti, obrazů a představ uložených v naší paměti, zděděných po našich předcích, které nás spojují se Zemí i vesmírem. Poznávání vnitřního i okolního světa prostřednictvím výtvarných činností, k výtvarnému myšlení a cítění formuje fantazii, prostorovou představivost, smysl pro originalitu.

Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. – 3. s dotací 1 hod týdně, ve 4. – 5. roč. s dotací 2 hod týdně, v 6. - 7. ročníku s dotací 2 hod týdně, v 8. a 9. ročníku 1 hod týdně.

Výuka obvykle probíhá v odborné pracovně, popř. v kmenových třídách, dle možností a potřeby též v knihovně, multimediální pracovně, pracovně výpočetní techniky (počítačová grafika), v areálu školy, mimo areál školy (práce v plenéru), nedílnou součástí výuky je návštěva galerií, výstav i tematických výstav mimo hl. město.

Vyučovací předmět je velmi úzce spjat s ČJ a literaturou, dějepisem, zeměpisem, přírodovědou, RV a OV na I. stupni s prvoukou a vlastivědou.

Základní výuka je doplňována i škálou povinně volitelných předmětů: Kultura bydlení, Kultura odívání, Světem loutek, Netradičními výtvarnými technikami s dotací 1 hod týdně, s praktickým poznáváním uměleckých slohů a krás architektury hl. města souvisí i SVS/ 1 hod týdně/, v nabídce zájmové činnosti Pražský poutník, Keramika s dotací 2 hod týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Vv:

- rozvíjí zájem žáků o výtvarné umění, směřuje k pochopení výtvarného umění, estetických souvislostí
- vede žáky k porozumění základních pojmů v oblasti výtvarného umění
- seznamuje je se zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- rozlišuje a učí chápat rozličné různorodé výtvarné prostředky

- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost, podporuje a vytváří podmínky pro uplatňování subjektivity, vlastní kreativity, originality
- užívá širokou škálu rozmanitých vyjadřovacích prostředků, včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí průřezové téma OSV(zaměřuje se na rozvoj smyslového vnímání, kreativity), EGS a MKV(prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)
- a MDV(učí žáky orientaci ve všech mediálních produktech, vede je k úspěšné sebe prezentaci

Způsob rozvíjení klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

strategie žáka

- jsou vedeni k aktivnímu vizuálnímu obraznému vyjádření prostřednictvím vlastní tvorby
- využívají nabyté poznatky v dalších výtvarných činnostech, prostřednictvím umění i kultury poznávají okolní svět
- vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření
- organizují vlastní činnost během práce, aktivním osvojováním různých výtvarných technik, ale i vnímáním uměleckých slohů a výtvarných děl v kontextu historie
- jsou kladným hodnocením motivováni pro další výtvarnou činnost, vlastní kreativitu, estetické souvislosti

Kompetence řešení problémů

strategie žáka

- samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy
- přemýšlí o různorodosti interpretací, vyhledávání vazeb mezi druhy umění, uměleckými žánry, aplikují prvky kritického myšlení při posuzování děl, ale i vlastní tvorby
- řeší úkoly, zadané způsoby, který umožňující volbu postupů i výtvarných technik
- využívají získané poznatky ve vlastní tvorbě
- učí se pracovat s určitým omezením/ v zadání, technice, v předem určené rozvaze barevnosti

Kompetence komunikativní

strategie žáka

- využívají slovní zásobu a terminologii z výtvarné oblasti
- umí pojmenovat, porovnat i zhodnotit výtvarná zobrazení
- využívají etiku komunikace, rozvíjejí dovednosti pro vedení dialogů o dojmech a o působení uměleckého díla

Kompetence sociální a personální

strategie žáka

- poznávají dostatečné množství podnětů prostřednictvím uměleckých děl k vytvoření potřeby sdílet a vytvářet estetické prostředí
- respektují odlišné interpretace výtvarných děl

- pracují individuálně, přijímají pravidla týmové spolupráce, tvořivě kooperují a zvládají práci ve skupinách, v projektech,
- respektují rozdíly v pracovním tempu svém a spolužáků, kladně ovlivňují kvalitu a výsledky práce
- využívají prostoru pro osobitý výtvarný projev

Kompetence pracovní
strategie žáka

- využívají získané návyky v další práci
- soustřeďují se na pracovní výkon, dokončují zadanou práci, dodržují určená pravidla
- vytvářejí si pozitivní vztah k manuálním činnostem
- dodržují domluvené formy, kvalitu, efektivitu a postupy při práci
- respektují hygienická a bezpečnostní pravidla

Kompetence občanské
strategie žáka

- seznamují se s odlišnostmi cizích kultur a respektují, inspirují se jimi prostřednictvím významných výtvarných děl
- uvědomují si svoji identitu prostřednictvím uměleckých děl v kontextu tradic naší společnosti
- podílejí se na přípravě materiálů, prezentující naši školu, školních akcích
- respektují estetické požadavky na životní prostředí, cítí potřebu a zájem o kulturní dění

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
MALBA hra s barvou KOMPOZICE uspořádání prvků do harmonického celku KRESBA kompozice v ploše kresba různými materiály	kombinuje různé techniky barevně vyjadřuje své pocity porovnává barevné kontrasty a proporční vztahy komunikuje o obsahu svých děl rozděluje barvy na pestré a nepestré odlišuje barevné kontrasty vystihuje kresbou tvar, strukturu materiálu	OSV	Hv mezipředmětový vztah ČJ

<p>GRAFICKÉ TECHNIKY grafické techniky vosková rezerva, otisk, frotáž, monotisky</p> <p>TECHNIKY PLASTICKÉHO vyjadřování skládání z papíru, kaširování, koláž, modelování</p> <p>ÚKOLY S MOŽNOSTÍ VOLBY samostatné dotváření a přetváření hmatatelných podnět</p> <p>TÉMATICKY VOLITELNÉ UČIVO je součástí projektu třídního, ročníkového, celoškolního</p>	<p>zvládá jednoduchou práci s linií</p> <p>zobrazuje vlastní životní zkušenosti</p> <p>získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získaných pohybem a hmatem</p> <p>reaguje tvořivě na vnější podněty</p> <p>rozvíjí vlastní tvořivost</p> <p>utvrzuje si vědomosti z přírodních oborů, pokud ve Vv zpracovává téma z oblasti přírodních věd</p>	<p>EG</p>	<p>mezipředmětový vztah ČJ, PRV PRV</p>
---	---	-----------	---

2. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<p>MALBA hra s barvou</p> <p>KOMPOZICE</p>	<p>kombinuje různé techniky barevně vyjadřuje své pocity</p> <p>porovnává barevné kontrasty a proporční vztahy</p>		<p>Hv</p> <p>mezipředmětový vztah ČJ</p>

<p>uspořádání prvků do harmonického celku</p> <p>KRESBA kompozice v ploše kresba různými materiály</p> <p>GRAFICKÉ TECHNIKY grafické techniky vosková rezerva, otisk, frotáž, monotisky</p> <p>TECHNIKY PLASTICKÉHO vyjadřování skládání z papíru, kaširování, koláž</p> <p>ÚKOLY S MOŽNOSTÍ VOLBY samostatné dotváření a přetváření hmatatelných podnět</p> <p>TÉMATICKY VOLITELNÉ UČIVO je součástí projektu třídního, ročníkového, celoškolského</p>	<p>komunikuje o obsahu svých děl rozděluje barvy na pestré a nepestré odlišuje barevné kontrasty</p> <p>vystihuje kresbou tvar zvládá jednoduchou práci s linií</p> <p>zobrazuje vlastní životní zkušenosti získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získaných pohybem a hmatem</p> <p>reaguje tvořivě na vnější podněty rozvíjí vlastní tvořivost</p> <p>utvrzuje si vědomosti z přírodovědných oborů, pokud ve Vv zpracovává téma z oblasti přírodních věd</p>	<p>OSV</p> <p>EG</p>	<p>mezipředmětový vztah ČJ, PRV</p> <p>PRV</p>
---	---	----------------------	--

3. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<p>MALBA hra s barvou</p> <p>KOMPOZICE uspořádání prvků do harmonického celku</p> <p>KRESBA kompozice v ploše kresba různými materiály</p> <p>GRAFICKÉ TECHNIKY grafické techniky vosková rezerva, otisk, frotáž, monotisky</p> <p>TECHNIKY PLASTICKÉHO vyjadřování skládání z papíru, kaširování, koláž, modelování</p> <p>ÚKOLY S MOŽNOSTÍ VOLBY samostatné dotváření a přetváření hmatatelných podnět</p>	<p>kombinuje různé techniky barevně vyjadřuje své pocity porovnává barevné kontrasty a proporční vztahy komunikuje o obsahu svých děl rozděluje barvy na pestré a nepestré odlišuje barevné kontrasty</p> <p>vystihuje kresbou tvar, strukturu materiálu zvládá jednoduchou práci s linií</p> <p>zobrazuje vlastní životní zkušenosti</p> <p>získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získaných pohybem a hmatem</p> <p>reaguje tvořivě na vnější podněty</p> <p>rozvíjí vlastní tvořivost</p> <p>utvrzuje si vědomosti z přírodovědných oborů, pokud ve Vv zpracovává téma z oblasti přírodních věd</p>	<p>OSV</p> <p>EG</p>	<p>mezipředmětový vztah ČJ</p> <p>mezipředmětový vztah ČJ, PRV</p> <p>PRV</p>

TÉMATICKY VOLITELNÉ UČIVO je součástí projektu třídního, ročníkového, celoškolního			
--	--	--	--

4. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<p>MALBA hra s barvou Goethův barevný kruh KOMPOZICE uspořádání prvků do harmonického celku</p> <p>KRESBA kompozice v ploše kresba různými materiály</p> <p>GRAFICKÉ TECHNIKY grafické techniky vosková rezerva, otisk, frotáž, linoryt</p> <p>TECHNIKY PLASTICKÉHO vyjadřování skládání z papíru, kaširování, koláž</p>	<p>kombinuje různé techniky barevně vyjadřuje své pocity pojmenovává a porovnává barevné kontrasty a proporční vztahy komunikuje o obsahu svých děl rozděluje barvy na teplé, studené, pestré, nepestře odlišuje barevné kontrasty na světlostní, teplotní, komplementární</p> <p>vystihuje kresbou tvar, strukturu materiálu zvládá obtížnější práci s linií</p> <p>rozeznává známé grafické techniky zobrazuje vlastní životní zkušenosti</p> <p>získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získaných pohybem a hmatem reaguje tvořivě na vnější podněty</p>	<p>OSV</p> <p>EG</p>	<p>mezipředmětový vztah ČJ</p> <p>mezipředmětový vztah ČJ, PRV</p> <p>PRV</p>

<p>ÚKOLY S MOŽNOSTÍ VOLBY samostatné dotváření a přetváření hmatatelných podnětů</p> <p>TÉMATICKY VOLITELNÉ UČIVO je součástí projektu třídního, ročníkového, celoškolního</p>	<p>rozvíjí vlastní tvořivost</p> <p>utvrzuje si vědomosti z přírodovědných oborů, pokud ve Vv zpracovává téma z oblasti přírodních věd</p>		
--	--	--	--

5. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
<p>MALBA hra s barvou Goethův barevný kruh KOMPOZICE uspořádání prvků do harmonického celku</p> <p>KRESBA kompozice v ploše kresba různými materiály</p> <p>GRAFICKÉ TECHNIKY grafické techniky vosková rezerva, otisk, frotáž</p>	<p>kombinuje různé techniky barevně vyjadřuje své pocity pojmenovává a porovnává barevné kontrasty a proporční vztahy komunikuje o obsahu svých děl rozděluje barvy na teplé, studené, pestré, nepestře odlišuje barevné kontrasty na světlostní, teplotní, komplementární</p> <p>vystihuje kresbou tvar, strukturu materiálu zvládá obtížnější práci s linií rozeznává známé grafické techniky zobrazuje vlastní životní zkušenosti</p>		<p>mezipředmětový vztah ČJ</p> <p>mezipředmětový vztah ČJ, VI</p>

<p>TECHNIKY PLASTICKÉHO vyjadřování skládání z papíru, kašírování, koláž</p> <p>ÚKOLY S MOŽNOSTÍ VOLBY samostatné dotváření a přetváření hmatatelných podnětů</p> <p>INSPIRACE HISTORICKOU EPOCHOU je součástí projektu třídního, ročníkového, celoškolního</p> <p>TÉMATICKY VOLITELNÉ UČIVO je součástí projektu třídního, ročníkového, celoškolního</p>	<p>získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získaných pohybem a hmatem reaguje tvořivě na vnější podněty</p> <p>rozvíjí vlastní tvořivost</p> <p>uvědomuje si souvislosti některých svých prací s vybranými epochami výtvarné kultury</p> <p>utvrzuje si vědomosti z přírodních oborů, pokud ve Vv zpracovává téma z oblasti přírodních věd</p>		<p>VI, Př</p>
---	--	--	---------------

6. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Výtvarné náměty z období starověku a pravěku Báje, pohádky, pověsti 	<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> <u>Vystihuje kresbou tvar</u> (Zvláštnosti egyptského zobrazení figury) 	<p>Dějepis, zeměpis</p> <p>Český jazyk</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • Lidové tradice (vánoční tematika, velikonoční apod.) • Výtvarné práce tematicky zaměřené ke školním projektům, slavnostem, akcím • Inspirace hudbou, obrazem, umělcem, příběhem, fantazií ... • Kreativní kombinace a syntéza 	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Zvládá kresbu uhlím a grafickými materiály</u> • <u>Rozděluje barvy</u> na teplé, studené, pestré, nepestré, základní, doplňkové - Pojmenování a porovnávání barev, kontrasty a proporční vztahy - Zvládá míchání barev, malbu temperou • Orientuje se v kompozici, zvládá horizontální i vertikální členění • Zvládá prostorové vyjádření z papíru, modelíny, sádky, přírodnin, drátů • Seznamuje se v nabídce s technikami kaširování, koláže, frotáže, muchláže • Kombinuje různé techniky k posílení výtvarného účinku (stavby modelů hradišť v přírodě). 	<p>Český jazyk, dějepis, hudební výchova</p> <p>Anglický jazyk Český jazyk /divadlo Literární výchova /film Hudební výchova/koncert</p>	
--	---	---	--

Konkrétní návrhy témat na jednotlivé měsíce, žákovské kompetence, průřezová témata a mezipředmětové vztahy řeší tematický plán na příslušný školní rok. Plán je orientační, doplněn může být dle aktuální inspirace, zájmu žáků, vyhlášení soutěží, návštěvou

7.ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • Výtvarné náměty z období středověku a renesance • Lidové tradice, vánoční a velikonoční tematika 	<ul style="list-style-type: none"> • Žák vystihuje kresbou zvláštnosti lidské postavy • Zvládá jednoduchou karikaturu a rozdíl mezi realistickým zobrazením figury a karikaturou 	<p>Dějepis, zeměpis</p> <p>Český jazyk, literární výchova</p>	

<ul style="list-style-type: none"> • Inspirace hudbou, obrazem, umělcem, příběhem, fantazií • Kreativní kombinace a syntéza technik • Referáty o období románského slohu, gotiky, renesance a významných umělcích • Výtvarné práce tematicky zaměřeném školním projektům, slavnostem, akcím 	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládá kresbu grafickými materiály • V malbě zvládá zákonitosti barev, základní, doplňkové, • Pracuje ve valérech a odstínech jedné barvy • V kompozici zvládá perspektivu • Seznamuje se se zlatým řezem • Zvládá prostorové vyjádření z papíru, modelíny, sádry, přírodnin, drátů • Seznamuje se v nabídce s technikami modelování v hlíně či těstě • Kombinuje různé techniky k posílení výtvarného účinku (stavby modelů hradišť v přírodě). 	<p>Hudební výchova, český jazyk, literární výchova Film, video, hudební ukázky</p> <p>Návštěva NG a GHMP</p>	
---	---	--	--

Konkrétní návrhy témat na jednotlivé měsíce, ŽK, PT a MV řeší tematický plán na příslušný školní rok. Plán je orientační, doplněn může být dle aktuální inspirace, zájmu žáků, vyhlášení soutěží, návštěvou výstavy.

8. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> • Výtvarné náměty z období baroka, klasicismu, romantismu, realismu, secese, symbolismu • Lidové tradice, vánoční a velikonoční tematika 	<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vystihuje kresbou tvar • Zvládá modelací stínování, kontrasty • Používá rozmanité grafické techniky • V malbě zvládá zákonitosti barev, základních, 	<p>Astrologie Dějepis</p> <p>Bible Český jazyk, literární výchova</p>	

<ul style="list-style-type: none"> Inspirace hudbou, obrazem. Umělcem, příběhem, fantazií ... Výtvarné práce tematicky zaměřené k celoškolním, třídním projektům, slavnostem, školním akcím Referáty o období a umělcích baroka, realismu 	<p>doplňkových, odstíny a valéry</p> <ul style="list-style-type: none"> Míchá barvy jako prostředek k získání barevných efektů k posílení výtvarného zobrazení Modeluje prostřednictvím barev Zvládá techniku suchého pastelu Seznamuje se v širším pohledu s kompozicí Zlatého řezu a perspektivou Ve výtvarné nabídce zvládá techniky koláže, frotáže, muchláže, modelování a linoryt Efektivně používá prostorové vytváření z papíru, modelíny, sádry, přírodnin, pet lahví, drátů Pracuje dle možností školy s výtvarnými programy PC 	<p>Návštěva NG a GHMP</p>	
--	--	---------------------------	--

Plán je orientační, doplněn může být dle aktuální inspirace, zájmu žáků, vyhlášení soutěží, návštěvou výstavy.

Konkrétní návrhy témat na jednotlivé měsíce, ŽK, PT a MV řeší tematický plán na příslušný školní rok

9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<ul style="list-style-type: none"> Výtvarné náměty z období Impresionismu, fauvismu, 	<p>Žák zvládá:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kresbou tvar, modelací světlem a 	<p>Dějepis</p>	

<p>futurismu, kubismu, abstrakce, surrealismu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lidové tradice vánoční, velikonoční • Inspirace hudbou, obrazem, umělcem, příběhem, fantazií • Výstava a výtvarná díla • Výtvarné práce zaměřené na celoškolní akce, práce pro jarmark, ples • Referáty o směrech a významných umělcích 20.století 	<p>stínem, grafickými materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> • Proporční zobrazení lidské postavy • V malbě zvládá zákonitosti barev základních, doplňkových, pracuje s odstíny i valéry barev • Experimentuje s barvou (otisky prstů, dlaní, chodidel, předmětů) • Ovládá kompozici plochy, perspektivu, prostorové vytváření • V nabídce technik využívá kašírování větších objektů, techniku suché jehly, koláže, frotáže, muchlaže, tvarů z přírodnin, drátů, textílií, pet láhví • Kombinuje techniky • Výtvarně zpracovává text, fotografie na PC <p>Reprodukce Kombinovaná technika</p> <p>Oprava textu a fotografie na PC</p>	<p>Český jazyk</p> <p>VK</p> <p>VT, ČJ, Fotografie</p> <p>Návštěva NG, GHMP</p>	
--	--	---	--

Konkrétní návrhy témat na jednotlivé měsíce ŽK, FT, MV řeší příslušný tematický plán na příslušný školní rok.

Plán je orientační, doplněn může být dle aktuální inspirace, zájmu žáků, vyhlášení soutěží, návštěvou výstavy.

5.8. Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

5.8.1. Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Tělesná výchova je na 1. i 2. stupni vyučována ve všech ročnících 2 hodiny týdně. V sedmém ročníku je do předmětu tělesná výchova integrována část obsahu předmětu Výchova ke zdraví. K výuce jsou k dispozici dvě tělocvičny, venkovní vyhřívaný bazén, venkovní hřiště a dráha s umělým povrchem.

V září a říjnu, v květnu a červnu je v každém ročníku vždy jedna hodina tělesné výchovy věnována plavání.

Výuka tělesné výchovy je v 7. – 9. ročníku doplněna povinně volitelným předmětem sportovní výchova.

Součástí tělesné výchovy jsou také školní a meziškolní turnaje a soutěže.

Vzdělávací oblast je zaměřena na:

- vedení žáků ke zdravému způsobu života a kladnému vztahu k pohybu a sportu
- respektování a toleranci rozdílných pohybových výkonů
- dodržování pravidel a chování v duchu fair play
- seznamování žáků s různými druhy pohybové činnosti
- rozvoj schopností a pohybových dovedností
- seznamování se zásadami hygieny a bezpečnosti při TV
- zvládnutí základních pravidel a dovedností ve vybraných sportovních odvětvích
- sebepoznání, sebereflexi a vzájemnou komunikaci mezi žáky i učiteli
- prevence rizikového a autodestruktivního chování
- poskytování první pomoci i v krizových situacích

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

a) strategie učitele

- poskytuje žákům potřebné informace a vede je k získání potřebných znalostí
- dodává žákům sebedůvěru

b) strategie žáků:

- osvojují si základní názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka
- učí se jednoduchá pravidla kolektivních her a sportů
- získávají základní pohybové návyky a vzorce chování

2. Kompetence k řešení problémů

a) strategie učitele

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

b) strategie žáků:

- vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, jsou schopni je obhájit

- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

a) strategie učitele

- vede žáky ke vzájemnému naslouchání a respektování názorů druhých
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

b) strategie žáků:

- komunikují na odpovídající úrovni
- si osvojují kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuze

Kompetence sociální a personální

a) strategie učitele

- vytváří podmínky pro vzájemnou spolupráci
- umožňuje žákům zažít úspěch

b) strategie žáků:

- spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj
- uvědomují si vzájemné rozdíly v sexuálních otázkách vlastní osobnosti

Kompetence občanské

a) strategie učitele

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení jejich činností a jejich výsledků

b) strategie žáků:

- respektují názory ostatních
- formují své volní a charakterové rysy
- zodpovědně rozhodují podle dané situace
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák apod.)

Kompetence pracovní

a) strategie učitele

- vytváří podmínky pro realizaci pohybových činností a aktivit žáků

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a poskytování dopomoci

b) strategie žáků:

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- spoluorganizují svůj pohybový režim
- využívají znalostí a dovedností v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit

Učivo 1.-3.ročník	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení zdroje informací o pohybových činnostech	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	OSV - hodnoty, postoje, praktická etika	Prvouka – Lidské tělo
zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	OSV - seberegulace a sebeorganizace - kooperace a kompetice - mezilidské vztahy	HV – lidové písně a říkadla

<p>základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti cvičení s hudbou, jednoduché tance průpravné úpoly – přetahy a přetlaky základy atletiky - běh, skok, hod základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody plavání – (<i>základní plavecká výuka</i>) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti další pohybové činnosti (<i>podle podmínek školy a zájmu žáků</i>) měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů</p>			
<p>pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při</p>	<p>spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</p>	<p>OSV - sebepoznání a sebepojetí</p>	<p>Český jazyk a literatura - četba</p>

cvičení; pohybová tvořivost zásady jednání a chování – fair play pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží		- řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV - kulturní difference	
hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	OSV - psychohygiena EV - vztah člověka k prostředí	Prvouka – Lidské tělo
bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci		Prvouka - Škola

4. – 5. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně	OSV - sebepoznání a sebepojetí	Vlastivěda – místo kde žijeme

<p>příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, ochrana přírody</p>	<p>zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</p>	<p>- seberegulace a sebeorganizace - hodnoty, postoje, praktická etika</p>	<p>Přírodověda – lidské tělo</p>
<p>zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití</p>	<p>zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</p>		
<p>rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti základy atletiky - běh, skok, hod rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem,</p>	<p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</p>		<p>HV – lidové písně</p>

<p>základy estetického pohybu, jednoduché tance průpravné úpoly plavání – (<i>základní plavecká výuka</i>) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucím bruslení (<i>podle podmínek školy</i>) – hry na sněhu a na ledě další pohybové činnosti (<i>podle podmínek školy a zájmu žáků</i>)</p>			
<p>hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc</p>	<p>uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</p>	<p>OSV - psychohygiena EV - vztah člověka k prostředí</p>	
<p>základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel</p>	<p>jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových</p>	<p>OSV - mezilidské vztahy - kooperace a kompetice</p>	<p>Český jazyk a literatura - četba</p>

zásady jednání a chování – fair play	činnostech opačné pohlaví		
komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení		
organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží	zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů	změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti		Matematika – orientace v čase, převody jednotek
zdroje informací o pohybových činnostech	orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace		

6. – 9. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
6. ročník			
význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců	aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	OSV - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace	OV, ČJ
zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program		
prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly	OSV - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace	
hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná	OSV - mezilidské vztahy	

různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost		
<p>pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí</p> <p>kondiční formy cvičení s hudbou</p> <p>úpoly</p> <p>atletika – běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem</p> <p>sportovní hry (<i>alespoň dvě hry podle výběru školy</i>) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel</p> <p>turistika a pobyt v přírodě</p> <p>plavání – plavecké dovednosti, další plavecký způsob, dovednosti záchranného plavání, rozvoj plavecké vytrvalosti</p> <p>další (i netradiční) pohybové činnosti (<i>podle podmínek školy a zájmu žáků</i>)</p>	<p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p> <p>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - kreativita - kooperace a kompetice 	<p>VV</p>

komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu,	užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	OSV - mezilidské vztahy	ČJ, OV, D
historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu		D – Antické Řecko
vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	OSV - mezilidské vztahy - kooperace a kompetice	
zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech	rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora		
organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží	zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže		
měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci		

	sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí		
--	---	--	--

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
7. ročník			
význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců	aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	OSV - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace	OV, ČJ
zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program		
prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly	OSV - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace	
hygiena a bezpečnost při pohybových	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí	OSV - mezilidské vztahy	

<p>činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného</p>	<p>sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p>		
<p>pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí kondiční formy cvičení s hudbou úpoly atletika – běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem sportovní hry <i>(alespoň dvě hry podle výběru školy)</i> – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel turistika a pobyt v přírodě plavání – plavecké dovednosti, další plavecký způsob, dovednosti záchranného</p>	<p>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech</p> <p>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny</p>	<p>OSV - kreativita - kooperace a kompetice</p>	<p>VV</p>

plavání, rozvoj plavecké vytrvalosti lyžování, snowboarding (<i>podle podmínek školy</i>) – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku další (i netradiční) pohybové činnosti (<i>podle podmínek školy a zájmu žáků</i>)			
komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojených činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu,	užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	OSV - mezilidské vztahy	ČJ, OV, D
historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu		
vzájemná komunikace a spolupráce při osvojených pohybových činnostech	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	OSV - mezilidské vztahy - kooperace a kompetice	
zásady jednání a chování v různém	rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající		

prostředí a při různých činnostech	z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora		
organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží	zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže		
měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí		
sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání	posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví		

<p>problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování</p> <p>podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví,</p> <p>podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví</p>			
<p>Výchova ke zdraví</p>			
<p>tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim</p>	<p>usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví</p>		

stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti	samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím		
--	---	--	--

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
8. ročník			
význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců	aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	OSV - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace	Př – Úvod do člověka
zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program		Př – Pohybová soustava
prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly	OSV - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace	Př – Pohybová soustava

zdravotně zaměřená cvičení			
hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	OSV - mezilidské vztahy	Př – Kůže, První pomoc
pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí kondiční formy cvičení s hudbou úpoly atletika – běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem sportovní hry (<i>alespoň dvě hry podle výběru školy</i>) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel turistika a pobyt v přírodě	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	OSV - kreativita - kooperace a kompetice	

plavání – plavecké dovednosti, další plavecký způsob, dovednosti záchranného plavání, rozvoj plavecké vytrvalosti další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)			
komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojených činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu,	užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	OSV - mezilidské vztahy	
historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu		
vzájemná komunikace a spolupráce při osvojených pohybových činnostech	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	OSV - mezilidské vztahy - kooperace a kompetice	
zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech	rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora		
organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách;	zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy;		

<p>sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p>	<p>spolurozhoduje osvojované hry a soutěže</p>		
<p>měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování</p>	<p>zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</p> <p>sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí</p>		<p>Př – Oběhová a dýchací soustava</p>

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
9. ročník			
<p>význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců</p>	<p>aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</p> <p>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace 	
<p>zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy,</p>	<p>usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</p>		

manipulace se zatížením			
prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly	OSV - sebezpoznání a sebezpojetí - seberegulace a sebeorganizace	
hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	OSV - mezilidské vztahy	
pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí kondiční formy cvičení s hudbou úpoly atletika – běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	OSV - kreativita - kooperace a kompetice	

<p>sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel turistika a pobyt v přírodě plavání – plavecké dovednosti, další plavecký způsob, dovednosti záchranného plavání, rozvoj plavecké vytrvalosti další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p>			
<p>komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojených činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu,</p>	<p>užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p>	<p>OSV - mezilidské vztahy</p>	
<p>historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta</p>	<p>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu</p>		
<p>vzájemná komunikace a spolupráce při osvojených</p>	<p>dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji</p>	<p>OSV - mezilidské vztahy - kooperace a kompetice</p>	

pohybových činnostech			
zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech	rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora		
organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží	zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže		
měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí		

5.9. Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

5.9.1. Vyučovací předmět: Svět práce

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

V předmětu se žáci setkávají s mnoha pracovními činnostmi a jsou tak vedeni k tomu, aby se naučili základní dovednosti, které jim budou v dospělosti užitečné, zároveň jimi mohou být ovlivněni k budoucí profesní orientaci.

Předmět se vyučuje jak na prvním stupni, tak i na stupni druhém.

Na prvním stupni obsahuje čtyři tematické okruhy - Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů. V 1. – 5. ročníku se předmět vyučuje 1 hodinu týdně. Na druhém stupni se Svět práce vyučuje v 6. – 8. ročníku 1 hodinu týdně. V šestém ročníku se jedná o okruh Práce s technickými materiály, v 7. ročníku Pěstitelské práce a chovatelství. V osmém ročníku okruh Finanční gramotnost a okruh, který bude zaměřen na volbu povolání.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

a) strategie učitele

- umožňuje žáků používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- pozoruje pokrok u všech žáků

b) strategie žáků

- osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- učí se používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- učí se orientovat se v různých oborech lidské činnosti

Kompetence k řešení problémů

a) strategie učitele

- zadává úlohy a snaží se rozvíjet tvořivost
- vede žáky uplatňování vlastních nápadů

b) strategie žáků

- promýšlejí zadané postupy při plnění zadaných úkolů
- využívají dovednosti při práci s různými materiály
- učí se posuzovat vhodnost jednotlivých oborů pro vlastní volbu budoucí profesní orientace

Kompetence komunikativní

a) strategie učitele

- vede žáky k užívání správné odborné terminologie

b) strategie žáků

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- učí se popisovat postup práce

Kompetence sociální a personální

a) strategie učitele

- vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci

b) strategie žáků

- pracují ve skupině a učí se spolupracovat a respektovat nápady druhých
- společně se snaží o dosažení kvalitního výsledku
- rozvíjejí dovednosti jako je vytrvalost a soustavnost

Kompetence občanské

a) strategie učitele

- vytváří u žáků pozitivní vztah k práci a vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili výsledky svých činností

b) strategie žáků

- na základě výsledků své práce žáci zažijí úspěch
- učí se vážit si práce druhých
- třídí odpad

Kompetence pracovní

a) strategie učitele

- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání prostředků a pomůcek
- vede žáky ke správnému způsobu užití materiálů a pracovního náradí a nástrojů

b) strategie žáků

- správně a zodpovědně zacházejí s pracovními pomůckami

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

1.- 5. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
Práce s drobným materiálem	<p>1. období</p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváří jednoduché postupy, různé předměty z tradičních i netradičních materiálů - pracuje podle slovního návodu a předlohy <p>2. období</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá při tvořivých činnostech prvky lidových tradic - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní - udržuje pořádek na pracovním místě 	<p>OSV, MV, VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznámení se s lidovými zvyky-jednoduché ozdoby <p>OOO</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - stříhání, ohýbání, spojování, hnětení, překládání atd. <p>Matematika</p> <ul style="list-style-type: none"> - skládky, vystřihovánky <p>Prvouka, Přírodověda</p> <ul style="list-style-type: none"> - přírodniny, papír, modelína - určování vlastností materiálu <p>Český jazyk</p> <ul style="list-style-type: none"> - seznamování se základními nástroji - terminologie

	- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce		- zásady bezpečnosti práce
Konstrukční činnosti	1. období - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi 2. období - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle jednoduché předlohy - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	OSV – vlastní plošné a prostorové kompozice	Matematika - vytváření vlastních plošných i prostorových kompozic ze stavebních prvků a volného materiálu
Pěstitelské práce	1. období - provádí pozorování přírody, zaznamenává a hodnotí výsledky pozorování - pečuje o nenáročné rostliny 2. období - pěstuje, ošetřuje a využívá nenáročné rostliny pro výzdobu - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	OSV, EV	Prvouka, Přírodověda - pokusy a pozorování – klíčivost a růst rostlin - pokojové rostliny – zalévání, kypření, čištění

Příprava pokrmů	1. období - připraví tabuli pro jednoduché stolování - chová se vhodně při stolování 2. období - připraví samostatně jednoduchý pokrm - dodržuje pravidla stolování a společenského chování - udržuje pořádek na pracovním místě - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce	OSV, VDO, EGS	Prvouka - základní vybavení kuchyně - jednoduché prostírání - chování u stolu - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - jednoduchá úprava stolu - pravidla správného stolování - technika v kuchyni – historie a význam
------------------------	---	---------------	---

6. – 8. ročník

Učivo	Očekávané výstupy	Průřezová témata	Mezipředmětové vztahy
PRÁCE S MATERIÁLEM (dřevo, kov, plast)	Orientuje se v technickém výkrese a technologickém postupu pro výrobu Vypracuje technické výkresy výrobků, které bude následně vyrábět Zná a dodržuje pravidla bezpečnosti a hygieny při práci s materiálem a pravidla bezpečnosti a hygieny práce ve školní dílně Zhotoví funkční výrobky Dodržuje stanovený technologický postup Ovládá běžnou terminologii	EV – práce s chemickými materiály	Matematika - geometrické konstrukce Český jazyk – odborný text (porozumění i psaní) Zeměpis – měřítko Fyzika – měření délky, mechanické vlastnosti látek Přírodopis – lesy a dřeviny Chemie – chemické vlastnosti kovů, organické sloučeniny

Projekt Koruna versus jiná platidla nebo Jiný svět, jiná měna	<ul style="list-style-type: none"> - zná funkci peněz - převádí podle údajů v kurzovním lístku - dokáže porovnat ceny potravin v různých zemích 	Matematika, cizí jazyky, IKV, zeměpis, výtvarná výchova	EGS OSV MED
7. ročník			
Projekt Vlastnictví + výhodné nakupování	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže rozlišit různé formy vlastnictví - zná způsoby jejich ochrany - orientuje se v cenách - uvědomuje si cíle prodávajícího i kupujícího - rozumí vlivu nabídky a poptávky na tvorbu ceny - orientuje se v pojmech DPH, inflace 	Matematika, IKV, občanská výchova	OSV EV
8. ročník			
Výuka v rámci předmětu Svět práce	<ul style="list-style-type: none"> - dokáže sestavit rodinný rozpočet - rozumí pojmům vyrovnaný, schodkový, přebytkový rozpočet - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a které oblasti se z těchto peněz platí - orientuje se v jednotlivých položkách příjmů a výdajů - je schopen rozhodnout, ve kterých položkách lze ušetřit - orientuje se v bankovních produktech a službách - zná pojem úrok - je si vědom nutnosti pojištění v běžném životě a tvorby rezerv 	Matematika, IKV, občanská výchova	OSV EV MED VDO
9. ročník			
Součást projektu Krok do života	<ul style="list-style-type: none"> - zná investiční finanční produkty - je schopen získané poznatky z oboru finanční 	Matematika, občanská výchova	OSV MED VDO

	gramotnosti aplikovat v praxi - ví, jaké otázky položit při komunikaci s osobním bankéřem		
--	---	--	--

5. 10. Volitelné předměty

Obecná charakteristika volitelných předmětů

Škola nabízí žákům velmi širokou nabídku volitelných předmětů. K jejich výuce jsou využívány podle potřeby běžné i speciální učebny (počítačová, multimediální, tělocvična, pracovní přírodopisu a zeměpisu, dílny, apod.).

Volitelné předměty se učí v sedmém, osmém a devátém ročníku s časovou dotací jedna nebo dvě hodiny za týden. Většinou se jedná o jednodinové předměty (každý žák si tedy vybírá jeden nebo dva volitelné předměty na daný školní rok).

Aby byla možnost výběru co nejširší, žáci 7. – 9. tříd se do volitelných předmětů hlásí bez ohledu na ročník, podmínkou však je, že dítě nesmí absolvovat tentýž předmět vícekrát, pokud není náplň předmětu rozdělena na začátečníky a pokročilé.

Nabídka volitelných předmětů zůstává přibližně v tomto rozsahu, i když se v jednotlivých školních letech může trochu lišit v závislosti na zájmu žáků a možnostech školy.

Žáci třídy s rozšířenou výukou matematiky mají v osmém ročníku zařazen volitelný předmět Matematika v angličtině.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí

Kompetence k učení

a) strategie učitele

- zařazuje metody, při kterých žáci docházejí k objevům, řešením a závěrům sami.
- umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce.
- zadává žákům úkoly (referáty, krátkodobé osobní či skupinové projekty, pracovní listy), které je směřují k nalezení vlastního postupu osvojování si nových informací

c) strategie žáků

- vybírají a využívají pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánují, organizují a řídí vlastní učení, projevují ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledávají a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívají v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operují s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádějí věci do souvislostí, propojují do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na přírodní, společenské a sociokulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

a) strategie učitele

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům.
- vede žáky ke schopnosti navrhnout různé varianty řešení zadaného úkolu a pro jedno řešení se rozhodnout
- upozorňuje žáky na možné chyby a důsledky, kterých by se mohl dopustit při řešení problémů
- předkládá žákům úkoly tak, aby rozpoznali problém a hledali řešení, aby se nenechali odradit nezdarem

b) strategie žáků

- vnímají nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznají a pochopí problém, přemýšlejí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánují způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů, přezkoumají řešení a osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných nebo nových problémových situací
- ověřují prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikují při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů

Kompetence komunikativní

a) strategie učitele

- vede žáky k diskusi, srozumitelnému vyjadřování a dialogu
- klade otevřené otázky, zadává problémové úlohy či úlohy rozvíjející tvořivost žáků.
- vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků k danému úkolu.

b) strategie žáků

- formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- využívají informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívají získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

a) strategie učitele

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují.
- zajímá se o zpětnou vazbu a reflexi metod výuky
- vnáší klidnou a přátelskou atmosféru do procesu výuky a posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- zařazuje práci ve skupině, dohlíží na vytváření pravidel práce v týmu (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost) a jejich respektování samotnými žáky
- oceňuje práci žáků ve skupině i mimo ni

b) strategie žáků

- snaží se utvářet přátelskou atmosféru v týmu, jedná ohleduplně a s úctou
- přispívají k upevňování dobrých mezilidských vztahů,
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládají a řídí svoje jednání a chování

Kompetence občanské

a) strategie učitele

- zajímá se o názory, náměty a zkušenosti žáků.
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- vede žáky k samostatnému rozhodování a přijímat důsledky svých rozhodnutí
- podporuje u žáků projevy pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic
- napomáhá žákům rozhodovat se tak, aby svým chováním a jednáním neohrožovali sebe, ostatní lidi, životní prostředí a hodnoty vytvořené člověkem

b) strategie žáků

- chápou základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, jsou si vědomi svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhodují se zodpovědně podle dané situace, poskytnou dle svých možností účinnou pomoc a chovají se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektují, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojují do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

a) strategie učitele

- umožňuje žákům prezentovat výsledky své práce.
- nabízí žákům možnosti zapojení do různých soutěží a dalších akcí, kde by mohli prezentovat vlastní schopnosti a dovednosti.
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku
- kontroluje zadané úkoly žáků
- vyžaduje od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům

b) strategie žáků

- používají bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržují vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptují se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- využívají znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- pracují s učebnicí, učebním materiálem a učebními pomůckami
- uvědomují si význam vzdělání v kontextu s pracovním uplatněním

Volitelné předměty podle zaměření:

Přírodovědné a zeměpisné zaměření

Vyučovací předmět: Praktický přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Časová dotace tohoto předmětu je 1 hodina týdně pro žáky 7. ročníku, kteří si tento předmět zvolili. U žáků rozvíjí zájem o praktické poznávání a pozorování přírody, rozšiřuje běžné učivo přírodopisu.

Učí se využívat jednoduché laboratorní přístroje (mikroskop, binokulární lupu). Na základě svých experimentů se žáci učí vyvodit a zdůvodnit závěr svého pozorování. Žáci trénují zároveň spolupráci v týmu při řešení problému

Při výuce je využívána učebna přírodopisu, která je vybavena mikroskopy, sadami pro mikroskopování, binokulárními lupami.

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů	<ul style="list-style-type: none"> - aplikuje praktické metody poznávání přírody - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody - určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin

Vyučovací předmět: Příroda pod mikroskopem

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je určen pro žáky 7. - 9. ročníku, s časovou dotací 1 hodina týdně. Cílem je naučit žáky provádět různá biologická pozorování a experimenty. Získané poznatky z těchto činností žáci dokáží vyhodnotit a používat. Shromažďují informace, propojují nové poznatky se znalostmi, které získali dříve

Je zaměřen zejména na anatomii, morfologii a fyziologii rostlin a živočichů. Žáci si na praktických pokusech a na práci s mikroskopem i stereoskopickým mikroskopem ověří své znalosti, zlepší si techniku mikroskopování.

K výuce je využita učebna přírodopisu s interaktivní tabulí a CCD digitální kamerou.

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy

Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem	- aplikuje praktické metody poznávání přírody
Příprava mikroskopického preparátu	- dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody
Samostatné vedení protokolu	- samostatně používá přístroje a metody k pozorování přírody
	- zpracuje protokol s výsledky své práce a zformuje v něm závěry

Vyučovací předmět: Přírodovědně zeměpisný seminář

Charakteristika vyučovacího předmětu

Přírodovědně zeměpisný seminář se vyučuje v sedmém ročníku s dotací 1 hodina týdně. Součástí výuky jsou především exkurze, ale i návštěvy výstav, muzeí, a přednášky.

Přírodovědně zeměpisný seminář navazuje na zeměpis a rozšiřuje rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek, faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, města. Umožňuje žákům se orientovat v současném světě a problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahů lidí k jejich přírodnímu a společenskému prostředí aplikovaných na místní krajinu, město.

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
Krajina a životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> - porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) <ul style="list-style-type: none"> - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady

	bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech
--	---

Vyučovací předmět: Cestování prstem po mapě

Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný předmět Cestování prstem po mapě je jednoletým předmětem a žáci si ho mohou vybrat v 7. – 9. ročníku. Časová dotace je jedna hodina týdně. Učivo navazuje na poznatky získané v hodinách zeměpisu a hlavním cílem je tyto vědomosti rozšířit. Dále se tento předmět zaměřuje především na upevnění zeměpisných znalostí, tak aby žáci uměli vysvětlit základní geografické pojmy, dokázali se orientovat v mapách, grafech a tabulkách a měli základní představu o jednotlivých světadílech (poloha, velikost, státy, krajina, problémy). Měli by také být schopni nacházet vzájemné souvislosti mezi přírodní a společenskou sférou jednotlivých krajin. Žáci jsou vedeni i k tomu, aby uměli interpretovat politické a hospodářské změny v jednotlivých koutech světa. Velká část učiva je také věnována soudobým globálním problémům lidstva, se zaměřením na jejich možná řešení.

Součástí předmětu je také návštěva přednášek, promítání či diskusí s geografickou nebo cestovatelskou tematikou.

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy	používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii
geografická kartografie a topografie – měřítko, zeměpisná síť, zeměpisné souřadnice, orientace vzhledem ke světovým stranám, praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	vytváří a využívá osobní myšlenková schémata a myšlenkové mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu
krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry	rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
světadíly, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria, jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických	lokalizuje na mapách světadíly, makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny

poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní, podnebné, sídelní, jazykové, náboženské a kulturní oblasti)	
modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich
obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky	posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa
světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně	porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
hlavní a periferní hospodářské oblasti světa, politická, bezpečnostní a hospodářské integrace států, geopolitické procesy, hlavní světová ohniska konfliktu	lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech
vztah příroda a společnost – trvale udržitelný rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí
ČR – základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, postavení ČR v Evropě a světě	hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu

Technické zaměření

Vyučovací předmět: Technické kreslení

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je určen pro žáky 7.- 9. ročníku, časová dotace je jedna hodina týdně.

Cílem předmětu je seznámit žáka s volným rovnoběžným promítáním, s pravouhlým promítáním do dvou i tří průmětů, s rýsováním základních geometrických těles a jednoduchých strojních součástí.

Předmět je vhodný pro žáky, kteří uvažují o studiu na středních průmyslových školách nebo technickém lyceu, na středních odborných učilištích technického směru.

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
Základy rýsování Technické výkresy Zobrazování prostorových útvarů do roviny - promítání	<ul style="list-style-type: none"> - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - vytvoří a užívá technickou dokumentaci - ovládá základní pravidla volného rovnoběžného promítání - ovládá základní pravidla pravoúhlého promítání - pomocí vhodného způsobu zobrazení znázorní výrobek či těleso - umí okótovat jednoduchý stavební i strojírenský výkres

Vyučovací předmět: Technická výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je určen pro žáky 7.- 9. ročníku, časová dotace je jedna hodina týdně.

Cílem vyučovacího předmětu Technická výchova je rozvoj práce s dřevem, kovem a plasty, základy technologické dokumentace, práce s ručními nástroji, výroba různých výrobků ze dřeva, kovů a plastů, seznámení s technologiemi používanými v průmyslové výrobě.

Žáci navazují na výuku Svět práce (práce s technickými materiály) v 6. ročníku.

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
Práce s materiálem (dřevo, kov, plast)	<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - užívá technickou dokumentaci - dodržuje stanovený technologický postup

Informační a komunikační zaměření

Vyučovací předmět: Psaní všemi deseti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný předmět Psaní všemi deseti je určen žákům 7. – 9. ročníku. Jeho časová dotace činí jednu hodinu týdně.

Žáci se v rámci výuky seznamují se základy písemné komunikace, učí se psát všemi deseti prsty bez pohledu na ruce. Žáci své nabyté dovednosti mohou použít při psaní referátů, ročníkových prací apod. Kromě zvládnutí základů psaní je kladen důraz na správné držení těla, nutnost časového rozvržení práce a přestávek. Základní výuka je vedena programem Mount Blue. Pro úspěšné zvládnutí psaní hmatovou technikou je vhodná pravidelná domácí příprava.

Výuka probíhá v počítačové učebně.

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
Počítačem vedená výuka Škola hrou Mount blue psaní na klávesnici Hra - zdolávání hory Mount Blue Hmatové ovládání klávesnice, psaní naslepo, psaní všemi deseti Hra nácviková stezka - vytváří a upevňuje žádoucí podmíněné reflexy Animované ukázky psaní	<ul style="list-style-type: none"> - žák má vytvořený návyk správného prstokladu - je schopen psát podle typografických pravidel - využívá specifika daného textového editoru - při psaní uplatní rychlost a přesnost, kterou po absolvování kurzu získal

Vyučovací předměty: Programování, Úvod do programování a HTML, Multimédia a HTML, Tvorba www a multimédia

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět se dle profilace předmětu v daném školním roce může nazývat

- Programování
- Úvod do programování a HTML
- Multimédia a HTML
- Tvorba www a multimédia

Předmět navazuje na výuku informačních a komunikačních technologií v šestém a sedmém ročníku a je určen jako volitelný pro zájemce z osmých a devátých tříd, v případě zájmu i pro žáky sedmé třídy.

Výuka probíhá v počítačové učebně, používán je software dle aktuálních možností počítačové učebny.

Žáci se seznamují se základy tvorby počítačových programů v souvislostech s jiným aplikačním software, zejména s kancelářskými aplikacemi. Probíhá seznámení se základy tvorby www stránek a multimediálních souborů. Probíhá průběžná podpora žáků v přípravě pro přehlídky a soutěže žáků v oblasti programování, algoritmizace, tvorby www a multimédií.

Práce žáků jsou průběžně archivovány buď ve sdílených složkách, nebo ve školním online studijním systému. Žáci jsou hodnoceni za dokončení individuálních projektů a osvojení základů v konkrétním programovacím jazyce či v jiných programech, výuka probíhá po ucelených blocích. Výběr programovacího jazyka i jiných nástrojů je přizpůsoben aktuálním technickým možnostem školy, případně i s ohledem na licencování nástrojů na žákovských počítačích doma.

Podle zájmu žáků je v konkrétním školním roce předmět zaměřen více na programovací techniky, nebo naopak na techniky multimediální, případně na tvorbu www stránek. Žák ale dostává základy ve všech těchto oblastech a dle své profilace se dále rozvíjí.

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
Bezpečnost práce s ICT, autorský zákon	- žák respektuje pravidla užívání ICT a autorský zákon při práci s počítačem
Programování	- žák používá různé datové typy při tvorbě jednoduchých počítačových programů
o Datové typy, reprezentace dat v počítači	- žák sestavuje program se základními strukturami daného jazyka, používá větvení programu
o Struktury programování – větvení programu	- žák rozlišuje základní vlastnosti strukturovaného a objektového programování
o Úvod do objektového programování	- žák vytváří a publikuje jednoduchou www stránku, převádí obsah do digitální podoby
o Pravidla tvorby dokumentace programu	- žák vyjmenuje pozitiva a negativa u příkladů webových služeb
Tvorba WWW	- žák převádí do počítače jednoduché záznamy obrazu, zvuku, videa a provádí jednoduché úpravy
o HTML a stylování v prezentacích na internetu	- žák umísťuje části své práce online do redakčního systému nebo vlastní webové stránky
o Společenské aspekty Internetu a webových služeb	
Multimediální projekty	

<ul style="list-style-type: none"> ○ Práce se zvukem, videem Publikování multimédií na internetu	
---	--

Vyučovací předmět: Tvorba filmu a digitální fotografie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je pro žáky 7.-9. ročníku, časová dotace je jedna hodina týdně.

Cílem vyučovacího předmětu Tvorba filmu a digitální fotografie jsou základní postupy při práci a zpracování nafocené či natočené materiálu, seznámení s možnými, vhodnými a dostupnými programy.

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
Práce s digitálními technologiemi (zpracování, úprava)	<ul style="list-style-type: none"> - ovládá používání moderní mediální techniky a je schopen ji využít v praktickém životě - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě

Jazykové a matematické zaměření:

Vyučovací předmět: Matematika v angličtině

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je pro žáky 8. třídy s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů, časová dotace je jedna hodina za týden.

Cílem je rozšíření slovní zásoby, zvýšení komunikačních dovedností v cizím jazyce, opakování a procvičování učiva matematiky šestého, sedmého a osmého ročníku v angličtině.

Navazuje na obsah vzdělávacího předmětu matematika a opakuje, systematizuje a v některých oblastech rozšiřuje dovednosti a znalosti učiva matematiky předchozích ročníků v oblasti aritmetiky, algebry, geometrie a kombinatoriky.

Výuka probíhá v anglickém jazyce, tudíž se žáci průběžně seznamují s příslušnou anglickou terminologií a symbolikou.

V hodinách je kladen důraz na rozvoj schopnosti žáků porozumět ústnímu projevu či textu v angličtině, učí se přeformulovat zadání či problém vlastními slovy, srozumitelně argumentovat, stejně jako interpretovat strategii řešení či výsledky.

Kromě rozvoje paměti, logického uvažování a představivosti jsou žáci vedeni k pěstování schopnosti aplikovat poznatky v reálném životě.

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
Číslice a čísla (termíny, čtení velkých a desetinných čísel), číselné obory, zlomky a jejich vlastnosti Algebraické operace Dělitelnost - kritéria dělitelnosti, rozklad na prvočinitele, společný násobek a dělitel Procenta - převody procenta/zlomky/desetinná čísla, metody řešení typových úloh, řešení úloh z praxe Metrické a imperiální jednotky Planimetrie a stereometrie – názvosloví rovinných útvarů a těles, obvody, obsahy, objemy, souměrnost Základy kombinatoriky Zajímavé a problémové úlohy	<ul style="list-style-type: none"> - odvodí pravděpodobný význam slov z kontextu - stručně reprodukuje úlohy a sestaví sdělení týkající se obsahu - pojmenuje základní geometrické útvary a tělesa - orientuje se v systému imperiálních a metrických jednotek - dokáže zmatematizovat úlohy z reálného života, vlastními slovy vysvětlit strategii řešení a interpretovat závěry

Společenskovědní zaměření

Vyučovací předmět: Společenskovědní seminář

Charakteristika vyučovacího předmětu

Společenskovědní seminář je volitelný předmět pro žáky 7. - 9. ročníku, jehož výuka probíhá jednou týdně jednu vyučovací hodinu.

Volitelný předmět Společenskovědní seminář umožňuje žákům zpracovávat informace získané při výuce dějepisu, zeměpisu, občanské výchovy i dalších předmětů, které se zabývají člověkem a lidskou společností. Rozvíjí znalosti a dovednosti z daných předmětů a vede žáky k uplatnění osvojených informací v širším myšlenkovém systému, jejich vzájemnému propojení a využití v praktickém životě.

Učí žáky reflektovat společenskou skutečnost, posuzovat různé přístupy k řešení každodenních problémů a aplikovat poznatky do současnosti. Rozvíjí myšlenkové operace, dovednosti a vědomí vlastní identity žáka. Posiluje respekt k základním principům demokracie a připravuje žáky na zapojení se do občanského života v demokratické společnosti. Vede je k přebírání odpovědnosti za rozhodnutí, k asertivnímu uplatňování práv a k toleranci. Širokým rozsahem svých poznatků podporuje všestranný vývoj osobností žáků.

Integruje také vybrané tematické okruhy všech průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova (OSV), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VEG), Multikulturní výchova (MKV), Environmentální výchova (ENV), Mediální výchova (MDV).

Žáci jsou vedeni k tomu, aby shromažďovali informace z různých zdrojů a snažili se kriticky posuzovat jejich hodnověrnost.

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
<p>Člověk, příroda a společnost Zákonitost dějinného vývoje Poznáváme kontinenty Architektonické slohy Náboženství a náboženské sekty Člověk ve válkách Demokracie a diktatura Člověk a peníze Objevy a vynálezy Móda a společnost Hvězdy mezi námi Můj styl života Volný čas a sport Život s handicapem Základy společenského chování Rodina a společnost Vztahy mezi muži a ženami Partnerství a spolupráce Masmédia a dnešní společnost Estetika a kýč Globální problémy současného světa Svět v budoucnosti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních historických pojmech - vysvětlí různé přístupy k hodnocení dějin - respektuje kulturní odlišnosti obyvatel jednotlivých kontinentů - dokáže vizuálně rozlišit jednotlivé historické slohy - vysvětlí význam základních náboženských pojmů - dokáže diskutovat o významu náboženství v současném světě - objasní podstatu válečných konfliktů a jejich následky - objasní podstatu demokracie a porovná ji s nedemokratickými formami vlády - diskutuje o postavení občana v demokratickém a v totalitním státě a o občanských právech a povinnostech - rozlišuje klíčové znaky vybraných ideologií a vysvětlí, v čem spočívá jejich nebezpečí - identifikuje konflikty, které vznikly z rasových či náboženských důvodů a diskutuje o nich - analyzuje předložené texty - objasní princip fungování tržní ekonomiky - používá běžné platební nástroje - formuluje základní poznatky o bankovním sektoru - objasní příčiny rozvoje mezinárodního obchodu - diskutuje o způsobech, jak předcházet konfliktům v mezilidských vztazích - řeší konflikty s druhými lidmi konstruktivním způsobem

	<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech doloží působení masmédií na život společnosti - zaujímá odmítavé postoje ke všem formám sociálně patologického chování - diskutuje o sociálních problémech dnešní doby - zhodnotí dodržování lidských práv ve světě - určí lokality, v nichž hrozí nebezpečí konfliktu nebo kde konflikt probíhá - určí jejich polohu na mapě světa - orientuje se v historickém kontextu - diskutuje o mezinárodním terorismu - uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí - je při rozhodování se v eticky problematických situacích veden k nahlížení řešené otázky z různých úhlů pohledu - přemýšlí a diskutuje o významu estetiky v životě jedince a společnosti - diskutuje o významu a vymezení pojmu kýč - orientuje se v soudobých společenských problémech
--	---

Vyučovací předmět: Praha historická

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Praha historická je volitelný předmět pro žáky 7. - 9. ročníku, jehož výuka probíhá v rozsahu 2 vyučovací hodiny jednou za dva týdny.

Je určen žákům, kteří mají hlubší zájem o historii a výtvarné umění, kteří rádi rozkrývají tajemství minulých věků a nejsou lhostejní k odkazu našich předků, jakož i ke kulturnímu bohatství a kráse, kterou nám v našem hlavním městě zanechali. Poutavou a přitažlivou formou umožňuje žákům zpracovávat informace získané při výuce dějepisu, občanské výchovy, výtvarné výchovy i dalších předmětů, které se zabývají člověkem a lidskou společností. Rozvíjí znalosti z daných předmětů a vede žáky k uplatnění osvojených informací v širším myšlenkovém systému, jejich vzájemnému propojení. Zároveň rozvíjí jejich estetické vnímání a upevňuje pozitivní hodnotový žebříček.

Učí žáky hodnotit jednotlivé historické události a umělecké kvality pražské architektury, seznamuje je s okolnostmi vzniku jednotlivých staveb a uměleckých děl. Vede je k toleranci, respektování různých názorů a podporuje všestranný vývoj osobností žáků.

Žáci jsou postupně seznamováni s minulostí našeho hlavního města, jeho významnými památkami, s pozoruhodnými historickými osobnostmi a příběhy, s nejrůznějšími legendami,

bájami a pověstmi. V diskusi pak rozebírají souvislosti a spojitost s naším současným životem. Žáci si rovněž prohlubují své vědomosti o nejrůznějších aspektech života moderního velkoměsta. Předmět také integruje tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova (OSV), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VEG), Multikulturní výchova (MKV). Žáci jsou vedeni k tomu, aby shromažďovali informace z různých zdrojů a snažili se kriticky posuzovat jejich hodnověrnost.

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
Historie Prahy a její geografická poloha Pražské legendy a pověsti Pražský hrad Katedrála svatého Víta, Václava a Vojtěcha Bazilika svatého Jiří Zlatá ulička Fortifikace Pražského hradu Královská zahrada Hradčany Loreta Černínský palác Královská cesta Staroměstské náměstí Opevnění Starého Města Anežský klášter Židovské město Karolinum Klementinum Betlémská kaple Malostranské náměstí Chrám svatého Mikuláše Pražské jezulátko Petřín Valdštejnský palác a zahrada Kampa Opevnění Nového Města Václavské náměstí Karlovo náměstí Senovážné náměstí	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních historických pojmech - vysvětlí různé přístupy k hodnocení dějin - dokáže rozlišit jednotlivé stavební slohy - dokáže pojmenovat významné pražské památky - dokáže diskutovat o smyslu historických událostí - zaujímá odmítavé postoje ke všem formám vandalismu - orientuje se v historickém kontextu - uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí - je při rozhodování se v eticky problematických situacích veden k nahlížení řešené otázky z různých úhlů pohledu - přemýšlí a diskutuje o významu estetiky v životě jedince a společnosti - dokáže vyjádřit svůj názor na problematiku ochrany památek a další výstavby v Praze

Vyučovací předmět: Historie ve filmu

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Historie ve filmu je volitelný předmět pro žáky 7. - 9. ročníku, jehož výuka probíhá jednou týdně jednu vyučovací hodinu.

Je určen žákům, kteří mají hlubší zájem o historii a filmové umění, žákům, kteří se zamýšlejí nad současnými problémy naší civilizace a jejich historickými kořeny. Poutavou a přitažlivou formou umožňuje žákům zpracovávat informace získané při výuce dějepisu, občanské výchovy i dalších předmětů, které se zabývají člověkem a lidskou společností. Rozvíjí znalosti z daných předmětů a vede žáky k uplatnění osvojených informací v širším myšlenkovém systému, jejich vzájemnému propojení. Zároveň rozvíjí jejich estetické vnímání a upevňuje pozitivní hodnotový žebříček.

Učí žáky hodnotit jednotlivé historické události a umělecké kvality daného filmu, seznamuje je s okolnostmi vzniku uměleckého díla. Vede je k toleranci, respektování různých názorů a podporuje všestranný vývoj osobností žáků.

Žáci jsou postupně seznamováni s výraznými etapami našich i světových dějin, s pozoruhodnými historickými osobnostmi a příběhy. V diskusi pak rozebírají souvislosti a spojitost s naším současným životem. Žáci si rovněž prohlubují své vědomosti o nejrůznějších aspektech filmového umění.

Předmět také integruje tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova (OSV), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VEG), Multikulturní výchova (MKV), Mediální výchova (MDV).

Žáci jsou vedeni k tomu, aby shromažďovali informace z různých zdrojů a snažili se kriticky posuzovat jejich hodnověrnost.

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
Pravěk ve filmu Starověk ve filmu Středověk ve filmu Novověk ve filmu Moderní dějiny ve filmu	<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních historických pojmech - vysvětlí různé přístupy k hodnocení dějin - dokáže rozlišit jednotlivé filmové žánry - vysvětlí význam daného filmového díla - dokáže diskutovat o smyslu historických událostí - analyzuje a porovnává jednotlivá filmová díla - na příkladech doloží působení masmédií na život společnosti - zaujímá odmítavé postoje ke všem formám sociálně patologického chování - orientuje se v historickém kontextu - uvážlivě a kriticky přistupuje k argumentům druhých lidí - je při rozhodování se v eticky problematických situacích veden

	k nahlížení řešené otázky z různých úhlů pohledu - přemýšlí a diskutuje o významu estetiky v životě jedince a společnosti - orientuje se v soudobých společenských problémech
--	---

Vyučovací předmět: Literatura ve filmu

Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný předmět Literatura ve filmu je určen žákům 7. – 9. ročníku. Jeho časová dotace činí jednu hodinu týdně.

Žáci se v rámci výuky seznamují s literárními díly světové i domácí produkce rozličných žánrů a porovnávají je s filmovými či seriálovými adaptacemi. Žákům jsou představováni úspěšní režiséři těchto adaptací, vybraní herci klíčových rolí, či případný podíl samotných spisovatelů na scénáři k filmu.

Důraz je kladen na aktivní přístup žáků, kteří si připravují referáty a recenze z probírané látky.

Výuka probíhá v učebně s dataprojektorem a plátnem.

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
Filmové adaptace literatury pro děti a mládež Filmové adaptace dobrodružné literatury Zfilmované české a světové bestsellery Seriálové adaptace literárních děl českých i světových tvůrců Nejúspěšnější filmové adaptace literárních děl české a světové filmové databáze filmové žebříčky Různé přístupy filmových tvůrců ke zpracování literárních předloh	<ul style="list-style-type: none"> - formuluje názor na vybrané filmové a literární dílo, porovnává ho s názorem ostatních - v diskuzi zaujímá postoj k zobrazovaným hodnotám a kvalitám sledovaného filmu, čtené knihy - porovná literární předlohu s filmovým zpracováním díla - má základní přehled o filmových dílech natočených dle literární předlohy - zná nejvýznamnější filmové režiséry české i zahraniční

Vyučovací předmět: Dokument ve filmu, česká kinematografie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný předmět Literatura ve filmu je určen žákům 7. – 9. ročníku. Jeho časová dotace činí jednu hodinu týdně.

Vzdělávání v oblasti Umění a kultury umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence.

Umění je proces specifického poznávání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

Jednou z forem vzdělávání v této oblasti je film.

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
<p>Významní čeští režiséři a jejich tvorba.</p> <p>Filmové zpracování politicko - historických událostí.</p> <p>Díla o mezilidských vztazích, morálce, lidských slabostech.</p> <p>Konfrontace mezi filmovým příběhem a reálným světem.</p> <p>Výměna názorů, diskuze o problémech, vyjasňování situací.</p> <p>Promítání kvalitních a umělecky hodnotných filmů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů - ověřuje komunikační účinky vybraných, vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci

Výtvarné zaměření

Vyučovací předmět: Netradiční výtvarné techniky

Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný předmět Netradiční výtvarné techniky je určen žákům 7. – 9. ročníku. Jeho časová dotace činí jednu hodinu týdně.

Předmět netradiční výtvarné techniky rozšiřuje předmět výtvarná výchova.

Tvůrčí činnosti rozvíjené ve výtvarné výchově dále prohlubuje. Dává možnost vyzkoušet si časově i technicky náročnější techniky, které právě pro tyto specifické potřeby nelze začlenit do jiných předmětů estetické výchovy. Náplní je poznávání vnitřního i okolního světa prostřednictvím výtvarných činností, vede k výtvarnému myšlení a cítění, formuje fantazii, prostorovou představivost, smysl pro originalitu.

Předmět se však na rozdíl od výtvarné výchovy cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti, díky kterým přetváří skutečnost novým výtvarným postupem. Vede žáky k orientaci ve škále pojmů z tohoto oboru a praktickým dovednostem daných technik.

Vzdělávací obsah je realizován na 2. stupni a je určen žákům, kteří si chtějí prohloubit či jen vyzkoušet další tvůrčí postupy pro své výtvarné vyjádření.

Obsah volitelného předmětu Netradiční výtvarné techniky vychází ze vzdělávacího oboru RVP ZV Umění a kultura.

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
<p>Výběr výtvarných technik, jež učitel zařadí, není přesně stanoven, neboť tvůrčí práce vyžaduje jistou volnost. Je třeba vycházet ze zaměření učitele, zájmu žáků i kulturního dění v daném roce.</p> <p>Doporučené oblasti tvorby a techniky: Techniky plastického vyjadřování skládání z papíru, kašírování, koláž, asambláž, drátkování, mozaika, řezbářství, keramika, sochání, pletení a vázání, modelování, drhání, ...</p> <p>Grafické techniky vosková rezerva, otisk, frotáž, tisk z koláže, linoryt, dřevořez, suchá jehla, ...</p> <p>Kresba různými materiály Malba v plenéru Další techniky: Malování na sklo, vitráž, decoupage, výroba svíček, twist art, savování, smalt, batika,...</p> <p>Fotografie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Žák využívá nově objevenou výtvarnou techniku k interpretaci svého sdělení. - Umí si sám zvolit nejvhodnější techniku pro své vyjádření. - Orientuje se v nových pojmech. - Umí použít nástroje pro danou techniku.

Vyučovací předmět: Kultura odívání

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je určen pro žáky 7. – 9. tříd a je dotován 1 hodinou týdně.

Vyučovací předmět Kultura odívání by měl seznámit žáky s historickými funkcemi oděvu, s vývojem v souvislosti s historickými slohy a jejich estetickými aspekty a normami, s používanými materiály a technikami zhotovování, zdobení a rozdíly mezi odíváním vládnoucích skupin a dalšími členy společnosti. Cílem tohoto integrovaného předmětu je seznámit žáky s touto výtvarnou oblastí se všemi odlišnostmi v souvislosti se společenským a technickým vývojem. Ve vyučovacím předmětu jsou rozvíjeny široké vědomosti o kultuře odívání společně se základy šití a zdobení (macramé), cit pro materiál, historickou linii. Současnost je doplňována oděvními trendy módy mladých, hodiny jsou věnovány i otázkám vkusu a nevkusu v odívání, nezdravému epigonství apod. Podporována je individuální móda.

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
Letem staletími (funkce oděvu, od historických slohů po současnost) Oděvní materiály, technologie výroby dřívě a nyní Funkce oděvu, oděv bohatých a oděv chudých	- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované dovednosti, tvořivě je aplikuje v určených činnostech. - usiluje o zlepšení své zručnosti.
Obuv, doplňky Barvy oděvů v historických obdobích Krajky, květiny Klobouky	- užívá osvojené názvosloví. - dohodne se na spolupráci vedoucí k úspěchu.
Současný oděv z recyklovaných materiálů (příprava na módní přehlídku)	- aktivně uplatňuje získané dovednosti

Vyučovací předmět: Svět loutek

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je určen žákům 7. – 9. třída je dotován 1 hodinou týdně.

SVĚT LOUTEK slouží žákům k seznámení s tradicí loutkové tvorby české i světové, s tradicí kočovných (18. století), rodinných (stolních) i formy státních divadel (po roce 1949). Soustřeďuje se zejména na tvorbu tzv. marionet ovládaných tradičně 4 – 6 nitěmi. Cílem tohoto integrovaného

předmětu je probudit u žáků chuť si pohrát, vytvořit vlastní hračku-loutku a oživit ji. Nedílnou součástí je i výrazné výtvarné zpracování těla i oděvu loutky.

Průřezová témata: výtvarná výchova x dějepis x český jazyk

Ve vyučovacím předmětu jsou rozvíjeny vědomosti o loutkové tvorbě, dovednosti v dílčích pracích (kašírování, šití kostýmů, kombinace barev, znalostí současného materiálového názvosloví a historických souvislostí. Všechny tyto dovednosti i vědomosti budou potřebné k řešení budoucích loutkových postav.

Obsah vyučovacého předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
Co je to loutka? Kousek historie Loutky českých kočovných marionetářů Významné loutkářské rodiny – Kopeckých, Kočků, Šimků	- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované dovednosti, tvořivě je aplikuje v určených činnostech. - usiluje o zlepšení své zručnosti.
Loutky rodinných stolních divadel Alšovy loutky Výroba kašírované hlavy loutky, paruky, Výroba textilního těla Výroba keramických končetin	- užívá osvojené názvosloví. - dohodne se na spolupráci vedoucí k úspěchu.
Šití kostýmu Kompletace	-aktivně uplatňuje získané dovednosti

Vyučovacím předmět: Kultura bydlení

Charakteristika vyučovacého předmětu

Předmět je určen žákům 7. – 9.tříd a vyučuje se 1 hodinou týdně. Vyučovacím předmět KULTURA BYDLENÍ slouží k seznámení žáků se současnými trendy bydlení, ke kultivaci výtvarného cítění pro barvy a materiály používanými v současné koncepci bytové kultury, v souladu se zdravým životním stylem a estetickými normami v integraci s předmětem výtvarná výchova. Cílem tohoto integrovaného předmětu je vychovat žáky k schopnosti akceptovat tuto výtvarnou oblast, chuť experimentovat, rozvíjet výtvarnou odvážnost, proporcionalitu, formát, účelnost a vyváženost práce.

Důležitým výchovným momentem je schopnost přiměřené kritiky učitele a zdravé sebekritiky žáka.

Ve vyučovacím předmětu jsou rozvíjeny vědomosti o bytové kultuře, dovednosti v dílčích pracích (plány bytu, tvorba dvourozměrných perspektivních interiérů, kombinace barev, vzorů až k tvorbě 3D interiérů, znalostí současného materiálového názvosloví. Všechny tyto dovednosti i vědomosti budou potřebné k řešení budoucích životních situací (zařizování studentského pokoje, bytu,

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
Letem staletími (funkce nábytku, historické slohy a současnost) Barvy v bytě Interiér x exteriér Funkce a členění současného interiéru	- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované dovednosti, tvořivě je aplikuje v určených činnostech. - usiluje o zlepšení své zručnosti.
Plošné řešení interiéru Kombinovaná technika, barevné papíry, časopis s bytovou tematikou Kombinace moderního zařízení s historickým Návrh interiérů 3D formátu	- užívá osvojené názvosloví. - dohodne se na spolupráci vedoucí k úspěchu.
Květiny v bytě, zahradě, terase Doplňková témata * tenerifová technika * tisk ze šablony (polyuretan, řezák, lepidlo, tisk textilní barvy, váleček)	- aktivně uplatňuje získané dovednosti

Sportovní zaměření:

Vyučovací předmět: Sportovní výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je pro žáky 7.-9. ročníku, časová dotace je jedna hodina týdně.

Cílem vyučovacího předmětu Sportovní výchova je radost z pohybu. Žáci se zdokonalují ve sportovních i netradičních hrách, plavání, atletice a gymnastice.

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
Zdravotně orientovaná zdatnost, kondiční programy,	- usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti;
Hygiena a bezpečnost při pohybových	- uplatňuje vhodné a bezpečné
Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity Atletika – běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem Sportovní hry Plavání – plavecké dovednosti	- zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Komunikace v TV	- užívá osvojované názvosloví
Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností	- zpracuje naměřená data a informace

Vyučovací předmět: Dovednosti pro život

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka předmětu probíhá na 2. stupni. Vzdělávání v oblasti Dovedností pro život je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí v základním vzdělávání žáků s mentálním postižením a specifickými potřebami učení. Zahrnuje široké spektrum pracovních činností, které vedou žáky k získání souboru vědomostí základních pracovních dovedností a návyků v různých oblastech v lidské činnosti. Cíleně se zaměřuje a systematicky ovlivňuje rozvíjení motorických a tvořivých schopností dovedností a návyků a vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci, orientaci v mezilidských vztazích, základům společenského chování. V oblasti Člověk a jeho zdraví je důležité žáky vést ke správným hygienickým návykům a v neposlední řadě žáky vést k odpovědnému sexuálnímu chování a upozornit na nebezpečí používání návykových látek.

Cílem výchovně-vzdělávacího procesu je co nejvšestrannější rozvoj osobnosti zrakově postiženého, jako adekvátní zařazení do společnosti. Při výchově a vzdělávání postižených se uplatňují nejen speciální metody, ale i modifikovaný obsah vzdělávání při specifických organizačních formách výchovy a při důsledném uplatňování požadavků individuálního přístupu k žákovi. V průběhu školního roku dochází speciální pedagog do školy a nacvičuje se žáky se zrakovým postižením **prostorovou orientaci**. Žáky také sleduje a na základě pozorování se konají konzultace se školou, speciálním pedagogem a s rodiči.

Obsah vyučovacího předmětu

Učivo	Očekávané výstupy
<p>Komunikace - vyprávění vlastních zážitků, převyprávění, psaní deníčků, komunikační pravidla, základy společenského chování, orientace v denním tisku a časopisech.</p> <p>Místo kde žijeme – orientace v okolí školy, místní obchody, úřady, informační centra, plánek okolí školy, návštěva obchodů, pošty, návštěvu obchodů, pošty, orientace podle piktogramů, státní symboly, práce s mapou Prahy 6, cesta domů.</p>	<p>Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojí si základy společenského chování - zná role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje příbuzenské vztahy. - ví, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi. <p>Místo kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše polohu svého bydliště, školy začlenit do příslušného kraje. - orientuje se v mapě ČR. - má základní znalosti o ČR a Evropě. - popíše a ovládá cestu do školy, ze školy. - zná nejvýznamnější místa v okolí.

<p>Lidé kolem nás – chování v obchodě, placení zboží, chování v lékárně, u lékaře, dopravní prostředky, práce s internetem – vyhledávání informací o jízdním řádu, obsluha mobilního telefonu, psaní sms, přivolání pomoci, na koho se obrátit v nouzi, rozpoznání nespolehlivých lidí, ochrana vlastní osobnosti, řešení problémů, způsoby odmítání, respektování soukromí druhých, protiprávní jednání.</p> <p>Lidé a čas – orientace v čase, rozvržení denních činností, odhad času a plánování.</p> <p>Člověk a jeho zdraví – sebeobsluha, popsání zdravotních potíží, zásady první pomoci, péče o nemocného, prevence, hygiena, rozpoznání a odmítání škodlivých látek, bezpečné chování v silničním provozu, odpovědné sexuální chování.</p> <p>Člověk a svět práce – výrobky k tradičním svátkům, práce podle návodu, bezpečnost práce, pěstování rostlin, péče o okrasné rostliny, příprava jednoduchého pokrmu – plánování, nákup, příprava vlastního pokrmu, zásady stolování.</p>	<p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje pravidla soužití ve škole, rodině a obci. - rozpozná nevhodné chování. - zná základní práva dítěte práva a povinnosti žáka školy. - reaguje přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech. <p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozná, kolik je hodin. - zvládne orientaci v čase. - rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. - rozpozná rozdíly současného způsobu života a způsobu života v minulosti. <p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje základní hygienické návyky a zvládat sebeobsluhu. - pojmenuje základní části lidského těla. - dokáže sdělit zdravotní potíže. - ošetří drobná poranění. - respektuje základní pravidla silničního provozu. - osvojí si způsoby odmítání návykových látek. - osvojí si základní pravidla zdravého a bezpečného sexuálního chování. - zná zásady zdravé výživy, orientuje se v nákupu a skladování potravin. <p>Člověk a svět práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládne základní manuální dovednosti s různými druhy materiálů a pracovními pomůckami. - udržuje pracovní místo v pořádku a hygieně. - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce. - poskytne první pomoc při drobném poranění. - zná základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin. - volí podle druhů pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní. - umí připravit a naservírovat vybrané pokrmy, umí se vhodně chovat při stolování, zná základní vybavení kuchyně, orientuje se ve výběru potravin.
--	--

6. Hodnocení žáků

6.1. Obecná pravidla hodnocení žáků

Vychází ze zákona č. 561/2004 Sb., §51,52, 53 a s odkazem na vyhlášku č. 48/2005, § 14 a 17. Podle těchto předpisů jsou žáci hodnoceni

- * klasifikačním stupněm
- * slovně
- * kombinací obou způsobů hodnocení

O způsobu rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady. Pro potřeby přestupu žáka na školu s klasifikací a pro potřeby přijímacího řízení v 5., 7. a 9. ročníku převede škola slovní hodnocení v klasifikaci.

Zákonní zástupci i žáci jsou informováni o hodnocení v elektronických žákovských knížkách.

6.1.1. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů. Hodnocení poskytuje informace, jak žák pracuje a jaké jsou výsledky jeho učení, tj. hodnotí se výsledky i kvalita průběhu učení, má vyjádřit ocenění žákovy práce nebo naznačit cestu, jak nedostatky odstranit. Vyučující důsledně uplatňuje pedagogický takt vůči žákům, bere v úvahu individuální zvláštnosti žáka a postupuje tak, aby žáka motivoval.

Vyučující oznamuje každý výsledek klasifikace, při ústním zkoušení okamžitě, při písemném zkoušení do 14 dnů.

6.1.2. Získávání podkladů pro hodnocení

Učitel musí mít dostatečné podklady pro hodnocení a klasifikaci žáka, je povinen vést evidenci klasifikace žáka.

Podklady pro hodnocení a klasifikaci získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky :

- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek a didaktickými testy
- analýzou činností žáka
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby i s psychologem

6.1.3. Stupně hodnocení a jejich kritéria

Prospěch žáka je v jednotlivých předmětech klasifikován těmito stupni:

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatečný

6.1.4. Slovní hodnocení

Slovní hodnocení lze použít u žáků s prokázanou SPUCH v prvním – devátém ročníku ve všech předmětech, ke kterým se porucha vztahuje. O použití této formy rozhoduje ředitelka školy na základě písemné žádosti zákonného zástupce.

6.1.5. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Učitel dává příležitosti a vytváří podmínky pro to, aby se žák mohl zapojit do hodnotících aktivit, které by mu umožnily získat dovednosti a kritéria potřebná pro sebepoznání – sebehodnocení, ale i pro poznání a hodnocení druhých. K navozování hodnotících aktivit žáků využívá učitel nejrůznějších metod a technik – např. portfolio, dotazníky, hodnotící listy.

Učitel vede žáky k tomu, aby krátké zhodnocení vlastní práce prováděli vždy na konci hodiny a delší na konci probíraného tématu, popř. na konci měsíce.

Žák má možnost uplatnit jednou za měsíc kartičku – tzv. Červenáček - (tedy maximálně 10x ročně) v případě, kdy sám posoudí, že není spokojen se svým výkonem nebo že na ústní zkoušení není dostatečně připraven. Je to jeden ze způsobů sebehodnocení žáka.

6.1.6. Hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- a) Hodnocení a klasifikace žáka se SVP vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech předmětech, ve kterých se postižení projevuje.
- b) Hodnotí se jevy, které žák zvládl, je třeba pamatovat na motivační složku hodnocení.
- c) Je možné využívat slovního hodnocení žáka.
- d) Hodnocení vychází z plnění individuálního plánu žáka, je třeba ocenit i snahu žáka.

6.1.7. Hodnocení chování žáků

Pravidla chování žáků jsou stanovena ve školním řádu a kodexu chování žáka (viz příloha). Vycházíme z pozitivního hodnocení žáků. Žák může získat ve prospěch své třídy tzv. "Žeton dobrých skutků" za pomoc druhým, příkladný čin a příkladné chování. Naopak porušení pravidel, zásad slušného chování, nerespektování druhých jsou důvodem k udělení některého výchovného opatření či snížené známky z chování.

a) Pochvaly a jiná ocenění

Ředitelka školy uděluje pochvalu na základě vlastního rozhodnutí, na podnět další osoby, po projednání v pedagogické radě za

- * dlouhodobou úspěšnou práci
- * výborné výsledky v soutěžích
- * mimořádný čin
- * iniciativu školní i občanskou, mimořádný projev lidskosti

Třídní učitel může udělit pochvalu na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících.

b) Důtky a snížená známka z chování

Při porušení pravidel chování stanovených školním řádem lze podle závažnosti provinění žáku udělit opatření k posílení kázně:

- * Napomenutí třídního učitele (dává se na vědomí řediteli)
- * Důtku třídního učitele (po projednání s ředitelem)
- * Důtku ředitele školy (po projednání v pedagogické radě)

Při opakovaném nebo závažném provinění je žákovo chování hodnoceno sníženou známkou.

Za závažná porušení pravidel se považuje:

- * Porušení povinností stanovených školským zákonem
- * Svévolné opuštění budovy bez vědomí učitele
- * Vnesení návykových látek do budovy školy, jejich užívání, distribuce, jejich přechovávání v budově a v celém areálu školy.
- * Projevy šikanování a úmyslné fyzické útoky a ubližování spolužákům
- * Hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy
- * Vnesení nebezpečných předmětů (pyrotechnika, nože, zbraně apod.)
- * Ohrožení zdraví pracovníků školy a žáků
- * Vandalismus

Učitel prokazatelným způsobem oznámí **zákonným zástupcům**, že žákovi bylo uděleno opatření k posílení kázně, a zaznamená je do dokumentace žáka.

6.1.8. Hodnocení žáků na vysvědčení

Celkový prospěch žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl s vyznamenáním
- prospěl
- neprospěl

Žák je hodnocen stupněm „prospěl s vyznamenáním“, není-li v žádném povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm horším než „chvalitebný“, průměr z povinných předmětů nemá horší než 1,50 a jeho chování je velmi dobré.

Žák je hodnocen stupněm „prospěl“, není-li v žádném z povinných předmětů hodnocen při celkové klasifikaci stupněm „nedostatečný“.

Žák je hodnocen stupněm „neprospěl“, je-li v některém povinném předmětu hodnocen při celkové klasifikaci stupněm nedostatečný.

Do vyššího ročníku postupuje žák, který po celkové klasifikaci na konci druhého pololetí nebo po opravných zkouškách dosáhl stupně hodnocení alespoň „prospěl“.

6.2. Kritéria hodnocení v jednotlivých oblastech

6.2.1. Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace

6.2.1.1 Český jazyk a literatura

Hodnocení v předmětu český jazyk a literatura vychází z faktu, že se předmět skládá ze tří částí: komunikační a slohové výchovy, jazykové výchovy a literární výchovy, které se sice

prakticky ve výuce prolínají, ale zároveň jsou vyučovány jako oddělené součásti předmětu. Výsledná klasifikace pak zahrnuje hodnocení všech třech částí předmětu.

Na prvním stupni jednotlivými kritérii jsou:

Schopnost dorozumět se písemnou i psanou formou.

- schopnost stanovení si cíle a účelu komunikace (vědět, co a proč chci říci)
- schopnost formulace a vyjádření myšlenek
- schopnost porozumět sdělenému po stránce jazykové i obsahové
- schopnost uvědomit si jádro sdělení a zreprodukovat hlavní přijaté informace
- schopnost reagovat na sdělení
- bohatost vyjadřovacích schopností včetně používaných gramatických jevů a slovní zásoby
- plynulost, pohotovost a přesnost vyjádření

Schopnost autoregulace v učení

- aktivita v hodinách
- aktivní přístup při učení (dotazy k učiteli při nejasnosti apod.)
- rozšiřující samostudium, četba
- zájem o předmět
- soustavnost ve studiu a domácí přípravy
- gramatická, syntaktická i lexikální správnost

Při hodnocení na II. stupni jsou zohledňovány následující skutečnosti:

- úroveň, s níž žák dosahuje očekávaných výstupů, které jsou formulovány pro daný ročník ve školním vzdělávacím programu
- schopnost pracovat samostatně
- schopnost spolupracovat se spolužáky i s učitelem
- stupeň aktivity při vyučovacím procesu
- kvalita a pravidelnost domácí přípravy
- grafická úroveň sešitů a písemného projevu vůbec
- schopnost využívat jazykové a literární příručky a slovníky
- schopnost číst s porozuměním a pracovat s informacemi
- znalost jazykovědné a literárněvědné terminologie
- schopnost aplikovat teoreticky získané poznatky při řešení konkrétních jazykových úkolů
- praktické zvládnutí lexikálního, slovtvorného, morfologického i syntaktického pravopisu
- schopnost kultivovaně a souvisle používat jazykové prostředky k dosažení daného komunikačního záměru
- vztah žáka k předmětu (účast na školních i mimoškolních soutěžích v oboru, účast na zvláštních konzultacích či doučování, doplňování znalostí z jiných zdrojů, snaha, nošení pomůcek a způsob zacházení s ním, apod.)

Kritérium klasifikace	výborný	chvalitebný	dobrý	dostatečný	nedostatečný
Zvládnutí očekávaných výstupů	zvládá v plném	zvládá s drobnými nedostatky,	zvládá s většími nedostatky,	zvládá s většími nedostatky,	nezvládá

	rozsahu a hloubce	po upozornění se dokáže opravit (dobrá práce s chybou)	k opravě nestačí jen upozornění, potřebuje větší vedení	práce s chybou je na nižší úrovni	
schopnost aplikace	umí aplikovat získané poznatky v praxi	aplikuje pod částečným vedením učitele	řeší úlohy bez porozumění naučeným postupem	není schopen vhodně použít ani naučený postup	není schopen aplikovat získané poznatky
znalost terminologie	ovládá terminologii, aktivně ji při vhodné příležitosti používá	zná terminologii, používá ji s drobnými chybami	pasivní znalost terminologie	velmi slabá znalost terminologie	neovládá terminologii
samostatnost v práci	nevyžaduje pomoc učitele	při plnění úkolů vyžaduje drobnou pomoc učitele	při plnění úkolů vyžaduje častěji pomoc vyučujícího, který koriguje jeho práci	při plnění úkolů je závislý na pomoci učitele	úkoly nezvládá ani s intenzivní pomocí učitele
Spolupráce	aktivně se podílí na práci kolektivu, pomáhá ostatním	aktivně se podílí na práci skupiny	při skupinové práci je spíše pasivní, dokáže se ale zapojit	nezapojuje se do práce skupiny, není toho schopen	nezapojuje se do práce, příp. práci skupiny záměrně kazí
práce s příručkami	orientuje se v základních jazykových příručkách	orientuje se v základních jazykových příručkách	v jazykových příručkách se orientuje s obtížemi, nedokáže vybrat podstatné jevy	v jazykových příručkách se orientuje s velkými obtížemi, vyhledanou informaci	neumí pracovat s příručkou

				nedokáže interpretovat	
praktické zvládnutí pravopisu	prakticky ovládá český pravopis	ovládá s menšími chybami	ovládá s častějšími chybami	v písemném projevu se vyskytuje množství chyb	v písemném projevu velké množství chyb
schopnost kultivovaně používat jazykové prostředky	vyjadřuje se souvisle a kultivovaně, v závislosti na komunikační situaci	vyjadřuje se souvisle, s menšími stylistickými obtížemi	vyjadřuje se souvisle, ale stroze (v písem. projevu zaostává v používání stylist. prostředků, vyskytují se gramatické chyby, v ústním se odklání od spisov. jazyka, využívá prvků obecné češtiny)	vyjadřování je méně souvislé, má slabší slovní zásobu, plete si spisovné a nespisovné jazykové prostředky	vyjadřování je nesouvislé, nekultivované, s velkým výskytem gramatických a stylistických chyb
čtení s porozuměním, práce s informacemi	čte s porozuměním, informace vyhledá, zpracuje a aplikuje	čte s porozuměním, informace vyhledá a zpracuje, v aplikaci občas chybuje	čte s porozuměním obsahu, nikoli smyslu (např. u literárního díla), informace pouze vyhledá	přečtenému rozumí po stránce obsahové, ale obsah reprodukuje jen heslovitě, unikají mu vztahy, příčiny apod., vyhledá některé informace	text přečte, ale nerozumí mu

Aktivita	aktivní a iniciativní přístup	aktivní přístup	spíše pasivní přístup	pasivní přístup	nezájem
domácí příprava	pravidelná, kvalitní, plní svědomitě domácí úkoly	aktivní v domácí přípravě, ve škole občas zaostává kvůli občasnému nepochopení látky	domácí příprava nárazovitá, v domácích úkolech hrubé nedostatky	domácí příprava minimální, domácí úkoly odbyté či chybějící	nepřipravuje se
grafická úprava sešitů	dbá na grafickou úroveň, přehlednost, zápisy jsou kompletní	grafická úroveň většinou dobrá, zápisy si v případě absence doplňuje	grafická úprava častěji nedbalá, občas chybí zápis	grafická úroveň slabá, zápisy občas chybí	grafická úroveň slabá, zápisy častěji chybí

6.2.1.2 Cizí jazyk

Hodnotíme se zřetelem na hlavní cíl, kterým je maximální individuální rozvoj žáka.

Kritéria jsou uvedena v pořadí podle důležitosti pro jazykově méně zdatného žáka sestupně. U žáků, kteří jsou v jazyce nadprůměrní, nabývají všechna kritéria stejné důležitosti, protože lze předpokládat, že pro tyto žáky bude důležité obstát v jazykových zkouškách.

1. Schopnost dorozumět se písemnou i psanou formou.

- schopnost stanovení si cíle a účelu komunikace (vědět, co a proč chci říci)
- schopnost formulace a vyjádření myšlenek
- schopnost porozumět sdělenému po stránce jazykové i obsahové
- schopnost uvědomit si jádro sdělení a zreprodukovat hlavní přijaté informace
- schopnost reagovat na sdělené
- schopnost mediace (např. přeložit sdělení pro ostatní apod.)
- bohatost vyjadřovacích schopností včetně používaných gramatických jevů a slovní zásoby
- plynulost, pohotovost a přesnost vyjádření

2. Schopnost autoregulace v učení

- aktivita v hodinách
- aktivní přístup při učení (dotazy k učiteli při nejasnosti apod.)
- rozšiřující samostudium, četba
- zájem o předmět a o reálie
- soustavnost ve studiu a domácí přípravě

3. Schopnost vyhovět testovým kritériím

- úspěšnost v testech všech typů
- gramatická, syntaktická i lexikální správnost

- zvládnutí běžných testových dovedností (tzv. skills)

	výborný	chvalitebný	dobrý	dostatečný	nedostatečný
Samostatný ústní projev	Utříděně, smysluplně formuluje myšlenky; vyjadřuje se víceméně plynule; používá vzhledem k dosažené úrovni dostatečně bohatou slovní zásobu i vazby; pokud se vyskytují chyby ve výslovnosti, gramatice či volbě výrazů, nejsou příliš časté a nejsou na závadu srozumitelnosti projevu.	Kritéria stejná jako pro stupeň 1, je zde však více výslovnostních, gramatických či lexikálních chyb nebo je projev méně plynulý.	Projev není plynulý, jedná se spíše o jednotlivé věty, jazyk je jednoduchý, stále se opakují tytéž vazby; při snaze o bohatší vyjádření se vyskytují chyby velmi často.	Vyjadřuje se s velkými obtížemi pomocí jednotlivých slov nebo slovních spojení; při pokusu o složitější projev se ztrácí smysl, myšlenky na sebe navenazují, chyby jsou na překážku srozumitelnosti.	Nevyjadřuje se vůbec nebo tak, že celkový projev je nesrozumitelný (či společensky nepřijatelný – hrubé výrazy).
Rozhovory	Samostatně vede smysluplný rozhovor na určité téma, srozumitelně formuluje dotazy, pohotově a	Vyskytují se závažnější chyby, může dojít i k ojedinělému drobnému nedorozumění; vedení rozhovoru je méně aktivní či plynulé.	Neumí samostatně klást otázky, v rozhovoru je pasivní, odpovídá s chybami, jazykově jednoduše;	Otázky neklade, odpovídá váhavě, jednoslovně, s chybami, často méně logicky či málo srozumitelně. Při dramatizaci reaguje až na	V rozhovoru reaguje nedostatečně, či naprosto nepřiměřeně, nebo nereaguje vůbec. Do dramatizace se není schopen slovně zapojit.

	logicky reaguje na vstupy partnera; případné chyby nejsou časté a nenarušují srozumitelnost konverzace. Při dramatizaci dobře zvládá svou roli, pohotově reaguje na změnu situace, svou roli alespoň náznakově hraje, ne pouze odříkává.	Při dramatizaci roli spíše odříkává, při výpadku hůře navazuje.	občas dojde k menšímu nedorozumění či nejasnosti. Při dramatizaci obtížně reaguje na repliky partnerů, reakce někdy působí nelogicky.	pobízení partnerů, často nelogicky.	
Čtení	Čte s porozuměním na požadované úrovni, text je schopen adekvátně přeložit; je schopen v textu najít klíčové informace a reprodukovat je, či dále s nimi pracovat. Ze známého	Čte se základním porozuměním, překlad s drobnými nepřesnostmi, větší nepřesnosti jsou ve vyhledávání klíčových informací a při práci s nimi.	Textu rozumí částečně; pochopí hlavní myšlenku, kterou dokáže s případnými chybami velmi jednoduše reprodukovat; v překladu jsou místy i větší nepřesnosti. S případnými chybami zvládá i jednoduchou práci s informacemi	Textu jako celku nerozumí, není schopen se v něm orientovat, pochopí však některé jednotlivosti a odhadne oblast, které se text týká. Jakákoli následná práce s informacemi je problematická.	Textu v zásadě nerozumí, i když by byl schopen rozumět některým jednotlivým slovům, uniká mu jakýkoli smysl.

	kontextu odhadne význam neznámých slov nebo vazeb.		z textu (pravdivost a nepravdivost určitých tvrzení apod.).		
Samostatný písemný projev	Samostatně, utříděně, v logické návaznosti formuluje myšlenky, používá širokou slovní zásobu i různé vazby; z projevu je patrná určitá dávka fantazie a komunikačních schopností; dodržuje ustálené komunikační zvyklosti a formy (např. při psaní dopisů apod.) Gramatické chyby jsou ojedinělé nebo se nevyskytují, nejsou na překážku srozumitelnosti textu.	Vyjádření je logické, souvislé, utříděné, ale bez větší tvůrčí invence, chudší po výrazové stránce, s větším počtem chyb, které ovšem nebrání srozumitelnosti textu. Po formální stránce projev odpovídá zvyklostem.	Vyjadřuje se nesouvisle, neutříděně; věty jsou jednoduché, vazby se nepřiměřeně často opakují, slovní zásoba je chudší. Vyskytuje se větší množství chyb, některé věty postrádají smysl.	Vyjadřuje se spíše v jednotlivých větách, větší část textu je nelogická či nesrozumitelná, případně nejsou vůbec dodrženy formální náležitosti.	Většina textu je nesrozumitelná nebo naprosto neodpovídá zadání, nemá žádnou nebo téměř žádnou vypovídací hodnotu.

Písemné testy	100% - 90% úspěšnost	89% - 75% úspěšnost	74% - 55% úspěšnost	54% - 30% úspěšnost	úspěšnost méně než 30%
----------------------	----------------------	---------------------	---------------------	---------------------	------------------------

6.2.2. Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace

Při stanovení hledisek hodnocení žáků v matematice je třeba vycházet ze specifíků, která tento předmět má. Jedná se o tyto skutečnosti:

- obsah a struktura matematiky jsou tvořeny přísně logicky. Zvládnutí nových poznatků a algoritmů předpokládá znalosti celků, které jim předcházejí. Žák nezvládne nové učivo, pokud dokonale neovládá učivo předcházející, které je jakousi přípravou a předpokladem pro zvládnutí poznatků nových
- matematika zahrnuje 2 jen částečně se prolínající složky - aritmetiku (algebru) a geometrii. Tato skutečnost má pro hodnocení žáka význam proto, že zvládnutí jedné nebo druhé složky nemusí být identické. Zkušenosti ukazují, že žák, který je motoricky úspěšnější, má lepší vztah a výsledky ke geometrii, kde může svou motoriku uplatnit, než k aritmetice, kde převládá v první fázi dobrá paměť a v druhé pak schopnost logické úvahy
- v matematice více než v jiných předmětech je kladen důraz nikoli pouze na verbální projevy žáka, ale výrazněji na jeho schopnosti samostatně se vyjadřovat písemně
- v matematice vystupuje do popředí zřetelněji než v jiných disciplínách potřeba aplikovat získané poznatky v praktických činnostech
- další specifíkem matematiky je i potřeba zvládnout, používat a umět reagovat na pregnantní matematickou terminologii a symboliku

Z uvedených specifíků vyplývají hlediska hodnocení:

- hodnocení výkonu žáka - zde je třeba brát v úvahu, že žakovský výkon má celou řadu postupných kroků, z nichž mohou být některé správné, jiné chybné. Proto hodnocení výkonu musí reflektovat nejen konečný výsledek, ale i správnost nebo nesprávnost dílčích kroků
- hodnocení grafického projevu, přehlednosti zápisů, jejich srozumitelnost i řazení
- hodnocení rýsovacích dovedností
- hodnocení schopnosti aplikovat naučené algoritmy v situacích, které jsou dány v zadaných úkolech
- hodnocení schopnosti orientovat se a analyzovat matematické texty včetně schopnosti tyto texty zkráceně zapisovat s využitím matematické symboliky
- hodnocení aktivity žáka při vyučovacím procesu
- hodnocení vztahu žáka k předmětu (zájem o předmět, účast při mimotřídních konzultacích, při matematických soutěžích, olympiádách atd.)
- hodnocení kvality a pravidelnosti domácí přípravy žáka
- diferencované hodnocení verbálního a písemného projevu žáka - víc možností k verbálnímu zkoušení dávat žákům, kterým písemný projev dělá problémy

V závěrečné klasifikaci je třeba všechna uvedená kritéria hodnocení zohlednit a diferencovaně podle předpokladů jednotlivých žáků uplatňovat.

Kritérium - klasifikace	výborný	chvalitebný	dobrý	dostatečný	nedostatečný
zvládnutí učiva	zvládá učivo v plném rozsahu a částečně i rozšiřující	zvládá učivo v plném rozsahu	zvládá základní učivo dle osnov	zvládá základní učivo s obtížemi	nezvládá základní učivo předepsané osnovami
počítání	počítá bezchybně	drobně chybuje	občas chybuje	dopouští se výrazných chyb	velmi časté chyby ve výpočtech
schopnost aplikovat	umí aplikovat získané poznatky v praxi	aplikuje pod částečným vedením učitele	řeší úlohy bez porozumění naučeným postupem	není schopen vhodně použít ani naučený postup	není schopen aplikovat získané poznatky
znalost terminologie	zvládá, aktivně a správně používá terminologii	zvládá terminologii s drobnými chybami	pasivní znalost terminologie	velmi slabá znalost terminologie	neovládá terminologii
aktivita v hodinách	aktivní a iniciativní přístup	aktivní přístup	spíše pasivní přístup	pasivní přístup	nezájem o předmět
iniciativa	iniciativní přístup (např. účast v soutěžích)	iniciativní přístup (např. dobrovolné DÚ)	iniciativní přístup (např. zájem o konzultace)	spíše pasivní přístup	pasivní přístup
samostatnost v práci	pracuje samostatně	pracuje samostatně	pracuje pod vedením učitele	potřebuje důsledné vedení učitelem	nepracuje ani pod vedením učitelem
kooperativita	aktivně se podílí na řízení práce ve skupině	aktivně se podílí na práci skupiny	občas se podílí na práci ve skupině	nezapojuje se do aktivní práce skupiny	nezapojuje se a kazí práci ostatních
práce s informacemi	umí vyhledat, zpracovat a použít informace	umí vyhledat a zpracovat informace	umí vyhledat informace	je schopen vyhledat některé informace	nedokáže vyhledávat potřebné informace

Pozn.: U **všech žáků** požadujeme kvalitní a **pravidelnou domácí přípravu** a **řádně připravené pomůcky** na každou hodinu.

6.2.3. Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie

Kritérium - klasifikace	výborný	chvalitebný	dobrý	dostatečný	nedostatečný
zvládnutí učiva	zvládá učivo v plném rozsahu a částečně i rozšiřující	zvládá učivo v plném rozsahu	zvládá základní učivo dle osnov	zvládá základní učivo s obtížemi	nezvládá základní učivo předepsané osnovami
schopnost aplikovat	umí aplikovat získané poznatky v praxi	aplikuje pod částečným vedením učitele	řeší úlohy bez porozumění naučeným postupem	není schopen vhodně použít ani naučený postup	není schopen aplikovat získané poznatky
znalost terminologie	zvládá, aktivně a správně používá terminologii	zvládá terminologii s drobnými chybami	pasivní znalost terminologie	velmi slabá znalost terminologie	neovládá terminologii
aktivita v hodinách	aktivní a iniciativní přístup	aktivní přístup	spíše pasivní přístup	pasivní přístup	nezájem o předmět
iniciativa	iniciativní přístup (např. účast v soutěžích)	iniciativní přístup	iniciativní přístup (např. zájem o konzultace)	spíše pasivní přístup	pasivní přístup
samostatnost v práci	pracuje samostatně	pracuje samostatně	pracuje pod vedením učitele	potřebuje důsledné vedení učitelem	nepracuje ani pod vedení učitelem
kooperativita	aktivně se podílí na řízení práce ve skupině	aktivně se podílí na práci skupiny	občas se podílí na práci ve skupině	nezapojuje se do aktivní práce skupiny	nezapojuje se a kazí práci ostatních
práce s informacemi	umí vyhledat, zpracovat a použít informace	umí vyhledat a zpracovat informace	umí vyhledat informace	je schopen vyhledat některé informace	nedokáže vyhledávat potřebné informace

6.2.4. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět

Při hodnocení žáka v předmětu prvouka, přírodověda bereme v úvahu všechny následující složky žákova projevu, přičemž neúspěch či nedostatky v jedné oblasti mohou být vyváženy výbornými výsledky v oblasti jiné.

Při hodnocení se posuzuje úroveň vyjadřovacích schopností žáka, jeho pohotovost, schopnost pozorovat a porovnávat přírodniny, přírodní a společenské jevy, úroveň manipulačních

činností při různých pracovních činnostech žáka. Prvořadým požadavkem při hodnocení samostatné práce žáka je, aby pronikl do vztahu mezi celkem a jeho částmi, na základě jemu známých a konkrétních skutečností.

Při ověřování upevnění základních pojmů ve vědomí žáka vyžaduje učitel aplikaci správného pojmu v určitém vztahu (prostorovém, časovém, příčinném i funkčním), zároveň klade důraz na správné jazykové vyjádření na základě správného věcného pochopení.

Východiskem pro souhrnnou klasifikaci jsou komplexně zhodnocené vědomosti, dovednosti a návyky žáka, zejména jeho aktivita, tvořivost i podíl žáka na plnění úloh ve skupinách a ve dvojicích. Při stanovení klasifikačního stupně učitel přihlíží k individuálním zvláštěm každého žáka.

- schopnost spolupráce s učitelem
- schopnost spolupráce se spolužáky (skupinová práce, prezentace výsledků)
- schopnost odlišit podstatné od podružného
- schopnost vidět informace v souvislostech
- schopnost samostatného a tvůrčího myšlení
- soustavná domácí příprava (vypracované domácí úkoly, nošení pomůcek)
- aktivita v hodinách
- iniciativní přístup a zájem o předmět
- snaha své výkony postupně zlepšovat a ve spolupráci s učitelem napravovat své nedostatky
- schopnost práce s odbornými publikacemi a materiály (aplikace získaných poznatků, vypracování krátkého referátu)
- schopnost plánovat a provádět jednoduché pokusy
- schopnost prokázat osvojení probíraného učiva v testech
- *Kritéria hodnocení a klasifikace*

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Vyjadřuje se přesně, jasně a výstižně. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických i praktických úkolů. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostudia.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák základní učivo vcelku bezpečně ovládá a orientuje se mezi vztahy, ale dopouští se menších chyb. Vyjadřování není úplně přesné a výstižné. Je nutná menší pomoc učitele. S nápovědou dokáže odstranit své chyby a poučit se z nich. V hodinách je méně aktivní, občas zapomíná domácí úkoly.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů a zákonitostí mezery. Při vykonávání požadovaných činností projevuje výraznější nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele opravit. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických i praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé. Logické uvažování je slabší. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v osvojené látce velké mezery a zvládl jen nejnужnější základy. Není schopen se samostatně vyjadřovat a odpovídá jen na otázky kladené učitelem. Projevují se výrazné nedostatky ve správnosti ústního i písemného vyjadřování. Převládá pasivní přístup k předmětu, samostudium mu činí velké potíže. Je nesamostatný ve školní i domácí práci. Často nebo vůbec nenosí domácí úkoly.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil a má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Nedovede své vědomosti uplatnit ani s dopomocí učitele. Je nesamostatný v myšlení a nedovede logicky uvažovat. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedokáže se sám učit. O předmět nejví ani nejmenší zájem.

6.2.5. Vzdělávací oblast Člověk a společnost

Podklady pro hodnocení a klasifikaci tohoto oboru vycházejí z formulovaných výstupů jednotlivých předmětů. Přihlíží se zejména ke:

- schopnosti pracovat samostatně
- schopnosti spolupracovat se spolužáky
- schopnosti spolupracovat s učitelem
- stupeň aktivity při vyučovacím procesu
- schopnosti používat informace a vnímat je v souvislostech
- schopnosti uplatnit získané poznatky v praxi
- schopnosti průzkumu, pokládat relevantní otázky a sdělit znalosti
- schopnosti srovnávat, porozumět chronologii, porozumění událostem, lidem a změnám v minulosti
- samostatná příprav
- hodnocení kvality domácích úkolů
- iniciativě a úsilí
- vztah žáka k předmětu

	ústní zkoušení	písemné zkoušení	aktivita v hodinách	Sešit
výborný	<ul style="list-style-type: none"> • získané učivo má charakter trvalejšího osvojení • vyjadřuje se přesně, jasně, výstižně • orientuje se mezi vztahy • uplatňuje získané poznatky při řešení úkolů, dokáže si obhájit svůj názor 	<ul style="list-style-type: none"> • písemný projev je stejně jako ústní přesný a výstižný • úspěšnost je minimálně 85% 	<ul style="list-style-type: none"> • aktivní přístup v hodině i doma • má zájem na splnění úkolu • hledá cesty řešení a nabízí možnosti • je schopen samostudia • dovede analyzovat úkoly i texty a vybrat podstatné jevy • orientuje se na historické mapě • využívá mezioborových poznatků 	<ul style="list-style-type: none"> • pěkný vzhled a úprava • je doplněn o mapky, obrázky, fotografie, výstřižky i vlastní postřehy
chvalitebný	<ul style="list-style-type: none"> • učivo ovládá, orientuje se mezi vztahy, ale dopouští se chyb ve výstižnosti vyjádření • je nutná drobná pomoc učitele • chybí rychlost a pohotovost ve vyjadřování 	<ul style="list-style-type: none"> • písemné vyjadřování postrádá přesnost • dopouští se drobných chyb, které s pomocí malé nápovědy opraví • úspěšnost 70-84% 	<ul style="list-style-type: none"> • aktivní přístup k předmětu • při práci s určitým tématem vyžaduje menší pomoc učitele • dopouští se drobnějších nepřesností při analýze a zobecnění úkolu • v jeho vyjadřování jsou menší nedostatky - co se týče výstižnosti a přesnosti • je aktivní v domácí přípravě 	<ul style="list-style-type: none"> • pěkná úprava, jen občas chybí nějaký zápis, úkol či obrázek
dobrý	<ul style="list-style-type: none"> • učivo si žák osvojil s obtížemi, chybí ve správnosti a výstižnosti vyjádření • vyžaduje pomoc vyučujícího, který ho vede tématem, s jeho pomocí je schopen se opravit 	<ul style="list-style-type: none"> • odpovědi jsou málo přesné, jasné a výstižné • úspěšnost 50-69% 	<ul style="list-style-type: none"> • pasivně přijímá podněty zvenčí • je málo tvořivý a drží se přesně instrukcí vyučujícího • sám není schopen analýzy či syntézy • často chybí (metoda "pokus-omyl") • nemá zájem o dobrovolnou domácí práci 	<ul style="list-style-type: none"> • grafický vzhled je méně úpravný • projevují se nedostatky ve vedení sešitu (chybí více zápisů či úkolů)

dostatečný	<ul style="list-style-type: none"> v osvojené látce má velké mezery, těžkopádný při vyjadřování, málo pohotový zvládl nejnужnější základy, není schopen se samostatně vyjadřovat, odpovídá jen na otázky 	<ul style="list-style-type: none"> nedostatky ve správnosti vyjadřování odpovědi jsou neúplné nebo z velké části nesprávné úspěšnost 30-49% 	<ul style="list-style-type: none"> pasivní přístup k předmětu má velké problémy se samo-studiem je nesamostatný při využívání získaných poznatků není schopen zobecňovat prostudovanou látku neorientuje se na mapě projevuje dílčí zájem jen o úzký okruh témat 	<ul style="list-style-type: none"> vážné nedostatky ve vedení sešitu velmi nepěkný vzhled časté zapomínání nenosení domácích úkolů
nedostatečný	<ul style="list-style-type: none"> velké mezery v učivu, není schopen se vyjádřit, a to ani s pomocí učitele (nezvládl ani tu nejzákladnější látku, na kterou byl předem upozorněn) 	<ul style="list-style-type: none"> odpovědi úplně chybí nebo jsou převážně špatné úspěšnost 0-29% 	<ul style="list-style-type: none"> je bez zájmu o téma i předmět není schopen samostatně mysl a pracovat probírané látce ani úkolům nerozumí a to ani s výraznou dopomocí učitele 	<ul style="list-style-type: none"> sešit prakticky nevede, píše na různé papíry nebo vůbec nenosí ani ostatní pomůcky

6.2.6. Vzdělávací oblast Člověk a příroda

Kritérium – klasifikace	výborný	chvalitebný	dobrý	dostatečný	nedostatečný
zvládnutí učiva	zvládá učivo v plném rozsahu a částečně i rozšiřující	zvládá učivo v plném rozsahu	zvládá základní učivo dle osnov	zvládá základní učivo s obtížemi	nezvládá základní učivo předepsané osnovami
řešení problémů a úloh (teoretických i experimentálních)	dobře řeší i náročnější úlohy a problémy	při řešení náročnějších problémů drobně chybí, jednodušší úlohy řeší bez chyb	občas chybí i při řešení jednodušších úloh	dopouští se výrazných chyb při řešení úloh	velmi časté chyby při řešení úloh

schopnost aplikovat	umí aplikovat získané poznatky v praxi	aplikuje pod částečným vedením učitele	řeší úlohy bez porozumění naučeným postupem	není schopen vhodně použít ani naučený postup	není schopen aplikovat získané poznatky
znalost terminologie	zvládá, aktivně a správně používá terminologii	zvládá terminologii s drobnými chybami	pasivní znalost terminologie	velmi slabá znalost terminologie	neovládá terminologii
aktivita a iniciativa v hodinách	aktivní a iniciativní přístup (např. účast v soutěžích, řešení dobrovolných domácích úkolů)	aktivní a iniciativní přístup (např. dobrovolné DÚ)	méně iniciativní přístup	spíše pasivní přístup	pasivní přístup
samostatnost v práci	pracuje samostatně	pracuje samostatně	pracuje pod vedením učitele	potřebuje důsledné vedení učitelem	nepracuje ani pod vedení učitelem
Kooperativita	aktivně se podílí na řízení práce ve skupině	aktivně se podílí na práci skupiny	občas se podílí na práci ve skupině	nezapojuje se do aktivní práce skupiny	nezapojuje se a kazí práci ostatních
práce s informacemi	umí vyhledat, zpracovat a použít informace	umí vyhledat a zpracovat informace	umí vyhledat informace	je schopen vyhledat některé informace	nedokáže vyhledávat potřebné informace

6.2.7. Vzdělávací oblast Umění a kultura

Při hodnocení se vždy přihlíží k individuálním možnostem a schopnostem žáka

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Jeho projev má vysokou estetickou hodnotu.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech méně aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech zcela pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci. Nespolupracuje s ostatními.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák absolutně bojkotuje činnosti, odmítá jakkoli pracovat, nepracuje.

6.2.8. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví

Při hodnocení se přihlíží k možnostem a schopnostem žáka a dále

1. – 5. ročník

1. zájem o předmět, aktivní vztah k němu – chuť cvičit, nošení cvičebního úboru....
2. dodržování kázně a všech bezpečnostních opatření, respektování pokynů vyučujícího
3. snaha o zlepšování svých dovedností
4. spolupráce a pomoc ostatním
5. dodržování zásad fair play
6. výkonnostní hledisko by nemělo být na 1. stupni rozhodujícím kritériem, důležitější než kvalita výkonu je snaha a individuální pokrok každého žáka

6. – 9. ročník

1. Aktivní vztah k předmětu (nošení cvičebního úboru).
2. Kázeň a organizace při hodině.
3. Snaha o zlepšení svých dovedností.
4. Spolupráce s ostatními
5. Dodržování fair – play
6. Výkon (vzhledem k předpokladům žáka)
7. Bezpečnost

Kritéria hodnocení:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech méně aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Je tělesně méně zdatný.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech zcela pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci. Nespolupracuje s ostatními.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák odmítá účastnit se jakýchkoli aktivit.

6.2.9. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce

Při hodnocení se vždy přihlíží k individuálním možnostem a schopnostem žáka

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech méně aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech zcela pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci. Nespolupracuje s ostatními.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák odmítá účastnit se jakýchkoli aktivit.